

Regeringens proposition

2003/04:112

Europabolag

Prop.
2003/04:112

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 11 mars 2004

Marita Ulvskog

Thomas Bodström
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I oktober 2004 träder EG:s förordning om europabolag i kraft. Ett europabolag skall vara en europeisk associationsform för gränsöverskridande samverkan i aktiebolagsform. Förordningen om europabolag innehåller bestämmelser om bl.a. hur ett europabolag skall bildas och hur det skall vara organiserat. På flera punkter överlåter förordningen den närmare regleringen till medlemsstaterna.

I propositionen lämnas förslag till en lag om europabolag. Förslaget innehåller bestämmelser som kompletterar EG-förordningen i frågor där denna delegerar normgivningsrätten till medlemsstaterna eller där det annars har bedömts lämpligt att införa svenska regler vid sidan av förordningens regler.

Lagförslaget innehåller bestämmelser för europabolag som tillämpar en s.k. dualistisk organisationsstruktur samt bestämmelser om vad som skall gälla om ett europabolag vill flytta sitt säte från Sverige till en annan medlemsstat. I propositionen föreslås vidare bl.a. att europabolag skall ha en verkställande direktör med uppgift att svara för bolagets löpande förvaltning och att den del av det nuvarande Patent- och registreringsverket, som fr.o.m. den 1 juli 2004 kommer att benämnas Bolagsverket, skall föra ett särskilt register över europabolag med säte i Sverige.

I propositionen lämnas också förslag till ändringar i bl.a. aktiebolagslagen, den i prop. 2002/03:139 förslagna nya lagen om bank- och finansieringsrörelse samt försäkringsrörelselagen. Frågor om beskattning av europabolag eller om arbetstagarinflytande i sådana bolag behandlas inte i denna proposition.

Lagen om europabolag föreslås träda i kraft den 8 oktober 2004, vilket är samma dag som EG-förordningen om europabolag träder i kraft.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	6
2	Lagtext.....	7
2.1	Förslag till lag om europabolag	7
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.	14
2.3	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385).....	15
2.4	Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).....	16
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud	22
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse	24
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet	26
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.....	27
2.9	Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554).....	28
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag	29
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.....	30
2.12	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument	31
2.13	Förslag till lag om ändring i insiderstrafflagen (2000:1086).....	32
2.14	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument	34
2.15	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar	35
2.16	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder.....	36
2.17	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse	38
3	Ärendet och dess beredning.....	42
4	Bakgrund	43
4.1	Allmänt	43
4.2	Tillämpliga svenska regler	44
4.3	SE-förordningens innehåll	44
4.3.1	Allmänt	44
4.3.2	Bildandet av ett europabolag	45
4.3.3	Registrering.....	46
4.3.4	Europabolagets organisation.....	46
4.3.5	Redovisning	47

4.3.6	Likvidation och konkurs	48
4.3.7	Ombildning av ett europabolag till ett nationellt bolag	48
4.3.8	Övrigt	48
5	Sveriges beslutanderätt i vissa frågor	48
5.1	Allmänt	48
5.2	Lagtekniska frågor	50
5.3	Bör ett bolag med huvudkontor utanför EES få delta i bildandet av ett europabolag?	51
5.4	Bör ett europabolag som är registrerat i Sverige vara skyldigt att ha sitt huvudkontor och sitt säte på samma ort?	54
5.5	Skyddet för minoritetsaktieägare i samband med att ett europabolag flyttar sitt säte	55
5.6	Skyddet för europabolagets borgenärer i samband med flyttning av bolagets säte	56
5.7	Skyddet för europabolagets borgenärer i samband med flyttning av ett finansiellt bolags säte	60
5.8	Förfarandet vid flyttning av ett finansiellt europabolags säte	64
5.9	Bör en myndighet kunna motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte?	70
5.10	Kontoföring för europabolag som flyttar säte	74
5.11	Redovisningsvaluta i ett bolag som deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion	75
5.12	Bör en myndighet kunna motsätta sig att ett bolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion?	76
5.13	Skyddet för minoritetsaktieägare vid bildandet av ett europabolag genom fusion	78
5.14	Fusion genom förvärv av aktier i dotterbolag	80
5.15	Skyddet för minoritetsaktieägare m.fl. vid bildandet av ett europabolag genom tillskapande av ett holdingbolag	80
5.16	Majoritetskrav för beslut om ombildning av ett nationellt aktiebolag till ett europabolag	82
5.17	Den verkställande direktören	83
5.18	Val av ledamöterna i ledningsorganet	84
5.19	Tidsbegränsning av uppdrag som ledamot i vissa fall	85
5.20	Antalet ledamöter i europabolagets organ	85
5.21	Monistiskt organiserade europabolag	86
5.22	Dualistiskt organiserade europabolag	87
5.23	Enskilda ledamöters rätt till information	96
5.24	Insynsställning i aktiemarknadsbolag	97
5.25	Skall en juridisk person få vara ledamot i europabolagets organ?	98
5.26	När skall den första bolagsstämman hållas?	99
5.27	Minoritetsaktieägares rätt att sammankalla bolagsstämma	100
5.28	Aktieägares initiativrätt	100
5.29	Majoritetskrav för beslut om ändring av	

	bolagsordningen.....	101
5.30	Sanktioner vid överträdelse av kravet på att bolagets säte skall vara beläget i samma medlemsstat som huvudkontoret	102
5.31	Registrerings- och tillsynsfrågor.....	104
5.32	Filiallagen	106
5.33	Firma	107
5.34	Bokföringsskyldighet m.m.....	108
5.35	Aktiekapitals- och redovisningsvaluta.....	110
5.36	Skadestånd	112
5.37	Straff och vite.....	112
6	Ikraftträdande	115
7	Konsekvensbeskrivning.....	115
8	Författningskommentar	116
8.1	Förslaget till lag om europabolag	117
8.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.	139
8.3	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385).....	139
8.4	Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).....	140
8.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud	148
8.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse	150
8.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet	151
8.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.....	152
8.9	Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554).....	153
8.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ...	154
8.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.....	155
8.12	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument	155
8.13	Förslag till lag om ändring i insiderstrafflagen (2000:1086).....	156
8.14	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument	158
8.15	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar	159
8.16	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder.....	160
8.17	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse	162

Bilaga 1	Rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag	169	Prop. 2003/04:112
Bilaga 2	Sammanfattning av promemorians förslag (Ds 2003:15) ...	190	
Bilaga 3	Promemorians lagförslag.....	191	
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	225	
Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag	226	
Bilaga 6	Lagrådets yttrande	261	
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträdet den 11 mars 2004		264	
Rättsdatablad.....		265	

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om europabolag,
2. lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer,
3. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385),
4. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
5. lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud,
6. lag om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,
7. lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,
8. lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag,
9. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
10. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
11. lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,
12. lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,
13. lag om ändring i insiderstrafflagen (2000:1086),
14. lag om ändring i lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument,
15. lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,
16. lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder,
17. lag om ändring i lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om europabolag

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen).

Vad som sägs i denna lag om europabolag gäller, om annat inte anges, endast europabolag med säte i Sverige.

För europabolag som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse gäller bestämmelserna i denna lag endast i den omfattning som framgår av 1 a kap. försäkringsrörelselagen (1982:713).

Arbetstagarinflytandet i europabolag

2 § Regler om arbetstagarinflytande i europabolag finns i lagen (2004:000) om arbetstagarinflytande i europabolag.

Firma

3 § Ett europabolags firma skall innehålla beteckningen SE. Firman skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor som är införda i det register som avses i 7 §.

Bildandet av ett europabolag

Deltagande i bildandet av ett europabolag

4 § Ett aktiebolag eller motsvarande utländskt bolag som har sitt huvudkontor i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får delta i bildandet av ett europabolag, om bolaget

1. är bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
2. har sitt säte i den stat som avses i 1, samt
3. har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I fall som avses i artikel 2.3 i SE-förordningen skall vad som sägs i första stycket om ett aktiebolag gälla även annan sådan juridisk person som avses i artikel 48 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

5 § Om ett aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag enligt artikel 2.1 i SE-förordningen, skall vad som sägs om redovisningsvaluta i 14 kap. 1 § tredje stycket aktiebolagslagen (1975:1385) inte tillämpas på aktiebolaget.

Första stycket gäller också när europabolaget skall ha sitt säte i en annan stat.

Utfärdande av intyg vid bildande av ett europabolag genom fusion

6 § Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 14 kap. 17 eller 18 § aktiebolagslagen (1975:1385) och beslutet har vunnit laga kraft. När det gäller bolag som driver bank- eller finansieringsrörelse tillämpas i stället 10 kap. 31 § respektive 11 kap. 1 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Register över europabolag, m.m.

Registreringsmyndighet

7 § Bolagsverket skall föra ett register över europabolag (europabolagsregistret). I fråga om registrering i europabolagsregistret tillämpas vad som föreskrivs i aktiebolagslagen (1975:1385) och andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret eller, om europabolaget driver bankrörelse, bankregistret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. avgifter i ärenden om registrering enligt denna lag, och
2. handläggningen av registreringsärenden.

Offentliggörande av förslag till beslut i vissa fall

8 § Bolagets styrelse eller lednings- eller förvaltningsorgan skall ge in sådana förslag till beslut eller sådana uppgifter som avses i artiklarna 8.2, 32.2, 33.3, 37.4 och 66.3 i SE-förordningen till Bolagsverket för registrering. Verket skall utan dröjsmål kungöra uppgift om registreringen i Post- och Inrikes Tidningar. Om förslaget inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var det hålls tillgängligt.

Flyttning av ett europabolags säte

Tillämpliga bestämmelser

9 § Vid flyttning av ett europabolags säte från Sverige till en annan stat, tillämpas bestämmelserna i 10–15 §§. När det gäller europabolag som driver bank- eller finansieringsrörelse tillämpas i stället 10 kap. 33–35 §§ respektive 11 kap. 1 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

10 § Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget skriftligen underrätta sina kända borgenärer om beslutet.

Underrättelsen skall innehålla uppgift om borgenärernas rätt att enligt artikel 8.4 i SE-förordningen ta del av förslaget om flyttning och av en sådan redogörelse som avses i artikel 8.3. Vidare skall underrättelsen innehålla uppgift om borgenärernas rätt att enligt 12 § motsätta sig flyttningen.

Ansökan om tillstånd

11 § Bolaget skall hos Bolagsverket ansöka om tillstånd till flyttning av säte enligt artikel 8 i SE-förordningen. Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,
2. en kopia av förslaget om flyttning,
3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen, och
4. intyg från bolagets lednings- eller förvaltningsorgan eller verkställande direktör om att bolagets kända borgenärer har underrättats enligt 10 §.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i andra stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall Bolagsverket förelägga bolaget att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Handläggning hos Bolagsverket

12 § Om Bolagsverket finner att det inte finns något hinder mot en ansökan enligt 11 §, skall verket kalla bolagets borgenärer. Kallelsen skall innehålla ett föreläggande för den som motsätter sig flyttningen av säte att senast viss dag skriftligen anmäla detta till verket.

Kallelsen skall ske genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Bolagsverket skall skicka en särskild underrättelse om kallelsen till Skatteverket och till kronofogdemyndigheten i den region där bolaget har sitt säte.

13 § Om en borgenär som har blivit kallad enligt 12 § motsätter sig flyttningen av säte inom föreskriven tid, skall Bolagsverket överlämna ärendet till allmän domstol i den ort där bolagets lednings- eller förvaltningsorgan har sitt säte. Om ingen borgenär motsätter sig flyttningen, skall verket meddela bolaget det begärda tillståndet.

Handläggning hos allmän domstol

14 § Om ett ärende om flyttning av bolagets säte till en annan stat har överlämnats till allmän domstol, skall tillstånd till flyttningen meddelas,

om bolaget visar att de borgenärer som har motsatt sig denna har fått full betalning eller betryggande säkerhet för fordringar som har uppkommit före den dag som har angetts i föreläggandet enligt 12 § första stycket. I annat fall skall domstolen avslå bolagets ansökan.

Utfärdande av intyg

15 § Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen när beslut om tillstånd enligt 13 eller 14 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om det föreligger sådant förhållande som avses i artikel 8.15 i SE-förordningen.

Europabolagets organisation

Dualistiskt organiserade europabolag

16 § I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen (dualistiskt organiserade europabolag) gäller följande.

Om inte annat följer av SE-förordningen, skall bestämmelserna i aktiebolagslagen (1975:1385) och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter. Detta gäller dock inte bestämmelserna i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Vad som sägs i följande bestämmelser i aktiebolagslagen om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

- 8 kap. 2 § om suppleanter,
- 8 kap. 5 § första och andra styckena om arbetsordning,
- 8 kap. 7 § om uppdrag i andra företag,
- 8 kap. 8 § om bosättningskrav,
- 8 kap. 9 § om obehörighetsgrunder,
- 8 kap. 11 § om förtida avgång,
- 8 kap. 17 § första stycket om inträde av suppleant,
- 8 kap. 18 § andra stycket om beslutsunderlag,
- 8 kap. 20 § om jäv,
- 8 kap. 21 § om protokoll,
- 8 kap. 36 § om registrering,
- 8 kap. 37 § om anmälan om aktieinnehav,
- 9 kap. 22 och 23 §§ om upplysningsplikt mot bolagsstämman,
- 9 kap. 39–41 §§ om klander av bolagsstämmobeslut,
- 9 kap. 42 § om talan mot bolaget,
- 9 kap. 43 § om skiljeförfarande,
- 10 kap. 7 § om tillhandahållande av upplysningar till revisorn,
- 10 kap. 16 § om revisorsjäv,
- 10 kap. 27 § första stycket om revisionsberättelsen,
- 10 kap. 39 § om revisorns underrättelse om brottsmisstanke,
- 11 kap. 11 § om jäv för lekmannarevisor,
- 11 kap. 14 § om lekmannarevisorns granskningsrapport,
- 12 kap. 7–9 §§ om förbud mot vissa lån m.m.,

13 kap. 10 § om tvångslikvidation,
 13 kap. 44 § andra och tredje styckena om styrelseval i samband med upphörande av likvidation,
 13 kap. 45 § om styrelseval efter upphävande av likvidationsbeslut,
 15 kap. 1 och 5–14 §§ om skadestånd, och
 18 kap. 4 a § om avregistrering av ledamot.

17 § Tillsynsorganet får besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av beslut som ledningsorganet eller den verkställande direktören fattar. Tillsynsorganet skall ge in ett sådant beslut till Bolagsverket för registrering. Beslutet blir gällande från tidpunkten för registreringen.

Tillsynsorganet skall till varje bolagsstämma som skall pröva frågan om fastställelse av europabolagets resultat- och balansräkningar avge ett yttrande över årsredovisningen samt ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Beträffande tillhandahållande av detta yttrande skall 9 kap. 16 § aktiebolagslagen (1975:1385) tillämpas.

18 § Ordföranden i tillsynsorganet skall se till att sammanträden hålls när det behövs. Tillsynsorganet skall alltid sammankallas om en ledamot i tillsynsorganet begär det.

19 § Om en ledamot i tillsynsorganet med stöd av artikel 39.3 i SE-förordningen utses till ledamot i ledningsorganet, får tiden för det senare uppdraget inte överstiga två månader.

20 § Varje ledamot i tillsynsorganet har rätt att från ledningsorganet få all den information som krävs för att tillsynsorganet skall kunna utöva sin kontroll enligt artikel 40.1 i SE-förordningen.

21 § Revisorn skall underrätta tillsynsorganet om erinringar och påpekanden som revisorn framställer till ledningsorganet och den verkställande direktören enligt 10 kap. 6 § aktiebolagslagen (1975:1385).

Monistiskt organiserade europabolag

22 § I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 43–45 i SE-förordningen (monistiskt organiserade europabolag) skall, om inte annat följer av SE-förordningen, bestämmelserna i aktiebolagslagen (1975:1385) och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på förvaltningsorganet eller dess ledamöter. Detta gäller dock inte bestämmelserna i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Antalet ledamöter i europabolagets organ

23 § Ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag skall ha minst tre ledamöter och tillsynsorganet minst fem ledamöter.

Förvaltningsorganet i ett monistiskt organiserat europabolag skall ha minst tre ledamöter.

24 § I ett europabolag skall det finnas en verkställande direktör.

I ett dualistiskt organiserat europabolag skall den verkställande direktören utses av ledningsorganet. Den verkställande direktören får i ett sådant fall inte vara ledamot i tillsynsorganet.

I ett monistiskt organiserat europabolag skall den verkställande direktören utses av förvaltningsorganet.

25 § I ett dualistiskt organiserat europabolag skall såväl tillsynsorganet som ledningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 41 i SE-förordningen och i 20 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid tillsynsorganets och ledningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

26 § I ett monistiskt organiserat europabolag skall förvaltningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 41 i SE-förordningen och i 20 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid förvaltningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

Övriga bestämmelser

Aktieägares initiativrätt

27 § En aktieägare har, oberoende av det antal aktier som han eller hon innehar, rätt att begära att ett eller flera nya ärenden skall tas upp på dagordningen för en bolagsstämma. Begäran skall framställas skriftligen hos förvaltnings- eller ledningsorganet.

Ärendet skall tas upp vid bolagsstämman, om begäran har kommit in till förvaltnings- eller ledningsorganet

1. senast en vecka före den tidpunkt då kallelse enligt 9 kap. 13 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) tidigast får utfärdas, eller

2. efter den tidpunkt som anges i 1 men i sådan tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till bolagsstämman.

Samman kallande av bolagsstämma genom länsstyrelsens försorg

28 § Om en bolagsstämma som skall hållas enligt SE-förordningen, aktiebolagslagen (1975:1385), bolagsordningen eller ett stämmobeslut inte sammankallas på föreskrivet sätt, skall länsstyrelsen i det län där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte på anmälan av en ledamot i förvaltningsorganet, ledningsorganet eller tillsynsorganet eller på anmälan av den verkställande direktören, en revisor eller en aktieägare genast på bolagets bekostnad sammankalla stämman.

29 § Om ett europabolag inte uppfyller skyldigheten i artikel 7 i SE-förordningen att ha sitt säte och sitt huvudkontor i samma stat, skall Bolagsverket genom ett särskilt beslut fastställa att bolaget inte uppfyller den skyldigheten. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket förelägga bolaget att inom viss tid göra rättelse. Därvid skall 13 kap. 23 § aktiebolagslagen (1975:1385) tillämpas. Föreläggandet skall innehålla en erinran om att bolaget kommer att förpliktas att gå i likvidation om bolaget inte gör rättelse.

Om bolaget inte följer föreläggandet, skall Bolagsverket besluta att bolaget skall gå i likvidation. Beslut om likvidation skall dock inte meddelas, om likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning hos verket.

Ett beslut om likvidation enligt andra stycket får inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

Straff och vite

30 § Bestämmelserna om straff i 19 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) skall tillämpas på europabolag. Vad som sägs där om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på europabolagets lednings- eller förvaltningsorgan eller ledamöterna i dessa organ samt, i den utsträckning som följer av 16 § tredje stycket, på tillsynsorganet eller dess ledamöter.

31 § Bestämmelserna om vite i 19 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975:1385) skall tillämpas på europabolag. Vad som sägs där om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på europabolagets lednings- eller förvaltningsorgan eller ledamöterna i dessa organ.

Överklagande

32 § Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller verkets beslut i ett tillståndsärende enligt 11 §, verkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 15 § samt verkets beslut enligt 31 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 29 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 29 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då bolaget fick del av beslutet. Ett beslut enligt 29 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt andra stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

Prop. 2003/04:112

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Identitetsbeteckning i numerisk form (organisationsnummer) skall fastställas för

1. aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk förening och samfällighetsförening,	1. aktiebolag, <i>europabolag med säte i Sverige</i> , handelsbolag, ekonomisk förening och samfällighetsförening,
2. allmän försäkringskassa, erkänd arbetslöshetskassa, understödsförening och annan allmän inrättning som enligt lag eller annan författning står under offentlig tillsyn,	
3. kommun, landsting, kommunalförbund och annat organ för samverkan mellan kommuner, och	
4. registrerat trossamfund och dess organisatoriska delar.	

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

¹ Senaste lydelse 1999:936.

2.3 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen
(1975:1385)

Prop. 2003/04:112

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 9 § aktiebolagslagen (1975:1385)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

9 §²

Den som är underårig eller i konkurs eller som har en förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara styrelseledamot. Att detsamma gäller den som har näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

Till styrelseledamot får inte utan godtagbara skäl utses någon som inte avser att ta del i sådan verksamhet som enligt denna lag ankommer på styrelsen.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

¹ Lagen omtryckt 1993:150.

² Senaste lydelse 2001:932.

2.4 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Prop. 2003/04:112

Härigenom föreskrivs i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713)¹ dels att 1 kap. 1 § och 8 kap. 4 § skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas ett nytt kapitel, 1 a kap., av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2003/04:34

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Försäkringsrörelse får drivas endast av försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag som fått tillstånd (koncession) till detta enligt denna lag, om inte annat följer av 2 § eller 10 § tredje stycket.

Av rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen) följer att bestämmelserna i denna lag om publika försäkringsaktiebolag skall tillämpas på europabolag som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse när det gäller frågor som inte regleras i SE-förordningen. Särskilda bestämmelser om europabolag finns i 1 a kap. denna lag.

Finansinspektionen skall efter ansökan lämna förhandsbesked om huruvida koncession enligt första stycket krävs för en planerad verksamhet.

Försäkringsbolagen skall stå under tillsyn av Finansinspektionen.

Registreringsmyndighet för försäkringsbolag är Bolagsverket.

För varje försäkringsbolag skall finnas ett huvudkontor i Sverige.

¹ Lagen omtryckt 1995:1567.

² Senaste lydelse 2000:822.

Tillämpliga bestämmelser

1 §

För europabolag med säte i Sverige som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse gäller 2–5, 7 och 8 §§, 16 § första och andra styckena, 17–29 och 32 §§ i lagen (2004:000) om europabolag samt bestämmelserna i detta kapitel.

För ett sådant europabolag skall vad som sägs i

1. 5 § första stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 14 kap. 1 § tredje stycket aktiebolagslagen (1975:1385), i stället avse 15 a kap. 1 § tredje stycket denna lag,

2. 7 § första stycket lagen om europabolag om registreringsbestämmelser, i stället avse bestämmelser i denna lag och andra författningar om registrering i försäkringsregistret,

3. 17 § andra stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 9 kap. 16 § aktiebolagslagen, i stället avse 9 kap. 9 § fjärde stycket denna lag,

4. 21 § lagen om europabolag om tillämpningen av 10 kap. 6 § aktiebolagslagen, i stället avse 10 kap. 12 § denna lag,

5. 27 § andra stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 9 kap. 13 § första stycket aktiebolagslagen, i stället avse 9 kap. 9 § första stycket denna lag,

6. 28 § lagen om europabolag om aktiebolagslagen, i stället avse denna lag, och

7. 32 § första stycket lagen om europabolag om 11 §, i stället avse 4 § i detta kapitel.

2 §

Ett europabolag som med stöd av artikel 8 i SE-förordningen beslutat att bolagets säte skall flyttas till Sverige får ansöka om koncession och stadfästelse av bolagsordningen innan bolaget har registrerats i Sverige. För en sådan ansökan gäller 2 kap. 3 § andra–sjunde styckena, 3 a–3 c och 5 §§. Ansökan får prövas innan bolaget har registrerats i europabolagsregistret.

Utfärdande av intyg vid bildande av ett europabolag genom fusion

3 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 15 a kap. 13 § och beslutet har vunnit laga kraft.

Flyttning av ett europabolags säte

4 §

Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning, och

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förord-

ningen.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall bolaget föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Finansinspektionen skall underätta Bolagsverket om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

5 §

Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas om

- 1. bolagets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till bolagets ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,*
- 2. bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med försäkringstagares eller andra fordringsägares intressen, och*
- 3. det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 8.15 i SE-förordningen.*

6 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen när beslut om tillstånd enligt 5 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft.

Dualistiskt organiserade europabolag

7 §

I fråga om europabolag med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen (dualistiskt organiserade

europabolag) skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 3 § femte stycket 3 om ledningsprövning,

7 a kap. 10 § om tystnadsplikt,

8 kap. 1 § femte stycket om suppleanter,

8 kap. 2 § första stycket om förtida avgång,

8 kap. 4 § om bosättningskrav och obehörighetsgrunder,

8 kap. 6 § om anmälan av aktieinnehav,

8 kap. 10 § tredje stycket om protokoll,

8 kap. 11 § första stycket andra meningen om beslutsunderlag,

8 kap. 11 § första stycket tredje meningen om inträde av suppleant,

8 kap. 12 § första stycket om jäv,

8 kap. 17 § om registrering,

9 kap. 12 § om upplysningsplikt mot bolagsstämman,

9 kap. 20 § om klander av bolagsstämmobeslut,

9 kap. 21 § om talan mot bolaget och skiljeförfarande,

10 kap. 5 § om revisorsjäv,

10 kap. 9 § om tillhållande av upplysningar till revisorn,

10 kap. 11 § första stycket om revisionsberättelsen,

11 kap. 11 § om jäv för lekmannarevisorer,

11 kap. 14 § om lekmannarevisorns granskningsrapport,

12 kap. 12 och 13 §§ om förbud mot vissa lån m.m.,

14 kap. 3 § om tvångslikvidation,

14 kap. 18 § andra–fjärde styckena om styrelseval i samband med upphörande av likvidation,

16 kap. 1 och 4–6 §§ om skadestånd,

19 kap. 8 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen,

19 kap. 9 § andra stycket om rätt för Finansinspektionen att närvara vid styrelsesammanträde och delta i överläggningarna,

19 kap. 11 § andra stycket 4 om föreläggande att vidta rättelse,

19 kap. 16 § första meningen om förbud för en ledamot i Finansinspektionens styrelse eller en befattningshavare hos inspektionen att ingå i ett svenskt försäkringsbolags styrelse, och

20 kap. 4 a § om avregistrering av ledamot.

8 kap.

4 §³

Verkställande direktören och minst halva antalet styrelseledamöter skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte något annat tillåts i särskilda fall. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av synnerlig vikt prövas dock av regeringen.

Den som är underårig eller i konkurs eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte vara styrelseledamot eller verkställande direktör. Att detsamma gäller den som är underkastad näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

³ Senaste lydelse 1999:225.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud

Prop. 2003/04:112

Härigenom föreskrivs att 4 och 6 §§ lagen (1986:436) om näringsförbud skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Har näringsverksamhet bedrivits av en juridisk person får, under de förutsättningar som anges i 1–3 §§, näringsförbud meddelas, i fråga om

kommanditbolag: komplementär,

annat handelsbolag: bolagsman, aktiebolag och försäkringsbolag: ledamot och suppleant i styrelsen samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

bankaktiebolag, sparbank och ekonomisk förening: ledamot och suppleant i styrelsen,

europaisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige: företagsledare,

om denne begått brottet i näringsverksamheten eller innehade sin ställning när betalningen av skatt, tull eller avgift underläts eller den juridiska personen försattes i konkurs.

Första stycket gäller också den som i annan egenskap än där sägs faktiskt har utövat ledningen av en näringsverksamhet eller utåt har framträtt som ansvarig för en enskild näringsverksamhet.

Under de förutsättningar som anges i 2 § får näringsförbud även meddelas den som innehade sin ställning enligt första stycket senare än ett år innan konkursansökan kom in till tingsrätten.

Föreslagen lydelse

4 §¹

Har näringsverksamhet bedrivits av en juridisk person får, under de förutsättningar som anges i 1–3 §§, näringsförbud meddelas, i fråga om

kommanditbolag: komplementär,

annat handelsbolag: bolagsman, aktiebolag och försäkringsbolag: ledamot och suppleant i styrelsen samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

bankaktiebolag, sparbank och ekonomisk förening: ledamot och suppleant i styrelsen,

europaisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige: företagsledare,

europabolag med säte i Sverige: ledamot och suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

om denne begått brottet i näringsverksamheten eller innehade sin ställning när betalningen av skatt, tull eller avgift underläts eller den juridiska personen försattes i konkurs.

6 §²

Den som är underkastad näringsförbud får inte

¹ Senaste lydelse 1999:181.

² Senaste lydelse 2001:365.

1. driva näringsverksamhet,
 2. vara bolagsman i ett annat handelsbolag än kommanditbolag eller komplementär i ett kommanditbolag eller medlem i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
 3. vara stiftare av ett aktiebolag, en sparbank eller ett försäkringsbolag,
 4. vara ledamot eller suppleant i styrelsen för ett aktiebolag, en sparbank, ett försäkringsbolag, ett handelsbolag, en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller en ekonomisk förening eller en sådan ideell förening eller stiftelse som driver näringsverksamhet, *eller ledamot eller suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet för ett europabolag med säte i Sverige,*
 5. vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag *eller* ett försäkringsbolag eller företagsledare i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
 6. vara firmatecknare eller i annan egenskap vara ställföreträdare för en sådan juridisk person som anges vid 4,
 7. faktiskt utöva ledningen av en näringsverksamhet eller av en sådan juridisk person som är bokföringspliktig även om den inte driver näring,
 8. äga så många aktier i ett aktiebolag *eller* ett försäkringsaktiebolag att hans andel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget överstiger femtio procent, *eller ett europabolag med säte i Sverige att hans andel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget överstiger femtio procent, eller*
 9. inneha fullmakt att företräda en enskild näringsidkare i dennes näringsverksamhet eller en juridisk person som anges i 4.
- Förbudet i första stycket 9 gäller inte i fråga om fullmakt som avses i 10 § andra stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område.
- Beträffande verkställande direktör och vice verkställande direktör för en filial enligt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. och föreståndare för en verksamhet enligt samma lag finns bestämmelser om näringsförbud i den lagen.
- Näringsförbud utgör inget hinder mot att sådan verksamhet bedrivs som innebär utövning av rättighet som avses i 2 kap. 1 § regeringsformen eller 1 kap. 1 §, 4 kap. 1 §, 6 kap. 1 § eller 13 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen eller 1 kap. 1 §, 3 kap. 1, 2 eller 8 § eller 10 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §¹

Ett värdepappersbolag skall ha en styrelse med minst fem ledamöter. Bolaget skall ha en verkställande direktör.

I ett värdepappersbolag skall revisorerna vara auktoriserade eller godkända revisorer. Minst en av de av stämman utsedda revisorerna skall vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som avlagt revisorsexamen. Till revisor kan även ett registrerat revisionsbolag utses. Bestämmelser om vem som kan vara huvudansvarig för revisionen och om underrättelseskyldighet finns i 17 § revisorslagen (2001:883).

För varje värdepappersbolag skall finnas ett huvudkontor i Sverige.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

1 kap. 8 § om tystnadsplikt,

2 kap. 1 § första stycket 4 om ledningsprövning,

3 kap. 7 § andra stycket 1 och femte stycket om kredit m.m. till styrelseledamot,

6 kap. 6 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

6 kap. 9 § tredje stycket 2 och fjärde stycket om återkallelse av tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i fjärde stycket angivna bestämmelserna om styrel-

¹ Senaste lydelse 2001:926.

sen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter. Prop. 2003/04:112

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:543) om
börs- och clearingverksamhet

Prop. 2003/04:112

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Auktorisation och tillstånd kan meddelas svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och utländska företag.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen tillämpas på tillsynsorganet:

2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

8 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

11 kap. 5 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

11 kap. 7 § första stycket 4 och fjärde stycket om återkallelse av auktorisation eller tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna om styrelsen skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag

Prop. 2003/04:112

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 13 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

13 §

En styrelseledamot eller befattningshavare hos ett holdingföretag med finansiell verksamhet eller ett holdingföretag med blandad verksamhet som i den egenskapen får kunskap om affärsförhållanden i ett företag som enligt 7 § skall lämna uppgifter, får inte obehörigen röja vad han fått veta och inte heller utnyttja kunskapen i strid med det uppgiftslämnande företagets intresse.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag tillämpas vad som sägs om styrelseledamot i första stycket på ledamot i tillsynsorganet.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att den i tredje stycket angivna bestämmelsen skall tillämpas också på ledamöter i ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att det i årsredovisningslagen (1995:1554) skall införas en ny paragraf, 5 kap. 27 §, samt närmast före paragrafen en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

Särskilt om europabolag

27 §

I fråga om europabolag med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelseledamöter i 12, 18 b, 20 och 22–25 §§ tillämpas på ledamöter eller suppleanter i bolagets tillsynsorgan.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna skall tillämpas också på ledamöter eller suppleanter i ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Prop. 2003/04:112

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

1 §¹

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag skall årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna skall lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare skall, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § andra stycket om hänvisningar till noter,	
2 § om värderings- och omräkningsprinciper,	
3 § om anläggningstillgångar,	
4 § om uppgifter om taxeringsvärden,	
4 a §, 4 b § första–tredje styckena och 4 c § om finansiella instrument,	
5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,	
8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,	
12 § om lån till ledande befattningshavare,	
13 § om konvertibla lån,	
14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,	
16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,	
18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,	
18 a § om sjukfrånvaro,	
18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,	
19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,	
22 § om pensioner och liknande förmåner,	
23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,	
24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,	
25 § om avtal om avgångsvederlag, <i>samt</i>	25 § om avtal om avgångsvederlag,
26 § om uppgift om moderföretag.	26 § om uppgift om moderföretag, <i>samt</i>
	27 § om europabolag.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

¹ Senaste lydelse 2003:1140.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om
årsredovisning i försäkringsföretag

Prop. 2003/04:112

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

1 §¹

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag skall årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna skall lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare skall, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 1 § andra stycket om hänvisningar till noter,
- 2 § om värderings- och omräkningsprinciper,
- 3 § om anläggningstillgångar,
- 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
- 5 § om uppskrivningsfond,
- 7 § om inköp och försäljning mellan koncernföretag,
- 8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
- 10 § andra stycket om kort- och långfristiga balansposter,
- 11 § om ställda säkerheter,
- 12 § om lån till ledande befattningshavare,
- 13 § om konvertibla lån,
- 14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,
- 16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,
- 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
- 18 a § om sjukfrånvaro,
- 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
- 19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,
- 22 § om pensioner och liknande förmåner,
- 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
- 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,
- 25 § om avtal om avgångsvederlag, *samt*
- 26 § om uppgift om moderföretag.
- 25 § om avtal om avgångsvederlag,
- 26 § om uppgift om moderföretag, *samt*
- 27 § om europabolag.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

¹ Senaste lydelse 2003:488.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1479) om
kontoföring av finansiella instrument

Prop. 2003/04:112

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §

En central värdepappersförvarare skall ha en styrelse med minst fem ledamöter och en verkställande direktör.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen i 2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning samt i 9 kap. 3 § första stycket 4 och fjärde stycket om återkallelse av auktorisation tillämpas på tillsynsorganet.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna om styrelsen skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

2.13 Förslag till lag om ändring i insiderstrafflagen Prop. 2003/04:112
(2000:1086)

Härigenom föreskrivs att 2, 7 och 8 §§ insiderstrafflagen (2000:1086) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som har anställning, uppdrag eller annan befattning, som normalt innebär att han eller hon får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på finansiella instrument, och som på grund härav fått insiderinformation eller den som får insiderinformation som rör ett aktiebolag i vilket han eller hon äger aktier och

1. för egen eller någon annans räkning genom handel på värdepappersmarknaden förvärvar eller avyttrar sådana finansiella instrument som informationen rör, eller

2. använder informationen till att med råd eller på annat sådant sätt föranleda någon annan till förvärv eller avyttring som avses i 1, döms för *insiderbrott* till fängelse i högst två år.

Föreslagen lydelse

2 §

Den som har anställning, uppdrag eller annan befattning, som normalt innebär att han eller hon får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på finansiella instrument, och som på grund härav fått insiderinformation eller den som får insiderinformation som rör ett aktiebolag *eller ett europabolag* i vilket han eller hon äger aktier och

7 §

Den som har anställning, uppdrag eller annan befattning, som normalt innebär att han eller hon får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på finansiella instrument, och som på grund härav fått insiderinformation och som obehörigen röjer sådan information, döms för *obehörigt röjande av insiderinformation* till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller den som fått insiderinformation beträffande ett aktiebolag i vilket han eller hon äger aktier och som obehörigen röjer sådan information.

För det fall informationen blir allmänt känd samtidigt med att den röjs döms dock inte till ansvar.

Den som har anställning, uppdrag eller annan befattning, som normalt innebär att han eller hon får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på finansiella instrument, och som på grund härav fått insiderinformation och som obehörigen röjer sådan information, döms för *obehörigt röjande av insiderinformation* till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller den som fått insiderinformation beträffande ett aktiebolag *eller ett europabolag* i vilket han eller hon äger aktier och som obehörigen röjer sådan information.

Utan hinder av 2–6 §§ får

1. befattningshavare hos företag som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse fullgöra uppdrag som lämnats företaget att förvärva eller avyttra finansiella instrument samt, utan användande av insiderinformation, fullgöra verksamhet som följer av avtal om att upprätthålla en marknad i ett eller flera finansiella instrument,

2. förvärv ske av annat än option eller termin då insiderinformationen är ägnad att sänka kursen eller avyttring ske av annat än option eller termin då informationen är ägnad att höja kursen,

3. uppgifter fullgörs som åligger någon på grund av vad som föreskrivits i lag eller annan författning,

4. förvärv ske för en juridisk persons räkning av aktier i ett aktiebolag, om insiderinformationen endast utgörs av information om en åtgärd som syftar till och är ägnad att leda till ett offentligt erbjudande av den juridiska personen till en vidare krets om förvärv av aktier i aktiebolaget,

4. förvärv ske för en juridisk persons räkning av aktier i ett aktiebolag *eller ett europabolag*, om insiderinformationen endast utgörs av information om en åtgärd som syftar till och är ägnad att leda till ett offentligt erbjudande av den juridiska personen till en vidare krets om förvärv av aktier i aktiebolaget *eller europabolaget*,

5. innehavare av option när optionens löptid går ut förvärva eller avyttra den underliggande tillgången eller avyttra optionen,

6. utfärdare av option i samband med lösen avyttra eller förvärva den underliggande tillgång som optionen avser,

7. den som förvärvat eller avyttrat termin fullgöra avtalet vid slutdag,

8. förvärv eller avyttring ske av andra finansiella instrument än aktier, om förvärvet eller avyttringen sker utan att insiderinformation används.

Vad som föreskrivs i denna paragraf om aktie skall också tillämpas på aktierelaterade finansiella instrument såsom teckningsrätt, interimbevis, optionsbevis, konvertibelt skuldebrev, skuldebrev förenat med optionsrätt till nyteckning, vinstandelsbevis, aktieoption och aktietermin.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1087) om
anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella
instrument

Prop. 2003/04:112

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Följande fysiska personer anses enligt denna lag ha insynsställning i ett aktiemarknadsbolag:

1. ledamot eller suppleant i bolagets eller dess moderföretags styrelse,
2. verkställande direktör eller vice verkställande direktör i bolaget eller dess moderföretag,
3. revisor eller revisorssuppleant i bolaget eller dess moderföretag,
4. bolagsman i ett handelsbolag som är bolagets moderföretag, dock inte kommanditdelägare,
5. innehavare av annan ledande befattning i eller annat kvalificerat uppdrag av stadigvarande natur för bolaget eller dess moderföretag, om befattningen eller uppdraget normalt kan antas medföra tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
6. befattningshavare eller uppdragstagare enligt 1–3 eller annan ledande befattningshavare i ett dotterföretag, om denne normalt kan antas få tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
7. den som äger aktier i bolaget, motsvarande minst tio procent av aktiekapitalet eller av röstetalet för samtliga aktier i bolaget, eller äger aktier i denna omfattning tillsammans med sådan fysisk eller juridisk person som är aktieägaren närstående på det sätt som anges i 5 § första stycket.

Finansinspektionen skall på begäran av aktiemarknadsbolaget eller dess moderföretag pröva frågan om en befattningshavare eller uppdragstagare har en sådan ledande ställning eller ett sådant kvalificerat uppdrag som avses i första stycket 5 eller 6.

I fråga om europabolag tillämpas vad som sägs i första stycket 1 om styrelseledamot på ledamot eller suppleant i lednings-, förvaltnings- eller tillsynsorganet.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar

Prop. 2003/04:112

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 9 § samt rubriken närmast före 2 kap. 9 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Styrelse och huvudkontor

Ledning och huvudkontor

2 kap.

9 §

Ett institut för elektroniska pengar skall ha en styrelse med minst fem ledamöter. Institutet skall ha en verkställande direktör.

För varje institut för elektroniska pengar skall det finnas ett huvudkontor i Sverige.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen i 2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning samt i 6 kap. 13 § första stycket 5 och andra stycket om återkallelse av tillstånd tillämpas på tillsynsorganet.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

2.16 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om investeringsfonder

Prop. 2003/04:112

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 och 6 §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §

För fondbolag gäller vad som är föreskrivet om aktiebolag i allmänhet om inte annat följer av denna lag.

Ett fondbolag skall ha en styrelse med minst tre ledamöter samt en verkställande direktör.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen eller dess ledamöter i följande bestämmelser tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 1 § 4 om ledningsprövning,

2 kap. 18 § första stycket 1 om förbud mot att handla med en investeringsfond, och

10 kap. 15 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

6 §

Ansökan om tillstånd får inte göras innan bolaget har registrerats i aktiebolagsregistret.

Ansökan om tillstånd får inte göras innan bolaget har registrerats i aktiebolagsregistret *eller i europabolagsregistret.*

Till ansökan skall fogas en plan för den tilltänkta verksamheten (verksamhetsplan) som också innehåller en översiktlig beskrivning av fondbolagets organisation.

I fråga om europabolag som har sitt säte i en annan stat gäller, i stället för vad som anges i första stycket, att ansökan om tillstånd får göras om bolagsstämman har fattat beslut om att bolagets säte skall flyttas till Sverige.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

2.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse

dels att 3 kap. 9 § och 11 kap. 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas nya bestämmelser, 10 kap. 31–36 §§, samt närmast före 10 kap. 31 § en ny rubrik av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2002/03:139 *Föreslagen lydelse*

3 kap.

9 §

Ett aktiebolag och en ekonomisk förening får ansöka om tillstånd innan företaget registrerats i aktiebolags- eller föreningsregistret.

Ett aktiebolag och en ekonomisk förening får ansöka om tillstånd innan företaget registrerats i aktiebolags-, *europabolags-* eller föreningsregistret.

Om ett aktiebolag har ansökt om tillstånd inom sex månader från stiftelseurkundens undertecknande räknas den tid som anges i 2 kap. 9 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) från tillståndsbeslutet. Om en ekonomisk förening har ansökt om tillstånd inom sex månader från beslutet om att bilda föreningen räknas den tid som anges i 2 kap. 3 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar från tillståndsbeslutet.

10 kap.

Särskilda bestämmelser för europabolag

31 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen), när ett beslut har meddelats enligt 10 kap. 22–24 §§ och beslutet har vunnit laga kraft.

32 §

När ett europabolag som har tillstånd att driva bankrörelse avser att flytta sitt säte från Sverige till en annan stat tillämpas inte 10–15 §§ lagen (2004:000) om europabolag. I stället tilläm-

33 §

Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning, och

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall bolaget föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

34 §

Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas om

1. bolagets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till bolagets ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,

2. bolagets ekonomiska för-

hållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen, och

3. det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 8.15 i SE-förordningen.

35 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen när beslut har meddelats enligt 34 § och beslutet har vunnit laga kraft.

36 §

I fråga om europabolag med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen (dualistiskt organiserade europabolag) skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om ett bankaktiebolags styrelse eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

3 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

8 kap. 5 § första stycket 1 om avtal om tjänster med eller till förmån för styrelseledamot,

10 kap. 7 § andra meningen om styrelsens sammansättning,

10 kap. 10 § om uppdrag i andra företag,

10 kap. 11 § andra stycket om upplysningsplikt mot stämman,

13 kap. 12 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

15 kap. 2 § om återkallelse av tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europa-

11 kap.

1 §

Vad som enligt 10 kap. gäller för bankaktiebolag skall även gälla för kreditmarknadsbolag utom bestämmelserna om likvidation i 16–19 §§, om fusion i 20 §, samt om firma i 29 och 30 §§.

Bestämmelserna om fusion i 10 kap. 21–27 §§ gäller bara vid fusion mellan ett kreditmarknadsbolag och ett annat bolag och bara om en bank inte är övertagande bolag. Ärenden som avser tillstånd enligt 22 *eller* 27 § prövas av Finansinspektionen.

Bestämmelserna om fusion i 10 kap. 21–27 §§ gäller bara vid fusion mellan ett kreditmarknadsbolag och ett annat bolag och bara om en bank inte är övertagande bolag. Ärenden som avser tillstånd enligt 22, 27 *eller* 33 § prövas av Finansinspektionen.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Den 8 oktober 2001 antog EU:s ministerråd förordningen (EG) nr 2157/2001 om stadga för europabolag¹. Förordningen träder i kraft den 8 oktober 2004. Vid samma tidpunkt skall den kompletterande nationella lagstiftning som förordningen förutsätter träda i kraft. Förordningen finns i *bilaga 1*.

Justitiedepartementet remitterade i mars 2003 promemorian Europabolag (Ds 2003:15). Promemorian innehåller förslag till bestämmelser som kompletterar EG-förordningen i frågor där denna delegerar normgivningsrätten till medlemsstaterna eller där det annars har bedömts lämpligt att införa svenska regler vid sidan av förordningens regler.

Promemorians sammanfattning och lagförslag finns i *bilagorna 2 och 3*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. En sammanställning av remissyttrandena har gjorts inom Justitiedepartementet och finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Dnr Ju2003/2988).

Under ärendets beredning har Justitiedepartementet hållit överläggningar med företrädare för de norska, finska och isländska justitiedepartementen samt med företrädare för Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i Danmark.

I denna proposition behandlar vi de frågor som har tagits upp i promemorian. Propositionen bygger på en överenskommelse mellan den socialdemokratiska regeringen och Vänsterpartiet.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 12 februari 2004 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 5*.

Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*.

Vi kommer att behandla Lagrådets synpunkter i avsnitt 5.2 och 5.6. I förhållande till lagrådsremissen har också gjorts vissa ändringar av väsentligen redaktionell natur.

Regeringen har tidigare i proposition till riksdagen föreslagit att Patent- och registreringsverket skall delas i två myndigheter, bl.a. en myndighet för företagsregistrering (prop. 2003/04:34). Förslaget är avsett att träda i kraft den 1 juli 2004. Viss osäkerhet har tidigare rått om namnet på den nya registreringsmyndigheten och i lagrådsremissen den 12 februari 2004 användes därför fortfarande benämningen Patent- och registreringsverket. Den 19 februari 2004 beslutade emellertid regeringen att myndigheten skall heta Bolagsverket. I förevarande proposition används därför den nya benämningen Bolagsverket.

¹ Rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (EGT L 294, 10.11.2001, s.1).

4.1 Allmänt

En av EU:s grundpelare är upprättandet av en gemensam inre marknad. På denna marknad skall individer och företag kunna handla, byta tjänster, arbeta, investera och producera under lika konkurrensförhållanden. Som ett led i genomförandet av den inre marknaden har ett EG-rättsligt regelverk utvecklats på bolagsrättens område. Syftet med EG:s bolagsrätt kan sägas vara att underlätta bolagens verksamhet och samarbete på den gemensamma marknaden genom att skapa likvärdiga rättsliga förutsättningar för bolag verksamma i olika EU-länder.

EG:s regler på bolagsrättens område har hittills huvudsakligen meddelats i form av direktiv. Direktiven riktar sig till medlemsstaterna och anger ett visst resultat som skall uppnås inom en bestämd tid, men överlåter åt staterna själva att bestämma form och tillvägagångssätt för det nationella genomförandet. Hittills har nio bolagsrättsliga direktiv antagits. Genom dessa har en del av skillnaderna mellan medlemsstaternas bolagsrättsliga lagstiftning jämnats ut.

Vid sidan av detta harmoniseringsarbete har det inom EU länge bedrivits ett arbete med att skapa särskilda europeiska associationsformer. Genom förordningen (2137/85/EEG) om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) sjuösettes i mitten av 1980-talet den första av dessa former. En europeisk ekonomisk intressegruppering kan närmast liknas vid ett handelsbolag som verkar över nationsgränserna.

Frågan om en särskild europeisk aktiebolagsform, europabolag (Societas Europaea, SE), har diskuterats i flera decennier. Efter många års diskussioner och förhandlingar nådde medlemsstaterna hösten 2000 enighet kring såväl en förordning om europabolag (SE-förordningen) som ett därtill kopplat direktiv om arbetstagarinflytandet i europabolag (SE-direktivet). Efter det att Europaparlamentet hade hörts över förslagen, beslutade rådet den 8 oktober 2001 att anta de båda rättsakterna. SE-förordningen träder i kraft den 8 oktober 2004. SE-direktivet skall vara införlivat i medlemsstaternas nationella lagstiftning senast samma dag.

Ett europabolag skall vara en europeisk associationsform för gränsöverskridande samverkan i aktiebolagsform. Kommissionens ursprungliga tanke var att ett europabolag uteslutande skulle falla under gemensamma EG-regler. Under förhandlingarnas gång visade det sig emellertid vara mycket svårt att förverkliga denna tanke. Resultatet har blivit att många frågor har överlåtit till den nationella lagstiftaren. Sålunda innehåller SE-förordningen en rad hänvisningar till den nationella lagstiftning som gäller för publika aktiebolag i den medlemsstat där bolaget har sitt säte (se bl.a. artiklarna 5, 15 och 18). I andra frågor anges att den nationella lagstiftaren får eller, i vissa fall, skall utfärda kompletterande föreskrifter som skall tillämpas på europabolag hemmahörande i den medlemsstaten (se bl.a. artiklarna 2.5, 7 och 8.7). I de delar där varken SE-förordningen eller annan EG-lagstiftning innehåller någon särskild reglering för europabolagen skall dessa enligt en särskild bestämmelse i förordningen (artikel 9) falla under samma regler som ett nationellt publikt aktiebolag i den stat där europabolaget har sitt säte. Därtill

kommer att många frågor uttryckligen har lämnats utanför förordningens reglering (se stycke 20 i ingressen). Så är fallet när det gäller t.ex. beskattningen av europabolagen.

Det sagda innebär att ett europabolag kommer att falla under en blandning av EG-rättsliga och nationella bestämmelser. De rättsliga förutsättningarna kommer alltså att skilja sig åt mellan europabolag hemmahörande i olika medlemsstater. Det kan därför – något tillspetsat – sägas att det inte kommer att finnas *en* europabolagsform utan lika många europabolagsformer som det finns medlemsstater. Samtidigt står det klart att europabolagsformen erbjuder vissa möjligheter som en nationell bolagsform inte gör. Som exempel kan nämnas möjligheten för aktiebolag i olika medlemsstater att genom fusion bilda ett europabolag och möjligheten att flytta ett europabolags säte över nationsgränserna.

4.2 Tillämpliga svenska regler

Såsom har konstaterats i det föregående avsnittet kommer ett europabolag med säte i Sverige i många avseenden att falla under de svenska bestämmelser som tillämpas på publika aktiebolag. Det innebär att många av aktiebolagslagens (1975:1385) bestämmelser kommer att vara tillämpliga på europabolag hemmahörande i Sverige. Även när det gäller t.ex. skatterätt, insolvensrätt och immaterialrätt kommer svenska regler att gälla för europabolag som är registrerade här (jfr stycke 20 i SE-förordningens ingress).

Enligt artikel 9.3 i SE-förordningen skall, om det finns särskilda bestämmelser i nationell lagstiftning för den typ av verksamhet som ett europabolag bedriver, dessa bestämmelser gälla fullt ut för europabolaget. I stycke 26 i ingressen påpekas särskilt att finansinstitutens verksamhet regleras av särskilda direktiv och att de nationella bestämmelserna för genomförande av dessa direktiv och andra nationella regler för denna verksamhet gäller fullt ut för europabolag. Förordningen förutsätter alltså att de särskilda regler som gäller för bl.a. bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag och försäkringsaktiebolag tillämpas även på europabolag. Det innebär bl.a. att bestämmelser i den föreslagna lagen om bank- och finansieringsrörelse och försäkringsrörelselagen kommer att vara tillämpliga på europabolag som bedriver finansiell verksamhet som omfattas av någon av dessa lagar.

4.3 SE-förordningens innehåll

4.3.1 Allmänt

SE-förordningen innehåller till en början vissa allmänna bestämmelser om europabolagen (artiklarna 1–14). Av artikel 1 framgår att ett europabolag skall uppfylla vissa grundläggande aktiebolagsrättsliga krav. Sålunda skall bolaget vara en juridisk person med ett aktiekapital fördelat på aktier. Varje aktieägare skall vara ekonomiskt ansvarig endast för den del av aktiekapitalet som han eller hon har tecknat. Europabolagets kapital skall vara uttryckt i euro och uppgå till minst 120 000 euro (artikel 4). I övrigt skall nationella regler om aktiekapital och aktier

tillämpas på europabolagen (artikel 5). Det innebär bl.a. att aktiebolagslagens regler om emission kommer att gälla för europabolagen.

Ett europabolag skall ha sitt säte i en stat inom EU (artikel 7). Säte och huvudkontor skall finnas i en och samma medlemsstat. Sätet skall kunna flyttas från en medlemsstat till en annan utan att bolaget behöver avvecklas i det första landet och bildas på nytt i det andra (artikel 8). Europabolaget skall kännetecknas av att firman innehåller förkortningen SE (artikel 11).

Som har nämnts i avsnitt 4.1 skall ett europabolag, i de delar som har lämnats oreglerade av förordningen eller av annan EG-rättslig lagstiftning, falla under de regler som enligt den nationella lagstiftningen gäller för publika aktiebolag.

4.3.2 Bildandet av ett europabolag

Ett europabolag skall kunna bildas på fem olika sätt. Gemensamt för alla sätten är att bildandet sker genom åtgärder som vidtas av redan befintliga nationella juridiska personer. Fysiska personer kan alltså inte uppträda som stiftare.

Det första sättet att bilda ett europabolag är att publika aktiebolag hemmahörande i minst två olika medlemsstater *fusioneras* till ett europabolag (artikel 2.1). En annan möjlighet är att två eller flera privata eller publika aktiebolag tillsammans bildar ett *holdingbolag* i form av ett europabolag (artikel 2.2). En förutsättning för den typen av bildande är att minst två av bolagen omfattas av olika medlemsstaters lagstiftning eller att de sedan minst två år har ett dotterbolag eller en filial i en annan medlemsstat. Ytterligare en möjlighet är att två eller flera bolag skapar ett *dotterbolag* i form av ett europabolag (artikel 2.3). Även i detta fall krävs att minst två av bolagen omfattas av olika medlemsstaters lagstiftning eller att de sedan minst två år har dotterbolag eller filial i en annan medlemsstat. Det är också möjligt att *ombilda* ett nationellt publikt aktiebolag till ett europabolag, under förutsättning att bolaget sedan minst två år har ett dotterbolag som omfattas av lagstiftningen i en annan medlemsstat (artikel 2.4). Slutligen är det möjligt för ett *europabolag att självt bilda ett eller flera dotterbolag* i form av europabolag (artikel 3.2).

När det gäller bildande genom fusion hänvisar förordningen (artikel 17) till bestämmelserna i artiklarna 3.1 och 4.1 i EG:s tredje bolagsrättsliga direktiv (78/855/EG), det s.k. fusionsdirektivet. Det innebär att fusion kan ske antingen genom att ett eller flera bolag går upp i ett annat (absorption) eller genom att två eller flera bolag förenas genom att bilda ett nytt bolag (kombination). Förordningen innehåller bestämmelser om bl.a. det fusionsförslag som skall upprättas inför fusionen och den revisors- och myndighetskontroll som skall utövas i samband med fusionen. I de frågor som inte regleras i förordningen skall de bestämmelser som medlemsstaterna har infört till följd av fusionsdirektivet tillämpas på förfarandet.

Om ett europabolag skall bildas i form av ett holdingbolag, skall lednings- eller förvaltningsorganen (beträffande dessa organ, se nedan avsnitt 4.3.4) i de initiativtagande bolagen utarbeta likalydande förslag till bildandet av holdingbolaget. Förslaget skall innehålla bl.a. en redo-

görelse för bolagsbildningens juridiska och ekonomiska konsekvenser för aktieägare och arbetstagare. Vidare skall i förslaget anges den lägsta andel aktier i de bolag som deltar i bildandet som skall tillskjutas till det nya bolaget. Ett minimikrav är därvid att det till det nya bolaget skall tillskjutas aktier som berättigar till över 50 procent av rösterna i respektive bolag (artikel 32.2). Om de deltagande bolagens aktieägare vid stämmor i respektive bolag godkänner förslaget, skall detta offentliggöras och granskas av oberoende experter. Aktieägarna skall därefter beredas tillfälle att inom tre månader meddela om de har för avsikt att tillskjuta sina aktier för bildandet av europabolaget. Om ett tillräckligt antal aktier tillskjuts, kan bolagsbildningen fullföljas. De som har tillskjutit aktier eller andra värdepapper för bildandet av europabolaget skall erhålla aktier i detta bolag.

Om europabolaget skall bildas i form av ett dotterbolag, skall detta ske på samma sätt som när ett företag bildar ett dotterbolag i form av ett nationellt publikt aktiebolag (artikel 36). Här skall man tillämpa den nationella lagstiftning som gäller i den medlemsstat där dotterbolaget skall ha sitt säte. Förordningen innehåller inte några närmare regler om förfarandet.

Ombildning av ett publikt aktiebolag till ett europabolag skall inledas med att det berörda bolagets lednings- eller förvaltningsorgan lämnar ett förslag till ombildning. Förslaget skall innehålla bl.a. en redogörelse för ombildningens konsekvenser för aktieägarna och arbetstagarna (artikel 37.4). Sedan förslaget har offentliggjorts (artikel 37.5) och granskats av oberoende experter (artikel 37.6), skall bolagsstämman besluta om ombildningen (artikel 37.7).

4.3.3 Registrering

När ett europabolag har bildats, skall det enligt artikel 12 registreras i ett sådant register som avses i det första bolagsrättsliga direktivet (68/151/EEG), det s.k. publicitetsdirektivet. Registreringen skall offentliggöras i enlighet med samma direktiv (artikel 13 och artikel 15.2). Vidare skall ett meddelande om registreringen offentliggöras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning (artikel 14). Av förordningen följer att ett europabolag måste uppfylla vissa särskilda krav för att kunna registreras, bl.a. när det gäller frågor som har med arbetstagarinflytande att göra (se artikel 12.2–12.4). Därutöver skall bolaget uppfylla de allmänna krav som gäller för publika aktiebolag i den medlemsstat där bolaget skall ha sitt säte (jfr artikel 9).

4.3.4 Europabolagets organisation

Liksom i svenska aktiebolag utövas aktieägarnas beslutanderätt i europabolag vid bolagsstämma. När det gäller europabolagets övriga organisation kan denna vara uppbyggd på två olika sätt, antingen enligt ett s.k. monistiskt system eller enligt ett s.k. dualistiskt system. Det monistiska systemet – som är det som ligger närmast det svenska systemet – innebär att det utöver bolagsstämman finns *ett* bolagsorgan, förvaltningsorganet. I det dualistiska systemet finns det, utöver bolagsstämman, *två* bolags-

organ, ett ledningsorgan och ett tillsynsorgan. Det dualistiska systemet har sin förebild främst i den tyska aktiebolagsrätten men förekommer även i andra länder.

Det är bolaget självt – och alltså inte medlemsstaten – som bestämmer vilken av organisationsmodellerna som bolaget skall använda sig av. Det innebär att europabolag med säte i Sverige i vissa fall kan komma att tillämpa den för svensk aktiebolagsrätt främmande dualistiska organisationsmodellen. I det dualistiska systemet svarar ledningsorganet för bolagets ledning och förvaltning (artikel 39.1), medan tillsynsorganet har till uppgift att tillsätta och entlediga ledamöterna i ledningsorganet (artikel 39.2) samt att kontrollera ledningsorganets förvaltning (artikel 40.1). Tillsynsorganet får inte för egen del ha några befogenheter att vidta förvaltningsåtgärder (artikel 40.1). Ledamöterna i tillsynsorganet väljs av bolagsstämman (artikel 40.2).

I det monistiska systemet är det förvaltningsorganet som utövar ledningen och förvaltningen av bolaget (artikel 43.1). Förvaltningsorganets ledamöter tillsätts av bolagsstämman (artikel 43.3). Förvaltningsorganet kan sägas motsvara styrelsen i ett svenskt aktiebolag.

Det är tillåtet att i nationell lagstiftning föreskriva att löpande förvaltningsåtgärder – såsom i svensk rätt – får vidtas av en verkställande direktör (artiklarna 39.1 och 43.1). Denna möjlighet gäller både monistiskt och dualistiskt organiserade bolag.

Förordningen innehåller vidare regler om beslutförhets- och majoritetskrav i de olika bolagsorganen (artiklarna 50 samt 57–60) samt krav på mötesfrekvens (artiklarna 44 och 54). Vidare finns det regler om minoritetsaktieägares rätt att begära sammankallande av bolagsstämman (artikel 55) och att få upp punkter på dagordningen för en stämma (artikel 56). När det gäller genomförandet av bolagsstämman samt omröstningsförfarandet skall nationella regler för publika aktiebolag tillämpas på europabolagen.

4.3.5 Redovisning

SE-förordningen innehåller inte några detaljerade regler om hur redovisningen i ett europabolag skall se ut. I artikel 61 finns i stället en allmän hänvisning till de regler som gäller för publika aktiebolag om upprättande och offentliggörande av årsredovisning samt, i förekommande fall, koncernredovisning. Eftersom medlemsstaternas lagstiftning på detta område i stor utsträckning redan är harmoniserad genom olika direktiv innebär detta i praktiken att likartade redovisningsregler kommer att gälla för europabolag med säte i olika länder.

När det gäller europabolag som är kredit- eller finansinstitut eller försäkringsföretag anges i artikel 62 att dessa skall falla under de nationella redovisningsbestämmelser som har införts i enlighet med de särskilda direktiv som gäller för sådana företag (rådets direktiv 86/635/EEG av den 8 december 1986 om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och rådets direktiv 91/674/EEG av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag).

I artikel 63 anges att frågor om avveckling, likvidation, obestånd och betalningsinställelse skall regleras av den nationella lagstiftning som i respektive land tillämpas på publika aktiebolag i dylika frågor. I några avseenden innehåller emellertid förordningen särskilda bestämmelser om detta. Det gäller t.ex. i de fall då ett europabolag inte uppfyller kravet på att bolaget skall ha sitt säte och huvudkontor i samma medlemsstat. Enligt artikel 64 skall i sådana fall lämpliga åtgärder vidtas för att bristen skall rättas till. Om detta visar sig vara otillräckligt, skall bolaget försättas i likvidation.

4.3.7 Ombildning av ett europabolag till ett nationellt bolag

Ett europabolag kan ombildas till ett nationellt publikt aktiebolag (artikel 66). En sådan ombildning får ske tidigast två år efter bolagets registrering och inte förrän de två första årsredovisningarna har godkänts. I fråga om förfarandet vid ombildningen gäller i allt väsentligt samma bestämmelser som när ett nationellt bolag ombildas till ett europabolag (se ovan).

4.3.8 Övrigt

I förordningen åläggs medlemsstaterna att vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa ett effektivt genomförande av förordningen samt att utse sådana behöriga myndigheter som förutsätts finnas för vissa uppgifter (artikel 68). Vidare föreskrivs att kommissionen fem år efter förordningens ikraftträdande skall lämna en rapport om förordningens tillämpning. Kommissionen skall därvid också lämna förslag till sådana förändringar som bedöms erforderliga (artikel 69).

5 Sveriges beslutanderätt i vissa frågor

5.1 Allmänt

Som redan har nämnts har reglerna om europabolag – bortsett från de som har med frågor om arbetstagarinflytande att göra – meddelats i förordningsform. En EG-förordning är bindande i sin helhet och direkt tillämplig i varje medlemsstat (artikel 249 i EG-fördraget). EG-domstolen har slagit fast att förordningar inte får införlivas i nationell rätt eftersom detta skulle kunna skapa tvivel om deras ursprung och rättsliga effekt (jfr prop. 1994/95:19 del 1 s. 524 f.). Om en viss fråga regleras i förordningen, skall och får Sverige således inte utfärda några bestämmelser om samma fråga. Några nationella regler får i princip inte heller införas när det gäller frågor som inte regleras direkt i förordningen. Förordningen innehåller nämligen bestämmelser (artikel 9) om vad som skall gälla i sådana fall. I första hand skall man då tillämpa de lagbestämmelser som har antagits för att tillämpa gemenskapsåtgärder som

specifikt avser europabolag. Härmed torde förordningen avse sådana nationella regler som medlemsstaterna enligt EG-rätten är skyldiga att införa i fråga om europabolag. I andra hand hänvisar förordningen till de lagbestämmelser som gäller för ett publikt aktiebolag bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i den medlemsstat där europabolaget har sitt säte. I sista hand skall bestämmelserna i bolagets bolagsordning tillämpas.

Det sagda innebär att det inte är aktuellt att på något heltäckande sätt reglera frågor om europabolag i svensk lagstiftning (se vidare avsnitt 5.2). Förordningens regler gäller, utan genomförandeåtgärder, såsom svensk rätt och i den mån någon fråga inte regleras direkt i SE-förordningen eller i annan EG-lagstiftning följer det av förordningen att den svenska, på publika aktiebolag tillämpliga, lagstiftningen skall tillämpas på europabolagen. En omfattande och detaljerad kompletterande nationell lagstiftning skulle innebära risker för konflikter mellan, å ena sidan, den nationella lagstiftningen och, å andra sidan, förordningens regler och EG-domstolens tolkning av dessa.

Av artikel 10 följer vidare att ett europabolag i varje medlemsstat skall behandlas som ett publikt nationellt aktiebolag i den medlemsstat där det har sitt säte. Detta innebär att det inte är möjligt för en medlemsstat att – i andra fall än då detta följer av SE-förordningen – särbehandla europabolagen i förhållande till nationella aktiebolag. De rättigheter och skyldigheter som publika aktiebolag har enligt en medlemsstats nationella rättsordning skall alltså som regel gälla även för europabolag med säte i den staten.

Trots vad som nu har sagts finns det i vissa delar anledning att överväga om förordningen bör kompletteras med svensk lagstiftning. I förordningen föreskrivs nämligen att medlemsstaterna har rätt att själva besluta i vissa frågor som rör europabolagen. I några avseenden är medlemsstaterna även skyldiga att införa lagregler eller vidta andra åtgärder vid sidan av förordningens reglering. Sålunda får eller skall Sverige komplettera förordningen med nationella bestämmelser när det gäller:

- möjligheten för ett bolag som inte har sitt huvudkontor i gemenskapen att i vissa fall delta i bildandet av ett europabolag (artikel 2.5),
- skyldigheten för europabolag att förlägga sitt huvudkontor och sitt säte till samma plats (artikel 7),
- skyddet för minoritetsaktieägare och borgenärer i samband med att ett europabolag flyttar sitt säte från en medlemsstat till en annan (artiklarna 8.5 och 8.7),
- möjligheten för en nationell myndighet att motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte (artikel 8.14),
- möjligheten för en nationell myndighet att motsätta sig att ett bolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion (artikel 19),
- skyddet för minoritetsaktieägare som motsätter sig bildandet av ett europabolag genom fusion (artikel 24.2),
- fusion genom förvärv av aktier i dotterbolag (artikel 31.2),
- skyddet för minoritetsaktieägare som motsätter sig tillskapandet av ett europabolag genom bildande av ett holdingbolag (artikel 34),

- majoritetskraven för beslut om ombildning av ett nationellt bolag till ett europabolag (artikel 37.8),
- den verkställande direktörens ansvar för europabolagets löpande förvaltning (artiklarna 39.1 och 43.1),
- val av ledamöter i ledningsorganet (artikel 39.2),
- tidsgräns för uppdrag som ledamot i ledningsorganet i vissa fall (artikel 39.3),
- antalet ledamöter i bolagsorganen (artiklarna 39.4, 40.3 och 43.2),
- dualistiskt organiserade europabolag med säte i Sverige (artikel 39.5),
- tillsynsorganets rätt till information (artikel 41.3),
- angivande i bolagsordningen av vissa typer av åtgärder som kräver beslut av förvaltningsorganet respektive tillsynsorganets medgivande (artiklarna 48.1 och 48.2),
- tidpunkten för ett europabolags första bolagsstämma (artikel 54),
- aktieägares rätt att sammankalla bolagsstämma och att begära att nya ärenden tas upp på dagordningen (artiklarna 55 och 56),
- majoritetskrav för beslut om ändring av bolagsordningen (artikel 59.2),
- sanktioner mot europabolag som inte uppfyller förordningens krav på sätets placering (artiklarna 64.2 och 64.3), samt
- ett europabolags aktiekapitals- och redovisningsvaluta (artikel 67).

Därutöver är Sverige enligt artikel 68 skyldigt att ”vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa ett effektivt genomförande av förordningen” samt att utse de behöriga myndigheter som skall finnas enligt förordningen.

Utöver de frågor som anges i förordningen finns det anledning att överväga hur förordningen förhåller sig till lagen om utländska filialer samt vad som skall gälla i fråga om firma, bokföringsskyldighet och regler om straff och vite.

De nämnda frågorna kommer att behandlas i avsnitt 5.3–5.37.

5.2 Lagtekniska frågor

Regeringens förslag: De svenska regler som kompletterar förordningen om europabolag tas in i en särskild lag om europabolag. För europabolag som driver försäkringsrörelse placeras dock reglerna i försäkringsrörelselagen.

Promemorians förslag: Frågan har inte uttryckligen diskuterats i promemorian. Den lagtekniska utformningen av promemorians lagförslag överensstämmer dock i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* och *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* har anfört att den lagstiftningsteknik som valts i promemorian gör att regleringen om europabolag blir svåröverskådlig. Övriga remissinstanser har inte kommenterat saken.

Skälen för regeringens förslag: Som redan har konstaterats är det inte möjligt att i den svenska lagstiftningen reglera europabolagen på ett heltäckande sätt. Förordningens bestämmelser är direkt tillämpliga i varje medlemsstat och får i princip inte upprepas i medlemsstatens nationella

lagstiftning. Det är inte heller tillåtet att i nationella bestämmelser klarlägga innebörden av förordningens regler.

Europabolagen kommer således att regleras av en blandning av EG-regler och kompletterande nationella regler. Därtill kommer att förordningen innehåller omfattande hänvisningar till medlemsstaternas nationella lagstiftning om publika aktieföretag. Dessa skall, utan särskilda omvandlingsåtgärder, tillämpas på europaföretag med säte i den medlemsstaten. Det sagda innebär oundvikligen att regelsystemet för europaföretag kommer att bli svåröverskådligt. För att så långt som möjligt begränsa dessa olägenheter föreslår vi, i likhet med vad som föreslogs i promemorian, att de svenska reglerna om europaföretag i så stor utsträckning som det är möjligt samlas i en särskild lag om europaföretag. När det gäller europaföretag som driver försäkringsrörelse bör dock som utgångspunkt – i konsekvens med den lagstiftningsteknik som i dag gäller på försäkringsområdet – de grundläggande reglerna placeras i försäkringsrörelselagen (1982:713).

I promemorian föreslogs att lagen om europaföretag skulle innehålla ett antal hänvisningar till redan befintliga bestämmelser, t.ex. i aktieföretagslagen, som skulle vara tillämpliga också på europaföretag med säte i Sverige. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* har ansett att en lämpligare lösning skulle vara att de tillämpliga reglerna i t.ex. aktieföretagslagen i stället togs in i sin helhet i lagen om europaföretag. Enligt vår mening skulle dock en sådan ordning inte medföra några vinster i fråga om överskådlighet, särskilt med hänsyn till att europaföretagen, genom hänvisningar i SE-förordningen, i stor omfattning ändå kommer att regleras av bestämmelser i aktieföretagslagen. För den som skall tillämpa regler om europaföretag blir det således ändå nödvändigt att i många situationer använda sig av aktieföretagslagens bestämmelser. Vi anser mot den bakgrunden att övervägande skäl talar för den lagtekniska lösning som valts i promemorian.

Lagrådet har invänt mot den föreslagna lagstiftningstekniken i försäkringsrörelselagen. Enligt Lagrådet resulterar den i en lagstiftning som inte motsvarar rimliga krav på tillgänglighet och överskådlighet. Med hänsyn till att en översyn av försäkringsrörelselagen har inletts har emellertid Lagrådet accepterat det nuvarande förslaget som en temporär lösning. Vi kan hålla med om att den föreslagna regleringen i försäkringsrörelselagen i vissa avseenden är svårtillgänglig. I denna del kommer emellertid – som Lagrådet har påpekat – lagstiftningen ses över i samband den pågående översynen av associationsrätten för försäkringsföretag (se Fi 2003:10, Försäkringsföretagsutredningen).

5.3 Bör ett företag med huvudkontor utanför EES få delta i bildandet av ett europaföretag?

Regeringens förslag: Ett aktieföretag med huvudkontor i en stat utanför EES skall få delta i bildandet av ett europaföretag i Sverige, om företaget är bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat, har sitt säte i den medlemsstaten samt har en faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en medlemsstat. Vid bildandet av ett europaföretag såsom dotterföretag skall också andra juridiska

Promemorians förslag: Överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag. I promemorian föreslogs emellertid att möjligheten för juridiska personer med huvudkontor utanför EES att bilda dotterbolag i form av europabolag skulle stå öppen endast för aktiebolag och ekonomiska föreningar (se promemorian s. 26 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har tillstyrkt promemorians förslag eller inte haft några invändningar mot det.

Bakgrund: Artikel 2 i SE-förordningen innehåller allmänna bestämmelser om hur ett europabolag bildas. Som har framgått av avsnitt 4.3.2 kan detta ske bl.a. genom fusion, ombildning eller tillskapandet av ett holding- eller dotterbolag. Gemensamt för dessa olika sätt är att de förutsätter att de bolag som deltar i bildandet har sitt säte och huvudkontor i gemenskapen. I artikel 2.5 öppnas dock en möjlighet för medlemsstaterna att tillåta bolag som inte har sitt huvudkontor i gemenskapen att delta i bildandet av ett europabolag. I sådana fall skall det krävas att bolaget

- är bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat,
- har sitt säte i den medlemsstaten, samt
- har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en medlemsstat.

Förordningens huvudregel – att bolaget skall ha sitt säte och huvudkontor i samma stat – är ett uttryck för principen om det faktiska hemvistet ("siège réel"). Denna princip innebär att ett bolag skall falla under de regler som gäller där det rent faktiskt är verksamt och inte där det formellt har registrerats. Det skall sålunda inte vara möjligt för ett bolag att välja de rättsregler som passar bolaget bäst genom att registrera sig i ett annat land än det där det bedriver sin verksamhet (s.k. forum shopping). Följaktligen skall, enligt detta synsätt, ett bolag som flyttar sitt huvudkontor till ett annat land också vara underkastat det nya landets regler.

Principen om det faktiska hemvistet tillämpas i flera av EU:s medlemsstater, bl.a. i Tyskland och Frankrike. I Sverige råder dock ett annat synsätt. Sålunda karakteriseras ett svenskt bolag av att det är bildat enligt svensk lag och att det har sitt registrerade säte inom Sverige. Enligt det svenska synsättet förblir bolaget svenskt även om det flyttar sitt huvudkontor och hela sin verksamhet till ett annat land. Om ett bolag i samband med flyttning av huvudkontoret vill underkasta sig det nya landets lagstiftning, krävs att det svenska bolaget först upplöses genom likvidation varefter verksamheten överförs till ett nybildat bolag i det nya landet. Motsvarande synsätt kommer till uttryck i bl.a. brittisk, nederländsk och finländsk rätt.

För bankaktiebolag och vissa andra finansiella bolag är förhållandena något annorlunda. Till följd av särskilda regler om tillstånd för att driva sådana verksamheter gäller för sådana bolag att de måste ha säte och huvudkontor i samma medlemsstat. Syftet med detta är att underlätta för tillsynsmyndigheten i det land som har auktoriserat det finansiella före-

Skälen för regeringens förslag: En första fråga är om det över huvud taget bör vara möjligt för företag med huvudkontor utanför EES att delta i bildandet av ett svenskt europabolag.

Som har framgått av det föregående kan ett svenskt aktiebolag flytta sitt huvudkontor till ett annat land och ändå anses som ett svenskt bolag. Det gör härvid inte någon skillnad om huvudkontoret förläggs i ett annat land inom eller utanför EES. Det finns enligt vår mening inte heller i detta sammanhang anledning att behandla bolag olika beroende på var huvudkontoret är beläget. Ett bolag som har sitt registrerade säte inom EES bör följaktligen kunna delta i bildandet av ett europabolag i Sverige även om det har sitt huvudkontor utanför EES. För att detta skall vara möjligt krävs enligt artikel 2.5 i SE-förordningen att särskilda bestämmelser tas in i svensk lag. Vi föreslår därför att det införs sådana bestämmelser. I enlighet med vad förordningen föreskriver måste det därvid uppställas krav på att bolaget är bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat, har sitt säte i den medlemsstaten samt har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en medlemsstat.

Nästa fråga är vilka företagstyper som bör omfattas av bestämmelsen. När det gäller bildande enligt artikel 2.1, artikel 2.2 och artikel 2.4 följer det av förordningen att endast aktiebolag får delta i bildandet. I den delen bör därför den svenska bestämmelsen avse endast aktiebolag och deras utländska motsvarigheter.

Bestämmelserna i artikel 2.3 om bildande av europabolag i form av dotterbolag omfattar däremot alla typer av bolag som ryms inom EG-rättens bolagsbegrepp (se artikel 48 i EG-fördraget). I promemorian gjordes bedömningen att bestämmelserna i praktiken främst var av betydelse för aktiebolag och ekonomiska föreningar. Den föreslagna kompletterande svenska lagregeln begränsades därför – såvitt gäller bildande enligt artikel 2.3 – till att omfatta sådana juridiska personer och deras utländska motsvarigheter.

Remissinstanserna har godtagit promemorians förslag. Det kan emellertid konstateras att det i de övriga nordiska ländernas förslag till lagstiftning om europabolagen inte finns någon regel som på motsvarande sätt begränsar kretsen av juridiska personer som får delta i bildandet av ett europabolag. Enligt vår mening finns det heller inte några principiella skäl för en sådan begränsning. Tvärtom inger det vissa betänkligheter att i detta avseende införa en reglering som inte är neutral i förhållande till olika associationsformer. Det kan inte heller uteslutas att det kan uppkomma ett praktiskt behov för exempelvis ett handelsbolag,

² Bestämmelserna om detta följer av EG-direktiv (artikel 6.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG av den 20 mars 2000 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut [kreditinstitutsdirektivet], artikel 3.2 i rådets direktiv 93/22/EEG om investeringstjänster inom värdepappersområdet [investeringstjänstedirektivet], artikel 3 i rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper [fondföretag] [UCITS-direktivet], artikel 8.1a i rådets första direktiv 73/239/EEG av den 24 juli 1973 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring [första skadeförsäkringsdirektivet] samt artikel 6.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring [livförsäkringsdirektivet]).

registrerat enligt svensk rätt men med huvudkontor utanför EES, att delta i bildandet av ett dotterbolag i form av ett europabolag med registrerat säte i Sverige. Vi föreslår därför att den kompletterande svenska bestämmelsen om vilka företag som kan delta i bildandet av ett europabolag med säte i Sverige – när det gäller detta sätt att bilda bolaget – omfattar alla juridiska personer som ryms inom bolagsbegreppet i artikel 48 i EG-fördraget.

Som nyss har nämnts kan ett svenskt aktiebolag flytta sitt huvudkontor till ett annat land och ändå anses som ett svenskt bolag. Det krav som rörelsereglerna ställer på bankaktiebolag och vissa andra finansiella bolag att ha säte och huvudkontor i Sverige innebär dock att om ett sådant företag flyttar sitt huvudkontor till en annan stat, så torde Finansinspektionen (eller i förekommande fall regeringen) ingripa med sanktioner. Den ovan föreslagna associationsrättsliga regeln som tillåter att företag med huvudkontor i en stat utanför EES att delta i bildande av europabolag i Sverige, kommer alltså inte att få någon effekt för dessa finansiella bolag. Någon uttrycklig undantagsbestämmelse för att framhålla detta behövs dock enligt vår mening inte.

5.4 Bör ett europabolag som är registrerat i Sverige vara skyldigt att ha sitt huvudkontor och sitt säte på samma ort?

Regeringens bedömning: Det bör inte krävas att ett europabolag som är registrerat i Sverige har sitt huvudkontor och sitt säte på samma ort.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 29).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 7 stadgas att ett europabolags säte skall vara beläget inom gemenskapen i samma medlemsstat som huvudkontoret. Bestämmelsen utgör inte något hinder mot att bolaget har säte och huvudkontor på olika orter inom medlemsstaten. I andra meningen av samma artikel ges dock medlemsstaterna en möjlighet att uppställa ett krav på att bolag som är registrerade inom en viss medlemsstat skall vara skyldiga att förlägga sitt huvudkontor och sitt säte till samma plats. Möjligheten torde främst vara avsedd för de medlemsstater som tillämpar principen om det faktiska hemvistet (se avsnitt 5.3). För Sverige, som inte tillämpar denna princip, framstår emellertid ett sådant krav som främmande. Ett europabolag som är registrerat i Sverige bör ha samma möjligheter som ett svenskt aktiebolag att ha sitt säte och sitt huvudkontor på två skilda orter inom landet. Det bör därför inte uppställas något sådant krav som avses i artikel 7 andra meningen i svensk lagstiftning.

Regeringens bedömning: Det bör inte införas några särskilda regler i svensk lag om minoritetsskyddet vid flyttning av ett europabolags säte.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 30 f.).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har tillstyrkt bedömningen eller lämnat den utan erinran. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* har anfört att frågan bör övervägas ytterligare. Bl.a. *Sveriges advokatsamfund* och *Sveriges Aktiesparares Riksförbund* har framhållit att flyttning av ett europabolag kan få konsekvenser för minoritetsaktieägare. Advokatsamfundet har föreslagit att regler om budplikt införs. Aktiespararna har för sin del ansett att det bör införas en regel om att nio tiondelar av de vid stämman företrädde aktierna skall rösta för en flyttning av säte för att en sådan skall få genomföras.

Bakgrund: Ett europabolag skall enligt artikel 8 kunna flytta sitt säte från en medlemsstat till en annan utan att behöva avveckla bolaget i det ursprungliga hemlandet och bilda en ny juridisk person i det nya landet. Förordningen ställer härvid upp vissa regler till skydd för enskilda aktieägare. Sålunda krävs att ett förslag om flyttning upprättas och offentliggörs av lednings- eller förvaltningsorganet. Vidare skall lednings- eller förvaltningsorganet avfatta en redogörelse där flyttningens juridiska och ekonomiska aspekter förklaras och motiveras samt där följderna för bl.a. aktieägarna anges. Aktieägarna skall ha rätt att kostnadsfritt få kopior på förslaget och redogörelsen senast en månad före den stämma vid vilken beslutet om flyttning skall fattas. Ett beslut om flyttning förutsätts vidare kräva ändring av bolagsordningen. För sådana beslut krävs enligt artikel 59 minst två tredjedelars majoritet.

Skälen för regeringens bedömning: SE-förordningen erbjuder minoritetsaktieägarna ett visst skydd i samband med flyttning av ett europabolags säte. I artikel 8.5 ges medlemsstaterna en rätt att utvidga minoritetsskyddet. Detta skulle kunna göras genom att ett ännu strängare majoritetskrav införs eller genom regler av annat slag, t.ex. föreskrifter om att aktieägare som har motsatt sig beslutet om flyttning har rätt att få sina aktier inlösta.

Som argument för ett utvidgat minoritetsskydd kan anföras att en aktieägare som har gått in i bolaget under förutsättning att vissa regler skall gälla inte utan vidare skall behöva acceptera att de rättsliga förutsättningarna ändras på ett så ingripande sätt som de kan göra vid flyttning av säte. Visserligen är tanken att europabolagen i stor utsträckning skall falla under samma regler oavsett var de har sitt säte men i praktiken kommer bolagen ändå i många avseenden att falla under den nationella lagstiftning som gäller för bolag i det land där europabolaget har sitt säte. Trots den harmonisering av bolagsrätten som har skett genom EG:s bolagsrättsliga direktiv kan därför de rättsliga förutsättningarna komma att skilja sig i betydande grad mellan europabolag med säte i olika medlemsstater. Att bolaget flyttar sitt säte kan också

medföra praktiska olägenheter för aktieägarna i form av t.ex. kommunikationssvårigheter.

Mot det sagda skall dock vägas att europabolaget är tänkt att vara just en europeisk bolagsform och att de aktieägare som går in i ett sådant bolag typiskt sett har att räkna med att bolaget kan komma att flytta från en medlemsstat till en annan. Det är i och för sig riktigt att, såsom *Aktiespararna* har påpekat, ett nationellt bolag kan ombildas till ett europabolag och att en aktieägare i ett svenskt publikt aktiebolag därmed efter en ombildning kan komma att stå som ägare i ett europabolag. För ett beslut om ombildning krävs emellertid två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna (se artikel 37.7 i SE-förordningen och 14 kap. 11 § aktiebolagslagen). Redan genom kravet på kvalificerad majoritet i det skede då ett bolag ombildas till europabolag finns det således ett visst skydd för minoritetsaktieägarna.

Till saken hör också, såsom det konstateras i promemorian, att möjligheten att flytta sätet kan förväntas komma att bli en av huvudanledningarna till att europabolagsformen väljs i stället för en nationell bolagsform. Det framstår då som mindre lämpligt att införa minoritetsskyddsregler som i praktiken gör det svårt för bolag att utnyttja den flyttningsmöjlighet som förordningen ger. Om man skulle välja att skydda enskilda aktieägare genom exempelvis bestämmelser som ger dem rätt att få sina aktier inlösta, skulle detta alldeles tydligt kunna ge upphov till diverse olägenheter och problem för ett bolag som vill flytta säte. Erfarenheterna från svenska hembuds- och tvångsinlösenförfaranden ger vid handen att förfaranden av detta slag inte sällan drar ut på tiden, inte minst till följd av tvister om villkoren för inlösen. Liknande olägenheter skulle kunna uppkomma vid andra typer av minoritetsskyddande förfaranden. Även ett sådant strängt majoritetskrav som *Aktiespararna* har förordat (nio tiondelar) skulle väsentligt minska möjligheterna för ett europabolag att flytta sitt säte från Sverige till ett annat land. Ett sådant majoritetskrav förekommer i dag endast vid vissa typer av beslut med mycket långtgående konsekvenser för aktieägarna (se t.ex. 9 kap. 32 § aktiebolagslagen).

Regler av det slag som nu har behandlats står mot denna bakgrund enligt vår mening i mindre god överensstämmelse med syftet bakom bestämmelserna om flyttning av säte. Övervägande skäl talar därför för att det inte bör införas några svenska minoritetsskyddsregler avseende flyttning av ett europabolags säte. Minoritetens intressen får anses vara tillräckligt tillgodosedda genom SE-förordningens regler.

5.6 Skyddet för europabolagets borgenärer i samband med flyttning av bolagets säte

Regeringens förslag: Ett europabolag som har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan medlemsstat skall hos Bolagsverket ansöka om tillstånd att verkställa beslutet. Om en sådan ansökan tas upp till prövning, skall Bolagsverket kalla bolagets borgenärer att inom viss tid anmäla om de motsätter sig flyttningen av säte. Kommer det inte in någon sådan anmälan och är övriga förutsättningar uppfyllda, skall verket bifalla ansökan. Om någon borgenär motsätter

sig flyttningen, skall ärendet överlämnas till allmän domstol. För att domstolen skall bifalla bolagets ansökan skall det krävas att bolaget visar att de borgenärer som har motsatt sig ansökan har fått full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 32 f.).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har tillstyrkt promemorians förslag eller inte haft några invändningar mot det. *Sveriges advokatsamfund* har framhållit att möjligheten för löneborgenärer att invända mot att ett europabolag flyttar säte gör att det i stora företag med många anställda kan uppstå praktiska handläggningsproblem. Advokatsamfundet har vidare påpekat att det kan bli mycket svårt för ett europabolag att visa att det föreligger betryggande säkerhet för löneborgenärers framtida fordringar. *Sveriges Inkassoorganisation* har efterlyst förtydligande av hur regeln skall tolkas när en borgenärs fordran är tvistig.

Bakgrund: Som har framgått av det föregående avsnittet skall vissa formaliteter iakttas innan ett europabolag får flytta sitt säte från en medlemsstat till en annan. Som ett sista led i detta förfarande skall en domstol, notarie eller annan behörig myndighet i den medlemsstat där europabolaget har sitt säte utfärda ett intyg som slutgiltigt bekräftar att vad som krävs i fråga om handlingar och formaliteter före flyttningen har fullgjorts (artikel 8.8 i SE-förordningen). Innan ett sådant intyg utfärdas, skall europabolaget visa att borgenärer och andra rättighetsinnehavare är skyddade på ett betryggande sätt när det gäller sådana skulder som bolaget har ådragit sig före tidpunkten för offentliggörandet av förslaget till flyttning (artikel 8.7 andra stycket). Medlemsstaterna skall fastställa vilka närmare krav som skall gälla i fråga om borgenärernas och andra rättighetshavares skydd. En medlemsstat får utvidga skyddet till att avse även skulder som uppkommer mellan tidpunkten för kungörelsen och flyttningen. Ett europabolag som varit föremål för ett rättsligt förfarande rörande avveckling, likvidation, insolvens eller betalningsinställelse eller annat liknande förfarande får inte flytta sitt säte (artikel 8.15).

Skälen för regeringens förslag: Det förhållandet att ett europabolag flyttar sitt säte från ett land till ett annat innebär givetvis inte att bolagets borgenärer förlorar sin rätt att göra fordringar gällande mot bolaget. Samtidigt står det klart att en sådan förändring i praktiken kan påverka borgenärens ställning högst väsentligt. Så kan vara fallet om lagstiftningen i det land till vilket bolaget flyttar erbjuder ett sämre borgenärsskydd, t.ex. genom att ställa lägre krav på täckning för aktiekapitalet. Även skillnader i den insolvensrättsliga lagstiftningen kan vara av betydelse för borgenären. Så blir fallet om det nya hemvistlandets regler om förmånsrätt vid konkurs är mindre gynnsamma för borgenären än de regler som gäller i bolagets förra hemvistland.

Att bolaget byter hemvist kan också leda till praktiska svårigheter för en borgenär som önskar bevaka sin rätt. Geografiska avstånd, bristande språkkunskaper m.m. kan utgöra svåröverkomliga hinder för borgenären i en sådan situation. Även värdet av ställda säkerheter kan påverkas av att bolaget byter säte. Förutom de praktiska svårigheter som kan vara förenade med att göra säkerhetsrätten gällande i ett annat land kan det finnas rättsliga skillnader som påverkar säkerhetens värde.

Med hänsyn till det sagda är det motiverat att, såsom SE-förordningen förutsätter, införa särskilda skyddsregler för borgenärer i samband med flyttning av säte. Ett sådant skydd kan lämpligen utformas med den svenska aktiebolagslagens fusionsförfarande som förebild (se 14 kap. 13–18 §§ aktiebolagslagen). Sålunda bör följande gälla. När lednings- eller förvaltningsorganet har upprättat ett förslag om flyttning av säte, skall detta anmälas för registrering. Uppgiften om registrering skall kungöras. Om förslaget sedermera antas av bolagsstämman, skall bolaget underrätta sina kända borgenärer om beslutet. Vidare skall bolaget ansöka om tillstånd att få verkställa beslutet. Tas en sådan ansökan upp till prövning av den behöriga myndigheten, dvs. Bolagsverket (jfr avsnitt 5.31), skall verket kalla bolagets borgenärer att inom viss tid anmäla om de motsätter sig flyttningen av säte. Om någon borgenär har motsatt sig flyttningen skall ärendet överlämnas till rätten. För att rätten skall bifalla ansökan skall det krävas att bolaget visar att de borgenärer som har motsatt sig ansökan har fått full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar. Om någon anmälan om motsättande inte inkommer, skall verket bifalla ansökan och utfärda ett sådant intyg som anges i artikel 8.8. Innan intyg utfärdas skall dock Bolagsverket först pröva om det föreligger sådana omständigheter som framgår av artikel 8.15 i SE-förordningen. Om så är fallet skall verket vägra att utfärda intyg.

Som har redovisats ovan anger artikel 8.15 i SE-förordningen att europabolag som varit föremål för ett rättsligt förfarande rörande avveckling, likvidation, insolvens eller betalningsinställelse eller annat liknande förfarande inte får flytta sitt säte. *Lagrådet* har påpekat att ordalydelsen av artikeln i den svenska språkversionen närmast ger vid handen att förbudet gäller utan begränsning i tiden, så att ett bolag som en gång varit föremål för ett sådant förfarande som anges i artikel 8.15 inte skulle kunna återropa senare inträffade förändringar eller verksamhet. Enligt *Lagrådet* kan emellertid de franska, engelska och tyska språkversionerna av artikeln väl tolkas så att det är ett *pågående* rättsligt förfarande som skall utgöra hinder för flyttningen. *Lagrådet* har funnit det angeläget att denna otydlighet i fråga om innebörden av artikel 8.15 undanröjs.

Vi delar *Lagrådets* uppfattning att den oklarhet som råder om innebörden av artikel 8.15 är otillfredsställande. Eftersom tolkningen av regler i en EG-förordning är exklusivt förbehållen EG-domstolen kan emellertid inte något auktoritativt klargörande av bestämmelsens innebörd göras av den svenska lagstiftaren. För att undanröja den oklarhet som föreligger beträffande den svenska språkversionen har vi därför initierat ett rättelseförfarande hos rådets rättssekretariat. Syftet är att få det klarlagt att artikel 8.15 avser endast förfaranden som *pågår* vid den tidpunkt då europabolaget önskar flytta sitt säte. Såsom *Lagrådet* har påpekat vinner en sådan tolkning stöd av de franska, engelska och tyska språkversionerna. Det kan tilläggas att även den danska språkversionen talar för en sådan tolkning. Vi återkommer till frågan om bestämmelsens innebörd i författningskommentaren till 15 § i lagen om europabolag.

Sveriges Inkassoorganisation har påpekat att fordringar kan vara tvistiga och har efterlyst besked om hur borgenärer med sådana fordringar skall behandlas i det aktuella förfarandet. Enligt den föreslagna ordningen skall europabolaget underrätta sina kända borgenärer om förslaget

om flyttning godkänns av bolagsstämman. Det får antas att bolaget i en sådan situation väljer att underrätta bara de borgenärer vars fordringar erkänns av bolaget. Andra borgenärer har emellertid också möjlighet att anmäla att de motsätter sig flyttning inom ramen för det kungörelseförfarande som föreslås. Frågan om den som påstår sig vara borgenär verkligen har en fordran på bolaget bör enligt vår uppfattning avgöras med tillämpning av sedvanliga regler och principer om bevisbörda och beviskrav. Detta överensstämmer med vad som i dag gäller i fusionsärenden (se 14 kap. 18 § aktiebolagslagen) och kräver inte någon särskild lagreglering.

I de svenska fusionsreglerna görs vissa undantag från skyldigheten att underrätta bolagets borgenärer (se 14 kap. 13 § andra stycket). Sålunda krävs inte någon underrättelse till borgenärerna i det övertagande bolaget om revisorerna i ett yttrande över fusionsplanen har uttalat att de inte har funnit att fusionen medför någon fara för dessa borgenärer. Inte heller behöver underrättelse skickas till borgenärer, vilkas anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag. Dessa fordringar omfattas enligt lönegarantilagen (1992:497) av statlig lönegaranti.

Det förstnämnda undantaget har motiverats med att skyddsbehovet är mindre för det övertagande bolagets borgenärer eftersom en fusion inte innebär något gäldenärsbyte för deras del (se prop. 1993/94:196 s. 100). Den distinktion mellan överlåtande respektive övertagande bolags borgenärer som härvid har gjorts är emellertid inte relevant vid flyttning av ett europabolags säte. Att låta revisorsyttrandet helt ersätta underrättelseförfarandet framstår inte heller som någon lämplig lösning. Det bör därför inte införas något undantag av detta slag när det gäller flyttning av ett europabolags säte.

Det undantag som enligt aktiebolagslagens fusionsbestämmelser gäller för borgenärer med fordringar som omfattas av lönegarantilagen har sin grund i att sådana borgenärer anses ha betryggande säkerhet för sina fordringar redan genom lönegarantibestämmelserna (se prop. 1993/94:196 s. 101). Frågan är om det finns anledning att bedöma saken annorlunda när det gäller den situationen att ett europabolag flyttar sitt säte från Sverige till ett annat land.

I promemorian föreslogs att löneborgenärer skulle likställas med andra borgenärer och alltså ha rätt att motsätta sig flyttning av säte. Det kan konstateras att en sådan ordning, såsom *Sveriges advokatsamfund* har varit inne på, skulle kunna leda till olägenheter för europabolag som önskar flytta sitt säte från Sverige till ett annat land. Handläggningen vid Bolagsverket och domstol skulle riskera att bli praktiskt svårhanterlig särskilt för företag med många anställda. Vidare skulle krav på betalning eller säkerhet kunna leda till likviditetsproblem för vissa företag. Till saken hör också att någon motsvarande möjlighet för löntagarna inte kommer att finnas i den snarlika situation som uppkommer då ett svenskt aktiebolag deltar i bildandet av ett "utländskt" europabolag genom fusion. I dessa fall hänvisar nämligen SE-förordningen direkt till nationella fusionsbestämmelser.

Det huvudsakliga skälet för att det i promemorian ändå föreslogs att löntagare skulle omfattas av borgenärsskyddsreglerna var den osäkerhet

som ansågs råda kring lönegarantireglernas tillämpning i transnationella situationer. Med dagens regler skulle det vara osäkert om de som arbetar i Sverige för ett europabolag med säte i en annan medlemsstat har en ovillkorlig rätt till ersättning ur den svenska lönegarantin. Det EG-direktiv som reglerar lönegaranti (Rådets direktiv 80/987/EEG av den 20 oktober 1980 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens) är ett minimidirektiv.

De risker för arbetstagarna som framhölls i promemorian är emellertid övergående. År 2002 beslutades om ändringar i lönegarantidirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/74/EG av den 23 september 2002 om ändring av rådets direktiv 80/987/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens) av innebörd att arbetstagarna fr.o.m. den 8 oktober 2005 skall ha rätt att kräva ut sin lönegaranti i det land där arbetet utförs. De skäl som åberopades i promemorian för att ge löntagarna en rätt att motsätta sig flyttning av säte kommer således inom en snar framtid inte att göra sig gällande längre. Det är därför enligt vår mening rimligt att det införs ett undantag för löneborgenärerna av det slag som i dag gäller vid nationella fusioner. Med hänsyn till frågans nära koppling till lönegarantireglerna bör emellertid införandet av ett sådant undantag anstå till dess att de nämnda ändringarna i lönegarantidirektivet skall genomföras i svensk rätt. Vi föreslår därför inte något sådant undantag i denna proposition, men avser att återkomma i frågan.

Som redan har nämnts får medlemsstaterna utvidga tillämpningen av borgenärsskyddsförfarandet till att avse även fordringar som uppkommer efter tidpunkten för kungörelsen fram till flyttningen. Den ovan föreslagna ordningen innebär att denna möjlighet i viss mån utnyttjas. Fordringar som har uppkommit efter tidpunkten för kungörelsen men innan anmälningstiden har löpt ut kommer nämligen att omfattas av förfarandet. Någon ytterligare utvidgning av tillämpningsområdet framstår inte som motiverad.

Det bör noteras att SE-förordningen föreskriver att de regler och förfaranden som tillämpas vid flyttning av ett europabolags säte inte skall påverka tillämpningen av medlemsstaternas nationella lagstiftning om erläggande eller säkring av betalningar till offentliga organ. Sålunda skall det vara möjligt för medlemsstaten att från bolaget kräva in skatter och andra avgifter som har uppkommit först vid en senare tidpunkt än vad som har angetts i det föregående. För detta krävs det inte några särskilda regler (se vidare avsnitt 5.9).

Skyddet för borgenärerna i finansiella bolag behandlas i avsnitt 5.7.

5.7 Skyddet för europabolagets borgenärer i samband med flyttning av ett finansiellt bolags säte

Regeringens förslag: Europabolag som har tillstånd att driva bank- eller försäkringsrörelse skall ansöka om tillstånd att verkställa beslutet om flyttning. Ansökan skall prövas av Finansinspektionen eller, om ärendet är av principiell betydelse eller av särskild vikt, av regeringen. Någon kallelse på bolagets borgenärer skall inte ske. I stället skall

Finansinspektionen pröva *dels* om bolagets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till bolagets ekonomiska förhållanden, *dels* om bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med insättares/försäkringstagares och andra fordringsägares intressen.

Om riksdagen antar den föreslagna lagen om bank- och finansieringsrörelse (prop. 2002/03:139), skall vad som i det föregående sagts om europabolag som har tillstånd att driva bankrörelse gälla även för europabolag som har tillstånd att driva finansieringsrörelse. Om ett sådant europabolag vill flytta sitt säte, skall dock ansökan alltid prövas av Finansinspektionen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag i fråga om bankaktiebolag och försäkringsbolag (se promemorian s. 36 f.). För kreditmarknadsbolag föreslogs samma bestämmelser som för aktiebolag i allmänhet (se avsnitt 5.6).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har inte gjort några invändningar mot promemorians förslag. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* har ifrågasatt lämpligheten av att Finansinspektionen anförtros en sådan krävande och kvalificerad prövning.

Skälen för regeringens förslag: I avsnitt 5.6 har behandlats vilka regler som bör uppställas till skydd för borgenärerna i samband med att ett vanligt europabolag flyttar sitt säte. I det följande behandlas frågan om borgenärsskyddet med avseende på europabolag som bedriver finansiell verksamhet.

De finansiella bolagens verksamhet skiljer sig i flera avseenden från andra bolags. Vissa av de finansiella verksamheterna innebär att bolagen har ett stort antal borgenärer och andra rättighetsinnehavare och att verksamheten kringgärdas av regler som avser att skydda dessa. Som exempel kan nämnas bankerna, vars tillgångar till stor del består av krediter och liknande och vars förpliktelser till stor del består av insättningar och obligationslån. Bankens tillgångar och skulder är som regel inte helt löptidsmatchade. Om insättare och övriga borgenärer väljer att avsluta sina förbindelser med banken i förtid, kan banken därför få likviditetsproblem. Insättare i ett bankaktiebolag kan som regel ta ut sina pengar med kort varsel. I villkoren för svenska bolags obligationslån ingår normalt en möjlighet till förtidsinlösen av lånet vid fusion. Det kan inte uteslutas att det på motsvarande sätt kommer att finnas möjlighet att säga upp sådana lån till förtidsinlösen i samband med flyttning av ett europabolags säte. Det finns emellertid också borgenärer som har avtal med längre löptider med banken, avtal som kommer att fortsätta att löpa efter det att bolaget har flyttat sitt säte.

För försäkringstagare innebär försäkringsavtalet att försäkringstagaren betalar i förskott för att försäkringsgivaren skall överta en risk för viss tid. Ibland är det fråga om komplicerade paketförsäkringar. En ersättning från försäkringen aktualiseras först vid ett försäkringsfall viss tid efter det att avtalet ingåtts. När det gäller livförsäkringar är det ofta fråga om avtal över lång tid med ett stort moment av sparande och ersättningar som skall falla ut först efter flera decennier. För livförsäkringar är det normalt svårt för försäkringstagaren att byta försäkringsgivare under avtalsperioden. Försäkringstagaren är alltså under lång tid beroende av

försäkringsbolagets förmåga att förvalta sparandet och betala ut försäkringsbeloppen.

Ett för försäkringsföretag speciellt problem är frågan om försäkringslagarnas förmånsrätt. Vad händer med förmånsrätten när ett europabolag flyttar sitt säte från Sverige? Av 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) framgår att förmånsrätt följer med försäkringstagares fordran på grund av försäkringsavtal hos försäkringsgivare i den egendom och i den omfattning som anges i 7 kap. 11 a § försäkringsrörelselagen och 5 kap. 11 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige. Förmånsrätten är en s.k. särskild förmånsrätt, vilket innebär att den gäller såväl vid utmätning som vid konkurs och i viss egendom. Hänvisningen till försäkringsrörelselagen och 1998 års lag om utländska försäkringsgivare avser att beskriva den egendom i vilken förmånsrätten gäller. Den egendomen är de s.k. försäkringstekniska skulderna (eller tekniska avsättningarna). De sålunda tekniskt avsatta tillgångarna är de tillgångar i vilka förmånsrätten gäller.

År 2001 antogs ett EG-direktiv om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag (Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/17/EG av den 19 mars 2001 om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag). Medlemsstaterna skall ha genomfört direktivet före den 20 april 2003 men direktivet är ännu inte genomfört i svensk rätt. Direktivet harmoniserar medlemsstaternas bestämmelser om jurisdiktion, lagval och förmånsrätt för försäkringsfordringar.

I artikel 10 behandlas frågan om förmånsrätt för försäkringsfordringar. Där anges att medlemsstaterna skall se till att försäkringstagarnas fordringar har förmånsrätt framför andra fordringar enligt en eller båda av två metoder. Utan att gå närmare in på vad dessa metoder innebär, kan det konstateras att direktivet ställer krav på en mer omfattande förmånsrätt än vad som för närvarande följer av svensk rätt. När direktivet genomförs, kommer den förmånsrätt som gäller för försäkringsfordringar att ligga på i huvudsak samma nivå i alla medlemsstater.

De skyddsregler som vi har föreslagit i föregående avsnitt för flyttning av ett europabolags säte, har fusionsreglerna i aktiebolagslagen som förebild. För vissa finansiella bolag, t.ex. värdepappersbolag, gäller i dag aktiebolagslagens regler om fusion. För de bolag som tillämpar aktiebolagslagens fusionsbestämmelser bör de borgenärsskyddsregler för europabolag som har beskrivits i det föregående tillämpas också när bolaget flyttar sitt säte till ett annat land (se avsnitt 5.6).

För bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag gäller emellertid fusionsregler som skiljer sig från aktiebolagslagens (se 10 kap. 20–27 §§ den i prop. 2002/03:139 föreslagna lagen om bank- och finansieringsrörelse samt 15 a kap. försäkringsrörelselagen). I prop. 2002/03:139, föreslås dessutom att det skall gälla i huvudsak samma fusionsbestämmelser för kreditmarknadsbolag som för bankaktiebolag (se 11 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse).

För bankaktiebolag gäller som huvudregel att endast svenska bankaktiebolag genom fusion kan överta andra svenska bankaktiebolags tillgångar och skulder. Svenska försäkringsaktiebolags tillgångar och skulder kan övertas endast av andra svenska försäkringsaktiebolag. Dessa ordningar är naturligtvis inte möjliga att upprätthålla i samband med att ett europabolag som driver bankrörelse eller försäkringsrörelse byter säte

eller vid en fusion som innebär bildande av ett utländskt europabolag. I dessa fall tar förordningen över.

Fusionsbestämmelserna i den föreslagna lagen om bank- och finansieringsrörelse – som motsvarar fusionsbestämmelserna i 9 kap. 21–28 §§ bankrörelselagen – och i försäkringsrörelselagen skiljer sig från motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen även genom att en ansökan om tillstånd att verkställa en fusionsplan inte prövas av Bolagsverket eller rätten. Sådana ansökningar prövas i stället av Finansinspektionen eller, i fråga om ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt, av regeringen. Någon kallelse på bolagets borgenärer sker inte heller. I stället prövar Finansinspektionen eller, i förekommande fall, regeringen dels att bolagens borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden om de inte redan har en sådan säkerhet, dels att de fusionerade bolagens ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att fusionen kan anses förenlig med insättares/försäkringstagares och andra fordringsägares intressen.

Vid tillståndsprövningen skall Finansinspektionen eller, i förekommande fall, regeringen alltså beakta följdverkningarna av fusionen för borgenärerna, främst insättarna i ett bankaktiebolag och försäkringstagarna i försäkringsaktiebolaget. Tillstånd att verkställa fusionsplanen kan ges utan att varje enskild försäkringstagare eller annan borgenär har lämnat sitt medgivande till fusionen. Finansinspektionen eller regeringen fungerar sålunda som något av ställföreträdare för insättarna/försäkringstagarna och övriga borgenärer och bevakar att deras intressen inte äventyras genom fusionen (se prop. 1994/95:70 s. 133 f och 1997/98:166 s. 160).

Som har nämnts i det föregående föreslås i prop. 2002/03:139 i huvudsak samma fusionsbestämmelser för kreditmarknadsbolag som de som i dag gäller för bankaktiebolag. För kreditmarknadsbolag föreslås dock att en ansökan om tillstånd att verkställa en fusionsplan alltid skall prövas av Finansinspektionen (11 kap. 1 § andra stycket i den föreslagna lagen om bank- och finansieringsrörelse).

Till skillnad från vad som gäller vid nationella fusioner, uppkommer det inte, när ett europabolag avser att flytta sitt säte från Sverige, några frågor om beviljande av tillstånd eller ändring av bolagsordningen som Finansinspektionen eller regeringen behöver ta ställning till. Dessutom kommer bolaget inte att fortsätta att driva sin verksamhet med stöd av svenska regler. För banker och försäkringsbolag, med deras stora antal insättare respektive försäkringstagare, är emellertid ett liknande förfarande som det som beskrivits i det föregående för europabolag i allmänhet, inte praktiskt genomförbart. Det kan konstateras att förordningen i fråga om bildande av europabolag genom fusion förutsätter att prövningen av ett enskilt bolags deltagande i fusionen sker enligt motsvarande nationella regler som en liknande inhemsk fusion. Vid bildande av europabolag genom fusion kommer alltså de nyss beskrivna fusionsreglerna att tillämpas för europabolag som driver bank- eller försäkringsrörelse. Det har ett egenvärde att samma prövning görs vid bildande av ett europabolag genom fusion som när ett befintligt europabolag byter säte. Även om det inte sker någon kallelse på bolagets borgenärer har dessa möjlighet att lämna synpunkter på flyttningen till Finansinspektionen, eftersom

ett förslag om flyttningen offentliggörs. För att inspektionen som huvudregel skall vara den myndighet som prövar ärendet talar också den omständigheten att myndigheten kan behöva inhämta och utvärdera information från tillsynsmyndigheten i det nya hemlandet. Genom sin erfarenhet av prövningar i fusionsärenden får Finansinspektionen anses väl lämpad att utföra den nu aktuella prövningen. Vi delar alltså inte den oro som *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* har uttryckt i fråga om lämpligheten av att inspektionen anförtros prövningen av ett bankaktiebolags eller ett försäkringsbolag byte av säte.

Mot bakgrund av vad som nu har sagts gör vi samma bedömning som har gjorts i promemorian, nämligen att de för bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag tillämpliga fusionsreglerna bör tas som förebild för de regler som skall gälla när ett sådant europabolag flyttar sitt säte från Sverige. Reglerna bör därför ges följande utformning. När lednings- eller förvaltningsorganet har upprättat ett förslag om flyttning av säte, skall detta anmälas för registrering. Uppgiften om registrering skall kungöras. Om förslaget sedermera antas av bolagsstämman skall bolaget ansöka om tillstånd att verkställa beslutet. En sådan ansökan skall prövas av Finansinspektionen eller, om ärendet är av principiell betydelse eller av särskild vikt, av regeringen. Någon kallelse på bolagets borgenärer skall inte ske. I stället skall Finansinspektionen pröva om bolagets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till bolagets ekonomiska förhållanden, och om bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att fusionen kan anses förenlig med insättarnas/försäkringstagarnas och andra fordringsägares intressen. Liksom vid fusion fungerar Finansinspektionen eller regeringen som något av ställföreträdare för insättarna/försäkringstagarna och övriga borgenärer och kan meddela tillstånd utan att dessa har gett sitt medgivande till fusionen.

Om riksdagen antar regeringens förslag till lag om bank- och finansieringsrörelse bör vad som sagts i det föregående gälla även när ett europabolag som har tillstånd att driva finansieringsrörelse vill flytta sitt säte till ett annat land inom EES. En sådan ansökan bör dock alltid prövas av Finansinspektionen.

5.8 Förfarandet vid flyttning av ett finansiellt europabolags säte

Regeringens bedömning: Ett europabolag som driver vad som i Sverige betraktas som bankrörelse, försäkringsrörelse eller liknande tillståndspliktig verksamhet måste ansöka om tillstånd för rörelsen innan bolaget flyttar sitt säte till Sverige.

Vid flyttning av ett finansiellt europabolags säte är det nödvändigt att utbyte av information kan ske mellan de närmast berörda tillsynsmyndigheterna. Någon ändring i svensk rätt är inte nödvändig för att möjliggöra ett sådant informationsutbyte.

Om ett europabolag som driver bankrörelse eller värdepappersrörelse flyttar sitt säte till Sverige, kommer den svenska insättningsgarantin respektive det svenska investerarskyddet att gälla för rö-

relsen. Om ett europabolag flyttar sitt säte från Sverige, kommer de svenska garantisystemen att upphöra att gälla.

Regeringens förslag: Ett europabolag som avser att driva fondverksamhet i Sverige får ansöka om tillstånd om dess bolagsstämma har fattat beslut om att sätet skall flyttas till Sverige.

Promemorians bedömning och förslag: Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 41 f). I promemorian föreslogs emellertid inte någon ändring av bestämmelserna om ansökan om tillstånd att driva fondverksamhet.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har lämnat förslaget utan erinran. *Sveriges riksbank* har ansett att lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank bör ändras så att det framgår att Riksbanken kan bevilja nödkrediter även till europabolag som står under Finansinspektionens tillsyn och har sitt säte i Sverige. *Svenska Bankföreningen*, *Riksbanken* och *Insättningsgarantinämnden* har pekat på att ett byte av garantisystem i samband med flyttning och bildande av europabolag kan leda till särskilda problem. De har anfört att dessa frågor bör utredas vidare. *Fondbolagens förening* har framfört att även förhållandet mellan SE-förordningen och UCITS-direktivet (85/611/EEG) bör belysas i det fortsatta lagstiftningsarbetet, exempelvis i fråga om verkan av de s.k. europapassen för fondbolag och värdepappersfonder (dvs. möjligheten att med stöd av verksamhetstillståndet i hemlandet driva verksamhet inom EES).

Skälen för regeringens bedömning och förslag: SE-förordningen öppnar en möjlighet för bolag av olika nationalitet att gå samman och bilda ett europabolag. Dessutom ges ett europabolag möjlighet att flytta sitt säte mellan olika medlemsstater. EG:s regelverk för de finansiella företagen har dock inte ändrats med avseende på europabolagen utan det skall tillämpas även på dessa bolag. I det följande diskuteras vilka konsekvenser den nya associationsformen får i fråga om verksamhetstillstånd, informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter och garantisystem.

Behöver ett bolag som flyttar sitt säte ett nytt verksamhetstillstånd?

När ett europabolag byter säte, kommer delvis nya regler att bli tillämpliga på verksamheten. För finansiella bolag kan det exempelvis förekomma att bolaget driver verksamhet som är tillståndspliktig i en medlemsstat men inte i en annan och vice versa. Direktiven på området innehåller enbart vissa grundläggande regler, som skall göra det möjligt för medlemsstaterna att ömsesidigt erkänna varandras auktorisationer. Medlemsstaterna får emellertid införa mer långtgående regler för de nationella instituten. Även rörelsereglerna kan därför skilja sig åt mellan medlemsstaterna. Detsamma gäller reglerna om insättningsgaranti och investerarskydd.

SE-förordningen reglerar vilka formaliteter som skall vara uppfyllda i det land från vilket bolaget avser att flytta. Den behandlar emellertid inte de krav som det nya hemlandet kan komma att ställa upp. Av svensk rätt följer exempelvis att bankrörelse, försäkringsrörelse etc. får drivas endast efter tillstånd av Finansinspektionen. Tillstånd skall ges innan verk-

samheten påbörjas. Ett europabolag som flyttar sitt säte till Sverige måste alltså ansöka om tillstånd för verksamheten dessförinnan. Detta bedöms också vara förenligt med direktiven på området, t.ex. kreditinstitutsdirektivet.

I vissa lagar sägs att tillstånd kan meddelas aktiebolag (se t.ex. 9 kap. 1 § bankrörelselagen och 1 kap. 2 § lagen om finansieringsverksamhet; i förslaget till lag om bank- och finansieringsrörelse i prop. 2002/03:139 finns motsvarande bestämmelser 3 kap. 1 § första och andra styckena). I artiklarna 9 och 10 i SE-förordningen sägs att europabolag skall behandlas som publika aktiebolag. Av detta följer att ett europabolag liksom ett svenskt publikt aktiebolag skall kunna ges tillstånd att ägna sig åt exempelvis bank- eller finansieringsrörelse. De särskilda rörelse regler som gäller för bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, försäkringsaktiebolag, värdepappersbolag m.fl. finansiella bolag under tillsyn kommer också automatiskt att bli tillämpliga på europabolag. När dessa termer används i den rörelselagstiftning som gäller för bolagen avses alltså även europabolag som har fått tillstånd att driva rörelsen i fråga. Detsamma gäller när dessa termer används i samma betydelse i andra lagar. Som exempel kan nämnas begreppet bankaktiebolag som förekommer i t.ex. lagen om Sveriges riksbank. Det är emellertid inte, som *Riksbanken* önskar, nödvändigt att ta in särskilda bestämmelser i lagen om Sveriges riksbank om att med begreppen bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag etc. avses inte bara bolag som är aktiebolag utan även bolag som är europabolag. Ett aktiebolag som fått tillstånd att driva bankrörelse betecknas "bankaktiebolag". På motsvarande sätt betecknas ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva försäkringsrörelse "försäkringsaktiebolag". Någon ändring av det begreppet bedöms inte nödvändig med den nya europabolagsformen. En annan sak är att ett europabolags firma inte bör få innehålla ordet aktiebolag, se författningskommentaren till den föreslagna 3 § lagen om europabolag.

De befintliga reglerna om förutsättningarna för tillstånd kommer alltså att bli tillämpliga även på europabolag, även om vissa redaktionella ändringar blir nödvändiga. Det kan noteras att det för bankaktiebolag och flera andra finansiella bolag är möjligt att pröva en ansökan om tillstånd innan bolaget registrerats. Dessa bestämmelser bör säkerställa att ett utländskt europabolag som vill driva tillståndspliktig finansiell verksamhet i Sverige har möjlighet att få sin ansökan bedömd innan bolaget flyttar sitt säte hit. Med undantag för vissa redaktionella ändringar som behandlas i författningskommentaren behöver det alltså inte göras några ändringar i den befintliga rörelselagstiftningen. Det kan dock noteras att om Finansinspektionen förutsätter att ett bolag är registrerat innan tillstånd kan ges (se t.ex. 2 kap. 3 § Finansinspektionens allmänna råd [FFFS 1996:16] om ansökan om att få auktorisation som börs eller marknadsplats eller tillstånd att bedriva clearingverksamhet enligt lagen [1992:543] om börs- och clearingverksamhet), är det nödvändigt att Finansinspektionen och Bolagsverket samarbetar så att registrering sker och tillstånd beviljas i nära anslutning till varandra.

Vad som sagts i det föregående om möjligheten att ansöka om tillstånd innan bolaget har registrerats gäller inte för europabolag som önskar driva fondverksamhet i Sverige. Till skillnad från vad som gällde för fondbolag enligt lagen (1990:1114) om värdepappersfonder, vilken var

föremål för den bedömning som gjordes i promemorian, gäller enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder att ansökan om tillstånd att driva fondverksamhet inte får göras innan bolaget har registrerats (2 kap. 6 § första stycket). Det bör vara möjligt även för ett europabolag som driver fondverksamhet i hemlandet men som önskar flytta sitt säte till Sverige att ansöka om tillstånd innan bolaget har registrerats här i landet. En särskild bestämmelse om när ansökan om tillstånd får göras när ett europabolag flyttar sitt säte till Sverige bör därför införas i lagen om investeringsfonder. Enligt den bestämmelsen bör ett europabolag få ansöka om tillstånd för fondverksamhet i Sverige innan bolaget registrerats i europabolagsregistret om dess bolagsstämma fattat beslut om att sätet skall flyttas hit.

Fondbolagens förening har framfört att förhållandet mellan UCITS-direktivet och SE-förordningen bör belysas, exempelvis beträffande möjligheten för fondbolag att med stöd av sitt verksamhetstillstånd i hemlandet driva verksamhet i ett annat land inom EES. Regleringen av fondbolag – liksom motsvarande reglering av exempelvis banker, försäkringsbolag och värdepappersbolag – bygger på principen om hemlandstillsyn. Den principen innebär att det är tillsynsmyndigheten i det land där bolaget har sitt säte som har tillsyn över det finansiella bolagets hela rörelse oavsett i vilket land rörelsen faktiskt drivs. Tillsynsmyndigheterna i de andra EES-länderna där verksamheten drivs via filial eller genom gränsöverskridande verksamhet utövar endast en begränsad tillsyn. Innan exempelvis ett kreditinstitut, ett försäkringsbolag eller ett fondbolag kan tillhandahålla tjänster i andra länder inom EES än i hemlandet måste det emellertid underrätta hemlandsmyndigheten som i sin tur underrättar värdlandsmyndigheten.

Som har nämnts i det föregående behöver ett europabolag som flyttar sitt säte från en medlemsstat till en annan ett nytt verksamhetstillstånd i det nya hemlandet. Om europabolaget efter flyttningen till Sverige vill fortsätta att driva verksamhet i sitt tidigare hemland eller i något annat land inom EES, t.ex. via filial, måste Finansinspektionen i egenskap av ny hemlandsmyndighet underrätta tillsynsmyndigheterna i de andra länderna om europabolagets avsikt. Detta gäller även om den tidigare hemlandsmyndigheten har gjort detta.

Informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter

När ett finansiellt bolag flyttar sitt säte mellan medlemsstaterna liksom vid bildande av europabolag genom fusion är det viktigt att tillsynsmyndigheten i det nya hemlandet får tillräcklig information om bolaget och dess verksamhet. Även om viss information kan erhållas direkt från bolaget är det av stor betydelse att sådan information kan utväxlas mellan den befintliga och den blivande tillsynsmyndigheten.

Det får antas att det informationsutbyte som behöver ske, kan komma till stånd med stöd av gällande EG-direktiv inom området finansiella tjänster. I tidigare lagstiftningsärenden har bedömts att svensk rätt medger det informationsutbyte som EG-rätten i dag föreskriver (se exempelvis prop. 1992/93:89 Ändrad lagstiftning för banker och andra kreditinstitut med anledning av EES-avtalet m.m. s. 135 f, prop. 1994/95:50 Nya kapitaltäckningsregler m.m. s. 134 f, prop. 1994/95:184 Genom-

förande av EG:s tredje skade- resp. livförsäkringsdirektiv s. 231, prop. 1995/96:173 Förstärkt tillsyn över finansiella företag s. 93 ff och prop. 1999/2000:94 Moderniserade kapitaltäckningsregler m.m. s. 54 ff).

Det behövs alltså inte någon ändring för att svenska myndigheter skall kunna utbyta information med utländska myndigheter. De principer som gäller kan sammanfattas enligt följande.

Om de svenska sekretessbestämmelserna tillåter ett väl avvägt informationsutbyte av sekretesskyddad information mellan tillsynsmyndigheterna och andra myndigheter som med sin verksamhet bidrar till att stärka stabiliteten i det finansiella systemet, finns det inte någon anledning att som komplement ta in direktivens föreskrifter i lag.

Beträffande Finansinspektionens möjlighet att lämna ut uppgifter till utländska tillsynsmyndigheter kan det konstateras att den informationsskyldighet som följer av EG-direktivens regler till stor del avser sådana uppgifter som är sekretessbelagda enligt 8 kap. 5 § första stycket sekretesslagen (1980:100).

En svensk myndighets möjlighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet regleras i 1 kap. 3 § tredje stycket sekretesslagen. Uppgift som är sekretessbelagd enligt sekretesslagen får enligt bestämmelsen inte lämnas ut till utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation i annat fall än om utlämnandet sker i enlighet med föreskrift därom i lag eller förordning eller om uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten eller mellanfolkliga organisationen. Bestämmelsen ger Finansinspektionen goda möjligheter att i tillsynsarbetet lämna ut handlingar och uppgifter till behöriga utländska myndigheter.

Beträffande uppgifter av förtrolig karaktär som inspektionen erhållit från en utländsk tillsynsmyndighet, gäller enligt 8 kap. 5 § fjärde stycket sekretesslagen sekretess, om uppgifter har erhållits enligt avtal härom med främmande stat eller mellanfolklig organisation, i den mån riksdagen godkänt avtalet. Såväl EES-avtalet som tilläggsavtalet till detta är av sådan karaktär som avses i 8 kap. 5 § fjärde stycket sekretesslagen. Bestämmelsen anses därför vara tillämplig på information som erhållits i enlighet med EG-direktiv som ingår i de nämnda avtalen.

Insättningsgarantin och investerarskyddet

För insättningar i banker och värdepappersbolag finns det en särskild insättningsgaranti. Ett liknande skydd finns för investerares finansiella instrument och medel hos ett värdepappersinstitut. Investerarskyddet omfattar även finansiella instrument hos ett fondbolag som har tillstånd att förvalta någon annans finansiella instrument (se lagen [1999:158] om investerarskydd i dess lydelse enligt SFS 2004:65).

Insättningsgarantin har sin grund i Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG om system för garanti av insättningar. Investerarskyddet faller tillbaka på Europaparlamentets och rådets direktiv 97/9/EG om system för ersättning till investerare. Ändamålet med direktivet om system för garanti av insättningar är bl.a. att skydda insättarnas medel vid finansiella kriser (se prop. 1995/96:60 s. 32). En grund-

läggande tanke med investerarskyddet är att investerare med förlitande på att skyddet finns, i större utsträckning skall våga köpa investerings-tjänster. Till skillnad från det skydd som föreskrivs i direktivet om insättningsgarantin torde det främst vara omfattande brottsliga för-faranden eller hanteringsfel som kan aktualisera investerarskyddet (prop. 1998/99:30 s. 31). Både insättningsgarantin och investerarskyddet har dessutom till syfte att bevara förtroendet för det finansiella systemet.

Svenska banker och värdepappersbolag omfattas av de svenska garantisystemen (3 § lagen [1995:1571] om insättningsgaranti och 4 § lagen om investerarskydd). Direktiven förutsätter också att det är garanti-systemen i hemlandet, dvs. det land som auktoriserat institutet, som träder in vid behov och att det är hemlandsmyndigheten som ser till att direktivens bestämmelser följs (se t.ex. prop. 1995/96:60 s. 45 f och 1998/99:30 s. 55 f).

Om ett bankaktiebolag eller ett värdepappersbolag byter säte, kommer det garantisystem som gäller i det nya hemlandet att träda i stället för de svenska systemen. Detta gäller även för insättningar och investeringar som gjorts före flyttningen. Direktiven anger visserligen att när tillståndet för banken eller värdepappersbolaget har återkallats skall skyddet fortsätta att gälla för insättningar och investeringar som gjorts före återkallelsen (artikel 5 direktivet om system för garanti av insättningar och artikel 6 i direktivet om system för ersättning till investerare). Motsvarande svenska bestämmelser finns i 23 § lagen om insättningsgaranti och 28 § lagen om investerarskydd. Även om ett i Sverige meddelat tillstånd upphör vid utflyttningen är situationen inte jämförbar med den återkallelsesituation som behandlas i direktiven. Vid flyttning liksom vid fusion tillvaratas nämligen borgenärernas och andra rättighetsinnehavares intressen genom den prövning som sker inför flyttningen. Även om skyddet försämras eller upphör helt, kan detta beaktas inom ramen för den prövningen. Något behov av att låta insättningsgarantin eller investerarskyddet i Sverige fortsätta att gälla efter utflyttningen finns alltså inte. Det är också rimligt att det nya hemlandet tar över hela ansvaret för såväl tillsynen av det utflyttande bolagets stabilitet som kontrollen av garantisystemen.

På motsvarande sätt kommer de svenska garantisystemen att bli tillämpliga när en bank eller ett värdepappersbolag flyttar sitt säte till Sverige.

Svenska Bankföreningen, Riksbanken och Insättningsgarantinämnden har ansett att de nuvarande garantisystemen inte anpassade till möjligheten att bilda eller flytta ett europabolag och att dessa brister bl.a. kan försvåra användandet av europabolagsformen. De har anfört att problemen bör utredas närmare. Både Bankföreningen och Insättningsgarantinämnden har ansett att det finns anledning att se över såväl den svenska regleringen som regleringen på EG-nivå.

Vi har i budgetpropositionen (prop. 2003/04:01, Utgiftsområde 2, Politikområde Finansiella system och tillsyn, avsnitt 15 s. 101) uttalat att vi avser att besluta om direktiv för en utredning med uppdrag att se över garantisystemen och dess myndighetsstruktur. De förändringar som skall föreslås och de överväganden som skall göras skall beakta EU:s regelverk och effekterna på konkurrensförhållandena. Den översyn som remissinstanserna förespråkar bör därför ske inom ramen för den ut-

redningen. Utredningen torde också kunna ge närmare besked om huruvida det finns anledning att försöka påverka kommissionen att föreslå ändringar av EG-direktiven.

I Sverige finns i dag för försäkringsföretag ingen motsvarighet till insättningsgarantin eller investerarskyddet (se prop. 1998/99:87 s. 353 f., jfr SOU 1995:87 s. 237 f. och SOU 1998:22). Vissa andra EU-stater har någon form av försäkringsgaranti. Ett arbete har påbörjats inom EU i syfte att harmonisera regleringen av försäkringsgarantier.

5.9 Bör en myndighet kunna motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte?

Regeringens bedömning: För att tillvarata intresset av en effektiv skattetillsyn, bör det införas en möjlighet för en myndighet att under vissa förutsättningar motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte från Sverige. Vidare bör Finansinspektionen ha en möjlighet att under vissa förutsättningar motsätta sig att europabolag som står under dess tillsyn flyttar säte. Den närmare utformningen av sådana regler bör beredas ytterligare.

Promemorians förslag och bedömning: I fråga om europabolag som står under inspektionens tillsyn föreslogs i promemorian att Finansinspektionen skulle få motsätta sig en flyttning av säte, om ett sådant motsättande grundar sig på hänsyn till allmänintresset. När det gäller övriga bolag föreslogs inte någon möjlighet för en myndighet att motsätta sig en sådan flyttning (se promemorian s. 47 f.).

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har inte haft några invändningar mot promemorians förslag och bedömning. *Riksskatteverket* (numera Skatteverket) har dock anfört att det bör införas en möjlighet för skattemyndigheten att motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte om bolaget är föremål för en pågående skatteutredning. *Svenska Bankföreningen* och *Svenska Fondhandlareföreningen* har avstyrkt förslaget om att Finansinspektionen skall få motsätta sig att ett europabolag som står under dess tillsyn flyttar sitt säte.

Bakgrund: I artikel 8.14 ges medlemsstaterna en möjlighet att föreskriva att en flyttning av bolagets säte som skulle medföra en ändring av tillämplig lag inte skall bli gällande om någon behörig myndighet i medlemsstaten motsätter sig flyttningen. Ett sådant motsättande får grunda sig endast på allmänintresset. Artikeln får förstås på det sättet att en medlemsstat som önskar utnyttja möjligheten är skyldig att införa särskilda bestämmelser om detta i sin nationella lagstiftning och därvid peka ut den eller de myndigheter som ges rätt att motsätta sig flyttning av säte.

Förordningen innehåller inte några närmare anvisningar om vad begreppet "allmänintresset" innebär. Några sådana anvisningar finns inte heller i förordningen (EEG/2137/85) om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG), som innehåller en motsvarande bestämmelse (artikel 14.4). För att tolka begreppet får därför ledning sökas i hur liknande begrepp har tolkats på andra områden inom EG-rätten. Av särskilt intresse är därvid artikel 58 i EG-fördraget, som öppnar möjlighet

för medlemsstaterna att göra undantag från principen om kapitalets fria rörlighet när det rör sig om ”åtgärder som är motiverade med hänsyn till allmän ordning eller allmän säkerhet”. EG-domstolen har uttalat att undantag från nämnda princip kan grundas även på andra ”tvingande hänsyn av allmänintresse”. Som sådant intresse har godtagits bl.a. tryggheten av försörjningen av petroleumprodukter i händelse av kris (se t.ex. domstolens dom den 4 juni 2002 i mål C-483/99). Enligt vad som framgår av EG-domstolens praxis gäller att ytterligare förutsättningar skall vara uppfyllda för att nationella undantag från artikel 58 skall kunna godtas. Undantagen skall för det första tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt. Vidare skall de vara ägnade att säkerställa förverkligandet av den målsättning som eftersträvas genom dem. De skall slutligen inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå denna målsättning (se t.ex. domstolens dom den 9 mars 1999 i mål C-212/97).

I de fall domstolen har konstaterat att ett allmänintresse föreligger har den varit restriktiv med att godkänna nationella åtgärder som inskränker den fria rörligheten, även om dessa åtgärder i och för sig har syftat till att tillgodose ett allmänintresse. Exempelvis har en fransk nationell bestämmelse om förhandstillstånd för vissa utländska direktinvesteringar som kan hota allmän ordning och allmän säkerhet bedömts som alltför oprecis, eftersom det inte i bestämmelsen hade angetts vilka särskilda omständigheter som skulle göra att förhandstillstånd krävdes (se domstolens dom den 14 mars 2000 i mål C 54/99).

I litteraturen har som exempel på godtagbara undantag från principen om etableringsfrihet och principen om kapitalets fria rörlighet nämnts intresset av att säkerställa effektiv skattetillsyn samt att förhindra olagliga aktiviteter som t.ex. penningtvätt och bedrägeri (se Kapteyn och VerLoren van Themaat, *Introduction to the Law of the European Communities*, 3:e uppl. 1998, s. 740 f. och s. 768). Även mångfalden inom massmedia, konsumentskydd och ett finansiellt centrums goda rykte har ansetts kunna åberopas som grund för inskränkningar i kapitalets fria rörlighet (a.a. s. 769).

I förordningen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar gavs medlemsstaterna en motsvarande möjlighet att ge en nationell myndighet rätt att, på grund av allmänintresset, motsätta sig en flyttning av säte. Vid införlivandet i svensk rätt av den förordningen valde Sverige att inte utnyttja denna möjlighet. Det ansågs inte finnas några allmänna intressen som kunde motivera att en myndighet skall få motsätta sig en flyttning av säte (se prop. 1994/95:68 s. 44).

Skälen för regeringens bedömning

Allmänt

Som redan har nämnts är ett viktigt syfte med reglerna om europabolag att skapa en attraktiv driftsform för gränsöverskridande verksamhet. Nationella regler av det slag som diskuteras här skulle kunna motverka det syftet.

Frågan är om det trots detta finns skäl för Sverige att för vissa speciella situationer utnyttja den möjlighet som SE-förordningen erbjuder. *Riksskatteverket* har menat att så är fallet och pekat på att en flyttning av bolagets säte kan leda till att kontrollsvårigheterna för de svenska skatte-

myndigheterna förstärks och att utredningsmöjligheterna därmed starkt begränsas. Enligt verket finns det risk för att europabolagsformen kan komma att användas i syfte att försvåra skattekontroll. Verket har därför föreslagit att skattemyndigheterna skall ges en rätt att motsätta sig flyttning av ett europabolags säte under förutsättning att det pågår en skatteutredning beträffande bolaget.

Med anledning av vad Riksskatteverket har anfört vill vi först – för tydlighetens skull – framhålla att staten, liksom andra borgenärer, behåller sina fordringar mot ett europabolag även efter det att bolaget har flyttat sitt säte. Även skattefordringar kan alltså i och för sig krävas in efter det att ett bolag har flyttat sitt säte. SE-förordningen (artikel 8.7 tredje stycket) anger t.o.m. uttryckligen att förordningens regler inte skall påverka tillämpningen på europabolag av medlemsstaternas lagstiftning om erläggande eller säkring av betalningar till offentliga organ.

En redan uppkommen skattefordran mot ett europabolag består således även sedan bolaget har flyttat sitt säte från Sverige. Det står emellertid klart att skattemyndighetens möjligheter att bedriva utredning för att bestämma en skattefordran, eller att framgångsrikt driva in sådana fordringar, minskar om den skattskyldige försvinner ur landet. Det kan inte uteslutas att ett bolag som har intresse av att undandra sig skatt kan använda sig av europabolagsformen i detta syfte. En flyttning av ett europabolags säte kan därmed komma att stå i strid med intresset av en effektiv *skattetillsyn*. Vi delar alltså de farhågor som Riksskatteverket har uttryckt.

Som redan har framgått är det svårt att på förhand fastställa vad som skall anses utgöra ett ”allmänintresse” i EG-rättslig mening. Varken EG-fördraget eller EG-domstolens rättspraxis ger några entydiga svar på den frågan. Vår bedömning är dock att en effektiv skattetillsyn – möjligheten att fastställa och driva in statens skattefordringar – kan vara ett sådant allmänintresse som avses i artikel 8.14.

Det allmännas intresse av att skattetillsynen är effektiv har enligt vår mening stor allmänpreventiv betydelse. Allmänintresset av en effektiv skattetillsyn har därmed större tyngd än de skäl som kan tala mot ett införande av en regel av det nu diskuterade slaget. Vi anser mot denna bakgrund att det bör införas en regel av det slag som Riksskatteverket har förordat. När det gäller hur denna regel bör utformas krävs ytterligare beredningsåtgärder som inte hinns med inom de tidsramar som, med hänsyn till tidpunkten för SE-förordningens ikraftträdande, gäller för denna proposition. Vi lämnar därför inte nu några sådana förslag. Vi avser dock att skyndsamt bereda frågan vidare och så snart som möjligt återkomma med förslag i denna del. I det sammanhanget avser vi också att behandla frågan om en motsvarande regel vid bildande av europabolag genom fusion (se avsnitt 5.12) samt frågan om ett särskilt bokslut vid fusion och flyttning av säte (se avsnitt 5.34).

De finansiella europabolagen

När det gäller finansiella europabolag finns det anledning att beröra de motiv som ligger bakom den tämligen omfattande regleringen av finansiella företag. Motiven skiljer sig visserligen något beroende på vilken verksamhet det är fråga om, men generellt kan sägas att motiven

är att säkerställa stabila bolag som har allmänhetens förtroende och ett gott kundskydd. För att begränsa risken för penningtvätt är de finansiella bolagen som står under tillsyn dessutom skyldiga att följa särskilda regler som finns i bl.a. lagen (1993:768) om penningtvätt.

I promemorian konstaterades att regleringen av de finansiella företagen präglas av att deras verksamhet är central för samhället och för bolagens kunder och att det är svårt att nu förutse vilka situationer som kan uppkomma när ett finansiellt europabolag flyttar sitt säte eller om en sådan flytt i ett enskilt fall kan komma i konflikt med vad som i förordningen betecknas som allmänintresset. Mot bakgrund av det samhällsintresse som ligger bakom regleringen av de finansiella företagen ansågs det i promemorian rimligt att Finansinspektionen gavs möjlighet att beträffande europabolag som inspektionen auktoriserat och som står under inspektionens tillsyn motsätta sig flyttningen på grund av hänsynen till allmänintresset. *Svenska Bankföreningen* och *Svenska Fondhandlareföreningen* har anfört att Finansinspektionen inte bör ges denna möjlighet.

I det föregående har regeringen gett sin syn på vad som avses med allmänintresset. Av vår redogörelse framgår att det kan vara svårt att på förhand ange i vilka fall ett allmänintresse kan ligga till grund för att en myndighet motsätter sig ett bolags flyttning av säte. Vi delar emellertid inte Svenska Bankföreningens och Svenska Fondhandlareföreningens uppfattning att detta innebär att det inte är möjligt att åberopa allmänintresset som grund för att Finansinspektionen skall kunna motsätta sig att ett finansiellt bolag flyttar sitt säte.

Det behöver emellertid preciseras under vilka förutsättningar som Finansinspektionen bör ha möjlighet att motsätta sig en flyttning av säte. Som ett exempel på sådant som bör kunna betraktas som ett allmänintresse kan nämnas intresset av ett fungerande betalningssystem. Det EG-rättsliga regelverk som styr de enskilda företagens och tillsynsmyndigheternas ageranden hanterar inte hur ett sådant samhällsviktigt intresse skall tillgodoses. Vi anser att det i detta avseende finns ett behov av skydd i samband med att ett europabolag flyttar sitt säte. Den omständigheten att ett finansiellt bolag kan upphöra med verksamheten i Sverige på annat sätt än genom flyttning förändrar inte denna bedömning.

Vi delar alltså promemorians bedömning att det bör införas en bestämmelse som ger Finansinspektionen möjlighet att motsätta sig flyttningen med hänsyn till allmänintresset. Det är lämpligt att frågan om hur en sådan regel bör utformas behandlas samtidigt som frågan om en motsvarande regel för de företag som inte står under Finansinspektionens tillsyn. Vi lämnar därför nu inga förslag i denna del. Vi avser dock att återkomma med förslag i denna del samtidigt med att vi lämnar förslag i fråga om motsättande på grund av skattetillsynen. I det sammanhanget avser vi också att behandla frågan om en motsvarande regel vid bildande av europabolag genom fusion (se avsnitt 5.12).

Regeringens bedömning: Det bör inte införas några särskilda bestämmelser om kontoföring för avstämningsbolag för europabolag som flyttar sitt säte till en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Promemorians bedömning: Frågan har inte behandlats i promemorian.

Remissinstanserna: *VPC AB* har påpekat att ett europabolags aktiebok inte automatiskt kommer att kunna föras hos *VPC* om europabolaget byter säte. Övriga remissinstanser har inte berört frågan.

Bakgrund: Ett svenskt aktiebolag är antingen ett avstämningsbolag eller ett kupongbolag. I ett kupongbolag materialiseras aktierätten i en handling i sedvanlig skriftlig form, främst aktiebrev. I ett avstämningsbolag förekommer inte några aktiebrev eller motsvarande handlingar. Aktierätten är i stället knuten till registrering på ett avstämningskonto. Bestämmelser om kontoföring finns i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, kontoföringslagen. Avstämningsregister för kontoföring av äganderätt till aktier och andra finansiella instrument får föras av auktoriserade centrala värdepappersförvarare. En central värdepappersförvarare får registrera såväl svenska som utländska finansiella instrument (4 kap. 3–5 §§ kontoföringslagen).

Enligt kontoföringslagen kan auktorisation som central värdepappersförvarare meddelas svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och utländska företag (1 kap. 2 §). *VPC AB* hade tidigare monopol på kontoföring av finansiella instrument. Monopolet avskaffades i samband med att aktiekontolagen (1989:987) år 1999 ersattes av kontoföringslagen (se prop. 1997/98:160). Hittills är dock *VPC* det enda företag som har meddelats auktorisation som central värdepappersförvarare i Sverige.

Skälen för regeringens bedömning: Såsom *VPC* har påpekat kommer flyttningen av ett europabolags säte från Sverige till ett annat land att få konsekvenser för bl.a. kontoföring av aktierna i bolaget. Situationen kan i viss mån anses jämförbar med den som inträder om ett aktiebolag önskar byta central värdepappersförvarare inom landet. Värdepappersförvararen är då skyldig att till emittenten eller till annan central värdepappersförvarare som emittenten anvisar lämna upplysning om innehållet i samtliga avstämningskonton (se 4 kap. 15 § kontoföringslagen). När bestämmelserna om byte av central värdepappersförvarare infördes gjordes bedömningen att det inte fanns något behov att införa uttryckliga lagbestämmelser om hur ett byte av central värdepappersförvarare skall gå till, men att Finansinspektionen vid behov bör meddela särskilda föreskrifter (a. prop. s. 92 och 174 f.). Enligt vår mening bör saken bedömas på samma sätt när det gäller den situation som diskuteras här. Vi föreslår således inte några lagbestämmelser om hur ett byte av central värdepappersförvarare skall gå till när ett europabolag flyttar sitt säte från Sverige till ett annat land.

Det finns anledning att här också beröra den situation som uppkommer när ett ”utländskt” europabolag flyttar sitt säte till Sverige. Eftersom frågor om kontoföring och aktierätt inte regleras i SE-förordningen skall

i en sådan situation svenska regler tillämpas på europabolaget från den tidpunkt då bolaget registreras här (se artikel 8.10 jämförd med artikel 9). Det innebär att ett europabolag som skall vara avstämningsbolag är skyldigt att, med verkan från registreringstidpunkten, ha ett avtal med en central värdepappersförvarare om kontoföring av aktiebok m.m. Från den tidpunkten gäller också svenska regler om rättsverkningar av anteckning på avstämningskonto (se främst 6 kap. kontoföringslagen) liksom allmänna principer och regler i svensk rätt om legitimation som aktieägare m.m. (se främst 3 kap. 14 § aktiebolagslagen). Det är mot den bakgrunden av grundläggande betydelse att europabolagets lednings- eller förvaltningsorgan ser till att bolaget omedelbart anpassar sig till det svenska regelverket i berörda avseenden och att aktiebokens innehåll vid behov anpassas till de svenska reglerna. Normalt torde de uppgifter som för flyttningen finns antecknade i aktieboken eller, i förekommande fall, hos den utländske värdepappersförvararen kunna föras in i avstämningsregistret i Sverige utan några mer omfattande omvandlingsåtgärder. Det kan emellertid inte uteslutas att det vid en sådan övergång uppkommer vissa praktiska och rättsliga problem, i synnerhet om reglerna om vem och vad som skall antecknas i aktieboken skiljer sig på ett avgörande sätt mellan det tidigare hemlandet och Sverige. Det kan tyckas att det hade varit önskvärt om denna problematik hade behandlats i SE-förordningen. Så är emellertid inte fallet. I avsaknad av sådana regler ser vi inte heller någon möjlighet att lösa problemen på nationell nivå. Vi föreslår därför inte några särskilda lagregler om detta. De problem som eventuellt kan uppkomma får i stället lösas i rättstillämpningen med utgångspunkt i SE-förordningens regler om tillämplig lag.

5.11 Redovisningsvaluta i ett bolag som deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion

Regeringens förslag: I lagen om europabolag införs en regel om att bestämmelsen om redovisningsvaluta i 14 kap. 1 § tredje stycket aktiebolagslagen inte skall tillämpas vid bildande av europabolag genom fusion. I försäkringsrörelselagen införs en regel om att motsvarande bestämmelse i 15 a kap. 1 § tredje stycket i den lagen inte skall tillämpas.

Promemorians förslag: Frågan har inte berörts i promemorian.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte uttalat sig i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Förfarandet vid bildandet av ett europabolag genom fusion regleras i första hand av artiklarna 17–31 i SE-förordningen. Om en fråga inte regleras uttryckligen av förordningens bestämmelser anges i artikel 18 att varje bolag som deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion i den delen skall vara underställt de nationella bestämmelser i den medlemsstat där bolaget hör hemma som gäller för fusion av publika aktiebolag i enlighet EG:s tredje bolagsrättsliga direktiv (78/855/EEG). Det innebär för svenskt vidkommande att reglerna i 14 kap. aktiebolagslagen blir tillämpliga, i den mån en viss fråga inte regleras i SE-förordningen.

I ett avseende finns det anledning att närmare analysera vad hänvisningen till aktiebolagslagens fusionsbestämmelser innebär. Det gäller bestämmelsen i 14 kap. 1 § tredje stycket aktiebolagslagen om att en fusion får ske endast om de fusionerande bolagen har samma redovisningsvaluta. Bestämmelsen har motiverats med att det kan uppkomma svårigheter att bedöma om fusionsvederlaget bestämts på ett riktigt sätt om de fusionerande bolagen redovisar i olika valutor. I förarbetena har det också uttalats att behovet av att genomföra fusioner mellan företag som har olika redovisningsvalutor är litet (prop. 1993/94:196 s. 91).

Det råder inte någon tvekan om att den nämnda bestämmelsen inte lämpar sig för en tillämpning på aktiebolag som ingår i bildandet av ett europabolag. Följden av en sådan tillämpning skulle bli att ett svenskt bolag som har svenska kronor som redovisningsvaluta inte skulle kunna delta i bildandet av ett europabolag genom fusion utan att dessförinnan byta till euro som redovisningsvaluta. Om det svenska bolaget dessutom skulle fusionera med ett annat bolag som inte har euro som redovisningsvaluta – t.ex. ett danskt bolag som redovisar i danska kronor – skulle det krävas att också det utländska bolaget först byter redovisningsvaluta till euro för att regeln i 14 kap. 1 § tredje stycket inte skall hindra att fusionen genomförs.

Det sagda talar för att ett särskilt undantag bör göras i den svenska lagen om europabolag i detta avseende. Enligt vår bedömning finns det inte några rättsliga hinder mot en sådan särregel. Visserligen är medlemsstaterna förhindrade att i den nationella lagstiftningen reglera frågor som täcks av förordningen. I de delar där förordningen hänvisar till nationella regler får medlemsstaten följaktligen i princip inte välja ut vilka nationella regler som skall eller inte skall tillämpas på europabolagen. Likväl måste det rimligen vara förenligt med förordningen att införa sådana nationella särbestämmelser som är nödvändiga för ett effektivt genomförande av förordningen (jfr artikel 68.1).

Mot denna bakgrund föreslår vi att det i den svenska lagen om europabolag klargörs att bestämmelsen om redovisningsvaluta i 14 kap. 1 § tredje stycket aktiebolagslagen inte skall tillämpas vid bildande av europabolag genom fusion.

På motsvarande sätt bör det av föräkringsrörelselagen framgå att bestämmelsen i 15 a kap. 1 § tredje stycket i den lagen inte skall tillämpas när ett försäkringsaktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion.

5.12 Bör en myndighet kunna motsätta sig att ett bolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion?

Regeringens bedömning: För att tillvarata intresset av en effektiv skattetillsyn bör det införas en möjlighet för en myndighet att under vissa förutsättningar motsätta sig att ett bolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion. Vidare bör Finansinspektionen ha en möjlighet att under vissa förutsättningar motsätta sig att ett europabolag som står under dess tillsyn flyttar sitt säte. Den närmare utformningen av sådana regler bör beredas ytterligare.

Promemorians förslag och bedömning: I fråga om europabolag som står under inspektionens tillsyn föreslogs i promemorian att Finansinspektionen skulle få motsätta sig att ett sådant bolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion, om ett sådant motsättande grundar sig på hänsyn till allmänintresset. När det gäller övriga bolag föreslogs inte någon möjlighet för en myndighet att motsätta sig en sådan fusion (se promemorian s. 49 f.).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har inte haft några invändningar mot promemorians förslag och bedömning. *Riksskatteverket* har dock anfört att det bör övervägas om det skall införas en möjlighet för skattemyndigheten att motsätta sig att ett bolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion, om bolaget är föremål för en pågående skatteutredning. *Aktiebolagstjänst* har föreslagit att Patent- och registreringsverket (Bolagsverket) skall ges rätt att motsätta sig bildandet av ett europabolag genom fusion. *Svenska Bankföreningen* har avstyrkt förslaget om att Finansinspektionen skall kunna motsätta sig att bolag som står under dess tillsyn deltar i bildandet av ett europabolag.

Skälen för regeringens bedömning: I avsnitt 5.9 har diskuterats huruvida Sverige bör utnyttja möjligheten att ge en myndighet rätt att motsätta sig en flyttning av bolagets säte. Medlemsstaterna ges i artikel 19 i SE-förordningen en motsvarande möjlighet när det gäller nationella bolag som deltar i bildandet av europabolag genom fusion. Sålunda får det i nationell lagstiftning föreskrivas att en myndighet kan motsätta sig att ett bolag deltar i en sådan fusion.

Riksskatteverket har anfört att det bör övervägas om det skall införas en möjlighet för skattemyndigheten att motsätta sig att ett bolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion, om bolaget är föremål för en pågående skatteutredning. I denna del har Riksskatteverket i huvudsak argumenterat på samma sätt som verket har gjort i fråga om möjligheten att motsätta sig att ett europabolag flyttar sitt säte till ett annat land. Enligt vår mening bör frågan bedömas på samma sätt som när det gäller europabolagets flyttning av säte (se vidare avsnitt 5.9). Vi anser således att sådana regler bör införas och avser att efter ytterligare beredningsåtgärder återkomma med förslag till hur dessa regler bör utformas.

Aktiebolagstjänst har framhållit att borgenärer med förmånsrätt enligt 12 och 13 §§ förmånsrättslagen (1970:979), bl.a. löneborgenärer, bör ges samma skydd som en sådan borgenär har i ett europabolag som byter säte. *Aktiebolagstjänst* har därvid föreslagit att Patent- och registreringsverket (Bolagsverket) skall ges rätt att motsätta sig bildande av ett europabolag genom fusion för att tillgodose sådana borgenärsintressen.

Det kan då först konstateras att förordningen inte ger medlemsstaterna någon möjlighet att för fusionsfallen införa särskilda borgenärsskyddsregler på motsvarande sätt som vid flyttning av säte till ett annat land. Enligt artikel 24.1 skall de borgenärsskyddsregler som i medlemsstatens nationella lagstiftning gäller för fusion mellan publika aktiebolag tillämpas också vid fusioner för bildande av europabolag. För svenskt vidkommande innebär detta att reglerna i 14 kap. 13–18 §§ aktiebolagslagen kommer att bli tillämpliga. Som har framgått ovan (se avsnitt 5.6) undantas i dessa regler borgenärer med förmånsrätt enligt 12 och 13 §§ förmånsrättslagen från kravet på underrättelse och ställande av säkerhet.

Enligt vår mening finns det inte heller något utrymme för att, i detta syfte, utnyttja möjligheten i artikel 19 att ge en myndighet rätt att motsätta sig en fusion. Intresset av att skydda vissa borgenärsgruppers fordringar kan enligt vår bedömning inte anses utgöra ett sådant allmänintresse som avses i den artikeln (jfr avsnitt 5.9). Mot denna bakgrund är vi inte beredda att föreslå några regler av det slag som Aktiebolagstjänst har förordat.

För de bolag som står under tillsyn av Finansinspektionen föreslogs i promemorian att Finansinspektionen skall kunna motsätta sig att ett bolag som står under dess tillsyn deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion, om ett sådant motsättande grundar sig på hänsyn till allmänintresset. Vi anser att frågan också när det gäller dessa bolag bör bedömas på samma sätt som när det gäller europabolagets flyttning av säte (se avsnitt 5.9). Enligt vår mening bör således, i likhet med vad som föreslogs i promemorian, sådana regler införas. Vi avser att efter ytterligare beredning lämna förslag till hur dessa regler bör utformas.

5.13 Skyddet för minoritetsaktieägare vid bildandet av ett europabolag genom fusion

Regeringens bedömning: Det bör inte införas några särskilda minoritetsskyddsregler vid bildandet av europabolag genom fusion.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 50 f.).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har tillstyrkt bedömningen eller inte haft några invändningar mot den. *Sveriges advokatsamfund* har anfört att frågan bör bli föremål för ytterligare överväganden. *Sveriges Aktiesparares Riksförbund* har uttalat att det bör införas regler om inlösenrätt för minoritetsaktieägare.

Skälen för regeringens bedömning: I artiklarna 17–31 i SE-förordningen finns bestämmelser om förfarandet när ett europabolag bildas genom fusion. I den mån någon fråga inte regleras i förordningen skall de bestämmelser som gäller för nationella fusioner mellan publika aktiebolag tillämpas. Genom EG:s tredje bolagsrättsliga direktiv (78/855/EEG) är medlemsstaternas lagstiftningar på detta område i stor utsträckning harmoniserade. Nämda direktiv innehåller bl.a. ett krav på att beslut om fusion skall fattas med minst två tredjedelars majoritet på bolagsstämman i vart och ett av de deltagande bolagen (artikel 7). I svensk lagstiftning kommer detta krav till uttryck i bl.a. 14 kap. 11 § aktiebolagslagen. Eftersom SE-förordningen inte innehåller några särskilda majoritetskrav för beslut om fusion, kommer vad som sägs i aktiebolagslagen att gälla för de svenska bolag som deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion. Det innebär att aktieägare som tillsammans innehar mer än en tredjedel av aktierna eller rösterna i bolaget kan förhindra att bolaget ingår i en fusion av ifrågavarande slag. Detta ger ett visst minoritetsskydd. I artikel 24.2 ges medlemsstaterna rätt att införa ytterligare regler till skydd för minoriteten.

I promemorian har den bedömningen gjorts att inga ytterligare minoritetsskyddsregler vid fusion för bildande av europabolag bör införas i

svensk rätt. *Sveriges advokatsamfund* har ansett att frågan bör övervägas ytterligare och framhållit att en fusion för bildande av europabolag kan medföra beaktansvärda skattemässiga eller andra ekonomiska nackdelar för minoritetsaktieägarna. Även *Sveriges Aktiesparares Riksförbund* har påpekat att en svensk aktieägare som genom en fusion kommer att stå som ägare i ett europabolag kan få sin ställning som aktieägare allvarligt påverkad. Sveriges Aktiesparares Riksförbund har därför föreslagit att det införs regler om inlösenrätt.

I avsnitt 5.5 har vi konstaterat att aktieägarnas ställning kan påverkas av att det bolag i vilket de äger aktier flyttar sitt säte. Sådana effekter kan inträda också då bolaget deltar i en fusion av ifrågavarande slag. I fusionsfallet har aktieägarna dessutom – till skillnad från i huvuddelen av de fall som behandlades i avsnitt 5.5 – som regel inte haft anledning att räkna med en sådan förändring. Mot denna bakgrund finns det anledning att överväga om Sverige, såsom Aktiespararna har förordat, bör utnyttja möjligheten i artikel 24.2 att införa särskilda minoritetsskyddsregler.

Här kan noteras att det i vissa andra länder, bl.a. i Danmark och Finland, finns särskilda regler till skydd för minoritetsaktieägare vid nationella fusioner. Enligt dansk aktiebolagsrätt har aktieägare i ett bolag som upphör i samband med en fusion under vissa förutsättningar rätt till ersättning från bolaget. Den finska aktiebolagslagen innehåller bestämmelser om att en aktieägare i ett överlåtande bolag, som har röstat mot ett fusionsbeslut, har rätt att få sina aktier inlösta av bolaget. En tvist om inlösenrätt eller om lösenbeloppets storlek prövas av skiljemän i samma ordning som gäller vid moderbolagets inlösen av minoritetsaktier. Inlösenregler av det slag som finns i Finland fanns också i 1944 års svenska aktiebolagslag, liksom i aktiebolagsutredningens förslag till ny aktiebolagslag i betänkandet SOU 1971:15 (s. 49 och 345 f.). Några sådana regler togs emellertid inte in i den nya aktiebolagslag som trädde i kraft den 1 januari 1977. I propositionen framhölls att en sådan rätt att kräva inlösen kunde medföra en besvärande belastning på det övertagande bolagets likviditet och att den kunde leda till att de förhandlingar som måste föregå fusionen kompliceras, eftersom man då inte säkert kan veta om anspråk på inlösen kommer att resas (se prop. 1975:103 s. 520 f.). Aktiebolagskommitténs förslag till ny aktiebolagslag (SOU 2001:1) innehåller inte heller några inlösenbestämmelser av detta slag.

I promemorian konstaterades att det, om Sverige skall utnyttja den möjlighet som SE-förordningen ger att införa kompletterande minoritetsskyddsregler vid bildande av europabolag genom fusion, är naturligt att sådana regler ges en liknande innebörd som de inlösenbestämmelser som tidigare fanns i svensk aktiebolagsrätt och som alltjämt finns i den finska aktiebolagslagen. I promemorian skisserades således följande förfarande. De aktieägare som vill få sina aktier inlösta anmodas att anmäla detta till bolagets förvaltnings- eller ledningsorgan inom viss tid. Om sådana anmälningar inkommer, skall aktieägarna erbjudas att få aktierna inlösta till ett visst pris. Om parterna inte kan enas om priset, skall frågan hänskjutas till rättslig prövning i skiljenämnd. Till dessa regler kan knytas bestämmelser, motsvarande de som finns i 7 kap. aktiebolagslagen, om att inlösta aktier skall avyttras inom viss tid och att de annars skall förklaras ogiltiga.

Ett förfarande av angivet slag skulle alltså förutsätta en tämligen ingående rättslig reglering. Det torde också stå klart att regler av detta slag skulle kunna föranleda praktiska svårigheter och kostnader för bolag som vill bilda ett europabolag genom fusion. De skäl som har legat bakom det tidigare svenska ställningstagandet att inte införa inlösenregler av detta slag när det gäller nationella fusioner gör sig i betydande utsträckning gällande även här. Till detta kommer att riskerna för aktieägarna trots allt får anses vara förhållandevis begränsade. I de flesta fall torde fusionen inte påverka aktieägarens ställning på något mer ingripande sätt.

Vid en samlad bedömning anser vi att övervägande skäl talar mot att införa några särskilda minoritetsskyddsregler i fusionsfallet. Frågan bör alltså bedömas på samma sätt som när det gäller flyttning av europabolagets säte.

5.14 Fusion genom förvärv av aktier i dotterbolag

Regeringens bedömning: Den i SE-förordningen erbjudna möjligheten att tillämpa förenklade fusionsregler när moderbolaget innehar mer än 90 procent av rösterna i dotterbolaget bör inte utnyttjas.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 53).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 31 i SE-förordningen finns särskilda bestämmelser om fusion mellan moderbolag och dotterbolag. I artikel 31.2 föreskrivs att vissa av förordningens bestämmelser om fusion inte behöver tillämpas vid en fusion genom förvärv av ett annat bolags tillgångar och skulder. Så är bl.a. fallet när det övertagande bolaget innehar mellan 90 och 100 procent av de aktier och övriga värdepapper som berättigar till rösträtt i det överlåtande bolaget. Medlemsstaterna får föreskriva att ett sådant förenklat fusionsförfarande också skall kunna tillämpas när moderbolaget innehar mellan 90 och 100 procent av rösterna i bolaget.

Bestämmelserna i artikel 31.2 är avsedda för sådana medlemsstater som tillämpar ett förenklat förfarande för fusion mellan moderbolag och icke-helägda dotterbolag. I svensk rätt tillämpas motsvarande förenklade förfarande enbart vid fusion mellan ett moderbolag och helägda dotterbolag. Artikel 31 saknar därmed intresse för svenskt vidkommande. Möjligheten att göra bestämmelsens tillämplighet avhängig av viss röstandel bör följaktligen inte heller utnyttjas av Sverige.

5.15 Skyddet för minoritetsaktieägare m.fl. vid bildandet av ett europabolag genom tillskapande av ett holdingbolag

Regeringens bedömning: Det bör inte införas några särskilda regler som skyddar minoritetsaktieägare, borgenärer eller arbetstagare i

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 54 f.).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har tillstyrkt bedömningen eller lämnat den utan erinran. *Sveriges advokatsamfund* har anfört att frågan bör bli föremål för ytterligare överväganden.

Skälen för regeringens bedömning: I artiklarna 32–34 i SE-förordningen finns bestämmelser om bildandet av ett europabolag genom tillskapandet av ett holdingbolag. Liksom när det gäller flyttning av ett europabolags säte och bildandet av europabolag genom fusion ges medlemsstaterna rätt att införa särskilda minoritetsskyddsregler. I holdingbolagsfallet får medlemsstaterna därutöver införa särskilda regler för att skydda borgenärer och arbetstagare.

I promemorian har gjorts bedömningen att det saknas anledning att för det nu beskrivna fallet införa särskilda minoritetsskyddsregler. *Sveriges advokatsamfund* har framhållit att tillskapande av ett holdingbolag för bildande av ett europabolag kan medföra nackdelar för minoritetsaktieägarna. Samfundet har ansett att frågan om minoritetsskyddsregler därför bör övervägas ytterligare. *Sveriges Aktiesparares Riksförbund* har instämt i promemorians bedömning och har därvid framhållit att aktieägarna själva har möjlighet att välja om de vill tillskjuta sina aktier till holdingbolaget eller inte.

Vad först gäller minoritetsskyddet kan det konstateras att det – till skillnad från i flyttnings- och fusionsfallen – inte finns något krav på kvalificerad majoritet för beslut om bildande av ett europabolag i form av ett holdingbolag. Däremot finns det ett krav på att bolagsstämman, på förslag från lednings- eller förvaltningsorganet, skall bestämma en lägsta procentuell andel aktier i vart och ett av de bolag som tar initiativet till bildandet, som måste tillskjutas av aktieägarna för att europabolaget skall bildas. Denna andel skall bestå av aktier som berättigar till över 50 procent av de ordinarie rösterna. En förutsättning för att beslutet skall kunna verkställas är sålunda att aktieägare med minst 50 procent av rösterna i respektive bolag är beredda att tillskjuta aktier till det nya bolaget. I bolagsordningen kan föreskrivas strängare krav än så.

Den svenska aktiebolagslagen innehåller inte särskilda regler till skydd för aktieägarna vid bildandet av ett holdingbolag. Det har inte ansetts att bildandet av ett sådant bolag är förenat med några särskilda risker eller olägenheter för aktieägarna. Aktieägarna avgör ju själva om de vill tillskjuta sina aktier till det nya bolaget. Aktieägarnas ställning är i detta avseende i princip inte mer utsatt för att det nya holdingbolaget ges formen av ett europabolag. Aktieägarna kan visserligen komma att påverkas av att det bolag i vilket de äger aktier i praktiken styrs av ett utländskt holdingbolag men denna situation skiljer sig inte från den då ett svenskt aktiebolag på annat sätt hamnar i utländska ägares kontroll. Mot denna bakgrund gör vi samma bedömning som i promemorian och föreslår att Sverige inte utnyttjar möjligheten att för dessa situationer införa skyddsregler för aktieägare.

Svensk lagstiftning innehåller inte några särskilda regler som syftar till att trygga borgenärens och arbetstagares ställning vid bildandet av ett

holdingbolag. Det torde inte finnas skäl att särreglera det fallet att holdingbolaget ges formen av ett europabolag. Anställnings- och ford-ringsförhållanden påverkas inte som sådana av att de inblandade bolagen inordnas i en ny organisatorisk struktur. De nationella reglerna om relationen mellan arbetstagare och arbetsgivare fortsätter att gälla i de bolag som har tagit initiativet till bildandet av holdingbolaget. Även i detta avseende instämmer vi således i promemorians bedömning och föreslår att Sverige avstår från möjligheten att införa särskilda bestämmelser om arbetstagarnas och borgenärernas ställning.

För de finansiella bolagen finns det dessutom särskilda bestämmelser om att den, som avser att förvärva aktier i ett finansiellt bolag, skall prövas ur lämplighetssynpunkt innan förvärvet sker (se t.ex. 3 kap. 2–2 e §§ försäkringsrörelselagen, 6 kap. 3 a–3 g §§ lagen [1991:981] om värdepappersrörelse, 11 kap. 2 a–2 h §§ lagen om börs- och clearingverksamhet, 10 kap. 4–12 §§ lagen om investeringsfonder samt 14 kap. i den föreslagna lagen om bank- och finansieringsrörelse som motsvarar nämnda bestämmelser i bankrörelselagen). Om förvärvaren är en juridisk person, är det dess ledning som prövas. Prövningen görs av Finansinspektionen. När ett holdingbolag bildas enligt SE-förordningen, sker ett aktieförvärv som skall ägarprövas enligt dessa regler. Tillstånd måste sökas före förvärvet. Att tillstånd inte söks innebär i och för sig inte att bildandet av europabolaget blir ogiltigt. Om Finansinspektionen anser att europabolaget inte är lämpligt som ägare, kan inspektionen emellertid besluta att holdingbolaget inte får företräda aktierna i det finansiella bolaget vid bolagsstämman. Holdingbolaget kan också föreläggas att avyttra aktierna. Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen begära att tingsrätten förordnar en lämplig person som förvaltare av aktierna.

Av det sagda följer att det inte heller i fråga om de finansiella företagen finns behov av några särskilda regler om skydd för minoritetsaktieägare, borgenärer och arbetstagare.

5.16 Majoritetskrav för beslut om ombildning av ett nationellt aktiebolag till ett europabolag

Regeringens bedömning: Det bör inte införas regler om att beslut om ombildning av ett nationellt bolag till ett europabolag skall kräva kvalificerad röstmajoritet eller enhällighet i det organ inom vilket arbetstagarinflytandet organiseras.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 56).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har inte haft några invändningar mot promemorians bedömning. LO har dock förordnat att det införs särskilda majoritetskrav.

Skälen för regeringens bedömning: I SE-förordningen föreskrivs att ett nationellt publikt bolag, under vissa förutsättningar, skall kunna ombildas till ett europabolag. Det ankommer på bolagsstämman att fatta beslut om en sådan ombildning. Förordningen hänvisar därvid till de nationella bestämmelser som har antagits i enlighet med EG:s tredje

bolagsrättsliga direktiv (det s.k. fusionsdirektivet). Detta innebär bl.a. att det skall krävas minst två tredjedelars majoritet på stämman. I förordningen ges medlemsstaterna därutöver en möjlighet att göra ombildningen avhängig av kvalificerad röstmajoritet eller enhällighet i det organ i bolaget inom vilket arbetstagarinflytandet organiseras (artikel 37.8), dvs. – för svenskt vidkommande – styrelsen.

I promemorian har gjorts bedömningen att regler om ytterligare majoritetskrav vid ombildning inte bör införas. LO har invänt att frågan om att ombilda ett svenskt bolag till ett europabolag är så avgörande för bolaget att det är rimligt att ett sådant beslut inte fattas i strid med arbetstagarnas uppfattning. Därför bör det enligt LO:s mening krävas enhällighet eller i vart fall kvalificerad majoritet i det organ där arbetstagarinflytandet organiseras.

En sådan ordning som LO förordar framstår enligt vår uppfattning som mindre lämplig. I svensk rätt förekommer i dag en vetorätt för styrelsen endast när det gäller beslut om vinstutdelning (se 12 kap. 3 § första stycket aktiebolagslagen)³. Det skulle således vara mindre väl förenligt med grunderna för den svenska aktiebolagsrätten att införa en sådan vetorätt i den situation som behandlas här. Att därutöver också ge enskilda styrelseledamöter eller en minoritet av ledamöterna inom styrelsen en vetorätt skulle, såsom det konstaterades i promemorian, föra mycket långt. Någon motsvarande rätt finns inte i andra situationer. Till detta kommer att arbetstagarinflytande vid ombildning får anses vara tillräckligt väl tillgodosett genom SE-direktivet och befintliga nationella regler. Mot denna bakgrund instämmer vi i den bedömning som har gjorts i promemorian. Vi anser således att möjligheten i artikel 37.8 inte bör utnyttjas.

5.17 Den verkställande direktören

Regeringens förslag: Ett europabolag med säte i Sverige skall ha en verkställande direktör som ansvarar för bolagets löpande förvaltning på samma sätt som en verkställande direktör i ett svenskt aktiebolag. I dualistiskt organiserade europabolag skall den verkställande direktören stå under tillsyn av både ledningsorganet och tillsynsorganet.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 57).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag: Ett europabolag skall kunna vara organiserat antingen enligt ett s.k. dualistiskt system eller enligt ett s.k. monistiskt system. Det monistiska systemet innebär att det utöver bolagsstämman finns ett bolagsorgan, förvaltningsorganet. I det dualistiska systemet finns det i stället utöver stämman två organ, nämligen ett ledningsorgan och ett tillsynsorgan. I det dualistiska systemet skall bolaget förvaltas av ledningsorganet medan denna uppgift i det monistiska

³ Aktiebolagskommittén har föreslagit att denna vetorätt skall tas bort (se SOU 1997:168 s. 79).

systemet åvilar förvaltningsorganet. Ledningsorganet och förvaltningsorganet kan sålunda närmast liknas vid styrelsen i ett svensk aktiebolag.

Både när det gäller monistiskt och dualistiskt organiserade europabolag medger SE-förordningen att medlemsstaterna föreskriver att det skall finnas en verkställande direktör med uppgift att ansvara för den löpande förvaltningen på samma villkor som gäller för publika aktiebolag med säte på denna medlemsstats territorium (artiklarna 39.1 och 43.1). I svenska publika aktiebolag har den verkställande direktören ett sådant ansvar. Det svenska systemet, där publika aktiebolag alltid har en verkställande direktör, torde i allmänhet uppfattas som ändamålsenligt. För svenskt vidkommande är det därför naturligt att utnyttja möjligheten att ge en verkställande direktör ansvaret för den löpande förvaltningen i ett europabolag.

Av artikel 9 i SE-förordningen följer att aktiebolagslagens bestämmelser om den verkställande direktören kommer att vara tillämpliga på en verkställande direktör i ett europabolag. I avsnitt 5.21 föreslår vi att aktiebolagslagens bestämmelser om styrelsen skall tillämpas på förvaltningsorganet i monistiskt organiserade europabolag. Det gäller också reglerna om tillsynen över den verkställande direktören. Den verkställande direktören i ett monistiskt organiserat europabolag kommer därför att stå under tillsyn av förvaltningsorganet. Motsvarande tillsynsförhållande kommer emellertid inte att gälla utan vidare mellan tillsynsorganet och den verkställande direktören i dualistiskt organiserade europabolag. Enligt vår mening finns det skäl att låta tillsynsorganets tillsyn omfatta också den verkställande direktören. En särskild regel om detta bör därför införas.

5.18 Val av ledamöterna i ledningsorganet

Regeringens bedömning: Det bör inte införas bestämmelser som avviker från SE-förordningens regel om att ledamöterna i ledningsorganet väljs av tillsynsorganet.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 57 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens förslag: Som har framgått tidigare skall det i ett europabolag som är organiserat enligt det dualistiska systemet finnas ett ledningsorgan och ett tillsynsorgan. I artikel 40.2 i SE-förordningen anges att ledamöterna i tillsynsorganet skall väljas av bolagsstämman. Ledamöterna i ledningsorganet skall enligt huvudregeln väljas av tillsynsorganet (artikel 39.2). En medlemsstat får emellertid föreskriva att ledamöterna i ledningsorganet skall väljas och entledigas av bolagsstämman på samma sätt som sker i de publika aktiebolag som har sitt säte inom dess territorium. Möjligheten att meddela föreskrifter av detta slag gäller sålunda endast för de medlemsstater som har nationella bestämmelser om dualistiskt organiserade bolag. I Sverige finns inte några sådana bestämmelser. Såsom konstateras i promemorian saknas det följaktligen för svensk del förutsättningar att införa bestämmelser som

5.19 Tidsbegränsning av uppdrag som ledamot i vissa fall

Regeringens förslag: Om en ledamot av tillsynsorganet utses till ledamot i ledningsorganet, skall uppdraget som ledamot i ledningsorganet få sträcka sig längst två månader.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 58 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 39.3 i SE-förordningen föreskrivs att ingen samtidigt får vara ledamot i europabolagets ledningsorgan och dess tillsynsorgan. Dock får enligt samma bestämmelse tillsynsorganet i händelse av vakans utse någon av sina ledamöter till ledamot i ledningsorganet, varvid dennes uppdrag som ledamot i tillsynsorganet tillfälligt upphävs. En medlemsstat får föreskriva att denna period skall vara tidsbegränsad.

Det kan antas att den situation som har beskrivits i det föregående kommer att inträffa endast i undantagsfall. De problem som är förenade med att en ledamot i tillsynsorganet tillfälligt lämnar sin befattning för att i stället ingå i ledningsorganet får vidare som regel anses vara av begränsad omfattning. Likväl får det anses vara oförenligt med grunderna för regleringen att låta ett sådant tillstånd bestå under någon längre tid. Om det är fråga om längre vakansperioder, bör det krävas att en ersättare utses enligt det förfarande som normalt tillämpas vid förordnande av nya ledamöter. Vi delar därför promemorians bedömning att möjligheten att införa nationella bestämmelser som begränsar denna tidsperiod bör utnyttjas. En gräns på två månader framstår därvid som lämplig.

5.20 Antalet ledamöter i europabolagets organ

Regeringens förslag: För europabolag med säte i Sverige skall det ställas krav på ett minsta antal ledamöter i förvaltnings-, lednings- och tillsynsorganen. Förvaltnings- och ledningsorganen skall bestå av minst tre ledamöter medan det i tillsynsorganet skall finnas minst fem ledamöter.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 59 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: I artiklarna 39.4, 40.3 och 43.2 i SE-förordningen anges att antalet ledamöter i förvaltnings-, lednings- och tillsynsorganen skall fastställas i europabolagets bolagsordning. I samtliga fall ger emellertid förordningen medlemsstaterna en möjlighet att i nationell lagstiftning fastställa ett lägsta och/eller högsta antal ledamöter

i dessa organ. När det gäller tillsynsorganet är det även möjligt att bestämma att det skall bestå av ett visst antal ledamöter.

Lednings- och förvaltningsorganen i ett europabolag motsvaras närmast av styrelsen i ett svenskt aktiebolag. Det framstår då som naturligt att ställa samma krav på dessa organs sammansättning som det krav som gäller för ett publikt aktiebolag. Av 8 kap. 1 § aktiebolagslagen framgår att ett aktiebolag skall ha en styrelse med minst tre ledamöter. Detsamma bör lämpligen gälla för lednings- och förvaltningsorganen i ett europabolag med säte i Sverige. Det finns inte någon övre gräns för antalet styrelseledamöter i svenska aktiebolag. Någon sådan gräns bör inte heller uppställas när det gäller motsvarande organ i ett europabolag.

Som tidigare har angetts förekommer den dualistiska organisationsmodellen inte i Sverige. Således finns det inte heller någon motsvarighet i svensk rätt till det tillsynsorgan som skall finnas i ett europabolag. Det går följaktligen inte att hämta ledning i svenska regler beträffande vad som bör gälla om antalet ledamöter i ett sådant organ. SE-förordningen synes dock utgå från att organet skall ha minst två ledamöter. Med hänsyn härtill och med beaktande av vad som ovan har föreslagits beträffande övriga bolagsorgan, framstår promemorians förslag om att ställa upp ett krav på ett lägsta antal ledamöter även i fråga om tillsynsorganet som lämpligt. Härvid kan noteras att den finska aktiebolagslagen innehåller ett krav på att förvaltningsrådet – som i väsentliga delar fyller samma funktion som tillsynsorganet – skall bestå av minst fem ledamöter. Samma krav bör enligt vår mening lämpligen uppställas i svensk lag när det gäller tillsynsorganet i europabolag med säte i Sverige.

5.21 Monistiskt organiserade europabolag

Regeringens förslag: Bestämmelserna i aktiebolagslagen och i andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på förvaltningsorganet eller dess ledamöter, såvida inte annat följer av SE-förordningen.

Regeringens bedömning: Det bör inte införas några bestämmelser om att vissa kategorier av åtgärder alltid skall ingå i bolagsordningens uppräkningslista av åtgärder som kräver beslut av förvaltningsorganet.

Promemorians förslag och bedömning: Överensstämmer med regeringens förslag och bedömning (se promemorian s. 73 f. och 117 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot promemorians förslag och bedömning.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Av artikel 9 i SE-förordningen följer, som tidigare har framgått, att svenska regler i aktiebolagslagen och annan på publika aktiebolag tillämplig lagstiftning skall tillämpas på europabolag med säte i Sverige i frågor som inte regleras i SE-förordningen. När det gäller de olika organ som skall finnas i ett europabolag finns det anledning att klarlägga innebörden av denna generella utfyllnadsbestämmelse. Det är nämligen inte självklart vilka regler i den svenska lagstiftningen som skall vara tillämpliga på respektive organ och dess ledamöter. Vi förslår därför att särskilda regler om detta tas in i den svenska lagen. När det gäller monistiskt organiserade europabolag är

det därvid, såsom det konstaterades i promemorian, naturligt att jämställa förvaltningsorganet i ett europabolag med styrelsen i ett svenskt aktiebolag. Vi föreslår att det tas in en bestämmelse om detta i lagen. Vi återkommer i nästa avsnitt till vad som bör gälla i fråga om dualistiska bolag.

En sådan generell hänvisning medför att det inte finns behov av att i den svenska lagstiftningen i detalj reglera vad som skall gälla för förvaltningsorganet och dess ledamöter. I några avseenden anges emellertid i SE-förordningen att medlemsstaterna skall eller får utfärda särskilda regler om förvaltningsorganet. En sådan fråga gäller antalet ledamöter i organet. Den frågan har vi behandlat i avsnitt 5.20. I det följande tar vi upp en annan sådan fråga.

Enligt artikel 48 skall ett europabolags bolagsordning innehålla en uppräkningslista av de kategorier av åtgärder för vilka det krävs ett uttryckligt beslut av förvaltningsorganet. Svensk rätt innehåller inte någon motsvarande regel. Det krävs alltså inte att bolagsordningen i ett svenskt aktiebolag skall ange vilka slags frågor som kräver styrelsens beslut. Inget hindrar i och för sig att ett svenskt aktiebolag tar in en uppräkningslista av det slaget i bolagsordningen, så länge som uppräkningslistan är förenlig med tvingande lagregler om vem som beslutar i särskilda frågor.

I artikel 48.2 anges att en medlemsstat får bestämma vilka kategorier av åtgärder som under alla omständigheter skall ingå i den ovan nämnda uppräkningslistan för de europabolag som är registrerade på medlemsstatens territorium. Med det svenska synsättet framstår det som främmande att ställa upp några särskilda krav på vad bolagsordningen i ett europabolag skall innehålla i detta hänseende. Sverige bör således inte införa regler av detta slag.

Vi återkommer i avsnitt 5.22 till hur Sverige bör hantera den motsvarande valmöjlighet som artikel 48 ger med avseende på dualistiskt organiserade europabolag.

5.22 Dualistiskt organiserade europabolag

Regeringens förslag: Bestämmelserna i aktiebolagslagen och i andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter, såvida inte annat följer av SE-förordningen. Bestämmelserna i lagen om styrelserepresentation för de privatanställda skall dock inte tillämpas i fråga om ledningsorganet eller dess ledamöter.

När det gäller tillsynsorganet och dess ledamöter skall vissa särskilda bestämmelser i aktiebolagslagen om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas, bl.a. de som avser:

- bosättningskrav och obehörighetsgrunder för ledamöterna,
- jäv för ledamot,
- protokollföring,
- förbud mot penninglån och ställande av säkerhet till ledamot, samt
- ledamöternas skadeståndsansvar.

Därutöver införs särskilda regler om tillsynsorganets sammanträden.

Tillsynsorganet skall, utöver vad som anges i SE-förordningen, utöva tillsyn över den verkställande direktörens förvaltning samt inför den bolagsstämma där årsredovisningen skall behandlas yttra sig över

redovisningen samt ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Vidare skall tillsynsorganet kunna besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av åtgärder i bolaget.

I fråga om europabolag som driver försäkringsrörelse skall i stället för aktiebolagslagens regler, motsvarande associationsrättsliga regler i försäkringsrörelselagen om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter. När det gäller europabolag som driver försäkringsrörelse, bankrörelse eller annan tillståndspliktig finansiell verksamhet, skall vidare vissa verksamhetsspecifika regler avseende styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter. Dessa bestämmelser avser bl.a. ledningsprövning och krediter till vissa befattningshavare.

Promemorians förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. I promemorian föreslogs emellertid inte att tillsynsorganet skulle ges befogenhet att besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av åtgärder. De föreslagna reglerna om tillsynsorganets sammanträden saknar också motsvarighet i promemorian. Promemorians förslag om vilka regler i aktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen om styrelsen som skall tillämpas på tillsynsorganet skiljer sig i några avseenden från regeringens förslag (se promemorian s. 60 f. och 72).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har inte haft några invändningar mot promemorians förslag. *LO* och *TCO* har ansett att den dualistiska organisationsmodellen försämrar arbetstagarinflytandet i bolagets ledning. De har därför föreslagit att tillsynsorganets roll skall förstärkas. *Sveriges advokatsamfund* har framhållit att gränserna för skadeståndsansvaret för tillsynsorganets ledamöter framstår som oklara och att ytterligare överväganden krävs i denna del. *FAR* och *Aktiebolagstjänst* har ifrågasatt om inte ytterligare bestämmelser i aktiebolagslagen bör göras tillämpliga på tillsynsorganet.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt

Den svenska aktiebolagslagen innehåller, som tidigare har påpekats, inte några regler om bolag som är organiserade enligt den dualistiska modellen. I artikel 39.5 i SE-förordningen föreskrivs att en medlemsstat som saknar bestämmelser om ett dualistiskt system får "vidta lämpliga åtgärder rörande europabolag".

I denna del bör det först noteras att förordningen ger medlemsstaterna en *möjlighet* att vidta åtgärder men att det inte är någon *skyldighet*. Avsikten är att förordningen i dessa delar i princip skall kunna "stå på egna ben". Samtidigt kan det konstateras att förordningens reglering av de olika bolagsorganen är av övergripande karaktär och att det finns åtskilliga frågor som inte behandlas i förordningen. När det gäller de dualistiskt organiserade bolagen finns det i dessa frågor inte – i motsats till vad som gäller för monistiskt organiserade bolag – några svenska regler att falla tillbaka på. Det finns därför behov av att utnyttja den möjlighet som förordningen ger att utfärda kompletterande svenska bestämmelser för dessa bolag.

Ledningsorganet har i allt väsentligt samma funktion som styrelsen i ett svenskt aktiebolag. Det är mot den bakgrunden naturligt att svenska bestämmelser om styrelsen tillämpas på ledningsorganet när en viss fråga inte regleras i förordningen. En särskild föreskrift om detta bör tas in i den svenska lagen. Föreskriften kan lämpligen ges den innebörden att bestämmelserna i aktiebolagslagen och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter, såvida inte annat följer av SE-förordningen. Detta överensstämmer med vad vi har föreslagit i det föregående avsnittet beträffande förvaltningsorganet i ett monistiskt organiserat europabolag.

En sådan generell hänvisning till nationell rätt är inte ändamålsenlig när det gäller tillsynsorganet, eftersom svensk aktiebolagsrätt saknar egentlig motsvarighet till detta organ. Vad som här bör komma i fråga är i stället att komplettera förordningens regler i vissa särskilda avseenden. I det följande diskuterar vi i vilka avseenden sådana kompletteringar behövs.

Tillsynsorganets befogenheter

Enligt SE-förordningen skall tillsynsorganet välja och entlediga ledamöterna i ledningsorganet (artikel 39.2), kontrollera ledningsorganets förvaltning (artikel 40.1) samt i vissa fall sammankalla bolagsstämma (artikel 54.2). I promemorian föreslogs därutöver, efter förebild i den finska lagstiftningen, att tillsynsorganet till ordinarie bolagsstämma skulle avge ett särskilt yttrande rörande bokslutet och revisionsberättelsen. Vidare föreslogs en kompletterande bestämmelse om att tillsynsorganets kontroll skulle omfatta även den verkställande direktörens verksamhet.

Vi delar uppfattningen att det finns ett behov av sådana kompletterande nationella regler om tillsynsorganet som föreslogs i promemorian. Uppgiften att upprätta ett särskilt yttrande inför bolagsstämman får anses vara av central betydelse för att organet skall kunna fylla den avsedda funktionen. En regel om detta bör således tas in i lagen. Vidare bör det, såsom det föreslogs i promemorian, i lagen klargöras att tillsynsorganets kontroll omfattar även den del av förvaltningen som handhas av den verkställande direktören.

När det gäller det nyss nämnda yttrandet har *Patent- och registreringsverket (Bolagsverket)* efterlyst ett förtydligande av om det skall offentliggöras samtidigt med offentliggörande av årsredovisningen. Vår uppfattning är att det inte bör uppställas några sådana krav. Yttrandet är huvudsakligen avsett att fungera som beslutsunderlag för aktieägarna inför bolagsstämman. Det har därmed främst karaktär av bolagsintern handling. De skäl som ligger bakom kraven på offentliggörande av årsredovisningen gör sig således inte gällande i fråga om detta yttrande.

LO och TCO har, med hänvisning till att arbetstagarinflytandet i ett dualistiskt organiserat europabolag skall utövas i tillsynsorganet (jfr artikel 2 i SE-direktivet), förordat att tillsynsorganet ges ytterligare uppgifter och befogenheter utöver vad som föreslogs i promemorian. Enligt dessa remissinstanser har tillsynsorganet i förslaget getts en så passiv roll att arbetstagarinflytande i dualistiska europabolag riskerar att begränsas till en efterhandsgranskning. LO och TCO har ansett att tillsyns-

organet i svenska europabolag bör ges stora möjligheter att vara aktivt och påverka företagens beslut.

Vid bedömningen av vilka uppgifter och befogenheter som tillsynsorganet bör ha finns det anledning att understryka att det enligt artikel 39.1 i SE-förordningen är ledningsorganet som skall ansvara för europabolagets ledning och förvaltning. Vid sidan av uppgiften att utse och entlediga ledamöterna i ledningsorganet har tillsynsorganet till uppgift att kontrollera – i betydelsen granska och övervaka – förvaltningen av bolaget. SE-förordningen anger också uttryckligen i artikel 40.1 att tillsynsorganet för egen del inte får ha några befogenheter att vidta förvaltningsåtgärder avseende europabolaget.

Att ge tillsynsorganet en aktiv roll i bolagets förvaltning skulle således strida mot SE-förordningen. Det kan därför inte komma i fråga att tilldela tillsynsorganet några rena förvaltningsuppgifter. Däremot är det självfallet angeläget att tillsynsorganet ges goda förutsättningar att på ett effektivt sätt utöva sin kontrollfunktion, inte minst i ljuset av att arbetstagarnas inflytande utövas i detta organ. Enligt vår mening bör de möjligheter som förordningen ger i detta avseende utnyttjas i högre utsträckning än vad som föreslogs i promemorian.

I detta sammanhang är artikel 48 i SE-förordningen av särskilt intresse. I artikel 48.1 föreskrivs att bolagsordningen skall innehålla en uppräkningslista av de kategorier av åtgärder för vilka tillsynsorganets medgivande måste inhämtas. Vidare ges medlemsstaterna en möjlighet att föreskriva att tillsynsorganet självt får besluta att dess medgivande skall inhämtas för vissa kategorier av åtgärder. I motsats till den bedömning som gjordes i promemorian anser vi att denna möjlighet bör utnyttjas. Genom att tilldela tillsynsorganet en sådan befogenhet blir det möjligt för tillsynsorganet att utöva inflytande över beslut som medför större förändringar av bolagets verksamhet eller organisation och som därmed kan komma att påverka bolagets aktieägare eller anställda på ett påtagligt sätt. På så sätt stärks även arbetstagarnas inflytande i beslutsprocessen i bolaget. Som exempel på sådana beslut som kan kräva medgivande av tillsynsorganet kan nämnas beslut om försäljning av aktier i dotterföretag eller beslut om avskiljande eller nedläggning av en verksamhetsgren. Det kan här också noteras att det i det danska lagförslaget föreslås att Danmark utnyttjar denna möjlighet samt att den tyska lagstiftningen i dag ger det motsvarande organ (Aufsichtsrat) som finns i tyska aktiebolag en sådan befogenhet. Mot denna bakgrund föreslår vi att Sverige inför bestämmelser av det slag som avses i artikel 48.1.

När tillsynsorganet fattar ett beslut om krav på medgivande för vissa kategorier av åtgärder innebär det att ledningsorganets eller den verkställande direktörens behörighet att fatta beslut inskränks i motsvarande mån. För en tredje man som rättshandlar gentemot europabolaget är det betydelsefullt att känna till en sådan inskränkning. Tillsynsorganets beslut bör således synliggöras på något sätt. Vi föreslår därför att ett sådant beslut som det nu är fråga om måste registreras i europabolagsregistret (se avsnitt 5.31) för att bli gällande. Det bör åvila tillsynsorganet att se till att beslutet ges in till Bolagsverket för registrering.

I artikel 48.2 ges medlemsstaterna vidare en möjlighet att bestämma att bolagsordningen alltid skall ange att vissa kategorier av åtgärder kräver tillsynsorganets medgivande. Vi föreslår inte att några sådana regler införs

i den svenska lagstiftningen. Det bör i stället överlåtas till varje enskilt bolag att, utifrån bolagets specifika förutsättningar och intressen, fritt avgöra hur bolagsordningen bör utformas i detta avseende. En sådan lagreglering som möjliggörs i artikel 48.2 skulle på ett onödigt sätt lägga hinder i vägen för en sådan flexibilitet. Detta överensstämmer med den bedömning som har gjorts i det danska lagförslaget liksom med den bedömning som vi i det föregående avsnittet har gjort beträffande den motsvarande möjlighet som artikeln ger medlemsstaterna i fråga om monistiskt organiserade europabolag.

Andra utfyllande regler

Behovet av utfyllande regler för tillsynsorganet gör sig gällande även i andra frågor än de som gäller organets uppgifter och befogenheter. En sådan fråga är vilka bosättnings- och behörighetskrav som skall gälla för tillsynsorganets ledamöter. I SE-förordningens artikel 47.2 förutsätts att det finns nationella bestämmelser av detta slag som kan tillämpas på tillsynsorganets ledamöter. Det som ligger närmast till hands för svensk del är att låta relevanta bestämmelser i aktiebolagslagen om styrelseledamöter omfatta även tillsynsorganets ledamöter. En hänvisning till dessa bestämmelser bör således tas in i den svenska lagen.

Också när det gäller tillsynsorganets ledamöters skadeståndsansvar utgår SE-förordningen från att det finns nationella bestämmelser som kan fylla ut förordningens reglering (se artikel 51). Även i detta avseende är det enligt vår uppfattning naturligt att hänvisa till relevanta bestämmelser i allmän svensk aktiebolagsrätt, nämligen 15 kap. aktiebolagslagen. I 15 kap. 1 § stadgas att styrelseledamot i vissa fall kan bli skadeståndsskyldig vid överträdelser av ”denna lag”, alltså aktiebolagslagen. Ordalydelsen av bestämmelsen gör att det skulle kunna ifrågasättas om en hänvisning till 15 kap. aktiebolagslagen verkligen leder till att överträdelser av bestämmelserna i SE-förordningen eller i lagen om europabolag medför skadeståndsskyldighet på motsvarande sätt. I artikel 51 anges emellertid att ledamöterna i de olika bolagsorganen skall vara skadeståndsskyldiga i enlighet med de nationella bestämmelser som gäller publika aktiebolag för skada som tillfogas europabolaget till följd av åsidosättande av *lagen* eller bolagsordningen. I den engelska språkversionen av artikel 51 talas om ansvar för de skadeståndsskyldiga ”following any breach on their part of the legal, statutory or other obligations inherent in their duties.” Enligt vår bedömning innebär det nu sagda att nationella skadeståndsbestämmelser som i enlighet med artikel 51 tillämpas på publika aktiebolag skall gälla också för överträdelser av SE-förordningen, lagen om europabolag och andra bestämmelser i lag. Vi anser därför inte att det bör införas några utfyllande svenska skadeståndsbestämmelser. Vid den bedömningen har vi också beaktat att det får anses tveksamt om förordningen lämnar något utrymme för en sådan bestämmelse.

Sveriges advokatsamfund har menat att en hänvisning till aktiebolagslagens skadeståndsregler inte är tillräcklig med hänsyn till att tillsynsorganet är en ny företeelse i svensk rätt. Advokatsamfundet har pekat på att otydligheter i fråga om skadeståndsansvarets gränser kan leda till att det framstår som mindre attraktivt att acceptera ett uppdrag som ledamot

av tillsynsorganet. Vi delar inte samfundets farhågor. Den föreslagna hänvisningen innebär att ledamöter i tillsynsorganet kommer att ingå i den krets av bolagsfunktionärer som enligt 15 kap. 1 § kan åläggas ett skadeståndsansvar gentemot bolaget, aktieägare och andra. I det enskilda fallet måste givetvis ansvaret bedömas utifrån de uppgifter och den insyn i bolaget som den ifrågavarande funktionären har. Det innebär att utgångspunkten för bedömningen av ansvaret för en ledamot i tillsynsorganet kommer att vara en annan än när det gäller exempelvis en styrelseledamot, precis som utgångspunkterna för ansvarsbedömningen i dag skiljer sig mellan de personer som omfattas av 15 kap. 1 §. För ytterligare kommentarer i denna del hänvisas till författningskommentaren (se även avsnitt 5.36).

En genomgång av aktiebolagslagens bestämmelser om styrelsen och dess ledamöter ger vid handen att det finns ytterligare ett antal bestämmelser som lämpligen bör gälla även för tillsynsorganet och dess ledamöter. Det gäller t.ex. bestämmelserna i 8 kap. aktiebolagslagen om en styrelseledamots förtida avgång samt om jäv för styrelseledamöter och protokollföring vid styrelsesammanträden. Det får också anses naturligt att aktiebolagslagens förbud mot penninglån och ställande av säkerhet till vissa befattningshavare omfattar även lån till tillsynsorganets ledamöter.

I promemorian föreslogs även att 8 kap. 15 § aktiebolagslagen om sammankallande skall vara tillämplig på tillsynsorganet i europabolag. I paragrafen föreskrivs att ordföranden skall se till att styrelsesammanträden hålls när det behövs samt att styrelsen alltid skall sammankallas om en styrelseledamot eller den verkställande direktören begär det. Syftet med bestämmelsen om att den verkställande direktören skall ha rätt att sammankalla styrelsen är bl.a. att han eller hon skall kunna diskutera viktiga frågor med styrelsen i dess helhet. SE-förordningen innehåller inte några regler om tillsynsorganets sammanträden. Det finns därför behov av kompletterande regler i denna del. Enligt vår mening är emellertid den hänvisning till aktiebolagslagens bestämmelser om styrelsesammanträden som föreslogs i promemorian missvisande. Den kan uppfattas som att den verkställande direktören eller en ledamot i ledningsorganet har rätt att sammankalla sammanträde i tillsynsorganet. Detta framstår inte som ändamålsenligt. För att undanröja denna oklarhet föreslår vi att det i lagen tas in en särskild bestämmelse om sammanträden i tillsynsorganet av innebörd att ordföranden i tillsynsorganet skall se till att sammanträden hålls när det behövs samt att varje enskild ledamot av tillsynsorganet skall ha rätt att påkalla ett sammanträde. För att ge ytterligare stadga åt regleringen av formerna för tillsynsorganets arbete föreslår vi att det också, såsom *Aktiebolagsstjänst* har förordat, tas in en hänvisning till bestämmelserna om styrelsens arbetsordning i 8 kap. 5 § aktiebolagslagen.

Till tillsynsorganets uppgifter enligt SE-förordningen hör som ovan har nämnts att kontrollera ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Enligt vår uppfattning är det naturligt att reglerna om revision i 10 kap. aktiebolagslagen skall tillämpas också på europabolagets ledningsorgan och verkställande direktör. Revisorn kommer därmed att utöva tillsyn över dessa. Promemorians förslag innebar däremot inte att revisorn skulle utöva tillsyn över tillsynsorganet. Vi gör samma bedömning. En sådan tillsyn skulle, med hänsyn till tillsyns-

organets funktion och uppgift, vara en främmande uppgift för svenska revisorer. Det är också svårt att se vilken funktion en sådan ”dubbel tillsyn” skulle fylla. Vad som nu har sagts innebär också att det inte bör ankomma på bolagsstämman att besluta om ansvarsfrihet för tillsynsorganet.

Trots det nu sagda finns det några bestämmelser i 10 kap. aktiebolagslagen som bör tillämpas också i förhållande till tillsynsorganet. För att tillsynsorganets granskande verksamhet skall underlättas är det enligt vår mening lämpligt att organet får tillgång till samma information från revisorn som ledningsorganet och den verkställande direktören. I promemorian har det också lämnats förslag i detta hänseende. Det gäller exempelvis den föreslagna hänvisningen till 10 kap. 16 § första stycket 2 aktiebolagslagen om revisorsjäv. Vi anser också att tillsynsorganet bör få del av sådana erinringar och påpekanden som revisorn i samband med revisionen kan komma att framställa enligt 10 kap. 6 § aktiebolagslagen. En bestämmelse om detta bör dock – på ett tydligare sätt än vad som har föreslagits i promemorian – klargöra att det är erinringar och påpekanden mot ledningsorganet och den verkställande direktören som det är fråga om. I likhet med vad FAR har anfört anser vi vidare att 10 kap. 7 § aktiebolagslagen om bolagsorganens skyldighet att lämna revisorn upplysningar bör gälla i förhållande till tillsynsorganet. Liksom FAR anser vi vidare att 10 kap. 39 § aktiebolagslagen om revisorns skyldighet att underrätta styrelsen om brottsmisstankar bör gälla i förhållande till tillsynsorganet. Vi föreslår alltså att revisorn skall underrätta tillsynsorganet om brottsmisstankar som avser ledamöter i ledningsorganet eller den verkställande direktören. Av vad vi tidigare har anfört följer att det däremot inte i lagen bör uppställas något krav på att revisorn skall anmäla brottsmisstankar rörande *ledamöter i tillsynsorganet*. I vilken utsträckning revisorn ändå bör agera i den situationen bör avgöras inom ramen för god revisions sed.

I författningskommentaren behandlas vissa ytterligare bestämmelser som bör gälla för tillsynsorganet eller dess ledamöter.

Särskilt om finansiella bolag

Europabolag med säte i Sverige som avser att driva finansiell verksamhet kommer att omfattas av såväl de associationsrättsliga bestämmelserna i aktiebolagslagen som de särskilda rörelse- och associationsrättsliga regler som gäller för banker, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, försäkringsbolag m.fl.

Som har anförts ovan föreslås att bestämmelserna i aktiebolagslagen och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter, om inte annat följer av SE-förordningen. Därigenom kommer ledningsorganet i ett finansiellt bolag att omfattas av de bestämmelser om styrelsen som finns i de särskilda författningar som reglerar de finansiella bolagens verksamhet.

När det gäller tillsynsorganet föreslås ovan att vissa bestämmelser i aktiebolagslagen om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter. Dessutom föreslås för tillsynsorganet vissa kompletterande bestämmelser i lagen om europabolag. Utöver dessa bestämmelser finns det dock behov av fler utfyllande regler

för tillsynsorgan i finansiella bolag. För försäkringsaktiebolagen är det exempelvis nödvändigt att införa särskilda bestämmelser, som hänvisar till de associationsrättsliga bestämmelser som för försäkringsaktiebolagen finns i försäkringsrörelselagen i stället för i aktiebolagslagen.

I den finansiella lagstiftningen finns det dessutom ett antal särskilda bestämmelser om styrelsen. Dessa bestämmelser kan vara antingen sådana som inte har någon motsvarighet i de allmänna bestämmelserna i aktiebolagslagen eller sådana som skall tillämpas i stället för bestämmelserna i aktiebolagslagen. Det är därför nödvändigt att göra en bedömning av vilka bestämmelser i den finansiella lagstiftningen om styrelsen eller dess ledamöter som skall tillämpas också på tillsynsorganet eller dess ledamöter.

En förutsättning för att ett svenskt aktiebolag skall få tillstånd att driva finansiell verksamhet är att de personer som ingår i bolagets ledning har den insikt och den erfarenhet som måste krävas av dem samt även i övrigt är lämpade för en sådan uppgift. Lämplighetsprövningen omfattar styrelse, verkställande direktör och dennes ställföreträdare. Om någon som inte uppfyller lämplighetskraven ingår i bolagets ledning utgör det grund för att återkalla ett meddelat tillstånd.

När det gäller dualistiskt organiserade europabolag som avser att driva tillståndspliktig finansiell verksamhet uppkommer frågan om tillsynsorganets ledamöter också bör omfattas av de bestämmelser om lämplighet som gäller för styrelseledamöterna i svenska aktiebolag som driver verksamhet av samma slag.

I förarbetena (prop. 1995/96:173 s. 84 f.) till reglerna om lämplighetskrav på ledningen i en bank – som numera finns i 9 kap. 3 § tredje stycket 3 bankrörelselagen – uttalades bl.a. följande. Banker och andra kreditinstitut har en central uppgift i det finansiella systemet. Det är därför väsentligt att verksamheten bedrivs på ett sunt sätt. Vikten av detta har ansetts motivera att det ställs vissa krav på större ägare i en bank. Samma förhållanden utgör skäl att uppställa lämplighetskrav för en banks ledning. Med en banks ledning avses i första hand ledamöterna i bankens styrelse. Prövningen skall således omfatta styrelsen, verkställande direktören och dennes ställföreträdare, dvs. de personer som har det yttersta ansvaret för hur verksamheten bedrivs. Styrelse och verkställande direktör utövar den omedelbara ledningen av banken och har det direkta ansvaret för verksamheten. Den som ingår i ledningen bör ha de kvalifikationer som fordras för att driva rörelsen på ett korrekt sätt. Det finns därför anledning att ställa strängare krav beträffande lämpligheten när det gäller den som ingår i ledningen för en bank än då fråga är om den som avser att förvärva eller redan äger ett kvalificerat innehav. Av dem som ingår i en banks ledning bör fordras ett tillräckligt kunnande på området eller i vart fall förmågan att skaffa sig sådan kunskap. Viss erfarenhet från näringsverksamhet eller något annat område av betydelse för uppgiften bör också förutsättas. Vidare bör den som ingår i ledningen ha de personliga egenskaper i fråga om omdömesgillhet som uppgiften kräver. I propositionen föreslogs också att i huvudsak motsvarande regler skulle införas för kreditmarknadsföretag, värdepappersbolag och försäkringsbolag.

Ledningsprövningsregler som i sak överensstämmer med dem i bankrörelselagen – och i annan finansiell, näringsrättslig lagstiftning – före-

slås även i 3 kap. 2 § första stycket 4 lagen om bank- och finansieringsrörelse (se prop. 2002/03:139 s. 365 ff. och 521 f.).

I dualistiskt organiserade europabolag är det ledningsorganet som skall ansvara för bolagets ledning och förvaltning (se artikel 39.1 i SE-förordningen), dvs. uppgifter som motsvarar styrelsens uppgifter i svenska aktiebolag (8 kap. 3 § aktiebolagslagen). Tillsynsorganet får inte för egen del ha några befogenheter att vidta förvaltningsåtgärder avseende europabolaget (artikel 40.1). Genom att det är tillsynsorganet – och inte bolagsstämman – som väljer och entledigar ledamöterna i ledningsorganet (artikel 39.2) kommer ledamöterna i tillsynsorganet emellertid att ha möjlighet att i vart fall indirekt påverka bolagets löpande verksamhet. På tillsynsorganet ankommer också att kontrollera ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Därtill skall tillsynsorganet – som tidigare angetts – yttra sig över årsredovisningen samt ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning inför den bolagsstämma där redovisningen skall behandlas. I motsats till promemorian föreslås nu att tillsynsorganet dessutom skall kunna besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av åtgärder i bolaget.

Tillsynsorganet och dess ledamöter kommer således att ha en viktig och framträdande roll i europabolag som är organiserade enligt det dualistiska systemet. Härvid bör man beakta att allmänhetens förtroende för de bolag som driver finansiell verksamhet har stor betydelse för att finansmarknaden skall fungera väl samt det samband som finns mellan förtroendet för dessa bolag och de personer som deltar i ledningen av verksamheten.

Skälen för att uppställa lämplighetskrav för styrelseledamöter gör sig enligt vår mening gällande också i fråga om ledamöterna i tillsynsorganet. Vi föreslår därför att bestämmelserna om lämplighetsprövning skall tillämpas också på ledamöterna i tillsynsorganet.

I det föregående har det nämnts att aktiebolagslagens förbud mot penninglån och ställande av säkerhet till vissa befattningshavare bör gälla även tillsynsorganets ledamöter. På motsvarande sätt skall de särskilda reglerna i försäkringsrörelselagen (1982:713) som förbjuder penninglån till styrelseledamöter omfatta också tillsynsorganets ledamöter i försäkringsbolag. I fråga om banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag gäller inte aktiebolagslagens låneförbudsregler. I stället anges att ett sådant bolag inte på andra villkor än det normalt ställer upp får lämna kredit till styrelseledamöter. Bestämmelsen är tillämplig även på vissa andra kreditliknande åtaganden. Dessa bestämmelser bör omfatta också ledamöterna i tillsynsorganet i sådana bolag.

I författningskommentaren kommer vissa ytterligare bestämmelser som bör gälla för tillsynsorganet eller dess ledamöter att tas upp.

Riksbankslagen

I lagen om Sveriges riksbank finns det bestämmelser som anger förutsättningarna för valbarhet till fullmäktige och direktionen i Riksbanken. Till valbarhetskriterierna hör att ledamöter i fullmäktige eller direktionen inte får vara ledamot eller suppleant i styrelsen för en bank eller annat företag som står under Finansinspektionens tillsyn (2 kap. 1 § första stycket 3 och 3 kap. 1 § första stycket 5 riksbankslagen).

Vid tillämpningen av dessa bestämmelser kommer ledningsorganet att jämföras med styrelsen. Detta följer av den ovan föreslagna regeln som anger att bestämmelserna i aktiebolagslagen och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter.

För att bestämmelsen även uttryckligen skall utesluta att ledamöterna ingår som ledamot i tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag, skulle bestämmelsen behöva ändras. Som framgår av vad som sagts i det föregående gäller nämligen samma bestämmelser för styrelse och tillsynsorgan endast i de fall som uttryckligen anges.

Utöver de valbarhetskriterier som specificeras får emellertid en ledamot av fullmäktige eller direktionen inte inneha annan anställning eller annat uppdrag som gör dem olämpliga att vara ledamot (se 2 kap. 1 § första stycket 3 och 3 kap. 1 § första stycket 6 riksbankslagen). Att en ledamot i fullmäktige eller i direktionen ingår i tillsynsorganet i ett europabolag torde vara en sådan omständighet som faller under den bestämmelsen. Någon ändring i riksbankslagen bedöms därför inte nu nödvändig.

5.23 Enskilda ledamöters rätt till information

Regeringens förslag: Varje ledamot i tillsynsorganet skall ha rätt att på begäran få del av den information som krävs för utövandet av kontrollen över ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Ledamöter i ledningsorganet och förvaltningsorganet skall ha en motsvarande rätt i fråga om information som krävs för utövandet av kontrollen över den verkställande direktörens förvaltning.

Promemorian bedömning: I promemorian gjordes bedömningen att det inte skulle införas några bestämmelser i detta avseende (se promemorian s. 68 f.).

Remissinstanserna: *LO* och *TCO* har invänt mot promemorians bedömning och förordat att varje ledamot bör ges en individuell rätt att ta del av information. Övriga remissinstanser har inte haft några invändningar mot bedömningen.

Skälen för regeringens förslag: Som redan har nämnts är tillsynsorganets uppgift att kontrollera ledningsorganets förvaltning (artikel 40.1 i SE-förordningen). För att utöva denna kontroll är det angeläget att organet har rätt att få del av erforderlig information från ledningsorganet. I artikel 41.3 ges tillsynsorganet en sådan rätt. Enligt samma artikel får en medlemsstat föreskriva att även varje ledamot i tillsynsorganet skall ha möjlighet att begära in informationen.

I promemorian gjordes den bedömningen att övervägande skäl talade mot att införa en sådan rätt för en enskild styrelseledamot. *LO* och *TCO* har invänt mot detta och anfört att det är viktigt att de arbetstagarledamöter som finns i tillsynsorganet ges samma rätt som de skulle ha haft om de hade suttit i en styrelse i ett svenskt aktiebolag.

Som har redovisats i promemorian finns det skäl som talar mot lagregler om att enskilda ledamöter i tillsynsorganet skall ha rätt att få

den information som de begär. Organet förutsätts fatta sina beslut och göra sina bedömningar kollegialt. Det kan hävdas att alla ledamöter då också bör ha tillgång till samma underlag för sina beslut och att de bör agera kollegialt när det gäller att begära in information. I svensk aktiebolagsrättslig doktrin har sålunda uttalats att det kan höra till god sed att vid meningsskiljaktigheter inom styrelsen inte lämna ut uppgifter till en styrelseledamot förrän samtliga ledamöter delges uppgiften (se Johansson, S., Nials svensk associationsrätt i huvuddrag, 8 uppl. s. 127). I förarbetena till aktiebolagslagen har också påpekats att det i sällsynta fall kan vara påkallat i bolagets intresse att inte lämna ut en uppgift till en enskild styrelseledamot (se prop. 1975:103 s. 375).

Det finns emellertid också skäl som talar för att enskilda ledamöter i tillsynsorganet bör ges en lagstadgad rätt till information. En sådan möjlighet är ägnad att skapa bättre förutsättningar för ledamöterna att fullgöra sina uppgifter. Tillsynen kan därmed bli mer effektiv. Ett ytterligare skäl är att en sådan regel skulle ge arbetstagarrepresentanterna, som i ett dualistiskt organiserat europabolag förekommer endast i tillsynsorganet, en stärkt ställning. Det kan i sammanhanget noteras att den finska lagen ger enskilda ledamöter i förvaltningsrådet rätt att från styrelsen och den verkställande direktören få de upplysningar som de finner påkallade för handhavandet av sitt uppdrag. Det kan vidare anmärkas att i svensk aktiebolagsrätt anses enskilda styrelseledamöter normalt ha rätt att få den information som de begär från bolagets verkställande direktör (jfr prop. 1975:103 s. 375); frågan har dock inte lagreglerats.

Övervägande skäl talar därför enligt vår mening för att en nationell bestämmelse av det slag som avses i artikel 41.3 andra meningen skall införas. Bestämmelsen bör utformas så att varje ledamot i tillsynsorganet skall ha rätt att från ledningsorganet begära in all den information som krävs för att tillsynsorganet skall kunna utöva sin kontroll.

Att på detta sätt utvidga befogenheterna för ledamöterna i ett av europabolagets organ utan att motsvarande befogenheter ges till ledamöter i övriga bolagsorgan framstår inte som konsekvent. Det är därför enligt vår mening rimligt att varje ledamot i ledningsorganet, liksom varje ledamot i förvaltningsorganet i ett monistiskt organiserat europabolag, ges en motsvarande rätt till information. I de nu nämnda situationerna skall informationen vara relevant i förhållande till kontrollen över den verkställande direktörens förvaltning.

5.24 Insynsställning i aktiemarknadsbolag

Regeringens förslag: I lagen om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument klargörs att ledamöter i tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag skall anses ha insynsställning i ett aktiemarknadsbolag och därmed vara skyldiga att anmäla innehav av aktier i bolaget och ändring av innehavet.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 70).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte invänt mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag: Enligt lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument anses ledamot eller suppleant i bolagets eller dess moderföretags styrelse ha insynsställning i ett aktiemarknadsbolag. Sådana personer är ålagda att till Finansinspektionen skriftligen anmäla innehav av bl.a. aktier i bolaget och ändring av innehavet.

Det är enligt vår mening naturligt att en ledamot i tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag – i likhet med vad som gäller för styrelseledamöter i aktiebolag – räknas in i den grupp av personer som anses ha insynsställning i ett aktiemarknadsbolag.

5.25 Skall en juridisk person få vara ledamot i europabolagets organ?

Regeringens förslag: I aktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen införs bestämmelser om att en juridisk person inte får vara styrelseledamot.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 70).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har tillstyrkt promemorians förslag eller inte haft några invändningar mot det. *Länsrätten i Skåne län* och *Ekobrottsmyndigheten* har framhållit att motsvarande bestämmelser bör införas även för ekonomiska föreningar och stiftelser.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 47.1 i SE-förordningen anges att det i bolagsordningen för ett europabolag får föreskrivas att ett bolag eller en annan juridisk person skall ha rätt att vara ledamot i ett organ, såvida inte annat stadgas i den på publika aktiebolag tillämpliga lagen i den medlemsstat där europabolaget har sitt säte. Varken den svenska aktiebolagslagen eller någon annan svensk författning innehåller något uttryckligt förbud mot att en juridisk person utses till styrelseledamot i ett aktiebolag.

Även om det alltså inte finns något uttryckligt förbud mot att en juridisk person utses till styrelseledamot i ett svenskt aktiebolag, har det sedan länge ansetts att detta inte är möjligt. Frågan om huruvida detta är en lämplig ordning eller inte har behandlats bl.a. inom ramen för den pågående översynen av aktiebolagslagen. I Aktiebolagskommitténs betänkande Aktiebolagets organisation (SOU 1995:44 s. 196) uttalas att ett styrelseuppdrag i hög grad bygger på aktieägarnas förtroende för personen i fråga och att det därför framstår som främmande att tillåta en juridisk person att vara styrelseledamot. Någon annan bedömning gjordes inte av regeringen eller riksdagen vid behandlingen av kommitténs förslag (se prop. 1997/98:99, bet. 1997/98:LU26 och rskr. 1997/98:257). Regeringen har även i andra sammanhang (se ärendena Ju1996/4712 och Ju1997/1743) avvisat tanken på att tillåta juridiska personer som styrelseledamöter i aktiebolag.

Mot den angivna bakgrunden framstår det inte som lämpligt att en juridisk person tillåts vara ledamot i något bolagsorgan i ett europabolag

med säte i Sverige. En sådan ordning skulle vara främmande för svensk rätt. För att förhindra detta bör den princip som redan anses gälla lagfästas. Det bör sålunda i aktiebolagslagen tas in en bestämmelse om att endast fysiska personer får utses till styrelseledamöter. En motsvarande regel bör tas in i försäkringsrörelselagen.

Som både *Länsrätten i Skåne län* och *Ekobrottsmyndigheten* har anfört vore det givetvis från ett systematiskt perspektiv tilltalande att införa motsvarande bestämmelser i de lagar som reglerar andra associationsformer, såsom lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och stiftelselagen (1994:1220). I promemorian gjordes bedömningen att en sådan reform skulle föra onödigt långt med hänsyn till att det endast rör sig om att lagfästa en redan gällande princip. Vi gör samma bedömning. När den pågående översynen av aktiebolagslagen har slutförts kan det emellertid finnas anledning att anpassa annan associationsrättslig lagstiftning till de förändringar som har skett på aktiebolagsrättens område. I det sammanhanget kan det finnas skäl att återkomma till den nu aktuella frågan.

5.26 När skall den första bolagsstämman hållas?

Regeringens bedömning: Möjligheten att införa regler om att den första bolagsstämman skall äga rum inom arton månader efter europabolagets bildande bör inte utnyttjas.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 73).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: Ett europabolag skall, liksom ett svenskt aktiebolag, hålla bolagsstämma minst en gång om året. Stämman skall hållas inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Även detta överensstämmer med svensk rätt (9 kap. 7 § aktiebolagslagen). I SE-förordningen ges medlemsstaterna en möjlighet att föreskriva att den första bolagsstämman i europabolaget skall äga rum inom arton månader efter europabolagets bildande (artikel 54). Något sådant krav finns inte i svensk rätt. Enligt de svenska reglerna kan det inträffa att den första bolagsstämman inte hålls förrän närmare två år efter bolagets bildande. Ett nybildat bolag får nämligen utsträcka det första räkenskapsåret att omfatta högst 18 månader från den tidpunkt då bokföringsskyldigheten inträdde för bolaget (3 kap. 3 § bokföringslagen [1999:1078]). Bokföringsskyldigheten inträder i och med bolagets registrering. Om bolaget registreras den 1 juli år 1 och bolaget beslutar att det första räkenskapsåret skall löpa till den 31 december år 2, behöver därför den första bolagsstämman inte hållas förrän den 30 juni år 3.

En bestämmelse om att den första bolagsstämman i ett europabolag måste hållas inom arton månader från bolagets bildande skulle alltså innebära att det i detta avseende skulle ställas strängare krav på europabolag med säte i Sverige än på svenska aktiebolag. En sådan särbehandling av europabolag framstår inte som motiverad. Sverige bör därför inte utnyttja möjligheten att införa regler av detta slag.

Regeringens bedömning: I svensk lagstiftning bör inte införas någon bestämmelse som avviker från SE-förordningens bestämmelser om sammankallande av bolagsstämman och fastställande av dagordning.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 74).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 55 föreskrivs att sammankallande av bolagsstämman och fastställande av dagordning får begäras av en eller flera aktieägare som tillsammans innehar aktier motsvarande minst 10 procent av det tecknade aktiekapitalet. En lägre procentsats får föreskrivas i bolagsordningen eller i den nationella lagen på samma villkor som gäller för publika aktiebolag.

Den i förordningen angivna gränsen överensstämmer med vad som föreskrivs i den svenska aktiebolagslagen (9 kap. 8 §). Såsom bestämmelsen i SE-förordningen är utformad saknas det möjlighet att tillämpa en lägre gräns på europabolag än på nationella publika aktiebolag. En sådan ordning framstår för övrigt inte heller som motiverad. Således bör det inte fastställas någon lägre procentsats i den svenska lagen.

5.28 Aktieägares initiativrätt

Regeringens förslag: En aktieägare i ett europabolag skall, oberoende av storleken på sitt aktieinnehav, ha rätt att begära att ett ärende behandlas på bolagsstämman. En sådan begäran skall i monistiskt organiserade europabolag ges in till förvaltningsorganet och i dualistiskt organiserade bolag till ledningsorganet.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 74 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte invänt mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 56 i SE-förordningen skall en eller flera aktieägare som tillsammans innehar aktier som motsvarar minst 10 procent av det tecknade aktiekapitalet få begära att en eller flera nya punkter tas upp på dagordningen för en bolagsstämma. Medlemsstaterna skall fastställa de förfaranden och tidsfrister som skall gälla för en sådan begäran. Vidare har medlemsstaterna en möjlighet att sänka den ovan nämnda procentsatsen. Detta skall i så fall ske ”på samma villkor som gäller för publika aktiebolag”.

I den svenska aktiebolagslagen (9 kap. 11 §) stadgas att en begäran om att få ett ärende behandlat vid bolagsstämma skall anmälas skriftligen till styrelsen. För att ärendet skall tas upp krävs enligt huvudregeln att begäran har kommit in senast en vecka före den tidpunkt då kallelse tidigast får utfärdas. Även om begäran har kommit in efter den angivna tidpunkten skall emellertid ärendet tas upp på stämman under förut-

sättning att den har kommit in i sådan tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till bolagsstämman. Den beskrivna ordningen framstår som ändamålsenlig även när det gäller europabolag. Det bör således införas regler med motsvarande innehåll för dessa bolag.

Försäkringsrörelselagen (9 kap. 7 §) innehåller liknande bestämmelser. Där sägs dock att en aktieägare har rätt att få ett ärende behandlat vid bolagsstämman om han skriftligen framställer ett yrkande om detta hos styrelsen in så god tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till stämman. Det finns dock enligt vår mening inte anledning att ha olika tidsfrister för ett europabolag som har tillstånd att driva försäkringsrörelse och andra europabolag.

I svensk rätt finns inte något krav på att den eller de aktieägare som begär att en fråga tas upp på bolagsstämman skall inneha en viss andel av aktierna i bolaget för att begäran skall beaktas. Även en aktieägare med enbart någon enstaka aktie har rätt att få ett ärende behandlat på stämman, under den allmänna förutsättningen att det rör sig om ett för bolaget relevant spörsmål som kan bli föremål för beslut av stämman. Denna ordning synes ha fungerat väl. Det faller sig därför naturligt att aktieägare i europabolag med säte i Sverige skall ha motsvarande rätt. Sverige bör således enligt vår mening utnyttja möjligheten att sänka den gräns som anges i SE-förordningen, varvid – i enlighet med vad som gäller för svenska aktiebolag – varje aktieägare bör ha initiativrätt, oberoende av storleken på hans eller hennes aktieinnehav.

5.29 Majoritetskrav för beslut om ändring av bolagsordningen

Regeringens bedömning: Det bör inte införas något undantag från SE-förordningens huvudregel om två tredjedelars majoritet för beslut om ändring av bolagsordningen.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 75 f.).

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har invänt mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: För att ändra bolagsordningen i ett europabolag krävs, enligt artikel 59 i SE-förordningen, ett beslut av bolagsstämman fattat med en majoritet om minst två tredjedelar av de avgivna rösterna, såvida inte den på publika aktiebolag tillämpliga nationella lagstiftningen föreskriver eller medger högre majoritet. I artikel 59.2 föreskrivs att en medlemstat, med undantag från den ovan behandlade huvudregeln, får föreskriva att enkel majoritet skall räcka när minst hälften av det tecknade aktiekapitalet är företrädd.

I svensk rätt krävs det för beslut om ändring av bolagsordningen minst två tredjedelars majoritet av såväl de avgivna rösterna som de vid bolagsstämman företrädda aktierna. Detta innebär ett strängare krav än det som gäller enligt förordningens huvudregel, som alltså endast avser avgivna röster. I svensk rätt finns det inte heller något hinder mot att i bolagsordningen föreskriva strängare majoritetskrav än det som anges i lagen. Såsom artikel 59 i förordningen är utformad kommer de svenska

reglerna att vara tillämpliga på europabolag med säte i Sverige i de fall då reglerna innebär ett strängare majoritetskrav än vad som följer av förordningens huvudregel. Detta framstår från svenska utgångspunkter som ändamålsenligt. Mot denna bakgrund saknas det anledning att för svenskt vidkommande utnyttja den i förordningen angivna möjligheten att för visst fall kräva endast enkel majoritet.

5.30 Sanktioner vid överträdelse av kravet på att bolagets säte skall vara beläget i samma medlemsstat som huvudkontoret

Regeringens förslag: Om ett europabolag med säte i Sverige har sitt huvudkontor i en annan medlemsstat, skall Bolagsverket i ett beslut fastställa att det föreligger en överträdelse av artikel 7 i SE-förordningen. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket förelägga bolaget att inom viss tid vidta rättelse genom att flytta antingen säte eller huvudkontor. Vidtar bolaget inte rättelse, skall Bolagsverket besluta att bolaget skall gå i likvidation.

Bolagsverkets beslut i ett ärende av detta slag skall kunna överklagas till allmän domstol. Likvidationsbeslutet skall inte få verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 76 f).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte invänt mot promemorians förslag.

Bakgrund: Ett europabolag skall ha sitt säte och sitt huvudkontor i samma medlemsstat (artikel 7 i SE-förordningen). Om bolaget inte uppfyller detta krav, skall den medlemsstat där bolaget har sitt säte vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att bolaget uppfyller kravet (artikel 64.1). Åtgärderna kan syfta antingen till att få bolaget att flytta tillbaka sitt huvudkontor till den medlemsstat där det har sitt säte eller till att få bolaget att flytta sätet till den stat där huvudkontoret är beläget. Om bolaget inte vidtar rättelse, skall det försättas i likvidation (artikel 64.2). Den medlemsstat där bolaget har sitt säte är skyldig att inleda ett rättsligt förfarande vid varje konstaterad överträdelse av artikel 7 (artikel 64.3). Den medlemsstat där bolaget har sitt huvudkontor är skyldig att omgående underrätta den medlemsstat där bolaget har sitt säte om det har blivit fastställt att ett europabolag bryter mot kraven i artikel 7.

Skälen för regeringens förslag: Som nyss framgått uppställer SE-förordningen alltså krav på olika åtgärder som skall vidtas när ett europabolag bryter mot artikel 7. Till största delen ligger ansvaret på den stat där bolaget har sitt säte. Det gäller till en början skyldigheten att vidta "lämpliga åtgärder" för att få bolaget att vidta rättelse (artikel 64.1) och skyldigheten att inleda ett "rättsligt förfarande" vid överträdelser av artikel 7. Enligt den svenska förordningstexten är det däremot den medlemsstat där bolaget har sitt huvudkontor som skall säkerställa att bolaget försätts i likvidation. Här rör det sig dock av allt att döma om en felskrivning. Det rimliga är att likvidationsförfarandet äger rum i den stat

där bolaget har sitt säte. I andra språkversioner har texten också den innebörden. Sverige har initierat ett rättelseförfarande för att få till stånd en ändring i den svenska språkversionen. Vid prövningen av vad Sverige skall vidta för lagstiftningsåtgärder bör det därför förutsättas att förordningen har den innebörd som anges i övriga språkversioner.

I promemorian föreslogs följande ordning. Om det visar sig att ett europabolag som är registrerat i Sverige har sitt huvudkontor i en annan stat, skall den svenska behöriga myndigheten, dvs. Bolagsverket (jfr avsnitt 5.31), i ett beslut fastställa att det föreligger en överträdelse av artikel 7 i SE-förordningen. Verket skall därefter förelägga bolaget att inom viss tid vidta rättelse. I föreläggandet skall bolaget, i enlighet med vad som anges i artikel 64.1, uppmanas att inom viss tid antingen flytta tillbaka sitt huvudkontor till den medlemsstat där det har sitt säte eller inleda ett förfarande för att flytta sätet till den stat där huvudkontoret är beläget. Om bolaget inte vidtar rättelse inom angiven tid, skall verket förordna att bolaget skall gå i likvidation. Verkets handläggning av ett sådant likvidationsärende bör lämpligen följa de regler som gäller vid likvidation av ett svenskt aktiebolag (se 13 kap. 23 § aktiebolagslagen).

Vi anser att den ordning som har föreslagits i promemorian är ändamålsenlig.

Enligt artikel 64.3 är Sverige är vidare skyldigt att ”inleda ett rättsligt förfarande” mot sådana europabolag med säte i Sverige som bryter mot artikel 7. En jämförelse med andra språkversioner ger emellertid vid handen att vad som avses är att Sverige skall tillhandahålla ett rättsligt förfarande. Sverige har påtalat denna brist i översättningen och initierat ett rättelseförfarande hos rådets generalsekretariat. Vad som rätteligen torde avses är att den behöriga myndighetens beslut i dylika frågor skall kunna bli föremål för rättslig överprövning (jfr t.ex. de danska och tyska språkversionerna). För att detta krav skall vara uppfyllt bör det föreskrivas att talan kan föras i allmän domstol mot Bolagsverkets olika beslut i ett ärende av detta slag. Talan bör få föras både mot verkets fastställelse av överträdelsen och verkets beslut om att bolaget skall gå i likvidation.

Enligt SE-förordningen skall en talan i ärenden av detta slag ha ”suspensiv verkan”. Verket bör därför inte få vidta några ytterligare åtgärder förrän det beslut varigenom verket har fastställt att det föreligger en överträdelse av artikel 7 har vunnit laga kraft. Det får anses oklart om SE-förordningen även utgör hinder mot att ett beslut om likvidation på den ifrågavarande grunden – såsom är fallet för Bolagsverkets övriga likvidationsbeslut – gäller omedelbart. Med hänsyn till svårigheten att avgöra om bolaget har vidtagit erforderliga rättelseåtgärder framstår det emellertid under alla omständigheter som lämpligt att föreskriva att likvidationsbeslutet inte får verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

Som framgår av avsnitt 5.3 skall bankaktiebolag, försäkringsaktiebolag med flera finansiella bolag ha säte och huvudkontor i samma medlemsstat. Om ett svenskt bolag brister i detta avseende, skall Finansinspektionen ingripa med sanktioner. Inspektionen kan förelägga bolaget att vidta rättelse. Den mest ingripande sanktionen är återkallelse av verksamhetstillståndet. Dessa bestämmelser bör vara tillämpliga parallellt med bestämmelserna i lagen om europabolag. För försäkringsaktiebolag och bankaktiebolag gäller visserligen att ett bolag vars tillstånd återkallas

skall gå i likvidation (se 14 kap. 3 § försäkringsrörelselagen och 9 kap. 19 § bankrörelselagen; i den i prop. 2002/03:139 föreslagna lagen om bank- och finansieringsrörelse finns motsvarande bestämmelse för bankaktiebolag i 10 kap. 16 §). Om Finansinspektion redan återkallat tillståndet, saknas det i och för sig anledning för Bolagsverket att använda sig av det tillvägagångssätt som, enligt de regler som nyss beskrivits, normalt skall tillämpas. Detta får emellertid anses följa av allmänna rättsgrundsatser och någon särbestämmelse om detta behövs därför inte.

5.31 Registrerings- och tillsynsfrågor

Regeringens förslag: Bolagsverket skall handha registreringen av europabolag. Verket skall även utöva de funktioner som enligt SE-förordningen skall utövas av en ”behörig myndighet” i respektive medlemsstat i samband med flyttning av bolagets säte eller bildande av europabolag genom fusion eller vid överträdelse av artikel 7. Uppgiften att i vissa fall sammankalla bolagsstämma i europabolag skall utövas av länsstyrelsen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 79 f.).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har tillstyrkt promemorians förslag eller inte haft några invändningar mot det.

Skälen för regeringens förslag: SE-förordningen förutsätter att det i medlemsstaterna finns ”behöriga myndigheter” för utövande av vissa funktioner. I artikel 68.2 åläggs varje medlemsstat att utse sådana myndigheter för fullgörandet av följande uppgifter:

- utfärdande av intyg i samband med flyttning av ett europabolags säte (artikel 8),
- laglighetskontroll och utfärdande av intyg i samband med bildande av europabolag genom fusion (artiklarna 25 och 26),
- sammankallande av bolagsstämma i vissa fall (artiklarna 54 och 55),
- ingripande mot europabolag som inte uppfyller kravet på att bolagets säte och huvudkontor skall vara belägna i samma medlemsstat (artikel 64).

När det gäller de uppgifter som avses i artiklarna 8, 25, 26 och 64 anser vi, liksom har föreslagits i promemorian, att det för svenskt vidkommande ligger närmast till hands att låta Bolagsverket utgöra den ”behöriga myndigheten”. Verket fullgör liknande uppgifter för svenska bolag. De uppgifter som verket enligt 14 kap. aktiebolagslagen skall utföra vid ett nationellt fusionsförfarande liknar t.ex. de uppgifter som enligt artiklarna 25 och 26 skall utövas av den nationella behöriga myndigheten vid bildande av europabolag genom fusion.

Bolagsverket bör vidare ges uppgiften att handha registrering av europabolagen samt därtill knutna uppgifter. Registreringen bör lämpligen ske i ett särskilt register, europabolagsregistret. Det är naturligt att beträffande sådan registrering tillämpa de bestämmelser om registrering i aktiebolagsregistret som finns i aktiebolagslagen och andra författningar. En hänvisning till dessa bestämmelser bör därför tas in i

lagen om europabolag. Föreskrifter om avgifter i ärenden om registrering i europabolagsregistret bör meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Bolagsverket. På samma sätt som gäller för t.ex. aktiebolag och ekonomiska föreningar bör europabolag som registreras i Sverige också tilldelas organisationsnummer enligt en särskild nummer-serie. Detta bör komma till uttryck genom en ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. Det kan i sammanhanget noteras att det inte föreligger någon harmonisering inom EU när det gäller organisationsnummer. Det innebär att ett europabolag som flyttar sitt säte från ett land till ett annat normalt kommer att tvingas byta organisationsnummer. Det saknas möjligheter att avhjälpa denna brist genom svenska lagstiftningsåtgärder.

Av artikel 9 följer att den behöriga myndigheten, dvs. Bolagsverket, i ett ärende om registrering av ett europabolag skall pröva att bolaget uppfyller de krav som enligt svensk rätt gäller för publika aktiebolag. Verket skall exempelvis kontrollera att bolagsordningen uppfyller de krav som anges i 2 kap. 4 § aktiebolagslagen samt att eventuella förbehåll i bolagsordningen är förenliga med svensk rätt. För detta behövs inte några särskilda regler. Därutöver skall verket kontrollera att de krav som uppställs i SE-förordningen är uppfyllda. Som exempel kan nämnas bestämmelsen i artikel 12 om att bolaget inte får registreras om det inte har uppfyllt de krav som uppställs i SE-direktivet beträffande överenskommelse om riktlinjer för arbetstagarinflytande m.m.

I avsnitt 5.30 har redogjorts för de uppgifter som bör åvila Bolagsverket i de fall då ett europabolag i strid med artikel 7 har säte och huvudkontor i olika medlemsstater. Utöver vad som har tagits upp i det avsnittet föreskrivs i artikel 64.4 att myndigheterna i den medlemsstat där ett bolag i strid med artikel 7 har sitt huvudkontor skall underrätta den medlemsstat där bolaget har sitt säte. För svenskt vidkommande bör denna underrättelseskyldighet lämpligen åvila Bolagsverket. Om verket får kännedom om att ett europabolag har sitt huvudkontor i Sverige i strid med artikel 7, bör verket sålunda vara skyldigt att anmäla överträdelsen till den behöriga myndigheten i den stat där bolaget har sitt säte. Detta regleras lämpligen i den förordning om europabolag som bör utfärdas som komplement till den lag som föreslås i denna proposition. Vi föreslår därför inte i denna remiss några föreskrifter om denna skyldighet.

När det gäller de uppgifter som en behörig myndighet skall fullgöra enligt artiklarna 54 och 55 är det inte lika naturligt att välja Bolagsverket. I Sverige ankommer motsvarande uppgift – att i vissa situationer sammankalla bolagsstämman – på länsstyrelsen. Sålunda föreskrivs i 9 kap. 12 § aktiebolagslagen att länsstyrelsen skall sammankalla bolagsstämma om en stämma som skall hållas enligt lag, bolagsordning eller stämmobeslut inte har sammankallats på föreskrivet sätt. Det synes lämpligt att länsstyrelsen ges motsvarande uppgift när det gäller sammankallande av bolagsstämma i ett europabolag enligt artiklarna 54 och 55.

Det kan här noteras att det i artikel 55.3 anges att den behöriga myndigheten får beordra att stämman skall sammankallas inom en bestämd tid och ge antingen de aktieägare som har begärt att så skall ske eller ett ombud för dessa rätt att sammankalla stämman (artikel 55.3).

Trots ordalydelsen får det antas att det här rör sig om alternativa tillvägagångssätt (jfr t.ex. de engelska och franska språkversionerna). Det ankommer alltså på varje medlemsstat att välja om den behöriga myndigheten skall beordra att stämman sammankallas eller om myndigheten skall ge aktieägarna eller deras ombud en rätt att sammankalla stämman. För svenskt vidkommande framstår det förra alternativet – som är det som ansluter närmast till vad som gäller för aktiebolag – som lämpligast.

Även när det gäller de finansiella bolagen är det rimligt att Bolagsverket respektive länsstyrelsen fullgör de uppgifter som har beskrivits i det föregående. Det finns emellertid anledning att närmare beröra registreringsfrågan.

Medan värdepappersbolag och kreditmarknadsbolag registreras i aktiebolagsregistret, registreras banker och försäkringsföretag i särskilda bank- och försäkringsregister. Även de sistnämnda registren förs av Bolagsverket. Bör på motsvarande sätt europabolag som driver bank- respektive försäkringsrörelse registreras i separata register? Enligt vår mening bör den frågan besvaras nekande och samtliga europabolag sålunda registreras i ett enda register. De regler som gäller för registrering i bank- och försäkringsregistret överensstämmer inte helt med de regler som gäller för registrering i aktiebolagsregistret. De skillnader som finns kommer att ”följa med” vid registrering i europabolagsregistret. Registreringsmyndigheten måste alltså vid registreringen i europabolagsregistret ta hänsyn till vilken sorts europabolag det är fråga om.

5.32 Filiallagen

Regeringens bedömning: Europabolag bör inte undantas från filiallagens tillämpningsområde.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 83 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har tillstyrkt promemorians bedömning eller inte haft några invändningar mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Utländska företag som bedriver näringsverksamhet i Sverige omfattas av lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. (filiallagen). Ett europabolag med säte i ett annat land än Sverige torde vara att betrakta som ett utländskt företag i filiallagens bemärkelse och kommer således i princip att falla under den lagens tillämpningsområde. Det finns anledning att överväga om detta är en lämplig ordning eller om europabolagen bör undantas från lagens tillämpningsområde. Ett sådant undantag har gjorts när det gäller den enda sedan tidigare existerande europeiska associationsformen, europeiska ekonomiska intressegrupperingar. Detta undantag har sin grund i att många av de regler som finns i filiallagen har sin motsvarighet i förordningen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (se prop. 1994/95:68 s. 62). Den förordningen innehåller t.ex. regler om att huvud- och avdelningskontor som finns i en annan stat än där grupperingen har sitt säte skall registreras. Några motsvarande regler finns inte i SE-förordningen. I promemorian gjordes bedömningen att skälen för att undanta europeiska ekonomiska intressegrupperingar från filiallagens

tillämpningsområde inte gör sig gällande med avseende på europabolagen. Vi gör samma bedömning. Det är lämpligt att de bestämmelser som finns i filiallagen om bl.a. firma, bokföringsskyldighet och registrering tillämpas också på europabolag med säte utanför Sverige. Vi anser därför att europabolag inte bör undantas från filiallagens tillämpningsområde. Ett europabolag med säte i ett annat land än Sverige bör således, på samma sätt som andra utländska företag, vara skyldigt att etablera en filial i Sverige om det avser att bedriva verksamhet här i landet.

5.33 Firma

Regeringens förslag: Ett europabolags firma skall innehålla beteckningen ”SE”.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 84 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har tillstyrkt promemorians förslag eller inte haft några invändningar mot det.

Skälen för regeringens förslag: I SE-förordningens artikel 11 föreskrivs att europabolagets firma skall innehålla förkortningen ”SE” före eller efter firman. Vidare föreskrivs att endast europabolag får ha firmor som innehåller förkortningen ”SE”. Bolag eller andra juridiska personer som har registrerats i en medlemsstat före den dag då SE-förordningen träder i kraft och vilkas firmor innehåller förkortningen ”SE” skall dock inte vara skyldiga att ändra sina firmor.

SE-förordningens lydelse är inte entydig när det gäller huruvida det krävs att beteckningen ”SE” skall ingå i firman eller om det räcker med att den anges i anslutning till firman. Visserligen sägs det att firman skall innehålla beteckningen men samtidigt föreskrivs att förkortningen skall anges före eller efter firman. Texten skulle därför kunna tolkas som att beteckningen inte behöver ingå i firman om den anges före eller efter denna. En sådan tolkning vinner också stöd i andra språkversioner. I den engelska texten föreskrivs sålunda: ”The name of an SE shall be preceded or followed by the abbreviation SE.” Den franska texten har samma innebörd. En liknande konstruktion finner man också i förordningen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar. Där föreskrivs att grupperingsavtalet skall ange grupperingens namn, föregånget eller följt av antingen orden ”europeisk ekonomisk intressegruppering” eller förkortningen ”EEIG”, om inte dessa ord eller denna förkortning redan ingår i namnet (artikel 5 a).

När det gäller svenska aktiebolag föreskrivs i 16 kap. 1 § aktiebolagslagen att firman skall innehålla ordet aktiebolag eller förkortningen AB. Ett krav av detta slag har också uppställts i fråga om europeiska ekonomiska intressegrupperingar. Sålunda skall orden ”europeisk ekonomisk intressegruppering” eller förkortningen ”EEIG” ingå i grupperingens firma (se 8 § lagen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar). Det faller sig naturligt att kräva att även ett europabolags firma innehåller ett särskiljande kännetecken. Således bör det krävas att beteckningen ”SE” ingår i ett europabolags firma. Med hänsyn till att det får anses oklart om

ett sådant krav följer direkt av SE-förordningen bör kravet tydliggöras i svensk lagstiftning. En sådan bestämmelse får – såsom det konstaterades i promemorian – anses vara förenlig med förordningen, trots att denna inte i detta avseende innehåller någon uttrycklig delegering av beslutanderätten till medlemsstaterna.

Utöver det ovan berörda kravet innehåller SE-förordningen inte några regler om europabolagets firma. Det innebär att ett europabolag med säte i Sverige i övrigt faller under svenska nationella regler om firma (jfr EG-domstolens dom den 18 december 1997 i mål C-402/96). Det får i sin tur till följd att firmalagen (1974:156) kommer att gälla för sådana europabolag. I motsats till den bedömning som gjordes i promemorian anser vi inte att det behövs någon erinran om detta i den svenska lagen.

5.34 Bokföringsskyldighet m.m.

Regeringens bedömning: Ett europabolag som har säte i Sverige kommer att vara bokföringsskyldigt enligt bokföringslagen, även om det inte utövar näringsverksamhet i Sverige. Ett europabolag som bedriver verksamhet i Sverige genom filial kommer att vara bokföringsskyldigt för sin verksamhet här och kommer att vara skyldigt att hålla filialens bokföring skild från bolagets bokföring i övrigt. Någon ytterligare lagstiftning i dessa avseenden behövs inte.

Det bör införas regler om att ett europabolag som flyttar sitt säte till ett annat land skall upprätta ett särskilt bokslut för den tid som inte omfattas av en tidigare upprättad årsredovisning. En motsvarande regel bör införas för aktiebolag eller ett försäkringsaktiebolag som deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion, under förutsättning att europabolaget tar sitt säte utanför Sverige. Frågan om den närmare utformningen av sådana regler bör emellertid beredas ytterligare.

Promemorians förslag: Överensstämmer delvis med regeringens bedömning. I promemorian föreslogs att en särskild bestämmelse om att bokföringslagens och filiallagens bestämmelser om bokföringsskyldighet är tillämpliga på europabolag skulle tas in i lagen om europabolag. I promemorian gjordes även bedömningen att det inte bör införas några särskilda redovisningsbestämmelser med avseende på situationen att ett europabolag under löpande räkenskapsår flyttar sitt säte till eller från Sverige. Frågan om ett särskilt bokslut för aktiebolag som deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion berördes inte i promemorian (se promemorian s. 86 f.).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har inte invänt mot promemorians förslag. *Riksåklagaren, Ekobrottsmyndigheten, Riksskatteverket* och *Sveriges advokatsamfund* har dock ansett att det bör införas särskilda regler om delårsbokslut när ett europabolag flyttar sitt säte utomlands under löpande räkenskapsår.

Skälen för regeringens bedömning: Juridiska personer som bedriver näring i Sverige är som regel bokföringsskyldiga (se 2 kap. 1 § bokföringslagen [1999:1078]). Samma princip gäller för svenska företag som bedriver verksamhet utomlands. Det finns inte någon anledning att behandla europabolag på något annat sätt i detta avseende. Som har

konstaterats i promemorian bör alltså europabolag med säte i Sverige vara bokföringsskyldiga i Sverige även om verksamheten till stor del bedrivs i ett annat land. För att uppnå detta fordras inte några särskilda bestämmelser. Det följer redan av den ovan nämnda bestämmelsen i bokföringslagen. Vi anser inte att det är nödvändigt att – som föreslogs i promemorian – göra något förtydligande om detta i lagen om europabolag.

När det gäller utländska företag som bedriver verksamhet i Sverige genom filial finns ett krav på att bokföring för den verksamhet som bedrivs i Sverige skall hållas avskild från övrig bokföring (11 § filiallagen). Detta bör rimligen gälla även ”utländska” europabolag som bedriver verksamhet i Sverige genom filial. Detta följer också av vad vi har föreslagit i avsnitt 5.32, nämligen att europabolag skall omfattas av filiallagen. Det behövs således inte heller i denna del några särskilda bestämmelser.

En särskild fråga är vad som skall gälla i redovisningshänseende när ett europabolag flyttar sitt säte till eller från Sverige. Av SE-förordningen följer att det nya hemvistlandets redovisningslagstiftning skall tillämpas från den tidpunkt då bolaget registreras i det nya landet. Det kan inte uteslutas att detta leder till olägenheter, eftersom det regelmässigt kommer att uppkomma ett ”glapp” mellan föregående räkenskapsårs utgång och flyttningstidpunkten. I promemorian gjordes dock bedömningen att det inte borde införas någon särskild reglering av dessa situationer i svensk lagstiftning. Det konstaterades att frågor av detta slag i stället borde överlämnas till normgivande organ på redovisningsområdet.

Bokföringsnämnden har med anledning härav i sitt remissyttrande pekat på det harmoniseringsarbete som pågår inom EU på redovisningsområdet och anfört att särskilda redovisningskrav som går utanför harmoniseringsåtgärderna inte bör ställas på de europabolag som har registrerat säte i Sverige. *Riksåklagaren*, *Ekobrottsmyndigheten* och *Riksskatteverket* har framhållit att ett europabolags flyttning av säte öppnar möjligheter för missbruk. *Ekobrottsmyndigheten* har anfört att det kan ta alltför lång tid innan normgivande organ på redovisningsområdet löser de problem som kan uppkomma. *Sveriges advokatsamfund* har framhållit att det såväl för det allmänna som för enskilda aktieägare och borgenärer är av väsentlig betydelse att europabolagets ställning och resultat offentligen dokumenteras och revideras vid tidpunkten för sätesförändringen. Samtliga nu nämnda remissinstanser har föreslagit att det införs särskilda regler om delårsbokslut. *Riksskatteverket* har vidare framhållit att en bestämmelse om särskilt bokslut bör övervägas också i fråga om aktiebolag som deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion.

Vi delar uppfattningen att det finns ett behov av ett särskilt bokslut som upprättas i samband med tidpunkten för flyttning av säte. Det kan vara angeläget för bolagets olika intressenter att kunna bedöma europabolagets ekonomiska ställning vid denna tidpunkt. Ett krav på sådant bokslut skulle också kunna bidra till att motverka de svårigheter när det gäller skattetillsyn som har diskuterats i avsnitt 5.9. Det skulle också kunna vara av värde i det brottsbekämpande arbetet.

Som redan har nämnts ger SE-förordningen möjlighet att bilda ett europabolag genom fusion mellan två eller flera bolag. En förutsättning är att åtminstone två av de bolag som ingår i fusionen omfattas av två olika medlemsstaters lagstiftning. Det innebär att sådana fusioner alltid kommer att bli gränsöverskridande. Ett europabolag som har bildats genom fusion mellan ett svenskt bolag och ett bolag med säte i en annan medlemsstat kan visserligen komma att ha sitt säte i Sverige. I sådant fall kommer – som ovan har konstaterats – europabolaget att omfattas av svenska regler om bokföringsskyldighet. Europabolaget kan emellertid också komma att ha sitt säte i en annan medlemsstat. Om en fusion av det senare slaget genomförs under det svenska aktiebolagets löpande räkenskapsår, uppstår en situation beträffande det svenska aktiebolaget som motsvarar den ovan nämnda situationen där ett europabolag flyttar sitt säte utomlands under löpande räkenskapsår. De argument som har redovisats för att det bör krävas särskild redovisning i samband med flyttning av säte är enligt vår mening giltiga också här.

Vi gör alltså bedömningen att det bör uppställas ett krav i den svenska lagen på att ett särskilt bokslut upprättas *dels* när ett europabolag flyttar sitt säte från Sverige till ett annat land, *dels* när ett aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion, under förutsättning att europabolaget skall ha sitt säte utanför Sverige. Enligt vår bedömning finns det inte några hinder mot ett att uppställa sådana krav i den kompletterande nationella lagstiftningen, oaktat att SE-förordningen inte innehåller någon uttrycklig delegeringsbestämmelse i denna del (jfr dock artikel 68.1). I det sammanhanget kan det noteras att det finska förslaget till lag om europabolag innehåller bestämmelser av liknande slag.

I likhet med vad som gäller beträffande de frågor som har behandlats i avsnitt 5.9 och 5.12 kräver frågan om hur en sådan bokslutsregel skall utformas beredningsåtgärder utöver vad som hinns med inom ramen för denna proposition. Vi avser att skyndsamt bereda den frågan vidare och så snart som möjligt återkomma med förslag.

5.35 Aktiekapitals- och redovisningsvaluta

Regeringens bedömning: Det bör inte införas bestämmelser som avviker från SE-förordningens bestämmelser om att ett europabolag skall ange sitt aktiekapital och upprätta sin redovisning i euro.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 87 f.).

Remissinstanserna: Det stora flertalet remissinstanser har tillstyrkt promemorians bedömning eller inte haft några invändningar mot den. *Sveriges advokatsamfund* har anfört att en i ett svenskt europabolag uttagen företagsinteckning också bör beviljas i euro.

Skälen för regeringens bedömning: SE-förordningen utgår från att ett europabolag anger sitt aktiekapital i euro. Enligt artikel 67.1 i SE-förordningen får emellertid varje medlemsstat, om och så länge som EMU:s tredje fas inte är tillämplig på staten i fråga, tillämpa samma bestämmelser på de europabolag som har sitt säte inom dess territorium som på de publika aktiebolag som faller under dess lagstiftning, vad

beträffar i vilken valuta aktiekapitalet skall vara uttryckt. Ett europabolag skall emellertid under alla omständigheter också få uttrycka sitt aktiekapital i euro, varvid omräkningskursen mellan den nationella valutan och euron skall vara den som gäller den sista dagen i månaden före bildandet av europabolaget. Enligt artikel 67.2 skall ett europabolag få upprätta sitt årsbokslut och, om så är lämpligt, sin koncernredovisning i euro. Medlemsstaterna får dock föreskriva att europabolagets årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning skall ske i nationell valuta på samma villkor som gäller för publika aktiebolag som omfattas av denna stats lagstiftning.

När det gäller svenska publika aktiebolag finns en valmöjlighet mellan redovisning i svenska kronor och euro (se 4 kap. 6 § bokföringslagen). Europabolag skall, såsom har föreslagits i avsnitt 5.32, omfattas av filiallagen. Av 14 § första stycket filiallagen följer att även utländska företags filialer i Sverige – och följaktligen också filialer till europabolag med säte utanför Sverige – har denna valmöjlighet (se prop. 1999/2000:23 s. 218). Motsvarande valmöjlighet finns när det gäller frågan om i vilken valuta aktiekapitalet skall anges (se 1 kap. 3 § aktiebolagslagen). Aktiekapitalet skall emellertid alltid vara bestämt i samma valuta som redovisningsvalutan.

Som framgått ovan medger SE-förordningen att Sverige ger även europabolag rätt att ha aktiekapital och redovisning i svenska kronor. I promemorian uttalades att det är tveksamt om det finns något behov av att utnyttja denna möjlighet. Vi har samma uppfattning. I normala fall torde man kunna utgå från att de som väljer att driva sin verksamhet i form av ett europabolag eftersträvar de fördelar som är förknippade med just en *europaisk* bolagsform. För sådana bolag torde det falla sig naturligt att ha sitt aktiekapital och sin redovisning euro. Därtill kommer att den ordning som förordningen föreskriver för de medlemsstater som utnyttjar möjligheten till aktiekapital och redovisning i nationell valuta är förenad med vissa olägenheter. Det gäller i synnerhet kravet på att ett europabolag som har sitt aktiekapital i nationell valuta också skall få uttrycka sitt aktiekapital i euro. Ett sådant system med ”dubbla” aktiekapitalsvalutor blir komplicerat och är ägnat att skapa förvirring.

Vi anser därför att övervägande skäl talar för att Sverige inte bör införa några regler som avviker från den i förordningen angivna huvudregeln.

Enligt 1 kap. 1 § lagen (2003:528) om företagsinteckning skall en företagsinteckning beviljas i svenska kronor. *Advokatsamfundet* har – med hänvisning till förslaget att ett svenskt europabolag skall ange aktiekapital och upprätta redovisning i euro – ansett att en företagsinteckning som beviljas i ett svenskt europabolag alltid bör bestämmas i euro. Vi delar uppfattningen att det skulle underlätta för en borgenär att bedöma värdet av en företagsinteckning om denna bestämdes i samma valuta som den valuta som bolaget använder i sin redovisning. I detta sammanhang finns det anledning att uppmärksamma den nyligen avlämnade propositionen 2003/04:108 Inteckning i utländsk valuta. I propositionen föreslås bl.a. att det skall vara möjligt att bestämma företagsinteckningar i utländsk valuta. En sådan ordning skulle givetvis också omfatta europabolag. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2005. Det nu sagda innebär att det problem som Advokatsamfundet har pekat på kommer att vara löst kort tid efter det att lagstiftningen om

5.36 Skadestånd

Regeringens bedömning: Det bör inte införas några särskilda bestämmelser om skadeståndsskyldighet för europabolagets funktionärer.

Promemorians bedömning: Frågan har inte berörts i promemorian.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte uttalat sig i frågan.

Skälen för regeringens bedömning: I 15 kap. aktiebolagslagen finns bestämmelser om skadeståndsskyldighet för aktiebolagens funktionärer i vissa fall. Av reglerna framgår bl.a. att stiftare, styrelseledamot, verkställande direktör, revisor och aktieägare under vissa förutsättningar kan bli skadeståndsskyldiga mot bolaget, aktieägare eller annan.

I artikel 51 i SE-förordningen anges att ledamöterna i lednings-, tillsyns- eller förvaltningsorganet skall vara ansvariga för den skada som tillfogas europabolaget till följd av att de har åsidosatt sina skyldigheter. Enligt artikeln skall det ansvaret regleras av de bestämmelser som gäller för publika aktiebolag i den medlemsstat där europabolaget har sitt säte. Det innebär att de regler som finns i aktiebolagslagen om styrelseledamöters skadestånd blir tillämpliga. Ansvaret för tillsynsorganets ledamöter har diskuterats särskilt i avsnitt 5.22.

Kretsen av funktionärer som kan ådra sig skadeståndsskyldighet enligt artikel 51 är snävare än den krets som anges i aktiebolagslagen. Uppräkningen i artikel 51 kan dock knappast uppfattas som uttömmande. Av artikel 9 i SE-förordningen följer att frågor som inte regleras direkt av förordningen i stället skall regleras av de nationella regler som skulle gälla för ett offentligt aktiebolag. Enligt vår bedömning innebär detta att de skadeståndsrättsliga regler i aktiebolagslagen som omfattar övriga funktionärer – såsom verkställande direktör, revisor och aktieägare – genom hänvisningen i artikel 9 också kommer att bli gällande för europabolagen. Någon särskild bestämmelse om dessa funktionärers skadeståndsskyldighet behövs därför inte.

5.37 Straff och vite

Regeringens förslag: Genom en särskild bestämmelse i lagen om europabolag görs straffrättsliga regler i aktiebolagslagen tillämpliga också i fråga om europabolag. Dessutom ändras insiderstrafflagen så att den lagen blir tillämplig i sin helhet också i förhållande till europabolag.

Det införs vidare en bestämmelse som gör aktiebolagslagens regler om vite tillämpliga i fråga om europabolag.

Promemorians förslag: Promemorian innehåller inte några motsvarande förslag.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte uttalat sig i frågan.

Bakgrund: I aktiebolagslagens 19 kap. 1 § finns bestämmelser om straff för överträdelser av vissa bestämmelser i lagen. De förfaranden som straffbeläggs är bl.a. underlåtenhet att föra aktiebok enligt 3 kap. 12 § och brott mot låneförbudet i 12 kap. 7 §. Särskilda straffbestämmelser för utnyttjande av insiderinformation i aktiebolag finns också i insiderstrafflagen (2000:1086). Gärningar som begås inom ett aktiebolag kan också falla under brottsbalkens regler. Det kan gälla t.ex. reglerna om osant intygande, svindleri, trolöshet mot huvudman och oredlighet mot borgenär. Även brottsbalkens regler om företagsbot är tillämpliga på aktiebolag.

I 19 kap. 2 § aktiebolagslagen finns vidare bestämmelser om vite. Enligt dessa regler kan registreringsmyndigheten förelägga verkställande direktör eller styrelseledamot i ett aktiebolag att vid vite vidta vissa åtgärder, t.ex. ge in behörig registreringsanmälan.

Skälen för regeringens förslag: SE-förordningen förutsätter att ett europabolag i varje medlemsstat skall jämföras med ett publikt aktiebolag med säte i den medlemsstaten (se artikel 10). Det innebär att de straffbestämmelser som, i enlighet med det ovan anförda, gäller för förfaranden i svenska aktiebolag också bör gälla för motsvarande förfaranden i ett europabolag med säte i Sverige. Frågan är om detta följer av förordningens regler eller om det behövs kompletterande svenska regler om saken.

Några bestämmelser om straffrättsliga sanktioner eller vite finns inte i förordningen. Av artikel 9 framgår att europabolag skall – i de delar som förordningen lämnar en fråga helt eller delvis oreglerad – regleras av de lagbestämmelser som i respektive medlemsstat skall gälla för publika aktiebolag. Bestämmelsen skulle kunna tolkas så att den omfattar samtliga bestämmelser som i den nationella lagstiftningen är tillämpliga på publika aktiebolag, inklusive de straffrättsliga. Några särskilda bestämmelser skulle i så fall inte behövas för att göra de nu aktuella straffrättsliga reglerna tillämpliga på europabolagen.

Frågor om straffrätt ligger emellertid utanför den gemenskapsrättsliga kompetensen såsom denna är angiven i fördraget. Det samarbete på straffrättsens område som har inletts inom EU är än så länge av mellanstatlig karaktär. Samarbetet rör huvudsakligen organisatoriska frågor och omfattar inte materiella straffrättsliga regler. Det kan därför hävdas att artikel 9 inte kan åberopas som grund för tillämpning av nationella straffrättsliga bestämmelser. Med en sådan tolkning blir det i stället nödvändigt att ange det straffbelagda området i den nationella lagstiftningen. Det kan noteras att sådana regler finns i de finska och danska lagförslagen.

Enligt vår mening talar således övervägande skäl för att det bör komma till uttryck i den svenska lagstiftningen att aktiebolagslagens bestämmelser gäller också i fråga om europabolag. Vi föreslår därför att det i lagen om europabolag införs en särskild regel om att de ovan nämnda straffrättsliga bestämmelserna i aktiebolagslagen skall gälla också i förhållande till europabolag. När det gäller brottsbalkens straffbestämmelser krävs dock inte några motsvarande regler. Detta hänger samman med att brottsbalkens regler är allmänt utformade och – till skillnad från straffbestämmelserna i aktiebolagslagen – inte specifikt reglerar brott som har anknytning till *aktiebolag*. Gärningar som är

straffbelagda i brottsbalken och som begås inom ramen för verksamheten i ett europabolag kommer alltså utan vidare att falla under brottsbalkens tillämpning (jfr 2 kap. 1 § brottsbalken). Detsamma gäller förfaranden som är straffbelagda i specialstraffrättsliga och andra författningar, som inte innehåller särskilda referenser till aktiebolag.

Som har nämnts ovan finns det särskilda straffbestämmelser även i insiderstrafflagen. I 2 § insiderstrafflagen stadgas för det första att den som har anställning, uppdrag eller annan befattning, som normalt innebär att han eller hon får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på finansiella instrument och som på grund härav fått insiderinformation och för egen eller någon annans räkning genom handel på värdepappersmarknaden förvärvar eller avyttrar sådana finansiella instrument som informationen rör, eller använder informationen till att med råd eller på annat sådant sätt föranleda någon annan till förvärv eller avyttring, döms för insiderbrott. En sådan allmänt utformad bestämmelse kommer att kunna tillämpas även på utnyttjande av information avseende ett europabolag. För detta behövs inte någon lagändring. I 2 § insiderstrafflagen stadgas emellertid att också den som får insiderinformation som rör ett aktiebolag i vilket han eller hon äger aktier, och använder informationen på det sätt som angetts ovan, skall dömas för insiderbrott. Det är osäkert om en sådan bestämmelse utan vidare kan tillämpas på en aktieägare i ett europabolag. Vi föreslår därför att de bestämmelser i insiderstrafflagen som på samma sätt som i 2 § insiderstrafflagen uttryckligen talar om aktiebolag kompletteras så att de kan tillämpas också i förhållande till europabolag.

Enligt vår bedömning är det ovan förda resonemanget giltigt även med avseende på vitesbestämmelserna i 19 kap. 2 § aktiebolagslagen. Det bör således, på motsvarande sätt som beträffande straffbestämmelserna, införas en särskild bestämmelse om att dessa bestämmelser kan tillämpas också i fråga om europabolag.

Även försäkringsrörelselagen innehåller straff- och vitesbestämmelser (se 21 kap. 1 §). Försäkringsrörelselagen är tillämplig på såväl försäkringsaktiebolag som ömsesidiga försäkringsbolag. De sistnämnda är inte aktiebolag. Straffbestämmelsen i försäkringsrörelselagen anger endast att brott mot vissa bestämmelser är straffbelagda. Den straffrättsliga regeln träffar därför gärningar begångna i alla försäkringsbolag, dvs. både försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag. En straffbestämmelse som är så allmänt utformad blir utan vidare tillämplig på gärningar begångna i ett europabolag. Denna bedömning förändras inte av att de straffbelagda gärningarna i vissa fall kan begås endast av försäkringsaktiebolag. Några särskilda straffbestämmelser för europabolag som bedriver försäkringsrörelse behöver därför inte införas. Av motsvarande skäl behövs det inte heller, i fråga om sådana europabolag, några särskilda vitesbestämmelser.

Regeringens förslag: Den nya lagen om europabolag liksom de i övrigt föreslagna lagändringarna skall träda i kraft den 8 oktober 2004.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: SE-förordningen träder i kraft den 8 oktober 2004. SE-direktivet skall vara införlivat i medlemsstaternas lagstiftning samma dag. De frågor som förordningen har överlämnat till medlemsstaterna att besluta om bör vara lösta samtidigt som förordningens bestämmelser och de nationella bestämmelser som följer av direktivet skall börja tillämpas. Den nya lagen om europabolag och de ändringar i befintlig nationell lagstiftning som nu föreslås bör därför också träda i kraft den 8 oktober 2004.

7 Konsekvensbeskrivning

Genom SE-förordningen skapas en möjlighet att bedriva näringsverksamhet i en ny associationsform. Ett europabolag kommer att falla under delvis andra regler än de som gäller för ett svenskt aktiebolag. Förordningen innebär däremot inte några ändringar i regelverket för företag som inte utnyttjar denna möjlighet. Med hänsyn till det förhållandevis höga minimikapitalet för europabolag (120 000 euro), kan det antas att det företrädesvis är bland de större företagen som europabolagsformen kommer att vara ett intressant alternativ till befintliga nationella företagsformer. För de små och medelstora företagen kan därför SE-förordningen och de kompletterande svenska lagbestämmelserna väntas ha liten betydelse. Det är dock, även i fråga om något mindre företag, tänkbart att europabolaget i viss utsträckning kommer till användning vid företagsammanslutningar över gränserna.

Som tidigare har framgått, kommer ett europabolag med säte i Sverige i stor utsträckning att falla under samma regler som ett svenskt publikt aktiebolag. Detta gäller såväl i fråga om bolagsrättsliga regler som i fråga om exempelvis skatteregler. För företag med anknytning till olika EU-länder öppnas visserligen vissa nya möjligheter genom SE-förordningen, bl.a. när det gäller flyttning av säte över gränserna. Sammantaget kan emellertid introduktionen av europabolagsformen inte anses ändra villkoren för det svenska näringslivet på något avgörande sätt. SE-förordningens effekter på svenska förhållanden kan därför väntas bli begränsade.

Ikraftträdandet av SE-förordningen och de nu föreslagna lagbestämmelserna kan inte antas få några kostnadseffekter för staten. Vissa kostnader – orsakade bl.a. av anpassningar av befintliga system och framtagande av informationsmaterial – kommer initialt att uppstå hos Bolagsverket för att inrätta ett register över europabolag. Dessa kostnader skall finansieras genom registeravgifter enligt principen om full

kostnadstäckning. De nya uppgifter som tillkommer för verket kan väntas ha endast marginell betydelse i förhållande till verkets verksamhet i stort. Detta gäller i synnerhet som de företag som väljer att driva sin verksamhet i form av europabolag kan antas göra det som ett alternativ till någon nationell associationsform som också registreras hos Bolagsverket. Vad som nu har sagts gäller också länsstyrelsens uppgift att i vissa fall sammankalla europabolagets bolagsstämma. Denna nya uppgift kommer således inte att medföra några ökade kostnader för länsstyrelserna.

För Finansinspektionen innebär ikraftträdandet av SE-förordningen och de i denna proposition föreslagna lagbestämmelserna nya uppgifter. Finansinspektionen skall dels utöva tillsyn över de företag som väljer att driva tillståndspliktig finansiell verksamhet i europabolagsform, dels pröva ärenden om tillstånd m.m. beträffande dessa företag. De nya uppgifterna får emellertid antas komma att utgöra en obetydlig del av Finansinspektionens verksamhet. De ökade kostnader som de nya uppgifterna trots allt kan medföra skall finansieras av de företag som väljer att bedriva finansiell verksamhet i Sverige i europabolagsform. I likhet med andra företag som bedriver samma slags verksamhet skall dessa företag nämligen finansiera Finansinspektionens verksamhet. Företag som har sitt säte i Sverige och som står under Finansinspektionens tillsyn betalar årliga avgifter för finansiering av inspektionens verksamhet. Dessa avgifter skall beräknas enligt principen om full kostnadstäckning. Principen om full kostnadstäckning tillämpas också när Finansinspektionen tar ut avgifter av sådana företag för prövning av olika slags ansökningar och anmälningar.

Reglerna om överlämnande och överklagande i den föreslagna lagen om europabolag medför att såväl allmänna domstolar som allmänna förvaltningsdomstolar tilldelas nya uppgifter. Den begränsade mängd ärenden som det kan antas vara fråga om torde emellertid rymmas inom domstolsväsendets befintliga ekonomiska ramar.

Frågor om beskattning av europabolag är föremål för särskilda överväganden inom Finansdepartementet. Regeringen avser att återkomma med förslag i dessa delar under våren 2004.

8 Författningskommentar

Propositionens förslag innebär att bestämmelser som kompletterar EG:s förordning om europabolag tas in i en ny lag om europabolag. Den nya lagen kommenteras i avsnitt 8.1. Till följd av den nya lagen görs vissa ändringar i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer, aktiebolagslagen (1975:1385), lagen (1986:436) om näringsförbud och årsredovisningslagen (1995:1554). De ändringarna kommenteras i avsnitt 8.2, 8.3, 8.5, och 8.9.

Ett antal ändringar görs också i de lagar som rör verksamheten i de företag som står under Finansinspektionens tillsyn. Dessa ändringar kommenteras i avsnitt 8.4, 8.6–8.8 och 8.10–8.17.

Inledande bestämmelser*Tillämpningsområde***1 §**

I denna lag finns bestämmelser som kompletterar rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen).

Vad som sägs i denna lag om europabolag gäller, om annat inte anges, endast europabolag med säte i Sverige.

För europabolag som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse gäller bestämmelserna i denna lag endast i den omfattning som framgår av 1 a kap. försäkringsrörelselagen (1982:713).

(Jfr 1 § i departementspromemorians förslag.)

Bakgrunden till paragrafen har behandlats i avsnitt 5.1 och 5.2.

SE-förordningen är direkt tillämplig i varje medlemsstat. Det innebär att förordningen grundar rättigheter och skyldigheter för enskilda samt att den kan åberopas inför svenska domstolar och andra myndigheter trots att den inte har införlivats i den svenska rättsordningen genom en särskild svensk rättsakt. Den svenska texten av förordningen har publicerats i Europeiska gemenskapernas officiella tidning (EGT L 294, 10.11 2001, s. 1). Något särskild nationell publicering av förordningen skall följaktligen inte heller ske. Förordningen föreskriver emellertid att Sverige får – och i vissa fall skall – komplettera förordningen med nationella bestämmelser. Såsom framgår av *första stycket* finns sådana bestämmelser i denna lag.

Av SE-förordningen följer att även andra svenska bestämmelser än de som finns i denna lag kan vara tillämpliga på europabolag med säte i Sverige. I vissa fall innehåller förordningen direkta hänvisningar till den nationella lag som tillämpas på publika aktiebolag. Så är fallet t.ex. när det gäller regler om kapitalskydd samt regler om aktier, obligationer och andra värdepapper (artikel 5). Vidare innehåller förordningen en generell hänvisning till den på publika aktiebolag tillämpliga nationella rätten beträffande sådana frågor som inte regleras i förordningen eller i andra EG-regler om europabolag (artikel 9). Det sagda innebär att stora delar av den svenska aktiebolagslagen (1975:1385) kommer att vara tillämpliga på europabolag med säte i Sverige. Det gäller t.ex. bestämmelser om olika aktieslag, aktiers överlåtbarhet, förande av aktiebok, ökning och nedsättning av aktiekapitalet, konvertibla skuldebrev samt förvärv och försäljning av egna aktier. För sådana europabolag som har tillstånd att driva bankrörelse och för andra finansiella europabolag införs det dessutom särskilda bestämmelser för europabolag som gäller i stället för eller vid sidan av lagen om europabolag. Europabolagen kommer även att falla under annan svensk lagstiftning, t.ex. på skatteområdet.

Den normgivningskompetens som SE-förordningen delegerar till medlemsstaterna avser europabolag som är registrerade inom medlemsstatens territorium. I konsekvens härmed anges i *andra stycket* att bestämmelserna i den svenska lagen gäller europabolag med säte i Sverige, om inte annat anges särskilt. Det sistnämnda förbehållet syftar

på bestämmelsen i 5 §, som gäller även i förhållande till sådana europabolag som har säte utanför Sverige.

I *tredje stycket* erinras om att europabolag som driver försäkringsrörelse inte omfattas av reglerna i denna lag i annan utsträckning än vad som anges i 1 a kap. försäkringsrörelselagen (1982:713).

Arbetstagarinflytandet i europabolag

2 §

Regler om arbetstagarinflytande i europabolag finns i lagen (2004:000) om arbetstagarinflytande i europabolag.

(Jfr 4 § i departementspromemorians förslag.)

Paragrafen innehåller en erinran om de bestämmelser om arbetstagarinflytandet i europabolag som kommer att finnas i den lag om arbetstagarinflytande i europabolag som skall träda i kraft vid samma tidpunkt som lagen om europabolag. Bestämmelserna i den lagen kommer att grunda sig på EG:s direktiv (2001/86/EG) om komplettering av stadgan för europabolag vad gäller arbetstagarinflytandet.

Firma

3 §

Ett europabolags firma skall innehålla beteckningen SE. Firman skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor som är införda i det register som avses i 7 §.

(Jfr 3 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.33.

I SE-förordningens artikel 11.1 föreskrivs att europabolagets firma skall innehålla förkortningen "SE" före eller efter firman. Bestämmelsen kan tolkas som att det inte krävs att beteckningen "SE" ingår i bolagets firma om den i stället anges i anslutning till denna. Det har emellertid bedömts lämpligt att i den svenska lagen uppställa ett krav på att beteckningen ingår i bolagets firma. Kravet har, när det gäller svenska aktiebolag, sin motsvarighet i 16 kap. 1 § aktiebolagslagen.

Det finns ytterligare bestämmelser om firma i SE-förordningen (artikel 11.2 och artikel 11.3). Av dessa följer att beteckningen "SE" inte får ingå i firman för någon annan än ett europabolag, såvida inte registreringen av firman skedde före SE-förordningens ikraftträdande.

De allmänna bestämmelserna om firma i firmalagen (1974:156) är tillämpliga även på europabolag med säte i Sverige. Det har inte ansetts nödvändigt att erinra om detta i lagtexten.

Att firmalagen är tillämplig på europabolag med säte i Sverige innebär bl.a. att ett sådant bolag inte får ha en firma som är förväxlingsbar med någon annan näringsidkares skyddade närings- eller varukännetecken. Registreringsmyndigheten skall alltså, på samma sätt som vid registrering av ett svenskt aktiebolag, kontrollera firman mot de olika register som verket för. En sådan kontroll skall ske såväl när ett nybildat europabolag ansöker om registrering som när ett europabolag flyttar sitt säte från en annan medlemsstat till Sverige. SE-förordningen innehåller dock inte något krav på att registreringsmyndigheten kontrollerar firman mot

register i andra medlemsstater. Det kan således inte krävas att det i registreringsärendet undersöks om det i någon annan medlemsstat har registrerats europabolag med identisk eller liknande firma.

I 10 § första stycket 3 firmalagen anges att en firma inte får registreras om den är ägnad att vilseleda allmänheten. Bland de uppgifter som anses kunna vara ägnade att vilseleda ingår uppgift om associationsform. Det innebär att ett europabolags firma inte får innehålla någon uppgift som ger allmänheten intrycket att det är fråga om någon annan associationsform än ett europabolag. Vid denna bedömning bör europabolagsformen betraktas som en från den svenska aktiebolagsformen särskild associationsform. Ett europabolags firma bör således inte få innehålla benämningen "aktiebolag" eller förkortningen "AB".

Att firmalagen skall tillämpas på europabolag med säte i Sverige innebär att reglerna om bifirma och parallellfirma gäller också för sådana europabolag.

Det finns bestämmelser om firma också i andra lagar (se t.ex. 1 kap. 9 § samt 10 kap. 29 och 30 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse). Även dessa bestämmelser är tillämpliga på europabolag med säte i Sverige.

Bildandet av ett europabolag

Deltagande i bildandet av ett europabolag

4 §

Ett aktiebolag eller motsvarande utländskt bolag som har sitt huvudkontor i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får delta i bildandet av ett europabolag, om bolaget

- 1. är bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,*
- 2. har sitt säte i den stat som avses i 1, samt*
- 3. har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.*

I fall som avses i artikel 2.3 i SE-förordningen skall vad som sägs i första stycket om ett aktiebolag eller motsvarande utländsk bolagsform gälla även annan sådan juridisk person som avses i artikel 48 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

(Jfr 5 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.3.

SE-förordningens huvudregel är att endast bolag som har säte och huvudkontor inom EES får delta i bildandet av europabolag. Genom förevarande paragraf utnyttjar Sverige den möjlighet som förordningen (artikel 2.5) ger att göra undantag från denna huvudregel. Ett svenskt eller utländskt aktiebolag får sålunda enligt *första stycket* under vissa förutsättningar delta i bildandet av ett europabolag som skall ha sitt säte i Sverige även om bolaget har huvudkontor i ett land utanför EES. Av förordningen följer att aktiebolaget i vissa fall måste vara publikt för att få delta i bildandet (se artikel 2.1 och artikel 2.4). Beträffande innebörden av begreppet "huvudkontor" hänvisas till kommentaren till 29 §.

Den första förutsättningen för att bestämmelsen skall vara tillämplig är att det är fråga om ett aktiebolag som är bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i en stat inom EES (*punkt 1*). Bolaget skall också ha sitt

säte i samma stat (*punkt 2*). Med säte menas att bolaget skall ha sitt registrerade säte i den aktuella staten. Slutligen krävs att bolaget har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom EES (*punkt 3*). Det krävs inte att sådan anknytning finns till just den stat där det har sitt säte. När det gäller innebörden av begreppet *faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom EES* kan det hänvisas till stycke 23 i ingressen till SE-förordningen. Där sägs bl.a. att sådan anknytning föreligger särskilt om bolaget har ett driftsställe i en sådan stat och driver verksamhet därifrån.

När det gäller bildande av ett dotterbolag i form av ett europabolag tillåter SE-förordningen (artikel 2.3) att även andra juridiska personer än aktiebolag deltar. I *andra stycket* föreskrivs följaktligen att bestämmelserna i första stycket, när det gäller detta sätt att bilda ett europabolag, skall omfatta även annan sådan juridisk person som avses i artikel 48 i EG-fördraget. Bolagsbegreppet enligt EG-fördraget är vidsträckt och omfattar t.ex. kooperativa föreningar och offentligrättsliga juridiska personer, såvida de inte drivs utan vinstsyfte. I praktiken torde det emellertid i första hand vara ekonomiska föreningar som, förutom aktiebolag, kommer att delta i sådan bolagsbildning.

Paragrafen reglerar inte i vilken utsträckning ett svenskt företag med huvudkontor utomlands kan delta i bildandet av ett europabolag som skall ha sitt säte i ett annat EES-land. Den frågan är beroende av lagstiftningen i det landet.

Redovisningsvaluta vid bildande av ett europabolag genom fusion

5 §

Om ett aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag enligt artikel 2.1 i SE-förordningen, skall vad som sägs om redovisningsvaluta i 14 kap. 1 § tredje stycket aktiebolagslagen (1975:1385) inte tillämpas på aktiebolaget.

Första stycket gäller också när europabolaget skall ha sitt säte i en annan stat.

(Paragrafen saknar motsvarighet i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.11.

Artiklarna 17–31 i SE-förordningen reglerar bildandet av ett europabolag genom fusion mellan nationella publika aktiebolag. Av artikel 18 följer att nationella fusionsbestämmelser skall tillämpas på de deltagande bolagen i frågor som inte regleras i förordningen. Det innebär att ett svenskt aktiebolag som deltar i en sådan fusion faller under bestämmelserna i 14 kap. aktiebolagslagen. Eftersom detta följer direkt av förordningen, har några regler om detta inte tagits in i denna lag. I paragrafens *första stycke* har emellertid ett särskilt undantag gjorts från aktiebolagslagens fusionsbestämmelser. Det gäller kravet i 14 kap. 1 § tredje stycket på att de bolag som deltar i en fusion skall ha samma redovisningsvaluta. Det har ansetts att ett sådant krav är oförenligt med SE-förordningens syften. Ett svenskt aktiebolag med svenska kronor som redovisningsvaluta får alltså, utan att först byta redovisningsvaluta, ingå i en fusion enligt artikel 2.1 i SE-förordningen med ett bolag från en annan medlemsstat med exempelvis euro som redovisningsvaluta.

I *andra stycket* har klargjorts att bestämmelsen i första stycket gäller även om det europabolag som är under bildande kommer att ha sitt säte utanför Sverige.

Utfärdande av intyg vid bildande av ett europabolag genom fusion

6 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 14 kap. 17 eller 18 § aktiebolagslagen (1975:1385) och beslutet har vunnit laga kraft. När det gäller bolag som driver bank- eller finansieringsrörelse tillämpas i stället 10 kap. 31 § respektive 11 kap. 1 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

(Jfr 7 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.31.

I paragrafen behandlas utfärdandet av ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen. Intyget skall innehålla en slutgiltig bekräftelse på att ett bolag som skall delta i bildandet av ett europabolag genom fusion har vidtagit alla erforderliga rättshandlingar och formaliteter inför fusionen. Förfarandet skall enligt artikel 24 följa nationella bestämmelser för publika aktiebolag, vilket för svenskt vidkommande innebär att bestämmelserna i 14 kap. aktiebolagslagen skall tillämpas. Om ett av de svenska bolag som deltar i fusionen är ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag, skall i stället bestämmelserna i 10 respektive 11 kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse tillämpas. Av förevarande paragraf framgår att uppgiften att utfärda ett intyg av det nämnda slaget i Sverige ankommer på Bolagsverket. Verket skall utfärda intyget dels när verket självt har meddelat bolaget tillstånd att verkställa bolagsstämmans beslut om fusion, dels när rätten, efter verkets överlämnande, har meddelat bolaget sådant tillstånd. I båda fallen krävs att besluten har vunnit laga kraft. När det gäller europabolag som driver bank- eller finansieringsrörelse skall bestämmelserna om intyg i lagen om bank- och finansieringsrörelse (10 kap. 31 § respektive 11 kap. 1 §) tillämpas i stället för denna paragraf. En erinran om detta har tagits in i paragrafen.

SE-förordningen innehåller inte några särskilda krav när det gäller vilket eller vilka språk som intyg av detta slag skall avfattas på. Det innebär att man i Sverige får falla tillbaka på den allmänna principen om svenska som myndighetsspråk. De intyg som Bolagsverket utfärdar skall således avfattas på svenska. Det följer av allmänna principer om myndigheters serviceskyldighet att verket i vissa fall får anses vara skyldigt att på begäran översätta intygen till främmande språk (se t.ex. Hellners-/Malmqvist, Förvaltningslagen med kommentarer, 2003, s. 99 f.).

Register över europabolag, m.m.

Registreringsmyndighet

7 §

Bolagsverket skall föra ett register över europabolag (europabolagsregistret). I fråga om registrering i europabolagsregistret tillämpas vad

som föreskrivs i aktiebolagslagen (1975:1385) och andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret eller, om europabolaget driver bankrörelse, bankregistret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. avgifter i ärenden om registrering enligt denna lag, och
2. handläggningen av registreringsärenden.

(Jfr 8 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.31.

Enligt artikel 12.1 i SE-förordningen skall ett europabolag registreras i den medlemsstat där det har sitt säte. I denna paragraf har Bolagsverket tilldelats uppgiften att vara registreringsmyndighet för europabolag med säte i Sverige. Av artikel 9 följer att svenska registreringsbestämmelser skall tillämpas på europabolag med säte i Sverige i den mån det inte finns särskilda regler i SE-förordningen. Det innebär att verket – på motsvarande sätt som när det gäller svenska bolag – skall registrera uppgifter om bl.a. ledamöter i europabolagets organ, firmateckningsrätt, emissioner och bolagets aktiekapital. Registreringen skall ske i ett särskilt europabolagsregister (*första stycket*). I fråga om sådan registrering skall bestämmelserna i aktiebolagslagen och andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret tillämpas. Hänvisningen innebär att exempelvis bestämmelserna i 18 kap. 4 och 4 a §§ om bristfälliga registreringsanmälningar respektive avregistrering tillämpas beträffande europabolagsregistret. Av hänvisningen följer vidare att verket är skyldigt att utan dröjsmål i Post- och Inrikes Tidningar offentliggöra vad som förs in i europabolagsregistret (se 18 kap. 2 §). Enligt artikel 14 i SE-förordningen skall registrering och avregistrering av ett europabolag dessutom offentliggöras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

När det gäller europabolag som driver bankrörelse skall svenska regler om bankregistret tillämpas beträffande europabolagsregistret. Av 18 kap. 1 § aktiebolagslagen följer i sin tur att bankregistret faller under aktiebolagslagens bestämmelser om aktiebolagsregistret.

Andra stycket innehåller ett bemyndigande för regeringen att utfärda närmare bestämmelser om avgifter i registreringsärenden och handläggningen av sådana ärenden. Avsikten är att sådana bestämmelser skall tas in i en särskild förordning om europabolag.

Om ett europabolag som har sitt säte i annat land bedriver verksamhet i Sverige, aktualiseras filiallagens bestämmelser om registrering av filialer.

Offentliggörande av förslag till beslut i vissa fall

8 §

Bolagets styrelse eller lednings- eller förvaltningsorgan skall ge in sådana förslag till beslut eller sådana uppgifter som avses i artiklarna 8.2, 32.2, 33.3, 37.4 och 66.3 i SE-förordningen till Bolagsverket för registrering. Verket skall utan dröjsmål kungöra uppgift om registreringen i Post- och Inrikes Tidningar. Om förslaget inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var det hålls tillgängligt.

(Jfr 9 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har delvis behandlats i avsnitt 5.6.

I SE-förordningen finns bestämmelser om att förvaltnings- eller ledningsorganet i vissa situationer skall upprätta förslag till beslut och att dessa förslag skall offentliggöras på visst sätt. Sådana bestämmelser finns med avseende på beslut om flyttning av ett europabolags säte (artikel 8), bildande av ett europabolag i form av ett holdingbolag (artikel 32), ombildning av ett nationellt bolag till ett europabolag (artikel 37) och ombildning av ett europabolag till ett nationellt bolag (artikel 66). I de fall då det är fråga om beslut som fattas i ett svenskt aktiebolag (exempelvis ombildning av ett publikt aktiebolag till ett europabolag) ankommer det på styrelsen att upprätta förslaget. I denna paragraf anges att registrering och kungörelse av sådana förslag till beslut skall handhas av Bolagsverket. Detsamma gäller uppgift enligt artikel 33.3 om att aktieägarna i de initiativtagande bolagen har tillskjutit den andel aktier som behövs för bildandet av ett SE-holdingbolag.

Bestämmelserna stämmer nära överens med bestämmelserna i 18 kap. 2 § aktiebolagslagen. Kungörelsen skall ske i Post- och Inrikes Tidningar och innehålla antingen det fulla innehållet i de registrerade handlingarna eller en uppgift om var de finns tillgängliga (jfr t.ex. 14 kap. 9 § aktiebolagslagen). Det är tillräckligt att handlingarna finns tillgängliga hos Bolagsverket. Bestämmelsen ålägger alltså inte europabolaget att hålla handlingarna tillgängliga.

Av SE-förordningen följer att offentliggörande skall ske senast viss tid före den bolagsstämma på vilken frågan skall behandlas (se artiklarna 8.6, 32.3, 33.3, 37.5 och 66.4).

Flyttning av ett europabolags säte

Tillämpliga bestämmelser

9 §

Vid flyttning av ett europabolags säte från Sverige till en annan stat, tillämpas bestämmelserna i 10–15 §§. När det gäller europabolag som driver bank- eller finansieringsrörelse tillämpas i stället 10 kap. 33–35 §§ respektive 11 kap. 1 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

(Paragrafen saknar motsvarighet i departementspromemorians förslag.)

I paragrafen anges de bestämmelser i denna lag som tillämpas på situationen då ett europabolag med säte i Sverige flyttar säte till en annan stat. I fråga om europabolag som driver bank- eller finansieringsrörelse anges att det i stället är bestämmelserna i lagen om bank- och finansieringsrörelse som skall tillämpas.

Underrättelse till bolagets borgenärer

10 §

Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget skriftligen underrätta sina kända borgenärer om beslutet.

Underrättelsen skall innehålla uppgift om borgenärernas rätt att enligt artikel 8.4 i SE-förordningen ta del av förslaget om flyttning och av en sådan redogörelse som avses i artikel 8.3. Vidare skall underrättelsen

(Jfr 11 § i departementspromemorians förslag.)

Denna och de närmast följande paragraferna reglerar – tillsammans med uttryckliga bestämmelser i artikel 8 i SE-förordningen – förfarandet när ett europabolag med säte i Sverige vill flytta sitt säte till ett annat land. Förfarandet följer nära de bestämmelser som gäller vid fusion av svenska aktiebolag enligt 14 kap. aktiebolagslagen. Frågan har behandlats i avsnitt 5.6.

Av artikel 8.2 framgår att förfarandet inleds med att lednings- eller förvaltningsorganet upprättar ett förslag om flyttning. Förslaget skall offentliggöras enligt artikel 13, dvs. på det sätt som i enlighet med det s.k. publicitetsdirektivet (68/151/EEG) föreskrivs i lagstiftningen i den medlemsstat där bolaget har sitt säte. Av 8 § framgår att ett sådant förslag skall ges in till Bolagsverket för registrering och kungörande. Ett beslut om flyttning får enligt artikel 8.6 inte fattas förrän tidigast två månader efter kungörandet. I förevarande paragraf anges att bolaget efter det att beslutet har fattats skall underrätta bolagets kända borgenärer om beslutet (se *första stycket*). Detta överensstämmer med vad som föreskrivs i 14 kap. 13 § aktiebolagslagen om fusion.

Underrättelsen skall enligt *andra stycket* innehålla dels uppgift om borgenärernas rätt enligt artikel 8.4 i SE-förordningen att ta del av vissa handlingar, dels uppgift om borgenärernas rätt att motsätta sig flyttning (se vidare 12 §).

Vid fusion enligt aktiebolagslagen behöver inte borgenärerna i det övertagande bolaget underrättas, om revisorerna i yttrande över fusionsplanen har uttalat att de inte har funnit att fusionen medför någon fara för dessa borgenärer (se 14 kap. 13 § andra stycket aktiebolagslagen). Någon motsvarande bestämmelse finns inte när det gäller flyttning av ett europabolags säte. En annan skillnad i förhållande till aktiebolagslagens fusionsbestämmelser är att underrättelseskyldigheten enligt förevarande paragraf omfattar även borgenärer med löne- eller pensionsfordringar.

Ansökan om tillstånd

11 §

Bolaget skall hos Bolagsverket ansöka om tillstånd till flyttning av säte enligt artikel 8 i SE-förordningen. Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

- 1. en kopia av protokollet från den bolagsstämman där beslut om flyttning fattades,*
- 2. en kopia av förslaget om flyttning,*
- 3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen, och*
- 4. intyg från bolagets lednings- eller förvaltningsorgan eller verkställande direktör om att bolagets kända borgenärer har underrättats enligt 10 §.*

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i andra stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall Bolagsverket förelägga bolaget att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

(Jfr 12 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.6.

Paragrafen innehåller bestämmelser om bolagets ansökan om tillstånd att flytta sitt säte. Bestämmelserna stämmer nära överens med 14 kap. 14 § aktiebolagslagen. Ansökan skall enligt *första stycket* ges in till Bolagsverket inom en månad från bolagsstämman beslut om flyttning. De handlingar som enligt *andra stycket* skall bifogas ansökan motsvarar i huvudsak de handlingar som skall ges in vid ansökan om tillstånd att verkställa en fusionsplan (se 14 kap. 14 § aktiebolagslagen).

Det följer av allmänna principer att Bolagsverket skall avvisa en ansökan som kommer in efter den tidpunkt som anges i första stycket. I sådant fall måste bolagsstämman fatta ett nytt beslut för att frågan skall kunna tas upp till prövning. En ansökan skall avvisas också när det saknas någon handling som enligt andra stycket skall bifogas ansökan (*tredje stycket*). Innan avvisning får ske i detta fall, skall dock bolaget ha beretts tillfälle att avhjälpa bristen. Avvisning skall också ske om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning. Som exempel kan nämnas att bolagsstämman beslut om flyttning är behäftat med något formellt fel eller att det inte har fattats med erforderlig majoritet. I sådant fall skall bolaget beredas tillfälle att yttra sig innan avvisning får ske.

Handläggning hos Bolagsverket

12 §

Om Bolagsverket finner att det inte finns något hinder mot en ansökan enligt 11 §, skall verket kalla bolagets borgenärer. Kallelsen skall innehålla ett föreläggande för den som motsätter sig flyttningen av säte att senast viss dag skriftligen anmäla detta till verket.

Kallelsen skall ske genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Bolagsverket skall skicka en särskild underrättelse om kallelsen till Skatteverket och till kronofogdemyndigheten i den region där bolaget har sitt säte.

(Jfr 13 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.6.

I *första stycket* föreskrivs att Bolagsverket skall utfärda en kallelse på bolagets borgenärer, under förutsättning att ansökan om tillstånd enligt 11 § har tagits upp till prövning. Bestämmelsen stämmer nära överens med vad som gäller vid fusion enligt aktiebolagslagen (se 14 kap. 16 §). Till skillnad från vad som gäller enligt aktiebolagslagens bestämmelser skall emellertid även borgenärer med löne- och pensionsfordringar kallas. Kallelsen skall innehålla ett föreläggande för den som vill motsätta sig flyttningen av säte att senast viss dag skriftligen anmäla detta. Lagen anger inte någon bestämd tidsfrist.

Kallelsen skall kungöras i Post- och Inrikes tidningar. Något krav på att kallelsen även skall skickas per post eller på annat sätt till dem som den riktar sig till uppställs inte. Däremot skall en särskild underrättelse sändas till Skatteverket och till kronofogdemyndigheten i den region där bolaget har sitt säte (*andra stycket*).

13 §

Om en borgenär som har blivit kallad enligt 12 § motsätter sig flyttningen av säte inom föreskriven tid, skall Bolagsverket överlämna ärendet till allmän domstol i den ort där bolagets lednings- eller förvaltningsorgan har sitt säte. Om ingen borgenär motsätter sig flyttningen, skall verket meddela bolaget det begärda tillståndet.

(Jfr 14 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.6.

Paragrafen innehåller regler om Bolagsverkets handläggning av flyttningsärenden från den tidpunkt då tidsfristen i kallelsen på bolagets borgenärer har löpt ut. Om det inte finns några hinder mot flyttningen, skall verket meddela bolaget begärt tillstånd. Anmäler någon borgenär att han eller hon motsätter sig flyttningen, får Bolagsverket inte lämna tillstånd. I sådana fall skall ärendet i stället överlämnas till allmän domstol. Rätt forum är tingsrätten i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Bestämmelser om rättens prövning av ett sådant ärende finns i 14 §.

Handläggning hos allmän domstol

14 §

Om ett ärende om flyttning av bolagets säte till en annan stat har överlämnats till allmän domstol, skall tillstånd till flyttningen meddelas, om bolaget visar att de borgenärer som har motsatt sig denna har fått full betalning eller betryggande säkerhet för fordringar som har uppkommit före den dag som har angetts i föreläggandet enligt 12 § första stycket. I annat fall skall domstolen avslå bolagets ansökan.

(Jfr 15 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.6.

I paragrafen regleras rättens prövning av ärenden om flyttning av säte. Rätten skall befatta sig endast med frågor som rör skyddet för borgenärer som har motsatt sig flyttningen. Utgångspunkterna för bedömningen bör vara desamma som vid motsvarande prövning i fusionsärenden (se 14 kap. 18 § aktiebolagslagen och prop. 1993/94:196 s. 193). Sålunda bör det ankomma på borgenären att visa att det har uppkommit en fordran mot bolaget medan bevisbördan för att betalning har skett eller att betryggande säkerhet har ställts ligger på bolaget. Frågan om vad som skall utgöra betryggande säkerhet har överlämnats till rättstillämpningen. I de fall då det redan sedan tidigare finns en betryggande säkerhet, vars värde inte påverkas av flyttningen av säte, krävs det inte att bolaget ställer en ny säkerhet. Fordringar som har uppkommit efter den frist som har angetts i föreläggandet enligt 12 § andra stycket omfattas inte.

En skillnad i förhållande till aktiebolagslagens fusionsregler är att skyldigheten att ställa säkerhet enligt förevarande paragraf omfattar även anmälda löne- och pensionsfordringar.

Beträffande handläggningen gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden. Av den lagen följer bl.a. att tingsrättens beslut kan överklagas till hovrätten (se 39 §). Bestämmelser om att rätten skall underrätta Bolagsverket om sitt beslut kommer att tas in i en särskild förordning.

15 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen när beslut om tillstånd enligt 13 eller 14 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om det föreligger sådant förhållande som avses i artikel 8.15 i SE-förordningen.

(Jfr 16 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.6.

I paragrafen behandlas utfärdandet av ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen. Intyget skall innehålla en slutgiltig bekräftelse av att allt som krävs i fråga om handlingar och formaliteter före flyttningen har fullgjorts. Bolaget får inte registreras i sitt nya hemland förrän ett sådant intyg har lagts fram. Av förevarande paragraf framgår att uppgiften att utfärda ett intyg av detta slag i Sverige ankommer på Bolagsverket. Verket skall utfärda intyget dels när verket självt har meddelat bolaget tillstånd att verkställa bolagsstämmans beslut om flyttning, dels när rätten, efter verkets överlämnande, har meddelat bolaget sådant tillstånd. Det är i båda fallen en förutsättning att besluten har vunnit laga kraft.

En ytterligare förutsättning för att intyg skall kunna utfärdas följer av artikel 8.15 i SE-förordningen. Enligt den nuvarande svenska språkversionen av artikeln får ett europabolag som har varit föremål för ett rättsligt förfarande rörande avveckling, likvidation, insolvens eller betalningsinställelse eller annat liknande förfarande inte få flytta sitt säte. Mycket talar för att hinder mot flyttning föreligger först om ett sådant förfarande fortfarande pågår (jfr de franska, engelska, tyska och danska språkversionerna). Sverige har med anledning därav initierat ett rättelseförfarande för justering av den svenska språkversionen. Som exempel på sådana situationer som under alla förhållanden måste anses falla inom bestämmelsens tillämpningsområde kan nämnas att bolaget är föremål för pågående förfaranden om likvidation eller företagsrekonstruktion. Om så är fallet, är Bolagsverket enligt paragrafen förhindrat att utfärda ett intyg enligt paragrafen. Av 32 § framgår att ett beslut av Bolagsverket om att inte utfärda intyg får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Europabolagets organisation

Dualistiskt organiserade europabolag

16 §

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningsystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen (dualistiskt organiserade europabolag) gäller följande.

Om inte annat följer av SE-förordningen, skall bestämmelserna i aktiebolagslagen (1975:1385) och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter. Detta gäller dock inte bestämmelserna i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Vad som sägs i följande bestämmelser i aktiebolagslagen om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

8 kap. 2 § om suppleanter,
 8 kap. 5 § första och andra styckena om arbetsordning,
 8 kap. 7 § om uppdrag i andra företag,
 8 kap. 8 § om bosättningskrav,
 8 kap. 9 § om obehörighetsgrunder,
 8 kap. 11 § om förtida avgång,
 8 kap. 17 § första stycket om inträde av suppleant,
 8 kap. 18 § andra stycket om beslutsunderlag,
 8 kap. 20 § om jäv,
 8 kap. 21 § om protokoll,
 8 kap. 36 § om registrering,
 8 kap. 37 § om anmälan om aktieinnehav,
 9 kap. 22 och 23 §§ om upplysningsplikt mot bolagsstämman,
 9 kap. 39–41 §§ om klander av bolagsstämmobeslut,
 9 kap. 42 § om talan mot bolaget,
 9 kap. 43 § om skiljeförfarande,
 10 kap. 7 § om tillhandahållande av upplysningar till revisorn,
 10 kap. 16 § om revisorsjäv,
 10 kap. 27 § första stycket om revisionsberättelsen,
 10 kap. 39 § om revisorns underrättelse om brottsmisstanke,
 11 kap. 11 § om jäv för lekmannarevisor,
 11 kap. 14 § om lekmannarevisorns granskningsrapport,
 12 kap. 7–9 §§ om förbud mot vissa lån m.m.,
 13 kap. 10 § om tvångslikvidation,
 13 kap. 44 § andra och tredje styckena om styrelseval i samband med upphörande av likvidation,
 13 kap. 45 § om styrelseval efter upphävande av likvidationsbeslut,
 15 kap. 1 och 5–14 §§ om skadestånd, och
 18 kap. 4 a § om avregistrering av ledamot.

(Jfr 17 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.22.

Ett europabolag kan vara organiserat antingen enligt en monistisk modell (se artiklarna 43–45 i SE-förordningen) eller enligt en dualistisk modell (se artiklarna 39–42 i SE-förordningen). I ett monistiskt organiserat europabolag skall det finnas en bolagsstämman och ett förvaltningsorgan. I ett dualistiskt organiserat bolag skall det, utöver bolagsstämman, finnas ett tillsynsorgan och ett ledningsorgan. Förevarande paragraf syftar till att ange vad som gäller för de sistnämnda organen i frågor som inte regleras i SE-förordningen. Ledningsorganet har därvid jämförts med styrelsen. I *andra stycket* anges sålunda att bestämmelserna i aktiebolagslagen och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter. Bestämmelserna i lagen om styrelserepresentation för de privatanställda skall dock inte tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter (jfr artikel 13.2 i SE-direktivet). Frågan om vad som i stället skall gälla i detta avseende regleras i den särskilda lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. Hänvisningen är i övrigt generell och omfattar således samtliga bestämmelser som på något sätt reglerar styrelsen eller styrelsens ledamöter. Som exempel kan nämnas aktiebolagslagens bestämmelser om bosättningskrav och obehörighetsgrunder (se 8 kap. 9 §). Även bestämmelser som anger att vissa befattningshavare inte får ingå i styrelsen i särskilda slag av aktiebolag omfattas av hänvisningen (se t.ex. bestämmelserna om ledningsprövning i 3 kap. 2 § i den föreslagna lagen om bank- och finansieringsrörelse).

Eftersom det i svensk rätt inte finns någon motsvarighet till tillsynsorganet har någon motsvarande generell hänvisning till nationella bestämmelser inte kunnat göras när det gäller tillsynsorganet. Beträffande detta organ är därför endast vissa särskilt utpekade bestämmelser tillämpliga. *Tredje stycket* innehåller en uppräknig av de bestämmelser i aktiebolagslagen om styrelsen eller dess ledamöter som skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter. Bestämmelser om vad som därutöver eller i stället skall tillämpas på tillsynsorganet och dess ledamöter finns i årsredovisningslagen, lagen om näringsförbud och vissa lagar på det finansiella området (se vidare kommentarerna till dessa lagar).

Av lagen om arbetstagarinflytande i europabolag följer att det kan finnas arbetstagarrepresentanter i tillsynsorganet. Dessa skall i sådana fall behandlas på samma sätt som övriga ledamöter. De bestämmelser som anges i tredje stycket skall alltså i förekommande fall tillämpas även på arbetstagarrepresentanter i tillsynsorganet.

Bestämmelsen i 8 kap. 16 § aktiebolagslagen görs inte tillämplig på tillsynsorganet. Det innebär att den verkställande direktören i ett dualistiskt organiserat europabolag saknar rätt att delta i tillsynsorganets sammanträden. Regeln i 8 kap. 21 § tredje stycket aktiebolagslagen om att den verkställande direktören har rätt att få en avvikande mening antecknad i protokollet kan därför inte tillämpas i förhållande till tillsynsorganets protokoll.

Av uppräknigen i paragrafen framgår att bl.a. reglerna om skadestånd i 15 kap. aktiebolagslagen är tillämpliga på tillsynsorganets ledamöter. På grund av tillsynsorganets särskilda uppgifter måste emellertid svaret för dess ledamöter bedömas utifrån andra utgångspunkter än det skadeståndsansvar som åvilar styrelseledamöter i aktiebolag. Den praxis som har utvecklats beträffande styrelseledamöters skadestånd kan alltså inte utan vidare tillämpas på tillsynsorganets ledamöter. Skadevällande handlingar som grundar skadeståndsskyldighet för tillsynsorganets ledamöter kan tänkas vara t.ex. brister i organets tillsyn som leder till att missförhållanden i bolagets förvaltning inte upptäcks. Ett annat exempel kan vara att tillsynsorganet på ett bristfälligt sätt utnyttjar sin befogenhet enligt 17 § att lämna medgivande till beslut som ledningsorganet eller den verkställande direktören fattar.

17 §

Tillsynsorganet får besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av beslut som ledningsorganet eller den verkställande direktören fattar. Tillsynsorganet skall ge in ett sådant beslut till Bolagsverket för registrering. Beslutet blir gällande från tidpunkten för registreringen.

Tillsynsorganet skall till varje bolagsstämma som skall pröva frågan om fastställelse av europabolagets resultat- och balansräkningar avge ett yttrande över årsredovisningen samt ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Beträffande tillhandahållande av detta yttrande skall 9 kap. 16 § aktiebolagslagen (1975:1385) tillämpas.

(Jfr 17 § fjärde stycket i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.22.

Tillsynsorganets huvudsakliga uppgifter framgår av SE-förordningen. Där föreskrivs att organet skall välja och entlediga ledamöterna i ledningsorganet (artikel 39.2), kontrollera ledningsorganets förvaltning

(artikel 40.1) samt i vissa fall kalla till bolagsstämma (artikel 54.2). I denna lag anges vissa ytterligare uppgifter som skall ankomma på tillsynsorganet. En sådan uppgift är att kontrollera den verkställande direktörens förvaltning. Den frågan regleras i 25 §. I förevarande paragraf regleras vissa ytterligare uppgifter och befogenheter.

Första stycket skall läsas mot bakgrund av artikel 48.1 i SE-förordningen. Där anges att ett europabolags bolagsordning skall innehålla en uppräknning av de kategorier av åtgärder för vilka tillsynsorganets medgivande måste inhämtas. Enligt artikel 48.1 andra stycket får en stat föreskriva att tillsynsorganet självt får besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av åtgärder. Genom förevarande bestämmelse har Sverige utnyttjat den möjligheten. I bestämmelsen har klargjorts att de åtgärder som avses är beslut från ledningsorganets eller den verkställande direktörens sida. Tillsynsorganet kan således inte bestämma att dess medgivande krävs för beslut som exempelvis bolagsstämman fattar. Tillsynsorganets rätt att uppställa krav på medgivande får inte användas på ett sätt som strider mot den grundläggande kompetensfördelning mellan bolagsorganen som kommer till uttryck i SE-förordningen och denna lag. Sålunda får tillsynsorganet inte använda medgivandeinstrumentet för att i praktiken ta över delar av förvaltningen av bolaget. Som exempel på sådana beslut som kan kräva tillsynsorganets medgivande kan nämnas beslut om försäljning av aktier i dotterföretag eller beslut om avskiljande eller nedläggning av en verksamhetsgren.

För att ett beslut om krav på tillsynsorganets medgivande skall komma till tredje mans kännedom uppställs i första stycket ett krav på att beslutet skall registreras i europabolagsregistret. En sådan registrering utgör en förutsättning för att beslutet skall bli gällande. Tillsynsorganet ansvarar för att beslutet ges in till Bolagsverket.

I *andra stycket* ges tillsynsorganet uppgiften att inför varje bolagsstämma där årsredovisningen skall behandlas upprätta ett yttrande över årsredovisningen samt ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Detta yttrande skall hållas tillgängligt för aktieägarna på samma sätt som övriga redovisningshandlingar. Lagen innehåller inte några närmare anvisningar om vad yttrandet skall innehålla. Avsikten är inte att tillsynsorganet skall tillstyrka eller avstyrka fastställande av balansräkningen och resultaträkningen eller ledningsorganets förslag till vinstdisposition. Tillsynsorganet har inte heller någon skyldighet att yttra sig i frågan om huruvida ledningsorganet bör beviljas ansvarsfrihet eller inte. Det framstår dock som lämpligt att denna fråga berörs i yttrandet, liksom andra spörsmål som kan vara av betydelse för aktieägarna när det gäller att ta ställning i de frågor som skall behandlas på stämman.

18 §

Ordföranden i tillsynsorganet skall se till att sammanträden hålls när det behövs. Tillsynsorganet skall alltid sammankallas om en ledamot i tillsynsorganet begär det.

(Paragrafen saknar motsvarighet i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.22.

I paragrafen regleras det ansvar som tillsynsorganets ordförande har för att tillsynsorganet håller sammanträden i tillräcklig utsträckning. En

enskild ledamot av tillsynsorganet har alltid rätt att påkalla sammanträde om han eller hon skulle anse att det är nödvändigt. Däremot har varken den verkställande direktören eller en ledamot av ledningsorganet rätt att påkalla att tillsynsorganet sammankallas.

19 §

Om en ledamot i tillsynsorganet med stöd av artikel 39.3 i SE-förordningen utses till ledamot i ledningsorganet, får tiden för det senare uppdraget inte överstiga två månader.

(Jfr 18 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.22.

Bestämmelsen har sin grund i artikel 39.3 i SE-förordningen. Enligt denna artikel får ingen samtidigt vara ledamot i europabolagets lednings- och tillsynsorgan. I händelse av vakans i ledningsorganet får dock, enligt samma artikel, tillsynsorganet tillfälligt utse någon av sina ledamöter till ledamot i ledningsorganet. Genom denna paragraf har det uppställts en gräns för hur länge ett sådant uppdrag får gälla. Sålunda föreskrivs att uppdraget som ledamot i ledningsorganet i en sådan situation får sträcka sig längst två månader. Tanken är att denna tid skall vara tillräcklig för att en ny ledamot, som inte ingår i tillsynsorganet, skall kunna utses.

Av 7 § framgår att det som föreskrivs i aktiebolagslagen om registrering i aktiebolagsregistret skall tillämpas också beträffande registrering i europabolagsregistret. Enligt 8 kap. 36 § aktiebolagslagen skall bolaget vid nyregistrering anmäla vem som har utsetts till styrelseledamot för registrering. Detta gäller givetvis också senare inträffade förändringar i styrelsens sammansättning. Det innebär att också ett tillfälligt förordnande av en ledamot i ledningsorganet enligt förevarande paragraf skall anmälas för registrering till registreringsmyndigheten.

20 §

Varje ledamot i tillsynsorganet har rätt att från ledningsorganet få all den information som krävs för att tillsynsorganet skall kunna utöva sin kontroll enligt artikel 40.1 i SE-förordningen.

(Paragrafen saknar motsvarighet i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.23.

Av paragrafen framgår att varje enskild ledamot av tillsynsorganet har rätt att vända sig till ledningsorganet för att få ut den information som krävs för att tillsynsorganets kontrolluppgifter skall kunna fullgöras. Bestämmelsen har sin grund i artikel 41.3 i SE-förordningen. Det krävs inte att ledamoten i tillsynsorganet preciserar sin begäran till en viss handling eller ett visst beslut. Det är tillräckligt att ledamoten frågar efter all relevant information som rör en någorlunda avgränsad fråga. Ledningsorganet ansvarar därvid för att den information som lämnas ut blir så fullständig som möjligt. I artikel 41.5 i SE-förordningen stadgas vidare att var och en av ledamöterna i tillsynsorganet skall ha rätt att ta del av all information som tillställs organet. Det innebär att den ledamot som med stöd av paragrafen får tillgång till information från ledningsorganet måste göra informationen tillgänglig också för övriga ledamöter i tillsynsorganet.

Av 25 och 26 §§ framgår att förevarande paragraf är tillämplig också i förhållande till den verkställande direktören. Prop. 2003/04:112

21 §

Revisorn skall underrätta tillsynsorganet om erinringar och påpekanden som revisorn framställer till ledningsorganet och den verkställande direktören enligt 10 kap. 6 § aktiebolagslagen (1975:1385).

(Jfr 17 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.22.

Enligt 10 kap. 6 § aktiebolagslagen är revisorn i ett aktiebolag skyldig att i samband med revisionen framställa de erinringar och påpekanden som följer av god revisionsred till styrelsen och den verkställande direktören. Att bestämmelsen i 10 kap. 6 § är tillämplig i förhållande till europabolagets ledningsorgan och dess verkställande direktör följer av 16 § andra stycket samt artikel 9 i SE-förordningen. En revisor i ett europabolag skall således i samband med revisionen i europabolaget agera på samma sätt i förhållande till ledningsorganet och den verkställande direktören som en revisor i ett svenskt aktiebolag skall göra i förhållande till styrelsen och den verkställande direktören. Genom paragrafen ges revisorn i ett europabolag därutöver en skyldighet att underrätta tillsynsorganet om sådana erinringar som revisorn framställer enligt 10 kap. 6 § aktiebolagslagen.

Monistiskt organiserade europabolag

22 §

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningsystem som avses i artiklarna 43–45 i SE-förordningen (monistiskt organiserade europabolag) skall, om inte annat följer av SE-förordningen, bestämmelserna i aktiebolagslagen (1975:1385) och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på förvaltningsorganet eller dess ledamöter. Detta gäller dock inte bestämmelserna i lagen (1987:1245) om styrelse-representation för de privatanställda.

(Jfr 19 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.21.

Genom paragrafen likställs det förvaltningsorgan som enligt SE-förordningen skall finnas i monistiskt organiserade europabolag med styrelsen i ett svenskt aktiebolag. Bestämmelserna i aktiebolagslagen och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter skall sålunda tillämpas också på förvaltningsorganet eller dess ledamöter. Detta överensstämmer med vad som i 16 § sägs om ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag. Liksom i den paragrafen görs här ett undantag för bestämmelserna i lagen om styrelse-representation för de privatanställda. För ytterligare kommentarer hänvisas till kommentaren till 16 §.

Antalet ledamöter i europabolagets organ

23 §

Ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag skall ha minst tre ledamöter och tillsynsorganet minst fem ledamöter.

(Jfr 20 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.20.

Paragrafen har sin grund i artiklarna 39.4, 40.3 och 43.2 i SE-förordningen. Enligt dessa artiklar får medlemsstaterna införa bestämmelser om antalet ledamöter i europabolagets olika organ. Genom denna paragraf har vissa minimiantal fastställts. Några maximigränser för hur många ledamöter som får utses har däremot inte uppställts. Antalet ledamöter skall, med beaktande av bestämmelserna i denna paragraf, fastställas i europabolagets bolagsordning.

SE-förordningen innehåller inte några bestämmelser om suppleanter i de olika bolagsorganen. Aktiebolagslagens bestämmelser om suppleanter har emellertid gjorts tillämpliga på bolagsorganen genom reglerna i 16 § andra och tredje styckena samt 22 §.

Den verkställande direktören

24 §

I ett europabolag skall det finnas en verkställande direktör.

I ett dualistiskt organiserat europabolag skall den verkställande direktören utses av ledningsorganet. Den verkställande direktören får i ett sådant fall inte vara ledamot i tillsynsorganet.

I ett monistiskt organiserat europabolag skall den verkställande direktören utses av förvaltningsorganet.

(Jfr 21 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.17.

Av *första stycket* framgår att det i ett europabolag med säte i Sverige skall finnas en verkställande direktör. Det ankommer på förvaltningsorganet eller, i dualistiskt organiserade bolag, ledningsorganet att utse en sådan (*andra och tredje styckena*). Paragrafen har sin grund i artiklarna 39.1 och 43.1 i SE-förordningen. Eftersom tillsynsorganet skall kontrollera såväl ledningsorganet som den verkställande direktören (se artiklarna 40 och 41 i SE-förordningen och 25 §), föreskrivs också att den verkställande direktören inte får vara ledamot i tillsynsorganet.

Av artikel 9 i SE-förordningen följer att aktiebolagslagens bestämmelser om den verkställande direktören är tillämpliga på en verkställande direktör i ett europabolag. Den verkställande direktören skall sålunda svara för den löpande förvaltningen av bolaget på det sätt som anges i 8 kap. 25 § aktiebolagslagen. Frågan om vad som skall anses rymmas inom den löpande förvaltningen får bedömas på samma sätt som när det gäller svenska aktiebolag (jfr prop. 1975:103 s. 374 f.). En verkställande direktör i ett europabolag med säte i Sverige omfattas vidare av aktiebolagslagens bestämmelser om bl.a. bosättningskrav, obehörighetsgrunder, jäv och behörighet att företräda bolaget (se 8 kap. 26–28 och 30 §§ aktiebolagslagen).

I aktiebolagslagen finns ett antal bestämmelser som reglerar förhållandet mellan styrelsen och den verkställande direktören. I dualistiskt organiserade europabolag är sådana bestämmelser generellt tillämpliga på den verkställande direktören i relation till ledningsorganet. I vad mån

dessa bestämmelser också är tillämpliga i förhållande till tillsynsorganet regleras genom bestämmelser i 16 § tredje stycket denna lag. Frågan om tillsyn över den verkställande direktören regleras i 25 och 26 §§.

25 §

I ett dualistiskt organiserat europabolag skall såväl tillsynsorganet som ledningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 41 i SE-förordningen och i 20 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid tillsynsorganets och ledningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

(Jfr 22 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har delvis behandlats i avsnitt 5.17, 5.22 och 5.23.

Av SE-förordningen framgår att tillsynsorganet skall kontrollera ledningsorganets förvaltning (artikel 40.1). I denna paragraf behandlas tillsynen över den verkställande direktören. En sådan tillsyn skall utövas av såväl tillsynsorganet som ledningsorganet. Bestämmelsen om ledningsorganets tillsyn innebär ett förtydligande av vad som följer av 16 § andra stycket i denna lag jämfört med 8 kap. aktiebolagslagen. Tillsynsorganets kontroll över den verkställande direktören regleras däremot inte på något annat ställe än i förevarande paragraf. Det är alltså fråga om ytterligare en uppgift utöver de som anges i SE-förordningen och 17 § i denna lag. Således skall bestämmelserna i artikel 41 i SE-förordningen om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet – t.ex. skyldigheten att regelbundet lämna information till tillsynsorganet – tillämpas även på den kontroll som tillsynsorganet enligt förevarande paragraf skall utöva över den verkställande direktören. Även regeln i 20 § denna lag skall tillämpas på tillsynsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

26 §

I ett monistiskt organiserat europabolag skall förvaltningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 41 i SE-förordningen och i 20 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid förvaltningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

(Jfr 23 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.17 och 5.23.

Paragrafen innebär att förvaltningsorganet i ett monistiskt organiserat europabolag skall utöva kontroll över den verkställande direktören på samma sätt som ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag. För ytterligare kommentarer hänvisas till kommentaren till 20 och 25 §§.

Övriga bestämmelser

Aktieägares initiativrätt

27 §

En aktieägare har, oberoende av det antal aktier som han eller hon innehar, rätt att begära att ett eller flera nya ärenden skall tas upp på dag-

ordningen för en bolagsstämma. Begäran skall framställas skriftligen hos förvaltnings- eller ledningsorganet.

Ärendet skall tas upp vid bolagsstämman, om begäran har kommit in till förvaltnings- eller ledningsorganet

1. senast en vecka före den tidpunkt då kallelse enligt 9 kap. 13 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) tidigast får utfärdas, eller

2. efter den tidpunkt som anges i 1 men i sådan tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till bolagsstämman.

(Jfr 24 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.28.

I paragrafen regleras aktieägarnas rätt att få ett ärende behandlat på bolagsstämma. Denna rätt tillkommer enligt *första stycket* varje enskild aktieägare, oberoende av storleken på aktieinnehavet. Detta överensstämmer med vad som gäller enligt 9 kap. 11 § första stycket aktiebolagslagen men avviker från SE-förordningens huvudregel, som kräver att de initiativtagande aktieägarna tillsammans innehar aktier motsvarande minst 10 procent av det tecknade aktiekapitalet (artikel 56). Genom förevarande paragraf kommer Sverige att utnyttja den möjlighet som förordningen ger att föreskriva att initiativrätten inträder redan vid mindre innehav. Med ärende avses en fråga som är relevant för bolaget och som kan resultera i ett beslut på stämman.

Enligt artikel 56 skall de förfaranden och frister som skall gälla för aktieägarnas initiativrätt fastställas i den nationella lagen i den medlemsstat där europabolaget har sitt säte. Att begäran skall framställas skriftligen hos förvaltningsorganet eller ledningsorganet framgår av första stycket. I *andra stycket* anges de tidsfrister inom vilka begäran skall framställas. Bestämmelserna överensstämmer med reglerna i 9 kap. 11 § andra stycket aktiebolagslagen. Tidsfristen för när en begäran senast skall ha inkommit har i andra stycket 1 knutits till bestämmelserna i 9 kap. 13 § aktiebolagslagen om när kallelse till bolagsstämma tidigast får utfärdas. Sistnämnda bestämmelser är genom artikel 9 i SE-förordningen tillämpliga även på europabolag med säte i Sverige, eftersom SE-förordningen saknar särskilda bestämmelser om tid och sätt för kallelse till bolagsstämma.

Sammanställande av bolagsstämma genom länsstyrelsens försorg

28 §

Om en bolagsstämma som skall hållas enligt SE-förordningen, aktiebolagslagen (1975:1385), bolagsordningen eller ett stämmobeslut inte sammankallas på föreskrivet sätt, skall länsstyrelsen i det län där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte på anmälan av en ledamot i förvaltningsorganet, ledningsorganet eller tillsynsorganet eller på anmälan av den verkställande direktören, en revisor eller en aktieägare genast på bolagets bekostnad sammankalla stämman.

(Jfr 25 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.31.

Paragrafen har sin grund i artiklarna 54, 55 och 68.2 i SE-förordningen. I artiklarna 54 och 55 regleras sammankallande av bolagsstämman. Enligt artikel 54.2 kan bolagsstämman sammankallas när som helst av ledningsorganet, förvaltningsorganet, tillsynsorganet eller av

annat organ eller behörig myndighet i enlighet med den nationella lagen i den medlemsstat där europabolaget har sitt säte. Genom förevarande paragraf klargörs att länsstyrelsen i det län där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte skall utgöra behörig myndighet (jfr artikel 68.2) i detta avseende. Länsstyrelsens rätt att sammankalla stämman omfattar även de fall som regleras i artikel 55.3, nämligen då en stämman inte hålls inom viss tid efter det att en aktieägarminoritet av tillräcklig storlek har begärt att en sådan skall hållas.

Sanktioner mot europabolag med säte och huvudkontor i olika stater

29 §

Om ett europabolag inte uppfyller skyldigheten i artikel 7 i SE-förordningen att ha sitt säte och sitt huvudkontor i samma stat, skall Bolagsverket genom ett särskilt beslut fastställa att bolaget inte uppfyller den skyldigheten. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket förelägga bolaget att inom viss tid göra rättelse. Därvid skall 13 kap. 23 § aktiebolagslagen (1975:1385) tillämpas. Föreläggandet skall innehålla en erinran om att bolaget kommer att förpliktas att gå i likvidation om bolaget inte gör rättelse.

Om bolaget inte följer föreläggandet, skall Bolagsverket besluta att bolaget skall gå i likvidation. Beslut om likvidation skall dock inte meddelas, om likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning hos verket.

Ett beslut om likvidation enligt andra stycket får inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

(Jfr 26 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.30.

Paragrafen har sin grund i artikel 64. Enligt denna skall den stat där ett europabolag har sitt säte vidta ”lämpliga åtgärder” om bolaget inte uppfyller skyldigheten i artikel 7 att ha sitt säte och huvudkontor i samma stat. I enlighet härmed har i denna paragrafs *första stycke* föreskrivits att Bolagsverket i dessa fall skall vidta vissa åtgärder. Till att börja med skall verket meddela ett beslut i vilket verket fastställer att det föreligger en överträdelse i aktuellt avseende. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket vidare förelägga bolaget att inom viss tid göra rättelse. Bolaget har därvid två alternativ, antingen att flytta huvudkontoret till Sverige eller att i enlighet med det förfarande som anges i artikel 8 flytta sitt säte till det land där huvudkontoret är beläget. Tidsfristen bör bestämmas med beaktande av den tid som ett sådant förfarande kan förväntas ta. Handläggningen av ärendet skall följa bestämmelserna i 13 kap. 23 § aktiebolagslagen.

Av artikel 64 följer vidare att medlemsstaten är skyldig att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att ett europabolag som inte vidtar rättelse i tid försätts i likvidation. Bestämmelser om detta har tagits in i *andra stycket*. Det följer av artikel 63 i SE-förordningen att aktiebolagslagens bestämmelser om genomförandet av likvidationen (se 13 kap. 29–46 §§) är tillämpliga vid likvidation av ett europabolag.

I SE-förordningen anges inte närmare vad som avses med begreppet ”huvudkontor”. Det har inte heller ansetts möjligt att ta in några bestämmelser om detta i den svenska lagen. Kopplingen till EG-förordningen kräver också återhållsamhet när det gäller uttalanden i förar-

betena. Det är fråga om ett gemenskapsrättsligt begrepp (se även artikel 48 i EG-fördraget) och följaktligen finns det inte något utrymme för att ge begreppet en specifik svensk innebörd. Ytterst kan tolkningsfrågor av detta slag komma att avgöras av EG-domstolen.

Bolagsverket skall inte meddela beslut om likvidation om bolaget vidtar rättelse medan handläggningen pågår vid verket. Bevisning om att grunden för likvidation har upphört måste dock läggas fram innan verket skiljer sig från ärendet. Det är således inte tillräckligt att bevis om att rättelse har skett presenteras i högre instans. Bestämmelsen motsvarar vad som gäller enligt 13 kap. 10 § aktiebolagslagen.

Det framgår av 32 § att det är möjligt att överklaga såväl Bolagsverkets fastställelsebeslut enligt första stycket som verkets likvidationsbeslut enligt andra stycket. Av bestämmelserna i första stycket följer att ett likvidationsbeslut enligt denna paragraf inte får meddelas förrän det beslut genom vilket överträdelsen har fastställts har vunnit laga kraft. Givetvis skall också den i likvidationsföreläggandet angivna tiden ha löpt ut. I *tredje stycket* föreskrivs vidare att ett likvidationsbeslut av ifrågavarande slag inte får verkställas förrän det har vunnit laga kraft. Detta skiljer sig från vad som normalt gäller för Bolagsverkets beslut om likvidation (jfr 13 kap. 10 § fjärde stycket aktiebolagslagen).

SE-förordningen ålägger även den stat där ett europabolag i strid med artikel 7 har sitt huvudkontor en viss skyldighet att agera. Sålunda skall enligt artikel 64.4 myndigheterna i denna medlemsstat omgående underätta den medlemsstat där europabolaget har sitt säte. Närmare föreskrifter om sådan underrättelse kommer att tas in i en särskild förordning.

Straff och vite

30 §

Bestämmelserna om straff i 19 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) skall tillämpas på europabolag. Vad som sägs där om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på europabolagets lednings- eller förvaltningsorgan eller ledamöterna i dessa organ samt, i den utsträckning som följer av 16 § tredje stycket, på tillsynsorganet eller dess ledamöter.

(Paragrafen saknar motsvarighet i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.37.

Bestämmelsen pekar ut de straffrättsliga regler som skall tillämpas på ett europabolag med säte i Sverige. Det gäller till att börja med bestämmelserna i 19 kap. 1 § aktiebolagslagen om överträdelser av bl.a. reglerna om styrelsearbetet (jfr 8 kap. 15 §), låneförbudet (jfr 12 kap. 7 och 9 §§) och förbudet mot att utse s.k. målvakter (jfr 8 kap. 9 och 27 §§). Eftersom ett europabolag enligt artiklarna 1 och 10 i SE-förordningen skall behandlas som ett publikt aktiebolag blir det inte aktuellt att tillämpa sådana straffbestämmelser som specifikt avser förfaranden i privata aktiebolag (se främst 19 kap 1 § första stycket 1 aktiebolagslagen).

Paragrafen avser endast att fånga upp sådana straffbestämmelser som enligt sin lydelse gäller i fråga om *aktiebolag*. Sådana bestämmelser kan nämligen inte utan ett särskilt straffstadgande tillämpas på europabolag (se vidare avsnitt 5.37). Paragrafen innebär inte någon begränsning när

det gäller möjligheten att tillämpa generellt utformade straffbestämmelser i t.ex. brottsbalken på förfaranden inom ett europabolag. Paragrafen utesluter inte heller att generellt utformade bestämmelser om förverkande på grund av brott tillämpas också i fråga om europabolag.

Att reglerna om insiderbrott i insiderstrafflagen (2000:1086) skall tillämpas på den som på sätt som anges i den lagen utnyttjar insiderinformation beträffande ett europabolag framgår av insiderstrafflagens bestämmelser.

31 §

Bestämmelserna om vite i 19 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975:1385) skall tillämpas på europabolag. Vad som sägs där om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på europabolagets lednings- eller förvaltningsorgan eller ledamöterna i dessa organ.

(Paragrafen saknar motsvarighet i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.37.

Genom regeln görs aktiebolagslagens bestämmelser om vite tillämpliga också i fråga om europabolag. Av 16 och 22 §§ följer att bestämmelsen skall tillämpas på ledningsorganets ledamöter i ett dualistiskt organiserat europabolag och på förvaltningsorganets ledamöter i ett monistiskt organiserat europabolag.

Överklagande

32 §

Bolagsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller verkets beslut i ett tillståndsärende enligt 11 §, verkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 15 § samt verkets beslut enligt 31 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Bolagsverkets beslut i ett ärende enligt 29 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 29 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då bolaget fick del av beslutet. Ett beslut enligt 29 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt andra stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

(Jfr 27 § i departementspromemorians förslag.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande av Bolagsverkets beslut. Bestämmelserna, som har utformats med 18 kap. 7 § tredje stycket och 8 § aktiebolagslagen som förebild, innebär att Bolagsverkets beslut i registreringsärenden och i ärenden om flyttning av ett europabolags säte får överklagas till länsrätten (se *första stycket*). Detsamma gäller beslut om att vägra utfärda ett intyg enligt 15 § liksom beslut om vite enligt 31 §. Behörig länsrätt är Länsrätten i Väster-norrlands län. Beslut i ärenden enligt 29 § får överklagas till tingsrätten i den ort där bolaget har sitt säte (se *andra stycket*).

I *tredje stycket* har klargjorts att lagen (1996:242) om domstolsärenden är tillämplig vid överklagande av verkets beslut enligt 29 §. Det innebär bl.a. att tingsrättens beslut i ett sådant ärende får överklagas till hovrätten

inom tre veckor från beslutet. Av 1 § lagen om domstolsärenden följer att den lagen skall tillämpas även vid rättens prövning av ett från Bolagsverket överlämnat ärende om flyttning av ett europabolags säte. Prop. 2003/04:112

Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 8 oktober 2004, vilket är samma dag som SE-förordningen träder i kraft. Direktivet om arbetstagarinflytandet i europabolag skall vara införlivat i svensk rätt samma datum. Den allmänna regeln är att civilrättslig lagstiftning endast gäller rättshandlingar som företas efter ikraftträdandet. Det innebär att det inte är möjligt att bilda ett europabolag i Sverige före tidpunkten för lagens och SE-förordningens ikraftträdande.

8.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

1 §

Identitetsbeteckning i numerisk form (organisationsnummer) skall fastställas för

1. aktiebolag, *europabolag med säte i Sverige*, handelsbolag, ekonomisk förening och samfällighetsförening,
2. allmän försäkringskassa, erkänd arbetslöshetskassa, understödsförening och annan allmän inrättning som enligt lag eller annan författning står under offentlig tillsyn,
3. kommun, landsting, kommunalförbund och annat organ för samverkan mellan kommuner, och
4. registrerat trossamfund och dess organisatoriska delar.

(Paragrafen saknar motsvarighet i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.31.

I punkten 1 har gjorts ett tillägg som innebär att europabolag som har säte i Sverige i samband med registrering skall tilldelas ett organisationsnummer.

8.3 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

8 kap.

9 §

Den som är underårig eller i konkurs eller som har en förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara styrelseledamot. Att detsamma gäller den som har näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

Till styrelseledamot får inte utan godtagbara skäl utses någon som inte avser att ta del i sådan verksamhet som enligt denna lag ankommer på styrelsen.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

(Jfr 8 kap. 9 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.25.

I det nya *tredje stycket* har den redan tidigare gällande principen att en juridisk person inte kan vara styrelseledamot i ett aktiebolag lagfästs. Bestämmelsen har tillkommit med anledning av artikel 47.1 i SE-förordningen, där det föreskrivs att ett bolag eller en annan juridisk person skall ha rätt att vara ledamot i ett europabolags organ, såvida inte annat stadgas i den på publika aktiebolag tillämpliga lagen i den medlemsstat där europabolaget har sitt säte. En konsekvens av den nya bestämmelsen är således att en juridisk person inte heller kan utses till ledamot i ett "svenskt" europabolags förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan. Ett förordnande i strid med bestämmelsen är ogiltigt. Bestämmelsen gäller även i de fall då ett europabolag som har bildats i en annan medlemsstat flyttar sitt säte till Sverige. Om det i ett sådant bolag finns juridiska personer som styrelseledamöter, kommer dessa alltså att förlora sin behörighet i och med att bolaget registreras här.

8.4 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

1 kap.

1 §

Försäkringsrörelse får drivas endast av försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag som fått tillstånd (koncession) till detta enligt denna lag, om inte annat följer av 2 § eller 10 § tredje stycket.

Av rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen) följer att bestämmelserna i denna lag om publika försäkringsaktiebolag skall tillämpas på europabolag som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse när det gäller frågor som inte regleras i SE-förordningen. Särskilda bestämmelser om europabolag finns i 1 a kap. denna lag.

Finansinspektionen skall efter ansökan lämna förhandsbesked om huruvida koncession enligt första stycket krävs för en planerad verksamhet.

Försäkringsbolagen skall stå under tillsyn av Finansinspektionen.

Registreringsmyndighet för försäkringsbolag är Bolagsverket.

För varje försäkringsbolag skall finnas ett huvudkontor i Sverige.

(Jfr 1 kap. 1 § i departementspromemorians förslag.)

I ett nytt *andra stycke* erinras om att bestämmelserna i denna lag om publika försäkringsaktiebolag skall tillämpas på europabolag som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse när det gäller frågor som inte regleras i SE-förordningen. Detta följer av artikel 9.3 i SE-förordningen. Vidare erinras om att särskilda bestämmelser om europabolag finns i 1 a kap. denna lag.

1 a kap. Särskilt om europabolag som driver försäkringsrörelse

Tillämpliga bestämmelser

1 §

För europabolag med säte i Sverige som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse gäller 2–5, 7 och 8 §§, 16 § första och andra

styckena, 17–29 och 32 §§ i lagen (2004:000) om europabolag samt bestämmelserna i detta kapitel.

För ett sådant europabolag skall vad som sägs i

1. 5 § lagen om europabolag om tillämpningen av 14 kap. 1 § tredje stycket aktiebolagslagen (1975:1385), i stället avse 15 a kap. 1 § tredje stycket denna lag,

2. 7 § första stycket lagen om europabolag om registreringsbestämmelser, i stället avse bestämmelser i denna lag och andra författningar om registrering i försäkringsregistret,

3. 17 § andra stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 9 kap. 16 § aktiebolagslagen, i stället avse 9 kap. 9 § fjärde stycket denna lag,

4. 21 § lagen om europabolag om tillämpningen av 10 kap. 6 § aktiebolagslagen, i stället avse 10 kap. 12 § denna lag,

5. 27 § andra stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 9 kap. 13 § första stycket aktiebolagslagen, i stället avse 9 kap. 9 § första stycket denna lag,

6. 28 § lagen om europabolag om aktiebolagslagen, i stället avse denna lag, och

7. 32 § första stycket lagen om europabolag om 11 §, i stället avse 4 § i detta kapitel.

(Paragrafen saknar motsvarighet i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har delvis behandlats i avsnitt 5.2.

I bestämmelsens *första stycke* finns en hänvisning till de bestämmelser i lagen om europabolag som skall vara tillämpliga på europabolag som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse. Hänvisningen till 2–5 §§ lagen om europabolag innebär att den lagens bestämmelser om firma, arbetstagarinflytande, deltagande i bildandet av europabolag och redovisningsvaluta tillämpas också på försäkringsbolag som driver verksamheten i europabolagsform. På samma sätt förhåller det sig med bestämmelserna om registreringsmyndighet och offentliggörande av beslut i vissa fall (se 7 och 8 §§) och vad som i 16 § första och andra styckena lagen om europabolag föreskrivs om ledningsorganet eller dess ledamöter i dualistiskt organiserade europabolag. Regleringen av tillsynsorganet och dess ledamöter finns dock i detta kapitel. Genom hänvisningarna till 17–29 §§ lagen om europabolag tillämpas bl.a. vad som i den lagen föreskrivs om monistiskt organiserade europabolag, antalet ledamöter i europabolagets organ och om den verkställande direktören även på europabolag som driver försäkringsrörelse. I 28 § lagen om europabolag föreskrivs att om en bolagsstämma inte sammankallas på föreskrivet sätt skall berörd länsstyrelse på närmare angivet sätt sammankalla stämman. Detta gäller genom hänvisningen även för försäkringsbolag. Genom hänvisningen till 29 § lagen om europabolag får vidare Bolagsverket en skyldighet att förelägga ett försäkringsbolag som har sitt säte och sitt huvudkontor i olika stater att vidta rättelse. Vid förfarandet skall verket tillämpa grunderna för 13 kap. 23 § aktiebolagslagen. Slutligen tillämpas även bestämmelsen om överklagande m.m. i 32 § lagen om europabolag på europabolag som driver försäkringsrörelse. I avsnitt 5.37 redogörs för skälet till att straff- och vitesbestämmelserna i lagen om europabolag inte skall tillämpas i fråga om ett europabolag som har koncession att driva försäkringsrörelse.

I *andra stycket* finns för europabolag som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse en särreglering beträffande vissa bestämmelser i

lagen om europabolag. I de angivna bestämmelserna i lagen om europabolag hänvisas till aktiebolagslagen eller bestämmelser i den lagen. Eftersom aktiebolagslagen inte är tillämplig på försäkringsaktiebolag måste det i stället hänvisas till denna lag och till de bestämmelser i denna lag som motsvarar de bestämmelser i aktiebolagslagen som det hänvisas till i lagen om europabolag. Detta gäller t.ex. 5 § lagen om europabolag där det hänvisas till 14 kap. 1 § aktiebolagslagen. När den bestämmelsen skall tillämpas på ett europabolag med säte i Sverige som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse skall i stället hänvisningen gälla till 15 a kap. 1 § tredje stycket denna lag. På motsvarande sätt förhåller det sig med hänvisningar vid tillämpningen av 7 § första stycket, 17 § andra stycket, 21 §, 27 § andra stycket, 28 § samt 32 § första stycket.

Ansökan om koncession

2 §

Ett europabolag som med stöd av artikel 8 i SE-förordningen beslutat att bolagets säte skall flyttas till Sverige får ansöka om koncession och stadfästelse av bolagsordningen innan bolaget har registrerats i Sverige. För en sådan ansökan gäller 2 kap. 3 § andra–sjunde styckena, 3 a–3 c och 5 §§. Ansökan får prövas innan bolaget har registrerats i europabolagsregistret.

(Jfr 1 a kap. 1 § i departementspromemorians förslag.)

Paragrafen behandlar ansökan om koncession av ett europabolag som avser att flytta sitt säte från en annan medlemsstat till Sverige.

I 2 kap. finns bestämmelser om bildande av ett försäkringsbolag. Av det kapitlet framgår att koncession inte kan ges till ett befintligt aktiebolag. I stället ingår koncessionsförfarandet som ett led i bildandet av bolaget. Av 15 a kap. 13 § framgår vidare att vid fusion prövas ansökan om koncession i samband med fusionen. Bestämmelserna i 2 kap. och 15 a kap. är enligt SE-förordningen tillämpliga även på europabolag. De bedöms också gå att förena med SE-förordningens regler om bildande av europabolag och ger då följande resultat.

Vid bildande av ett svenskt europabolag genom fusion behandlas koncessionsansökan i samband med fusionsärendet enligt 15 a kap. 13 §. Vid bildande av holdingbolag i form av ett svenskt europabolag, uppkommer inte frågan om koncession, eftersom holdingbolaget endast övertar aktier som innehas av andra personer eller företag. Bildande av ett svenskt dotterbolag i form av europabolag skall ske på samma sätt som när ett företag bildar ett dotterbolag i form av ett nationellt publikt aktiebolag. I det fallet blir alltså bestämmelserna i 2 kap. tillämpliga. Ombildning av ett publikt aktiebolag till ett europabolag bör inte ge upphov till några nya frågor om tillstånd. Om aktiebolaget redan har tillstånd att driva försäkringsrörelse fortsätter det tillståndet att gälla för europabolaget. Om aktiebolaget inte har något sådant tillstånd är det inte möjligt att i det skedet ansöka om tillstånd. Det följer av regeln om att befintliga bolag inte kan ansöka om tillstånd att driva försäkringsrörelse.

Om ett europabolag vill flytta sitt säte till Sverige, blir dock bedömningen en annan. Ett europabolag som flyttar sitt säte från en annan medlemsstat till Sverige är redan bildat, om än i en annan medlemsstat. Flertalet bestämmelser om bolags bildande är därför inte aktuella att

tillämpa på ett europabolag. Reglerna i försäkringsrörelselagen kan till och med lägga hinder i vägen för ett utländskt europabolag som vill flytta sitt säte till Sverige. För att komma till rätta med det problemet föreslås i den aktuella paragrafen att för en sådan ansökan skall 2 kap. 3 § andra-sjunde styckena, 3 a–3 c och 5 §§ tillämpas. Av paragrafen framgår att ett befintligt europabolag som beslutat att bolagets säte skall flyttas kan ges koncession. Det framgår vidare att ansökan om koncession kan göras och prövas innan bolaget registrerats i europabolagsregistret.

Utfärdande av intyg vid bildande av ett europabolag genom fusion

3 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 15 a kap. 13 § och beslutet har vunnit laga kraft.

(Jfr 1 a kap. 2 § i departementspromemorians förslag.)

I paragrafen behandlas utfärdande av ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen. Beträffande paragrafens närmare innebörd hänvisas till författningskommentaren till 6 § lagen om europabolag.

Flyttning av ett europabolags säte

4 §

Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning, och

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall bolaget föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Finansinspektionen skall underrätta Bolagsverket om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

(Jfr 1 a kap. 5 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.7.

Paragrafen innehåller bestämmelser om bolagets ansökan om tillstånd att flytta sitt säte. Bestämmelserna stämmer närmast överens med 15 a kap. 13 §. Ansökan skall enligt *första stycket* prövas av Finansinspektionen eller, i vissa fall, regeringen och skall enligt *andra stycket* ges in till Finansinspektionen inom en månad från bolagsstämmans beslut om

flyttning. Det följer av allmänna principer att ansökan skall avvisas om den kommer in efter den tidpunkten.

Av *tredje stycket* framgår vilka handlingar som skall ges in vid ansökan om tillstånd att flytta sätet. Bestämmelsen, som saknar tidigare motsvarighet i förevarande lag, motsvarar 11 § andra stycket punkterna 1–3 lagen om europabolag. Till skillnad från vad som gäller för andra europabolag, finns det för europabolag som driver försäkringsrörelse inte någon skyldighet att underrätta bolagets kända borgenärer. Följaktligen behöver bolaget inte heller intyga att så skett (jfr 11 § andra stycket punkten 4 lagen om europabolag).

Av *fjärde stycket* framgår att följderna av att en handling saknas är att ansökan skall avvisas. Innan avvisning får ske, skall dock bolaget ha beretts tillfälle att avhjälpa bristen. Avvisning skall också ske om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning. Som exempel kan nämnas att bolagsstämans beslut om flyttning är behäftat med något formellt fel eller att det inte fattats med erforderlig majoritet.

Av *femte stycket* framgår att Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om gjorda ansökningar och lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

5 §

Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas om

1. *bolagets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till bolagets ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,*

2. *bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med försäkringstagares eller andra fordringsägares intressen, och*

3. *det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 8.15 i SE-förordningen.*

(Jfr 1 a kap. 6 § i departementspromemorians förslag.)

I paragrafen behandlas förutsättningarna för att tillstånd till flyttning av ett säte till en annan medlemsstat skall meddelas. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 5.7.

Avgörande för om flyttning av ett europabolags säte skall medges eller ej är enligt *första och andra punkterna* att bolagets ekonomiska förhållanden är sådana att flyttningen kan anses förenlig med försäkringstagares och andra fordringsägares intressen. En liknande prövning görs i dag vid nationella fusioner (se 15 a kap. 13 § fjärde stycket). Genom den paragrafen har artikel 13 i det tredje bolagsrättsliga direktivet (fusionsdirektivet, 78/855/EEG) genomförts. Den artikeln anger bl.a. att vid fusion skall lagstiftningen i medlemsstaterna på ett betryggande sätt skydda rättigheterna för borgenärerna i de fusionerande bolagen, varvid lagstiftningen i medlemsstaterna i detta syfte minst skall föreskriva att dessa borgenärer har rätt till betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden.

Vid flyttning av säte föreskrivs i SE-förordningen att den behöriga myndigheten skall pröva att de intressen som borgenärer och övriga rättighetshavare har mot bolaget, inbegripet offentliga organs intressen, är skyddade på ett betryggande sätt i överensstämmelse med de krav som

har fastställts av den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte före flyttningen (artikel 8.7).

Frågan om vad som skall anses utgöra ”betryggande säkerhet” får överlämnas till rättstillämpningen. Vad gäller innebörden av begreppet ”bolagets ekonomiska förhållanden” bör det tolkas i ljuset av förordningsbestämmelsen. Här görs dock bedömningen att begreppet inte enbart är begränsat till det enskilda bolagets ekonomiska ställning. Hänsyn bör även tas till de ekonomiska förhållanden bolaget kommer att verka under efter flyttningen.

Bestämmelsen är tillämplig på de fordringar som föreligger vid Finansinspektionens prövning.

Tredje punkten har inte någon motsvarighet i fusionsbestämmelserna. Den innebär att tillstånd till flyttning inte skall lämnas om det föreligger ett sådant hinder som avses i artikel 8.15 i SE-förordningen. Beträffande innebörden av den artikeln, se författningskommentaren till 15 § lagen om europabolag.

6 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen när beslut om tillstånd enligt 5 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft.

(Jfr 1 a kap. 7 § i departementspromemorians förslag.)

Av paragrafen framgår att Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen även för europabolag som har koncession att driva försäkringsrörelse.

Beträffande paragrafens närmare innehåll hänvisas till författningskommentaren till 15 § lagen om europabolag.

Dualistiskt organiserade europabolag

7 §

I fråga om europabolag med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen (dualistiskt organiserade europabolag) skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

- 2 kap. 3 § femte stycket 3 om ledningsprövning,*
- 7 a kap. 10 § om tystnadsplikt,*
- 8 kap. 1 § femte stycket om suppleanter,*
- 8 kap. 2 § första stycket om förtida avgång,*
- 8 kap. 4 § om bosättningskrav och obehörighetsgrunder,*
- 8 kap. 6 § om anmälan av aktieinnehav,*
- 8 kap. 10 § tredje stycket om protokoll,*
- 8 kap. 11 § första stycket andra meningen om beslutsunderlag,*
- 8 kap. 11 § första stycket tredje meningen om inträde av suppleant,*
- 8 kap. 12 § första stycket om jäv,*
- 8 kap. 17 § om registrering,*
- 9 kap. 12 § om upplysningsplikt mot bolagsstämman,*
- 9 kap. 20 § om klander av bolagsstämmobeslut,*
- 9 kap. 21 § om talan mot bolaget och skiljeförfarande,*
- 10 kap. 5 § om revisorsjäv,*
- 10 kap. 9 § om tillhandahållande av upplysningar till revisorn,*
- 10 kap. 11 § första stycket om revisionsberättelsen,*

11 kap. 11 § om jäv för lekmannarevisorer,
 11 kap. 14 § om lekmannarevisorernas granskningsrapport,
 12 kap. 12 och 13 §§ om förbud mot vissa lån m.m.,
 14 kap. 3 § om tvångslikvidation,
 14 kap. 18 § andra–fjärde styckena om styrelseval i samband med
 upphörande av likvidation,
 16 kap. 1 och 4–6 §§ om skadestånd,
 19 kap. 8 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen,
 19 kap. 9 § andra stycket om rätt för Finansinspektionen att närvara
 vid styrelsesammanträde och delta i överläggningarna,
 19 kap. 11 § andra stycket 4 om föreläggande att vidta rättelse,
 19 kap. 16 § första meningen om förbud för en ledamot i Finans-
 inspektionens styrelse eller en befattningshavare hos inspektionen att
 ingå i ett svenskt försäkringsbolags styrelse, och
 20 kap. 4 a § om avregistrering av ledamot.

(Jfr 1 a kap. 8 § i departementspromemorians förslag.)

Paragrafen gäller för europabolag som har ett sådant förvaltnings-
system som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen, dvs. dualistiskt
organiserade europabolag. Förslaget har behandlats i avsnitt 5.22.

Någon motsvarighet till tillsynsorganet i dualistiskt organiserade bolag
finns inte i svensk associationsrätt. Vad som gäller för tillsynsorganet
finns reglerat i SE-förordningen samt 16 § tredje stycket lagen om
europabolag som hänvisar till bestämmelser i aktiebolagslagen. Eftersom
aktiebolagslagen inte är tillämplig på försäkringsaktiebolag måste i
stället hänvisningar till motsvarande bestämmelser i förevarande lag tas
in i en särskild bestämmelse. Därutöver finns det behov av att särskilt
reglera tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europabolag utifrån vad
som föreskrivs om styrelsen eller dess ledamöter i denna lag. Dessa
bestämmelser berörs närmare nedan. I övrigt hänvisas till författnings-
kommentaren till 16 § tredje stycket lagen om europabolag.

Enligt 2 kap. 3 § femte stycket 3 får koncession för ett försäkrings-
aktiebolag inte meddelas om de som avses ingå i bolagets styrelse inte
har tillräckliga insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som
ingår i ledningen för ett försäkringsbolag och även i övrigt inte är lämpliga
för en sådan uppgift. Genom hänvisningen till 2 kap. 3 § femte stycket
3 i denna bestämmelse följer således att om försäkringsrörelse avses
drivas av ett dualistiskt organiserat europabolag, skall samma krav ställas
på dem som avses att ingå som ledamöter i tillsynsorganet. Att detsamma
gäller för ett europabolag som ansöker om tillstånd i Sverige med an-
ledning av att det avser att flytta sitt säte hit framgår av 1 a kap. 2 § som
hänvisar bl.a. till 2 kap. 3 § femte stycket.

I 7 a kap. 10 § föreskrivs att bl.a. en styrelseledamot hos ett företag
som vid fullgörandet av skyldigheter enligt 7 a kap. får kunskap om vissa
affärsförhållanden inte obehörigen får röja vad han fått veta. Att även
den bestämmelsen gäller för ledamöter i tillsynsorganet följer av hän-
visningen i denna paragraf.

Enligt 19 kap. 8 § får Finansinspektionen, när det anses nödvändigt,
sammankalla ett försäkringsbolags styrelse. Har styrelsen inte rättat sig
efter en begäran från inspektionen om att kalla till en extra bolags-
stämma, får inspektionen också utfärda en sådan kallelse. Företrädare för
inspektionen får därvid närvara vid ett styrelsesammanträde, som
inspektionen har utlyst, och vid bolagsstämma samt delta i överlägg-

ningarna (19 kap. 9 § andra stycket). Finansinspektionen får motsvarande rätt i fråga om tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europabolag. Bestämmelsen torde komma att tillgripas endast i allvarliga undantagsfall, t.ex. om inspektionen konstaterat sådana allvarliga missförhållanden i bolagets verksamhet att inspektionen anser det nödvändigt att framföra sina synpunkter direkt till bolagets tillsynsorgan. I ett dualistiskt organiserat europabolag ansvarar ledningsorganet för bolagets ledning och förvaltning, dvs. uppgifter som ankommer på styrelsen i ett svenskt aktiebolag. Tillsynsorganet kontrollerar emellertid ledningsorganets förvaltning samt väljer och entledigar ledamöterna i ledningsorganet (artiklarna 39.2 och 40.1 i SE-förordningen). På motsvarande sätt som Finansinspektionen kan sammankalla styrelsen i ett försäkringsbolag – eller med stöd av bestämmelserna i 1 a kap. 1 § och 16 § andra stycket lagen om europabolag, ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag – bör inspektionen därför också kunna sammankalla tillsynsorganet om det anses nödvändigt.

I 19 kap. 11 § andra stycket 4 föreskrivs att Finansinspektionen skall förelägga ett försäkringsbolag eller dess styrelse att vidta rättelse om inspektionen finner att bl.a. någon av dem som ingår i försäkringsbolagets styrelse inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 3 § femte stycket 3, dvs. att denne inte är lämplig för uppgiften. Som har redogjorts för ovan är den bestämmelsen tillämplig även på tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag. Genom hänvisningen i denna paragraf gäller Finansinspektionens rätt att förelägga om rättelse även för det fall inspektionen skulle finna att en ledamot i tillsynsorganet inte är lämplig för uppgiften.

Någon hänvisning finns emellertid inte till 19 kap. 11 § nionde stycket. Detta förklaras av att styrelsen inte uttryckligen nämns där. I bestämmelsen föreskrivs att en koncession kan förklaras förverkad om ett bolag inte längre uppfyller kraven för koncession. Ett av villkoren för att koncession skall beviljas är att de som ingår i bolagets styrelse är lämpliga för uppgiften (2 kap. 3 § femte stycket 3), vilket stadgande ju också gäller för ledamöterna i tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag. Av detta följer således att en koncession kan återkallas också om en ledamot i tillsynsorganet inte uppfyller kravet på lämplighet.

En ledamot i styrelsen för Finansinspektionen eller en befattningshavare hos Finansinspektionen får enligt 19 kap. 16 § första meningen inte vara ledamot i styrelsen för bl.a. ett svenskt försäkringsbolag. Motsvarande bör gälla avseende möjligheten att vara ledamot i tillsynsorganet för ett dualistiskt organiserat europabolag som driver försäkringsrörelse.

Genom hänvisningen i 1 § till 16 § andra stycket och 22 § lagen om europabolag följer att bl.a. de i paragrafen angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

4 §

Verkställande direktören och minst halva antalet styrelseledamöter skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte något annat tillåts i särskilda fall. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av synnerlig vikt prövas dock av regeringen.

Den som är underårig eller i konkurs eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte vara styrelseledamot eller verkställande direktör. Att detsamma gäller den som är underkastad näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

(Jfr 8 kap. 4 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.25.

I paragrafen har förts in ett nytt *tredje stycke*. Bestämmelsen överensstämmer med den som föreslås i 8 kap. 9 § tredje stycket aktiebolagslagen, se författningskommentaren till den bestämmelsen.

8.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud

4 §

Har näringsverksamhet bedrivits av en juridisk person får, under de förutsättningar som anges i 1–3 §§, näringsförbud meddelas, i fråga om

- kommanditbolag: komplementär,
- annat handelsbolag: bolagsman,
- aktiebolag och försäkringsbolag: ledamot och suppleant i styrelsen samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,
- bankaktiebolag, sparbank och ekonomisk förening: ledamot och suppleant i styrelsen,

europaisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige: företagsledare,

europabolag med säte i Sverige: ledamot och suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

om denne begått brottet i näringsverksamheten eller innehade sin ställning när betalningen av skatt, tull eller avgift underläts eller den juridiska personen försattes i konkurs.

Första stycket gäller också den som i annan egenskap än där sägs faktiskt har utövat ledningen av en näringsverksamhet eller utåt har framträtt som ansvarig för en enskild näringsverksamhet.

Under de förutsättningar som anges i 2 § får näringsförbud även meddelas den som innehade sin ställning enligt första stycket senare än ett år innan konkursansökan kom in till tingsrätten.

(Jfr 4 § i departementspromemorians förslag.)

I paragrafen anges vilka befattningshavare i olika juridiska personer som under vissa förutsättningar kan meddelas näringsförbud. Paragrafen har kompletterats med en särskild punkt om europabolag med säte i Sverige. Kompletteringen i *första stycket* innebär att ledamöter och suppleanter i ett sådant bolags förvaltnings-, lednings- och tillsynsorgan samt bolagets verkställande och vice verkställande direktör kan åläggas näringsförbud. Detsamma gäller andra faktiska företrädare för europa-

bolaget (jfr andra stycket). Den nya punkten är tillämplig även på Prop. 2003/04:112 europabolag som driver bank- eller försäkringsrörelse.

6 §

Den som är underkastad näringsförbud får inte

1. driva näringsverksamhet,
2. vara bolagsman i ett annat handelsbolag än kommanditbolag eller komplementär i ett kommanditbolag eller medlem i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
3. vara stiftare av ett aktiebolag, en sparbank eller ett försäkringsbolag,
4. vara ledamot eller suppleant i styrelsen för ett aktiebolag, en sparbank, ett försäkringsbolag, ett handelsbolag, en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller en ekonomisk förening eller en sådan ideell förening eller stiftelse som driver näringsverksamhet *eller ledamot eller suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet för ett europabolag med säte i Sverige,*
5. vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag, ett försäkringsbolag *eller ett europabolag med säte i Sverige* eller företagsledare i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
6. vara firmatecknare eller i annan egenskap vara ställföreträdare för en sådan juridisk person som anges vid 4,
7. faktiskt utöva ledningen av en näringsverksamhet eller av en sådan juridisk person som är bokföringspliktig även om den inte driver näring,
8. äga så många aktier i ett aktiebolag, ett försäkringsaktiebolag *eller ett europabolag med säte i Sverige* att hans andel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget överstiger femtio procent, eller
9. inneha fullmakt att företräda en enskild näringsidkare i dennes näringsverksamhet eller en juridisk person som anges i 4.

Förbudet i första stycket 9 gäller inte i fråga om fullmakt som avses i 10 § andra stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område.

Beträffande verkställande direktör och vice verkställande direktör för en filial enligt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. och föreståndare för en verksamhet enligt samma lag finns bestämmelser om näringsförbud i den lagen.

Näringsförbud utgör inget hinder mot att sådan verksamhet bedrivs som innebär utövning av rättighet som avses i 2 kap. 1 § regeringsformen eller 1 kap. 1 §, 4 kap. 1 §, 6 kap. 1 § eller 13 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen eller 1 kap. 1 §, 3 kap. 1, 2 eller 8 § eller 10 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen.

(Jfr 6 § i departementspromemorians förslag.)

I *första stycket 4* har ledamot eller suppleant i ett europabolags lednings-, förvaltnings- eller tillsynsorgan lagts till de befattningar som inte får innehas av den som är underkastad näringsförbud. När det gäller lednings- och förvaltningsorganen utgör tillägget ett förtydligande av vad som följer redan av lagen om europabolag (se 16 och 22 §§). I *första stycket 5* har europabolag med säte i Sverige lagts till de juridiska personer i vilka den som har näringsförbud inte får vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör. Även detta utgör ett förtydligande. Regelns innehåll följer redan av hänvisningen till nationell lagstiftning i artikel 9 i SE-förordningen. Av den artikeln följer att också regeln i *första stycket 8* är tillämplig på europabolag. I författningstexten har det tagits in ett förtydligande också om detta.

2 kap.

4 §

Ett värdepappersbolag skall ha en styrelse med minst fem ledamöter. Bolaget skall ha en verkställande direktör.

I ett värdepappersbolag skall revisorerna vara auktoriserade eller godkända revisorer. Minst en av de av stämman utsedda revisorerna skall vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som avlagt revisorsexamen. Till revisor kan även ett registrerat revisionsbolag utses. Bestämmelser om vem som kan vara huvudansvarig för revisionen och om underrättelseskyldighet finns i 17 § revisorslagen (2001:883).

För varje värdepappersbolag skall finnas ett huvudkontor i Sverige.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningsystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

1 kap. 8 § om tystnadsplikt,

2 kap. 1 § första stycket 4 om ledningsprövning,

3 kap. 7 § andra stycket 1 och femte stycket om kredit m.m. till styrelseledamot,

6 kap. 6 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

6 kap. 9 § tredje stycket 2 och fjärde stycket om återkallelse av tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i fjärde stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

(Jfr 2 kap. 4 § i departementspromemorians förslag.)

Enligt *första stycket* skall ett värdepappersbolag ha en styrelse med minst fem ledamöter. Av 16 § andra stycket lagen om europabolag följer att denna bestämmelse – och övriga bestämmelser om styrelsen – är tillämplig också på ledningsorganet i dualistiskt organiserade europabolag.

I det nya *fjärde stycket* anges vilka bestämmelser om styrelsen eller dess ledamöter i denna lag som gäller också för tillsynsorganet eller dess ledamöter i dualistiskt organiserade europabolag. Förslaget har behandlats i avsnitt 5.22.

Enligt 1 kap. 8 § gäller tystnadsplikt för uppgifter om en uppdragsgivares affärsförhållanden eller personliga förhållanden som en styrelseledamot eller befattningshavare har fått i den egenskapen. I artikel 49 i SE-förordningen föreskrivs tystnadsplikt för ledamöter i ett europabolags organ för information dessa innehar om europabolaget och vars röjande skulle skada bolagets intressen. Information om bolagets uppdragsgivare omfattas således inte av den bestämmelsen. Den tystnadsplikt som enligt bestämmelsen i lagen om värdepappersrörelse gäller för styrelseledamöter i värdepappersbolag skall därför gälla också för ledamot i tillsynsorganet.

I 2 kap. 1 § anges de förutsättningar som måste vara uppfyllda för att tillstånd att driva värdepappersrörelse skall meddelas. Till dessa förut-

sättningar hör att den som skall ingå i styrelsen skall uppfylla vissa krav i fråga om lämplighet. Av hänvisningen i paragrafen framgår att en motsvarande prövning skall göras av ledamöterna i tillsynsorganet.

Enligt 3 kap. 7 § får ett värdepappersbolag inte lämna kredit till en styrelseledamot på andra villkor än sådana som bolaget normalt ställer upp. Bolaget får inte heller på andra villkor än det normalt ställer upp lämna kredit mot säkerhet av borgen eller fordringsbevis som utfärdats av en styrelseledamot eller förvärva en fordran för vilken en styrelseledamot är betalningsskyldig. Om verksamheten drivs av ett dualistiskt organiserat europabolag skall vad som gäller för kreditgivning etc. till styrelseledamöter gälla också för ledamöter i tillsynsorganet.

6 kap. 6 § innehåller bestämmelser som ger Finansinspektionen rätt att sammankalla styrelsen i ett värdepappersbolag. Finansinspektionen föreslås nu få motsvarande rätt att kalla till sammanträde i tillsynsorganet, samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, som inspektionen har i fråga om styrelsesammanträde. Samma lösning föreslås i fråga om motsvarande bestämmelse i 13 kap. 12 § lagen om bank- och finansieringsrörelse (se 10 kap. 36 § lagen om bank- och finansieringsrörelse).

6 kap. 9 § innehåller bestämmelser om återkallelse av tillstånd att driva värdepappersrörelse. Bestämmelsen i tredje stycket punkten 2 anger att ett tillstånd att driva värdepappersrörelse skall återkallas om någon i bolagets styrelse inte uppfyller de krav på lämplighet som ställs på en sådan person. Av hänvisningen till den bestämmelsen framgår att detsamma gäller om ledamöterna i tillsynsorganet inte uppfyller de krav som ställs på dem.

I femte stycket har tagits in en erinran om att nämnda bestämmelser, enligt lagen om europabolag, skall tillämpas även på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

8.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet

1 kap.

2 §

Auktorisation och tillstånd kan meddelas svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och utländska företag.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen tillämpas på tillsynsorganet:

2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

8 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

11 kap. 5 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

11 kap. 7 § första stycket 4 och fjärde stycket om återkallelse av auktorisation eller tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna om styrelsen skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

(Jfr 1 kap. 2 § i departementspromemorians förslag.)

Prop. 2003/04:112

I paragrafen föreslås ett nytt *andra stycke* som anger vilka bestämmelser om styrelsen i denna lag som gäller också för tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europabolag. Förslaget har behandlats i avsnitt 5.22.

I 2 kap. 2 § anges de förutsättningar som måste vara uppfyllda för att auktorisation som börs skall meddelas. För tillstånd att driva clearingverksamhet finns motsvarande bestämmelse i 8 kap. 2 §. I paragrafernas första stycken punkten 4 finns bestämmelser om prövning av den som skall ingå i styrelsen. Av hänvisningen till denna paragraf framgår att en motsvarande prövning skall göras av ledamöterna i tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europabolag.

11 kap. 5 § innehåller bestämmelser som ger Finansinspektionen rätt att sammankalla styrelsen i ett bolag under tillsyn. Finansinspektionen ges här motsvarande rätt att kalla till sammanträde i tillsynsorganet, samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, som inspektionen har i fråga om styrelsesammanträde. Bestämmelsen har sin motsvarighet i bl.a. 13 kap. 12 § lagen om bank- och finansieringsrörelse (se 10 kap. 36 § lagen om bank- och finansieringsrörelse).

11 kap. 7 § innehåller bestämmelser om återkallelse av auktorisation eller tillstånd. Bestämmelsen i första stycket punkten 4 anger att ett tillstånd att driva verksamhet skall återkallas om någon i bolagets styrelse inte uppfyller de krav som ställs på en sådan person. Detsamma förslås här gälla om någon i tillsynsorganet inte uppfyller de krav som ställs på dem.

I *tredje stycket* har tagits in en erinran om att nämnda bestämmelser, enligt lagen om europabolag, skall tillämpas även på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

8.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag

7 kap.

13 §

En styrelseledamot eller befattningshavare hos ett holdingföretag med finansiell verksamhet eller ett holdingföretag med blandad verksamhet som i den egenskapen får kunskap om affärsförhållanden i ett företag som enligt 7 § skall lämna uppgifter, får inte obehörigen röja vad han fått veta och inte heller utnyttja kunskapen i strid med det uppgiftslämnande företagets intresse.

I det allmänna verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag tillämpas vad som sägs om styrelseledamot i första stycket på ledamot i tillsynsorganet.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att den i tredje stycket angivna bestämmelsen skall tillämpas också på ledamöter i ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

(Jfr 7 kap. 13 § i departementspromemorians förslag.)

Enligt *första stycket* i paragrafen gäller tystnadsplikt för uppgifter om vissa andra bolag som en styrelseledamot i ett holdingbolag har fått i den egenskapen.

I artikel 49 i SE-förordningen föreskrivs tystnadsplikt för ledamöter i ett europabolags organ för information dessa innehar om europabolaget och vars röjande skulle skada bolagets intressen. Information om andra företag omfattas således inte av den bestämmelsen. Den tystnadsplikt som enligt denna bestämmelse gäller för styrelseledamöter i holdingbolag skall därför gälla också för ledamot i tillsynsorganet om bolaget är ett dualistiskt organiserat europabolag. Detta framgår av *tredje stycket*.

I *fjärde stycket* har tagits in en erinran om att nämnda bestämmelser, enligt lagen om europabolag, skall tillämpas även på ledamöter i ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

8.9 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

5 kap.

Särskilt om europabolag

27 §

I fråga om europabolag med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelseledamöter i 12, 18 b, 20 och 22–25 §§ tillämpas på ledamöter eller suppleanter i bolagets tillsynsorgan.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna skall tillämpas också på ledamöter eller suppleanter i ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

(Jfr 5 kap. 27 § i departementspromemorians förslag.)

Paragrafen innehåller vissa särskilda redovisningsbestämmelser för europabolag. I 5 kap. årsredovisningslagen finns bestämmelser om att vissa uppgifter skall lämnas beträffande en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en motsvarande befattningshavare. Det har ansetts oklart om en ledamot i ett europabolags tillsynsorgan skall anses utgöra "en motsvarande befattningshavare". Därför har i *första stycket* klargjorts att ett europabolag skall lämna uppgifter om ledamöter i nämnda organ när det gäller lån (12 §), löner och ersättningar (20 och 23 §§) samt pensioner och liknande förmåner (22 och 23 §§). Vidare har bestämmelserna om uppgift om könsfördelningen (18 b §), suppleanter (24 §) och avtal om avgångsvederlag (25 §) gjorts tillämpliga på tillsynsorganet. Det följer av lagen om europabolag att nämnda bestämmelser skall tillämpas även på ledamöter i ett europabolags förvaltnings- eller ledningsorgan. Ett särskilt förtydligande i det avseendet har tagits in i *andra stycket*.

5 kap.

1 §

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag skall årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna skall lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare skall, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 1 § andra stycket om hänvisningar till noter,
- 2 § om värderings- och omräkningsprinciper,
- 3 § om anläggningstillgångar,
- 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
- 4 a §, 4 b § första–tredje styckena och 4 c § om finansiella instrument,
- 5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,
- 8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
- 12 § om lån till ledande befattningshavare,
- 13 § om konvertibla lån,
- 14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,
- 16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,
- 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
- 18 a om sjukfrånvaro,
- 18 b om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
- 19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,
- 22 § om pensioner och liknande förmåner,
- 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
- 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,
- 25 § om avtal om avgångsvederlag,
- 26 § om uppgift om moderföretag, *samt*
- 27 § om europabolag.

(Jfr 5 kap. 1 § i departementspromemorians förslag.)

I 5 kap. årsredovisningslagen har tagits in en ny bestämmelse, 27 §. Den innehåller vissa särskilda redovisningsregler för europabolag som är organiserade enligt den dualistiska modellen. 5 kap. 1 § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag innehåller en uppräkningslista av de bestämmelser i årsredovisningslagen som skall tillämpas även på kreditinstitut och värdepappersbolag. Den uppräkningslistan har kompletterats med den nya bestämmelsen i 5 kap. 27 § årsredovisningslagen. På så sätt kommer samma krav på upplysningar i årsredovisningen att gälla beträffande kreditinstitut och värdepappersbolag som övriga europabolag. För en kommentar till innebörden av hänvisningen hänvisas till författningskommentaren till lagen om ändring i årsredovisningslagen.

8.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om
årsredovisning i försäkringsföretag

Prop. 2003/04:112

5 kap.

1 §

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag skall årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna skall lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare skall, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 1 § andra stycket om hänvisningar till noter,
- 2 § om värderings- och omräkningsprinciper,
- 3 § om anläggningstillgångar,
- 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
- 5 § om uppskrivningsfond,
- 7 § om inköp och försäljning mellan koncernföretag,
- 8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
- 10 § andra stycket om kort- och långfristiga balansposter,
- 11 § om ställda säkerheter,
- 12 § om lån till ledande befattningshavare,
- 13 § om konvertibla lån,
- 14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,
- 16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,
- 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
- 18 a § om sjukfrånvaro,
- 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
- 19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,
- 22 § om pensioner och liknande förmåner,
- 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
- 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,
- 25 § om avtal om avgångsvederlag,
- 26 § om uppgift om moderföretag, *samt*
- 27 § *om europabolag.*

(Jfr 5 kap. 1 § i departementspromemorians förslag.)

För en kommentar till den nya hänvisningen till 5 kap. 27 § årsredovisningslagen hänvisas till författningskommentaren till lagen om ändring i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag samt kommentaren till lagen om ändring i årsredovisningslagen.

8.12 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1479) om
kontoföring av finansiella instrument

2 kap.

5 §

En central värdepappersförvarare skall ha en styrelse med minst fem ledamöter och en verkställande direktör.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen i 2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning samt i 9 kap. 3 § första

stycket 4 och fjärde stycket om återkallelse av auktorisation tillämpas på tillsynsorganet.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna om styrelsen skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

(Jfr 2 kap. 5 § i departementspromemorians förslag.)

Enligt *första stycket* i paragrafen skall en central värdepappersförvarare ha en styrelse med minst fem ledamöter. Av 16 § andra stycket lagen om europabolag följer att denna bestämmelse – och övriga bestämmelser om styrelsen – är tillämplig också på ledningsorganet i dualistiskt organiserade europabolag.

I *andra stycket*, som är nytt, anges vilka bestämmelser om styrelsen i denna lag som gäller också för tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europabolag. Förslaget har behandlats i avsnitt 5.22.

I 2 kap. 2 § anges de förutsättningar som måste vara uppfyllda för att auktorisation som central värdepappersförvarare skall meddelas. Bestämmelsen i första stycket punkten 4 om ledningsprövning skall tillämpas också på ledamöterna i tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europabolag.

9 kap. 3 § innehåller bestämmelser om återkallelse av auktorisation som central värdepappersförvarare. Bestämmelsen i första stycket punkten 4 anger att auktorisationen skall återkallas om någon i bolagets styrelse inte uppfyller de krav som ställs på en sådan person. Här klargörs att detsamma gäller om ledamöterna i tillsynsorganet inte uppfyller de krav som ställs på dem.

I *tredje stycket* har tagits in en erinran om att nämnda bestämmelser, enligt lagen om europabolag, skall tillämpas även på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

8.13 Förslag till lag om ändring i insiderstrafflagen (2000:1086)

2 §

Den som har anställning, uppdrag eller annan befattning, som normalt innebär att han eller hon får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på finansiella instrument, och som på grund härav fått insiderinformation eller den som får insiderinformation som rör ett aktiebolag eller ett europabolag i vilket han eller hon äger aktier och

1. för egen eller någon annans räkning genom handel på värdepappersmarknaden förvärvar eller avyttrar sådana finansiella instrument som informationen rör, eller

2. använder informationen till att med råd eller på annat sådant sätt föranleda någon annan till förvärv eller avyttring som avses i 1, döms för *insiderbrott* till fängelse i högst två år.

(Paragrafen saknar motsvarighet i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.37.

Genom ändringen i paragrafens *första stycke* jämställs en aktieägare i ett aktiebolag med en aktieägare i ett europabolag vid tillämpningen av insiderstrafflagens bestämmelser om insiderbrott. Det innebär att en aktieägare i ett europabolag som får insiderinformation kan dömas för

insiderbrott, under förutsättning att övriga rekvisit i bestämmelsen är uppfyllda. Bestämmelsen gäller europabolag i allmänhet, och omfattar alltså inte bara sådana europabolag som har säte i Sverige.

Ändringen i första stycket avser endast att fånga upp den del av straffbestämmelsen som specifikt avser ägandet i aktiebolag. Bestämmelsens första led är emellertid, utan att detta uttryckligen anges, tillämplig även med avseende på europabolag. Det innebär t.ex. att den som får insiderinformation på grund av anställning eller annan befattning i ett europabolag också kan dömas för insiderbrott.

7 §

Den som har anställning, uppdrag eller annan befattning, som normalt innebär att han eller hon får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på finansiella instrument, och som på grund härav fått insiderinformation och som obehörigen röjer sådan information, döms för *obehörigt röjande av insiderinformation* till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller den som fått insiderinformation beträffande ett aktiebolag *eller ett europabolag* i vilket han eller hon äger aktier och som obehörigen röjer sådan information.

För det fall informationen blir allmänt känd samtidigt med att den röjs döms dock inte till ansvar.

(Paragrafen saknar motsvarighet i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.37.

Genom ändringen i paragrafens *första stycke* jämställs en aktieägare i ett aktiebolag med en aktieägare i ett europabolag vid tillämpningen av insiderstrafflagens bestämmelser om insiderbrott. Det innebär att en aktieägare i ett europabolag också kommer att kunna dömas för obehörigt röjande av insiderinformation. För ytterligare kommentarer hänvisas till kommentaren till 2 §.

8 §

Utan hinder av 2–6 §§ får

1. befattningshavare hos företag som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse fullgöra uppdrag som lämnats företaget att förvärva eller avyttra finansiella instrument samt, utan användande av insiderinformation, fullgöra verksamhet som följer av avtal om att upprätthålla en marknad i ett eller flera finansiella instrument,

2. förvärv ske av annat än option eller termin då insiderinformationen är ägnad att sänka kursen eller avyttring ske av annat än option eller termin då informationen är ägnad att höja kursen,

3. uppgifter fullgörs som åligger någon på grund av vad som föreskrivits i lag eller annan författning,

4. förvärv ske för en juridisk persons räkning av aktier i ett aktiebolag *eller ett europabolag*, om insiderinformationen endast utgörs av information om en åtgärd som syftar till och är ägnad att leda till ett offentligt erbjudande av den juridiska personen till en vidare krets om förvärv av aktier i aktiebolaget *eller europabolaget*,

5. innehavare av option när optionens löptid går ut förvärva eller avyttra den underliggande tillgången eller avyttra optionen,

6. utfärdare av option i samband med lösen avyttra eller förvärva den underliggande tillgång som optionen avser,

7. den som förvärvat eller avyttrat termin fullgöra avtalet vid slutdag,

8. förvärv eller avyttring ske av andra finansiella instrument än aktier, om förvärvet eller avyttringen sker utan att insiderinformation används.

Vad som föreskrivs i denna paragraf om aktie skall också tillämpas på aktierelaterade finansiella instrument såsom teckningsrätt, interimsbevis, optionsbevis, konvertibelt skuldebrev, skuldebrev förenat med optionsrätt till nyteckning, vinstandelsbevis, aktieoption och aktietermin.

(Paragrafen saknar motsvarighet i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.37.

Insiderstrafflagen är tillämplig även på uppköpssituationer där målbolaget är ett europabolag. Genom ändringen i paragrafen öppnas möjligheten att göra förberedande aktieköp i ett europabolag i samma utsträckning som beträffande aktiebolag.

8.14 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument

3 §

Följande fysiska personer anses enligt denna lag ha insynsställning i ett aktiemarknadsbolag:

1. ledamot eller suppleant i bolagets eller dess moderföretags styrelse,
2. verkställande direktör eller vice verkställande direktör i bolaget eller dess moderföretag,
3. revisor eller revisorssuppleant i bolaget eller dess moderföretag,
4. bolagsman i ett handelsbolag som är bolagets moderföretag, dock inte kommanditdelägare,
5. innehavare av annan ledande befattning i eller annat kvalificerat uppdrag av stadigvarande natur för bolaget eller dess moderföretag, om befattningen eller uppdraget normalt kan antas medföra tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
6. befattningshavare eller uppdragstagare enligt 1–3 eller annan ledande befattningshavare i ett dotterföretag, om denne normalt kan antas få tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
7. den som äger aktier i bolaget, motsvarande minst tio procent av aktiekapitalet eller av röstetalet för samtliga aktier i bolaget, eller äger aktier i denna omfattning tillsammans med sådan fysisk eller juridisk person som är aktieägaren närstående på det sätt som anges i 5 § första stycket.

Finansinspektionen skall på begäran av aktiemarknadsbolaget eller dess moderföretag pröva frågan om en befattningshavare eller uppdragstagare har en sådan ledande ställning eller ett sådant kvalificerat uppdrag som avses i första stycket 5 eller 6.

I fråga om europabolag tillämpas vad som sägs i första stycket 1 om styrelseledamot på ledamot eller suppleant i lednings-, förvaltnings- eller tillsynsorganet.

(Jfr 3 § i departementspromemorians förslag.)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.24.

I paragrafen anges de fysiska personer som enligt denna lag anses ha insynsställning i ett aktiemarknadsbolag. I likhet med vad som gäller för styrelseledamöter skall ledamöter i lednings-, förvaltnings- eller tillsynsorganet i ett europabolag räknas in i denna grupp av personer. En bestämmelse med detta innehåll har förts in i *tredje stycket*, som är nytt. När det gäller lednings- eller förvaltningsorganen utgör tillägget ett

förtydligande av vad som följer redan av lagen om europabolag (se 16 Prop. 2003/04:112 och 22 §§).

8.15 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar

2 kap.

Ledning och huvudkontor

9 §

Ett institut för elektroniska pengar skall ha en styrelse med minst fem ledamöter. Institutet skall ha en verkställande direktör.

För varje institut för elektroniska pengar skall det finnas ett huvudkontor i Sverige.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen i 2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning samt i 6 kap. 13 § första stycket 5 och andra stycket om återkallelse av tillstånd tillämpas på tillsynsorganet.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

(Jfr 2 kap. 9 § i departementspromemorians förslag.)

I paragrafens *tredje stycke* finns en ny bestämmelse som anger vilka bestämmelser om styrelsen som gäller också för tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europabolag.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.22.

I 2 kap. 2 § anges vilka förutsättningar som måste vara uppfyllda för att tillstånd att ge ut elektroniska pengar skall meddelas. Enligt första stycket punkten 4 skall lämpligheten hos den som skall ingå i styrelsen prövas.

6 kap. 13 § innehåller bestämmelser om återkallelse av tillstånd att ge ut elektroniska pengar. Bestämmelsen i första stycket punkten 5 anger att tillståndet skall återkallas om någon i bolagets ledning inte uppfyller de krav som ställs på en sådan person. Detsamma gäller om ledamöterna i tillsynsorganet inte uppfyller de krav som ställs på dem.

I *fjärde stycket* har tagits in en erinran om att nämnda bestämmelser, enligt lagen om europabolag, skall tillämpas även på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

2 kap.

3 §

För fondbolag gäller vad som är föreskrivet om aktiebolag i allmänhet om inte annat följer av denna lag.

Ett fondbolag skall ha en styrelse med minst tre ledamöter samt en verkställande direktör.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningsystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen eller dess ledamöter i följande bestämmelser tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 1 § 4 om ledningsprövning,

2 kap. 18 § första stycket 1 om förbud mot att handla med en investeringsfond, och

10 kap. 15 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

(Jfr 6 § i departementspromemorians förslag till lag om ändring i lagen [1990:1114] om värdepappersfonder.)

Enligt *första stycket* i paragrafen gäller för fondbolag vad som är föreskrivet om aktiebolag i allmänhet om inte annat följer av lagen om investeringsfonder.

Enligt *andra stycket* i paragrafen skall ett fondbolag ha en styrelse med minst tre ledamöter. Av 16 § andra stycket lagen om europabolag följer att denna bestämmelse – och övriga bestämmelser om styrelsen – är tillämplig också på ledningsorganet i dualistiskt organiserade europabolag.

I *tredje stycket*, som är nytt, har införts en bestämmelse om vilka bestämmelser om styrelsen eller dess ledamöter i lagen om investeringsfonder som gäller för tillsynsorganet eller dess ledamöter i dualistiskt organiserade europabolag. Förslaget har behandlats i avsnitt 5.22.

I 2 kap. 1 § anges de förutsättningar som måste vara uppfyllda för att ett svenskt aktiebolag skall kunna ges tillstånd att driva fondverksamhet. För att tillstånd skall få ges krävs enligt punkten 4 att den som avses ingå i bolagets styrelse har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett fondbolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift. Av paragrafen följer att om fondverksamhet avses drivas av ett dualistiskt organiserat europabolag, skall samma krav ställas på dem som avses ingå som ledamöter i tillsynsorganet.

Enligt 2 kap. 18 § första stycket 1 får den som har insyn i ett fondbolags dagliga handel och samtidigt är styrelseledamot inte för egen räkning förvärva finansiella instrument från en investeringsfond som bolaget förvaltar eller sälja finansiella instrument till fonden eller i övrigt handla med fonden. Detta skall gälla också för ledamöter i tillsynsorganet om fondbolaget är ett dualistiskt organiserat europabolag.

10 kap. 15 § innehåller bestämmelser som ger Finansinspektionen rätt att sammankalla styrelsen i ett fondbolag. Finansinspektionen får motsvarande rätt att kalla till sammanträde i tillsynsorganet, samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, som inspektionen har i fråga om styrelsesammanträde. Bestämmelsen har sin motsvarighet i bl.a. 13 kap. 12 § lagen om bank- och finansieringsrörelse (se 10 kap. 36 § lagen om bank- och finansieringsrörelse).

Någon hänvisning finns emellertid inte till 10 kap. 20 § första stycket 5 eller andra stycket. Detta förklaras av att styrelsen inte uttryckligen nämns där. Enligt bestämmelsen i 10 kap. 20 § första stycket 5 skall tillstånd som har lämnats ett fondbolag återkallas av Finansinspektionen om fondbolaget inte längre uppfyller förutsättningarna för tillstånd. Ett av de villkor som måste vara uppfyllda är att den som skall ingå i bolagets styrelse, eller vara ersättare för styrelseledamot, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett fondbolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift (2 kap. 1 § 4). Såsom nämnts ovan gäller detta villkor även i fråga om ledamöter i tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag. Av detta följer således att tillstånd att driva fondverksamhet skall återkallas också om en ledamot i tillsynsorganet inte uppfyller kravet på lämplighet. På motsvarande sätt gäller bestämmelsen i 10 kap. 20 § andra stycket utan någon uttrycklig hänvisning, dvs. om någon som ingår i tillsynsorganet inte uppfyller de krav som ställs i lagen, får tillståndet återkallas på den grunden bara om Finansinspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i fondbolagets ledning och han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid av högst tre månader gått, fortfarande finns kvar i ledningen.

I *fjärde stycket* har tagits in en erinran om att nämnda bestämmelser, enligt lagen om europabolag, skall tillämpas även på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

6 §

Ansökan om tillstånd får inte göras innan bolaget har registrerats i aktiebolagsregistret *eller i europabolagsregistret*.

Till ansökan skall fogas en plan för den tilltänkta verksamheten (verksamhetsplan) som också innehåller en översiktlig beskrivning av fondbolagets organisation.

I fråga om europabolag som har sitt säte i en annan stat gäller, i stället för vad som anges i första stycket, att ansökan om tillstånd får göras om bolagsstämman har fattat beslut om att bolagets säte skall flyttas till Sverige.

(Paragrafen saknar motsvarighet i departementspromemorians förslag.)

Enligt *första stycket* får ansökan om tillstånd att driva fondverksamhet inte göras förrän bolaget har registrerats i aktiebolagsregistret (jfr 11 § andra stycket 1 lagen [1990:1114] om värdepappersfonder). För europabolag med säte i Sverige skall motsvarande gälla i fråga om europabolagsregistret.

I *tredje stycket*, som är nytt, har införts en bestämmelse särskilt för europabolag som har sitt säte i ett annat land inom EES. Om ett europabolag i sitt hemland driver vad som i Sverige betraktas som fondverksamhet – eller tillståndspliktig finansiell verksamhet av annat slag – upphör bolagets tillstånd i och med att bolaget flyttar sitt säte till Sverige.

För att bolaget därefter skall ha rätt att driva fondverksamhet krävs att bolaget meddelas tillstånd i Sverige. Oavsett om den verksamhet som bolaget har drivit i sitt tidigare hemland är tillståndspliktig enligt reglerna i det landet är det därför en förutsättning för att bolaget skall få driva sin verksamhet utan avbrott att Finansinspektionen meddelar tillstånd för bolaget att driva fondverksamhet senast vid den tidpunkt när bolaget registreras i det svenska europabolagsregistret. Bestämmelsen i första stycket kan därför inte gälla i dessa fall. För europabolag som har sitt säte i ett annat land inom EES gäller i stället att ansökan om tillstånd att driva fondverksamhet här i landet får ges in om bolagsstämman har fattat beslut enligt artikel 8 i SE-förordningen om att bolagets säte skall flyttas till Sverige. En följd av den nya bestämmelsen är att det i en sådan situation blir möjligt för Finansinspektionen att pröva en ansökan och ge tillstånd enligt 2 kap. 1 § för ett europabolag att driva fondverksamhet innan bolaget har registrerats i det svenska europabolagsregistret. Om tillstånd ges kan bolaget börja driva fondverksamhet enligt denna lag från den tidpunkt då bolaget registrerats i det svenska europabolagsregistret och därigenom blivit ett svenskt europabolag.

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.8.

8.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse

3 kap

9 §

Ett aktiebolag och en ekonomisk förening får ansöka om tillstånd innan företaget registrerats i aktiebolags-, *europabolags-* eller föreningsregistret.

Om ett aktiebolag har ansökt om tillstånd inom sex månader från stiftelseurkundens undertecknande räknas den tid som anges i 2 kap. 9 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) från tillståndsbeslutet. Om en ekonomisk förening har ansökt om tillstånd inom sex månader från beslutet om att bilda föreningen räknas den tid som anges i 2 kap. 3 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar från tillståndsbeslutet.

(Jfr 9 kap. 1 § i departementspromemorians förslag till lag om ändring i bankrörelselagen [1987:617].)

Av paragrafen framgår att ett svenskt aktiebolag kan ansöka om tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse, men att det inte utesluter att stiftarna ansöker om tillstånd innan bolaget har registrerats. Att ett svenskt europabolag i detta avseende skall jämföras med ett svenskt aktiebolag följer av artikel 9 i SE-förordningen.

För att undanröja eventuella tveksamheter om huruvida det är möjligt att ansöka om tillstånd för ett utländskt europabolag som avser att flytta sitt säte till Sverige har i *första stycket* tillagts att ansökan får göras även innan bolaget har registrerats i europabolagsregistret. Som en följd av bestämmelsen kan Finansinspektionen pröva en ansökan och ge tillstånd enligt 3 kap. 1 och 2 §§ för ett europabolag att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse innan bolaget har registrerats i det svenska europabolagsregistret.

bolagsregistret. I sådant fall får bolaget driva verksamhet med stöd av detta tillstånd från den tidpunkt då bolaget registrerats i det svenska europabolagsregistret och därigenom blivit ett svenskt europabolag.

Prop. 2003/04:112

10 kap.

Särskilda bestämmelser för europabolag

31 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen), när ett beslut har meddelats enligt 10 kap. 22–24 §§ och beslutet har vunnit laga kraft.

(Jfr 9 kap. 31 § i departementspromemorians förslag till lag om ändring i bankrörelselagen [1987:617].)

I paragrafen behandlas utfärdandet av ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen. Beträffande paragrafens innebörd hänvisas till författningskommentaren till 6 § lagen om europabolag.

32 §

När ett europabolag som har tillstånd att driva bankrörelse avser att flytta sitt säte från Sverige till en annan stat tillämpas inte 10–15 §§ lagen (2004:000) om europabolag. I stället tillämpas 33–35 §§ detta kapitel.

(Jfr 9 kap. 33 § i departementspromemorians förslag till lag om ändring i bankrörelselagen [1987:617].)

Som framgår av avsnitt 5.7 bör den prövning som skall ske när ett europabolag som har tillstånd att driva bankrörelse vill flytta sitt säte till en annan medlemsstat motsvara den som sker vid fusion av bankaktiebolag. Den prövningen skiljer sig från vad som gäller för aktiebolag i allmänhet. Av paragrafen framgår att i stället för vissa bestämmelser i lagen om europabolag gäller 33–35 §§.

33 §

Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

- 1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,*
- 2. en kopia av förslaget om flyttning, och*
- 3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen.*

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall bolaget föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

(Jfr 9 kap. 34 § i departementspromemorians förslag till lag om ändring i bankrörelselagen [1987:617].)

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.7.

Paragrafen innehåller bestämmelser om en banks ansökan om tillstånd att flytta sitt säte. Bestämmelserna stämmer närmast överens med 10 kap. 22 § lagen om bank- och finansieringsrörelse. Ansökan skall enligt *första stycket* prövas av Finansinspektionen eller, i vissa fall, regeringen. Ansökan skall enligt *andra stycket* ges in till Finansinspektionen inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Av *tredje stycket* framgår vilka handlingar som skall ges in vid ansökan om tillstånd att verkställa planen. Bestämmelsen, som saknar tidigare motsvarighet i lagen om bank- och finansieringsrörelse, motsvarar 11 § andra stycket 1–3 lagen om europabolag. Till skillnad från vad som gäller för andra europabolag, finns det för europabolag som driver bankrörelse inte någon skyldighet att underrätta bolagets kända borgenärer. Följaktligen behöver bolaget inte heller intyga att så skett, jfr 11 § andra stycket punkten 4 lagen om europabolag.

Det följer av allmänna principer att ansökan skall avvisas om den kommer in efter den tidpunkt som anges i andra stycket. I ett sådant fall måste bolagsstämman fatta ett nytt beslut för att frågan skall kunna tas upp till prövning. Av *fjärde stycket* framgår att en ansökan skall avvisas också när det saknas någon handling som enligt tredje stycket skall bifogas. Innan avvisning får ske, skall dock bolaget ha beretts tillfälle att avhjälpa bristen. Avvisning skall också ske om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning. Som exempel kan nämnas att bolagsstämmans beslut om flyttning är behäftat med något formellt fel eller att det inte fattats med erforderlig majoritet.

Av *femte stycket* framgår att Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om gjorda ansökningar och lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

34 §

Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas om

1. *bolagets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till bolagets ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,*

2. *bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen, och*

3. *det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 8.15 i SE-förordningen.*

(Jfr 9 kap. 35 § i departementspromemorians förslag till lag om ändring i bankrörelselagen [1987:617].)

I paragrafen anges under vilka förutsättningar tillstånd skall ges till flyttning av säte till en annan medlemsstat. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 5.7.

Avgörande för om flyttningen av ett europabolags säte skall medges är enligt *första* och *andra punkterna* att bolagets ekonomiska förhållanden

är sådana att flyttningen kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen. Samma prövning görs vid nationella fusioner av bankaktiebolag enligt 10 kap. 24 § lagen om bank- och finansieringsrörelse. Genom den paragrafen, som motsvarar 9 kap. 25 § bankrörelselagen, har artikel 13 i det tredje bolagsrättsliga direktivet (fusionsdirektivet, 78/855/EEG) genomförts. Den artikeln anger bl.a. att vid fusion skall lagstiftningen i medlemsstaterna på ett betryggande sätt skydda rättigheterna för borgenärer i de fusionerande bolagen, varvid lagstiftningen i medlemsstaterna i detta syfte minst skall föreskriva att dessa borgenärer har rätt till betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de fusionerande bolagens ekonomiska förhållanden.

Vid flyttning av säte föreskrivs i SE-förordningen att den behöriga myndigheten skall pröva att de intressen som borgenärer och övriga rättighetshavare har mot SE-bolaget, inbegripet offentliga organs intressen, är skyddade på ett betryggande sätt i överensstämmelse med de krav som har fastställts av den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte före flyttningen.

Frågan om vad som skall utgöra betryggande säkerhet har överlämnats till rättstillämpningen. I de fall då det redan sedan tidigare finns en betryggande säkerhet, vars värde inte påverkas av flyttningen av säte, krävs det inte att bolaget ställer en ny säkerhet.

Innebörden av begreppet ”bolagets ekonomiska förhållanden” bör tolkas i ljuset av förordningsbestämmelsen. Här görs dock bedömningen att begreppet inte enbart är begränsat till det enskilda bolagets ekonomiska ställning. Hänsyn skall tas även till de ekonomiska förhållanden bolaget kommer att verka under efter flyttningen.

Bestämmelsen är tillämplig på de fordringar som föreligger vid inspektionens prövning.

Tredje punkten har inte någon motsvarighet i fusionsbestämmelserna. Den innebär att tillstånd till flyttning inte skall lämnas om det föreligger ett sådant hinder som avses i artikel 8.15 i SE-förordningen. Beträffande innebörden av den artikeln, se författningskommentaren till 15 § lagen om europabolag.

35 §

Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen när beslut har meddelats enligt 34 § och beslutet har vunnit laga kraft.

(Jfr 9 kap. 36 § i departementspromemorians förslag till lag om ändring i bankrörelselagen [1987:617].)

Av paragrafen framgår att Bolagsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen även för europabolag som har tillstånd att driva bankrörelse.

Beträffande paragrafens närmare innehåll hänvisas till författningskommentaren till 15 § lagen om europabolag.

36 §

I fråga om europabolag med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen (dualistiskt organiserade europabolag) skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om ett

bankaktiebolags styrelse eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

3 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

8 kap. 5 § första stycket 1 om avtal om tjänster med eller till förmån för styrelseledamot,

10 kap. 7 § andra meningen om styrelsens sammansättning,

10 kap. 10 § om uppdrag i andra företag,

10 kap. 11 § andra stycket om upplysningsplikt mot stämman,

13 kap. 12 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

15 kap. 2 § om återkallelse av tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

(Jfr 9 kap. 37 § i departementspromemorians förslag till lag om ändring i bankrörelselagen [1987:617].)

Paragrafen, som är ny, gäller för europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen, dvs. dualistiskt organiserade europabolag. Förslaget har behandlats i avsnitt 5.22.

Någon motsvarighet till tillsynsorganet i dualistiskt organiserade bolag finns inte i svensk associationsrätt. Utöver vad som gäller för tillsynsorganet enligt SE-förordningen och de bestämmelser i aktiebolagslagen som enligt 16 § tredje stycket lagen om europabolag också skall tillämpas på tillsynsorganet, finns det behov av att särskilt reglera tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europabolag som driver bank- eller finansieringsrörelse. Bestämmelsen i *första stycket*, som kompletterar den i lagen om europabolag, anger att vissa av de bestämmelser i lagen om bank- och finansieringsrörelse som gäller för styrelsen eller dess ledamöter också tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter. Dessa bestämmelser kommenteras nedan var och en för sig.

I 3 kap. 2 § anges de förutsättningar som måste vara uppfyllda för att aktiebolag skall ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse. För att tillstånd skall ges krävs enligt första stycket punkten 4 att den som avses ingå i bolagets styrelse eller vara ersättare för en styrelseledamot har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift. Av hänvisningen till den paragrafen följer att om avsikten är att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse i ett dualistiskt organiserat europabolag, samma krav ställs på dem som avses att ingå som ledamöter i tillsynsorganet samt på deras ersättare som på en styrelseledamot eller dennes ersättare i ett aktiebolag.

Enligt 8 kap. 5 § får en bank eller ett kreditmarknadsbolag inte ingå avtal om tjänster på andra villkor än sådana som institutet normalt tillämpar eller ingå andra avtal som inte är affärsmässigt betingade med eller till förmån för styrelseledamot. Ett sådant bolag får t.ex. inte lämna kredit till en styrelseledamot på andra villkor än sådana som bolaget normalt ställer upp. Av hänvisningen till den paragrafen följer att vad som gäller för kreditgivning etc. till styrelseledamöter också gäller när sådana tjänster tillhandahålls ledamöter i tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag som driver bank- eller finansieringsrörelse.

I 10 kap. finns det särskilda associationsrättsliga bestämmelser för bankaktiebolag. Enligt 11 kap. 1 § gäller de flesta av dessa bestämmelser även för kreditmarknadsbolag.

10 kap. 7 § anger att ett bankaktiebolag skall ha en styrelse med minst tre ledamöter. Den bestämmelsen bör inte tillämpas på dualistiskt organiserade europabolag. I stället gäller enligt 23 § lagen om europabolag att tillsynsorganet skall ha minst fem ledamöter. I 10 kap. 7 § andra meningen sägs emellertid att flertalet av ledamöterna i styrelsen skall vara personer som inte är anställda i banken eller i företag som ingår i en koncern där banken är moderbolag. Syftet med den bestämmelsen är att stärka styrelsens oberoende i förhållande till anställda i ledande positioner. I förarbetena (prop. 1997/98:166 s. 111) sägs att styrelsen inte kan fungera som tillsynsorgan om alltför många av styrelseledamöterna samtidigt är anställda i bankaktiebolaget. Mot bakgrund av det starka intresset av en väl fungerande intern kontroll i banker ansågs intresset av att garantera styrelsens oberoende ställning starkare i bankaktiebolag än i andra aktiebolag. Tillsynsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag skall kontrollera ledningsorganets förvaltning. Det är rimligt att denna kontroll inte utövas av ett organ som enbart består av anställda i banken eller i den koncern där banken är dotterbolag. Bestämmelsen i 10 kap. 7 § andra meningen gäller därför även för tillsynsorganet.

10 kap. 10 § innehåller bestämmelser om att vissa uppgifter skall lämnas innan styrelseval förrättas vid bolagsstämma. Enligt bestämmelsen i första stycket skall bolagsstämmans ordförande innan styrelseval förrättas i ett bankaktiebolag lämna uppgift till stämman om vilka uppdrag den som valet gäller innehar i andra företag. Denna bestämmelse har sin motsvarighet i 8 kap. 7 § aktiebolagslagen, som dock gäller enbart för publika aktiebolag.

I dualistiskt organiserade europabolag väljer bolagsstämman ledamöter i tillsynsorganet (artikel 40.2 i SE-förordningen). Ledamöterna i ledningsorganet väljs av tillsynsorganet (artikel 39.2). I fråga om dualistiskt organiserade europabolag föreslås därför att vad som gäller för styrelseval tillämpas på val av ledamot i tillsynsorganet.

I 10 kap. 11 § andra stycket finns bestämmelser om styrelsens upplysningsplikt vid bolagsstämma i bankaktiebolag. Bestämmelserna kompletterar de som finns i aktiebolagslagen. Enligt 16 § tredje stycket lagen om europabolag skall bestämmelserna i aktiebolagslagen om styrelsens upplysningsplikt tillämpas också på tillsynsorganet i dualistiskt organiserade europabolag. Om bankrörelse eller finansieringsrörelse drivs av ett dualistiskt organiserat europabolag, tillämpas på motsvarande sätt de särskilda bestämmelserna i lagen om bank- och finansieringsrörelse om styrelsens upplysningsplikt också på tillsynsorganet.

Enligt 13 kap. 12 § får Finansinspektionen, när det anses nödvändigt, sammankalla styrelsen i ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag. Vid ett sådant styrelsesammanträde får företrädare för inspektionen närvara och delta i överläggningarna. Finansinspektionen får motsvarande rätt i fråga om tillsynsorganet. Dessa bestämmelser torde komma att tillgripas endast i allvarliga undantagsfall, t.ex. om inspektionen konstaterat sådana allvarliga missförhållanden i bolagets verksamhet att inspektionen anser det nödvändigt att framföra sina synpunkter direkt till bolagets styrelse. I ett dualistiskt organiserat europabolag ansvarar

ledningsorganet för bolagets ledning och förvaltning, dvs. uppgifter som ankommer på styrelsen i ett svenskt aktiebolag. Tillsynsorganet kontrollerar emellertid ledningsorganets förvaltning samt väljer och entledigar ledamöterna i ledningsorganet (artikel 40.1 i SE-förordningen). På motsvarande sätt som Finansinspektionen kan sammankalla styrelsen i ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag – eller med stöd av bestämmelserna i denna paragraf och 16 § andra stycket lagen om europabolag, ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag – kan inspektionen också sammankalla tillsynsorganet om det anses nödvändigt.

15 kap. 2 § innehåller bestämmelser om återkallelse av ett kreditinstituts tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse. Enligt första stycket skall ett bankaktiebolags eller ett kreditmarknadsbolags tillstånd återkallas om någon som ingår i institutets styrelse inte uppfyller de krav som anges i 3 kap. 2 § andra stycket 4 lagen om bank- och finansieringsrörelse, dvs. de krav på lämplighet som ställs på styrelseledamöter för att ett bolag skall ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse. Enligt 15 kap. 2 § första stycket får tillståndet emellertid återkallas bara om Finansinspektionen först beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen och han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader gått, fortfarande finns kvar i styrelsen. I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen – eller i förekommande fall regeringen (se 15 kap. 6 §) – besluta att en styrelseledamot inte längre får vara det och får då förordna en ersättare. Om bankrörelse eller finansieringsrörelse drivs av ett dualistiskt organiserat europabolag skall motsvarande åtgärder kunna vidtas också om ledamöterna i tillsynsorganet inte uppfyller de krav som ställs på dem.

I *andra stycket* har tagits in en erinran om att nämnda bestämmelser, enligt lagen om europabolag, skall tillämpas även på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

11 kap.

1 §

Vad som enligt 10 kap. gäller för bankaktiebolag skall även gälla för kreditmarknadsbolag utom bestämmelserna om likvidation i 16–19 §§, om fusion i 20 § samt om firma i 29 och 30 §§.

Bestämmelserna om fusion i 10 kap. 21–27 §§ gäller bara vid fusion mellan ett kreditmarknadsbolag och ett annat bolag och bara om en bank inte är övertagande bolag. Ärenden som avser tillstånd enligt 22, 27 eller 33 § prövas av Finansinspektionen.

(Paragrafen saknar motsvarighet i departementspromemorians förslag.)

Av paragrafen i dess nuvarande lydelse framgår att vad som i 10 kap. sägs om bankaktiebolag även gäller för kreditmarknadsbolag. Av *andra stycket* andra meningen framgår att vissa ärenden som för bankaktiebolag prövas av Finansinspektionen eller regeringen alltid prövas av Finansinspektionen när ett kreditmarknadsbolag är sökande. Till uppräknningen i dess nuvarande lydelse har lagts den nya 33 § om flyttning av ett kreditmarknadsbolags säte.

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 2157/2001

av den 8 oktober 2001

om stadga för europabolag

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 308 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Genomförandet av den inre marknaden och den förbättring av den ekonomiska och sociala situationen i hela gemenskapen detta bör leda till kräver, förutom slopande av handelshindren, en omstrukturering av produktionsfaktorerna så att de anpassas till gemenskapens dimension. För att så skall kunna ske, är det av största vikt att de företag vilkas verksamhet inte begränsar sig till att tillgodose rent lokala behov kan utforma och fullfölja omorganisationen av sin verksamhet på gemenskapsnivå.
- (2) En sådan omorganisering förutsätter att redan existerande företag i flera medlemsstater får möjlighet att genom fusionsåtgärder samla sin potential. Sådana åtgärder får dock vidtas endast under förutsättning att fördragets konkurrensregler efterlevs.
- (3) Vid genomförandet av omstrukturerings- och samarbetsåtgärder som inbegriper företag i olika medlemsstater uppstår svårigheter av juridisk, psykologisk och skattek teknisk art. Åtgärderna för tillnärmning av medlemssta-

ternas bolagsrätt genom direktiv grundade på artikel 44 är ägnade att undanröja vissa av dessa svårigheter. Dessa åtgärder befriar dock inte företag som omfattas av olika lagstiftningar från skyldigheten att välja en bolagsform som regleras av en viss nationell lagstiftning.

- (4) Den rättsliga ram inom vilken företagen i gemenskapen måste hålla sig och som fortfarande är huvudsakligen nationell överensstämmer således inte med den ekonomiska ram inom vilken de bör utvecklas för att möjliggöra genomförandet av de mål som anges i artikel 18 i fördraget. Detta förhållande är ägnat att avsevärt försvåra sammanslagning av bolag hemmahörande i olika medlemsstater.
- (5) Medlemsstaterna är skyldiga att sörja för att de bestämmelser som skall tillämpas på europabolagen enligt denna förordning varken leder till diskriminering genom oöberättigad särbehandling av europabolag i förhållande till aktiebolag eller till oproportionerliga inskränkningar i rätten att bilda ett europabolag eller att flytta dess säte.
- (6) Det är nödvändigt att i största möjliga mån få till stånd överensstämmelse mellan det europeiska företagets ekonomiska och dess rättsliga enheter. Därför bör föreskrifter antas som gör det möjligt att, vid sidan av bolag som faller under en viss nationell lag, stifta bolag vilkas bildande och verksamhet regleras av en gemenskapsförordning som är direkt tillämplig i alla medlemsstater.
- (7) Bestämmelserna i en sådan förordning kommer att göra det möjligt att bilda och driva bolag med en europeisk dimension, utan att olikheterna i och den begränsade territoriella tillämpningen av de nationella lagstiftningar som gäller för affärsdrivande bolag hindrar eller försvårar detta.

⁽¹⁾ EGT C 263, 16.10.1989, s. 41 och EGT C 176, 8.7.1991, s. 1.

⁽²⁾ Yttrande av 4 september 2001 (ännu ej offentliggjort i EGT).

⁽³⁾ EGT C 124, 21.5.1990, s. 34.

- (8) Stadgan för europabolag (nedan kallade "SE-bolag") tillhör de rättsakter som skulle antas av rådet före 1992 enligt kommissionens vitbok om den inre marknaden, vilken godkändes i juni 1985 av Europeiska rådet i Milano. Vid sitt möte i Bryssel 1987 uttryckte Europeiska rådet önskemålet att en sådan stadga snabbt skulle upprättas.
- (9) Sedan kommissionen 1970 lade fram förslaget till förordning om stadga för europeiska aktiebolag, vilket ändrades 1975, har arbetet på en tillnärmning av den nationella bolagsrätten avancerat betydligt, varför det är möjligt att i stadgan för SE-bolag hänvisa till lagstiftningen om aktiebolag i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte på de områden där dess verksamhet inte kräver enhetliga gemenskapsbestämmelser.
- (10) Det huvudsakliga mål som eftersträvas i den rättsliga ordningen för SE-bolag kräver under alla omständigheter, utan att de ekonomiska behov som kan uppstå i framtiden åsidosätts, att ett SE-bolag kan bildas både för att tillåta bolag hemmahörande i olika medlemsstater att gå samman eller bilda ett holdingbolag och för att ge möjlighet åt bolag och andra juridiska personer med ekonomisk verksamhet hemmahörande i olika medlemsstater att bilda gemensamma dotterbolag.
- (11) I samma syfte bör ett aktiebolag tillåtas att ombildas till SE-bolag med säte och huvudkontor i gemenskapen utan att bolaget först måste upplösas, om bolaget har ett dotterbolag i en annan medlemsstat än den där bolaget har sitt säte.
- (12) De nationella bestämmelser som gäller för publika aktiebolag och för aktieaffärer bör även tillämpas när SE-bolag bildas i form av ett publikt bolag, liksom på SE-bolag som senare önskar bli publika.
- (13) SE-bolaget självt bör bildas i form av ett aktiebolag, som är den rättsliga form som, både från finansierings- och förvaltningssynpunkt, bäst svarar mot behoven hos företag som bedriver verksamhet på europeisk nivå. För att säkerställa att sådana företag får ett lämpligt format bör det fastställas en lägsta gräns för aktiekapitalet så att bolagen förfogar över tillräckliga tillgångar, utan att det för den skull försvåras för små och medelstora företag (SMF) att bilda SE-bolag.
- (14) Det är viktigt att möjliggöra att ett SE-bolag drivs effektivt samtidigt som en noggrann tillsyn över förvaltningen säkerställs. Hänsyn bör tas till att det för närvarande, vad beträffar administration av aktiebolag, förekommer två olika system inom gemenskapen. Samtidigt som SE-bolag bör tillåtas att välja mellan dessa båda system, bör dock en klar ansvarsfördelning göras mellan de personer som sköter bolagets förvaltning och dem som utövar tillsynen.
- (15) Rättigheter och skyldigheter i fråga om skydd för minoritetsaktieägare och tredje man när ett företag utövar kontroll över ett annat företag som omfattas av en annan lagstiftning skall, enligt den internationella privaträttens allmänna regler och principer, regleras av den lag av vilken det kontrollerade företaget omfattas, utan att detta påverkar de skyldigheter som åvilar det kontrollerande företaget i kraft av de lagbestämmelser detta omfattas av, till exempel i fråga om koncernredovisning.
- (16) Utan att det påverkar konsekvenserna av en framtida samordning av medlemsstaternas lagstiftningar, krävs för närvarande ingen särskild reglering avseende SE-bolag på detta område. Därför bör dessa allmänna regler och principer tillämpas både då SE-bolaget är det kontrollerande bolaget och då SE-bolaget är det kontrollerade bolaget.
- (17) De regler som faktiskt är tillämpliga då SE-bolaget kontrolleras av ett annat företag bör preciseras, och det bör därvid hänvisas till den lag som är tillämplig på aktiebolag som omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte.
- (18) Varje medlemsstat måste vara förpliktad att vid överträdelser av bestämmelserna i denna förordning tillämpa de sanktioner som gäller för aktiebolag som omfattas av dess lagstiftning.
- (19) Reglerna för arbetstagarinflytande i SE-bolag är föremål för rådets direktiv 2001/86/EG av den 8 oktober 2001 om komplettering stadgan för europabolag vad gäller arbetstagarinflytande⁽¹⁾. Dessa bestämmelser utgör ett oskiljbart komplement till denna förordning och måste tillämpas tillsammans med denna.

⁽¹⁾ Se s. 22 i detta nummer av EGT.

- (20) Denna förordning omfattar inga andra rättsliga områden, såsom skatterätt, insolvensrätt, immaterial- eller konkursrätt. Följaktligen skall bestämmelserna i medlemsstaternas lagstiftning och i gemenskapsrätten tillämpas på de ovannämnda områdena samt på andra områden som inte omfattas av denna förordning.
- (21) Direktiv 2001/86/EG syftar till att tillförsäkra arbetstagarerna rätt till inflytande beträffande frågor och beslut som påverkar verksamheten och förhållandena i SE-bolagen. Övriga frågor av social- och arbetsrättslig art, särskilt arbetstagarernas rätt till information och samråd, såsom den är utformad i medlemsstaterna, regleras av de nationella bestämmelser som under samma omständigheter gäller för aktiebolag.
- (22) Denna förordnings ikraftträdande måste uppskjutas så att varje medlemsstat i sin nationella lagstiftning kan införliva bestämmelserna i direktiv 2001/86/EG och i förväg inrätta den struktur som behövs för att bilda och driva SE-bolag med säten inom den statens territorium, så att förordningen och direktivet kan tillämpas samtidigt.
- (23) Ett bolag som inte har sitt huvudkontor i gemenskapen bör få delta i bildandet av ett SE-bolag, om bolaget bildas i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat, har sitt säte i den medlemsstaten och har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i den medlemsstaten enligt de principer som fastställs i 1962 års allmänna program för upphävande av begränsningar i etableringsfriheten. Sådan anknytning föreligger särskilt om bolaget har ett driftsställe i medlemsstaten och driver verksamhet därifrån.
- (24) Ett SE-bolag bör ha möjlighet att flytta sitt säte till en annan medlemsstat. Ett adekvat skydd av intressena för de minoritetsaktieägare som motsätter sig flyttningen samt av borgenärens och andra rättsinnehavares intressen bör vara proportionerligt. Flyttningen bör inte påverka de rättigheter som har tillkommit före flyttningen.
- (25) Denna förordning påverkar inte tillämpningen av någon bestämmelse som kan komma att införas i 1968 års Brysselkonvention eller i någon text som antas av medlemsstaterna eller rådet för att ersätta den konventionen och som avser de behörighetsregler som gäller när ett publikt aktiebolag flyttar sitt säte från en medlemsstat till en annan.
- (26) Finansinstitutens verksamhet regleras av särskilda direktiv, och de nationella bestämmelserna för genomförande av dessa direktiv och andra nationella regler för denna verksamhet gäller fullt ut för SE-bolag.
- (27) Med hänsyn till SE-bolagens särskilda gemenskapskaraktär påverkar den ordning för ett SE-bolags faktiska säte som antas genom denna förordning inte tillämpningen av medlemsstaternas lagstiftningar och åsidosätter inte de val som kan göras när det gäller andra gemenskapstexter om bolagsrätt.
- (28) I fördraget anges inte några andra befogenheter för att anta denna förordning än de som finns i artikel 308.
- (29) Eftersom målen för de föreslagna åtgärderna såsom de skisseras ovan inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, eftersom det är fråga om att bilda SE-bolag på europeisk nivå och de därför på grund av åtgärdernas omfattning och effekter bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta beslut inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

1. Ett bolag får bildas inom gemenskapens territorium i form av ett europeiskt publikt aktiebolag (Societas Europaea, nedan kallat "SE-bolag") på de villkor och enligt de bestämmelser som fastställs i denna förordning.
2. Ett SE-bolag skall vara ett bolag vars aktiekapital är fördelat på aktier. Varje aktieägare skall vara ekonomiskt ansvarig endast för den del av aktiekapitalet som han har tecknat.
3. Ett SE-bolag skall vara en juridisk person.
4. Arbetstagarinflytandet i ett SE-bolag skall följa bestämmelserna i direktiv 2001/86/EG.

Artikel 2

1. Publika aktiebolag som anges i bilaga I som har bildats i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat och som har sitt säte och sitt huvudkontor i gemenskapen, får bilda ett SE-bolag genom fusion, om minst två av bolagen omfattas av olika medlemsstaters lagstiftning.

2. Publika och privata aktiebolag i bilaga II vilka har bildats i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat samt har sitt säte och sitt huvudkontor i gemenskapen får ta initiativ till bildandet av ett SE-holdingbolag, om minst två av bolagen

- a) omfattas av olika medlemsstaters lagstiftning eller
- b) sedan minst två år har ett dotterbolag som omfattas av lagstiftningen i en annan medlemsstat eller en filial belägen i en annan medlemsstat.

3. Bolag enligt artikel 48 andra stycket i fördraget samt andra offentligrättsliga eller privaträttsliga rättsliga enheter, som har bildats i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat och har sitt säte och sitt huvudkontor i gemenskapen, får bilda ett SE-dotterbolag genom att teckna aktier i detta, om minst två av dem

- a) omfattas av olika medlemsstaters lagstiftning eller
- b) sedan minst två år har ett dotterbolag som omfattas av lagstiftningen i en annan medlemsstat eller en filial belägen i en annan medlemsstat.

4. Ett publikt aktiebolag som har bildats enligt lagstiftningen i en medlemsstat och som har sitt säte och huvudkontor i gemenskapen får ombildas till ett SE-bolag om det sedan minst två år har ett dotterbolag som omfattas av lagstiftningen i en annan medlemsstat.

5. En medlemsstat har rätt att föreskriva att ett bolag som inte har sitt huvudkontor i gemenskapen får delta i bildandet av ett SE-bolag, om bolaget är bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i en medlemsstat, har sitt säte i den medlemsstaten och har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en medlemsstat.

Artikel 3

1. Vid tillämpningen av artikel 2.1, 2.2 och 2.3 skall ett SE-bolag anses som ett publikt aktiebolag som omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där det har sitt säte.

2. Ett SE-bolag får självt bilda ett eller flera dotterbolag i form av SE-bolag. Sådana bestämmelser i den medlemsstat där ett SE-dotterbolag har sitt säte enligt vilka krävs att ett publikt aktiebolag skall ha fler än en aktieägare skall inte tillämpas på SE-dotterbolaget. De nationella bestämmelser som har antagits i enlighet med rådets tolfte direktiv 89/667/EEG av den 21 december 1989 på bolagsrättens område om enmansbolag med begränsat ansvar ⁽¹⁾ skall i tillämpliga delar gälla för SE.

Artikel 4

1. Ett SE-bolags aktiekapital skall vara uttryckt i euro.
2. Det tecknade aktiekapitalet skall uppgå till minst 120 000 euro.
3. Om det i lagstiftningen i en medlemsstat föreskrivs ett större tecknat aktiekapital för bolag med vissa typer av verksamhet, skall den lagstiftningen tillämpas på SE-bolag som har sitt säte i den medlemsstaten.

Artikel 5

Om inte annat följer av bestämmelserna i artikel 4.1 och 4.2, skall ett SE-bolags aktiekapital, aktiekapitalets bibehållande, ändringar av det samt SE-bolagets aktier, obligationer och andra jämförbara värdepapper regleras av de bestämmelser som skulle tillämpas på ett publikt aktiebolag med säte i den medlemsstat där SE-bolaget är registrerat.

Artikel 6

I denna förordning avses med ett SE-bolags bolagsordning både SE-bolagets stiftelseurkund och dess bolagsordning, om denna utgör ett separat dokument.

Artikel 7

Ett SE-bolags säte skall vara beläget inom gemenskapen i samma medlemsstat som huvudkontoret. En medlemsstat får dessutom föreskriva att SE-bolag som är registrerade inom dess territorium skall vara skyldiga att förlägga sitt huvudkontor och säte till samma plats.

Artikel 8

1. Ett SE-bolags säte får flyttas till en annan medlemsstat i enlighet med punkterna 2–13. En sådan flyttning skall inte medföra vare sig bolagets avveckling eller bildandet av en ny juridisk person.

⁽¹⁾ EGT L 395, 30.12.1989, s. 40. Direktivet senast ändrat genom 1994 års anslutningsakt.

2. Ett förslag om flyttning skall upprättas av lednings- eller förvaltningsorganet och offentliggöras i enlighet med artikel 13, utan att detta påverkar eventuella ytterligare former av offentliggörande som föreskrivs i den medlemsstat där bolaget har sitt säte. I förslaget skall SE-bolagets aktuella firma, säte och nummer anges, samt

- a) det säte som föreslås för SE-bolaget,
- b) den bolagsordning som föreslås för SE-bolaget och, i förekommande fall, bolagets nya firma,
- c) eventuella följder som flyttningen kan få för arbetstagarinflyttandet,
- d) den tidsplan som föreslås för flyttningen,
- e) eventuella rättigheter till skydd av aktieägare och/eller borgenärer.

3. Lednings- eller förvaltningsorganet skall avfatta en redogörelse där flyttningens juridiska och ekonomiska aspekter förklaras och motiveras och där det förklaras vilka följder flyttningen får för aktieägare, borgenärer och arbetstagare.

4. Senast en månad före den bolagsstämma vid vilken det skall beslutas om flyttningen skall ett SE-bolags aktieägare och borgenärer ha rätt att där bolaget har sitt säte granska förslaget om flyttning och den redogörelse som avfattats i enlighet med punkt 3 samt att på begäran kostnadsfritt få kopior av dessa dokument.

5. En medlemsstat får när det gäller SE-bolag som är registrerade inom dess territorium anta bestämmelser som är avsedda att säkerställa ett lämpligt skydd för de minoritetsaktieägare som motsätter sig flyttning.

6. Ett beslut om flyttning får inte fattas förrän två månader efter offentliggörandet av förslaget. Beslutet skall fattas enligt bestämmelserna i artikel 59.

7. Innan den behöriga myndigheten utfärdar det intyg som avses i punkt 8, skall SE-bolaget visa denna att, när det gäller sådana skulder som uppkommit före offentliggörandet av förslaget om flyttning, de intressen som borgenärer och innehavare av övriga rättigheter har gentemot SE-bolaget (inbegripet offentliga organs intressen) är skyddade på ett betryggande sätt i överensstämmelse med de krav som har fastställts av den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte före flyttningen.

En medlemsstat får utvidga tillämpningen av det första stycket till att omfatta skulder som uppkommer (eller kan uppkomma) före flyttningen.

Föregående stycken skall inte påverka tillämpningen på SE-bolag av medlemsstaternas nationella lagstiftning om erläggande eller säkring av betalningar till offentliga organ.

8. En domstol, notarie eller annan behörig myndighet i den medlemsstat där ett SE-bolag har sitt säte skall utfärda ett intyg som slutgiltigt bekräftar att vad som krävs i fråga om handlingar och formaliteter före flyttningen har fullgjorts.

9. Ny registrering får inte ske förrän det intyg som avses i punkt 5 har framlagts och det har styrkts att de formaliteter som krävs för registrering i det land där bolagets nya säte skall vara beläget har uppfyllts.

10. Flyttningen av ett SE-bolags säte samt den därav följande ändringen av bolagets bolagsordning skall bli gällande den dag då SE-bolaget i enlighet med artikel 12 registreras i registret där bolaget har sitt nya säte.

11. När SE-bolagets nya registrering har gjorts, skall en underrättelse om detta lämnas från det register där den nya registreringen gjorts till det register där den gamla registreringen fanns. Den gamla registreringen skall strykas vid mottagandet av denna underrättelse, men inte före detta.

12. Den nya registreringen och strykningen av den gamla skall offentliggöras i de berörda medlemsstaterna i enlighet med artikel 13.

13. I och med offentliggörandet av SE-bolagets nya registrering kan det nya sätet åberopas gentemot tredje man. Så länge strykningen ur registret av SE-bolagets registrering på dess föregående säte inte har offentliggjorts kan emellertid tredje man fortsätta att åberopa det föregående sätet, såvida inte SE-bolaget bevisar att tredje man hade kännedom om det nya sätet.

14. Genom lagstiftningen i en medlemsstat får det, i fråga om SE-bolag som är registrerade i den medlemsstaten, föreskrivas att en flyttning av bolagets säte som skulle medföra en ändring av tillämplig lag inte skall bli gällande om någon behörig myndighet i medlemsstaten motsätter sig flyttningen inom den tvåmånadersfrist som avses i punkt 6. Motsättandet får grundas endast på hänsyn till allmänintresset.

Om ett SE-bolag kontrolleras av en nationell finansiell tillsynsmyndighet enligt gemenskapens direktiv skall rätten att motsätta sig ändring av säte också gälla denna myndighet.

Överklagande till domstol skall vara möjligt.

15. Ett SE-bolag som har varit föremål för ett rättsligt förfarande rörande avveckling, likvidation, insolvens eller betalningsinställelse eller andra liknande förfaranden får inte flytta sitt säte.

16. Ett SE-bolag som har flyttat sitt säte till en annan medlemsstat skall, när det gäller rättsanspråk som kan uppkomma före den flyttning som avses i punkt 10 i denna artikel, anses ha sitt säte i den medlemsstat där SE-bolaget var registrerat före flyttningen, även om talan skulle väckas mot SE-bolaget efter flyttningen.

Artikel 9

1. Ett SE-bolag skall regleras
 - a) av bestämmelserna i denna förordning,
 - b) om denna förordning uttryckligen tillåter det, av bestämmelserna i bolagets bolagsordning,
eller
 - c) beträffande frågor som inte regleras i denna förordning eller – om en fråga endast delvis regleras i den – beträffande de aspekter som inte omfattas av denna förordning, av
 - i) de lagbestämmelser som har antagits av medlemsstaterna för att tillämpa gemenskapsåtgärder som specifikt avser SE bolag,
 - ii) de lagbestämmelser i medlemsstaterna som skulle gälla för ett publikt aktiebolag bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte,
 - iii) bestämmelserna i bolagsordningen på samma villkor som för ett publikt aktiebolag bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte.
2. De lagbestämmelser som antas av medlemsstaterna specifikt för SE-bolag måste stämma överens med de direktiv som är tillämpliga på de publika aktiebolag som anges i bilaga I.
3. Om det finns särskilda bestämmelser i nationell lagstiftning för den typ av verksamhet som ett SE-bolag bedriver skall dessa bestämmelser gälla fullt ut för SE-bolaget.

Artikel 10

Om inte annat följer av bestämmelserna i denna förordning, skall ett SE-bolag i varje medlemsstat behandlas som ett publikt aktiebolag bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte.

Artikel 11

1. SE-bolagets firma skall innehålla förkortningen "SE" före eller efter firman.
2. Endast SE-bolag får ha firmor som innehåller förkortningen "SE".
3. Bolag eller andra juridiska personer som har registrerats i en medlemsstat före den dag då denna förordning träder i kraft och vilkas firmor innehåller förkortningen "SE" skall dock inte vara skyldiga att ändra sina firmor.

Artikel 12

1. Varje SE-bolag skall registreras i den medlemsstat där det har sitt säte i ett register som anges i lagstiftningen i denna medlemsstat i enlighet med artikel 3 i rådets direktiv 68/151/EEG av den 9 mars 1968 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen⁽¹⁾.
2. Ett SE-bolag får inte registreras om det saknas en överenskommelse om riktlinjer för arbetstagarinflytande enligt artikel 4 i direktiv 2001/86/EG eller ett beslut enligt artikel 3.6 i det direktivet eller om förhandlingsperioden enligt artikel 5 i det direktivet har löpt ut utan att en överenskommelse har träffats.
3. För att ett SE-bolag skall kunna registreras i en medlemsstat som har utnyttjat möjligheten i artikel 7.3 i direktiv 2001/86/EG, är det nödvändigt att ett avtal har slutits i enlighet med artikel 4 i det direktivet om en ordning för hur arbetstagarinflytande och -medverkan skall utformas, eller att inget av de bolag som ingår lyder under bestämmelser om medverkan före registreringen av SE-bolaget.
4. Ett SE-bolags bolagsordning får aldrig strida mot de riktlinjer för arbetstagarinflytande som har fastställts på detta sätt. Om nya riktlinjer som fastställts i enlighet med direktiv 2001/86/EG strider mot gällande bolagsordning, skall bolagsordningen ändras i nödvändig omfattning.

I detta fall skall SE-bolagets lednings- eller förvaltningsorgan ha rätt att vidta åtgärder för att ändra bolagsordningen utan något ytterligare beslut från bolagsstämman.

⁽¹⁾ EGT L 65, 14.3.1968, s. 8. Direktivet senast ändrat genom 1994 års anslutningsakt.

Artikel 13

De handlingar och uppgifter rörande ett SE-bolag som skall offentliggöras enligt denna förordning skall offentliggöras på det sätt som föreskrivs i lagstiftningen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte i enlighet med direktiv 68/151/EEG.

Artikel 14

1. Ett meddelande om registrering och avregistrering av ett SE-bolag skall offentliggöras för kännedom i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* när offentliggörande har skett i enlighet med artikel 13. Meddelandet skall innehålla uppgift om SE-bolagets namn, registreringsnummer, registreringsdatum och registreringsort, datum och ort för offentliggörandet, samt om bolagets säte och dess verksamhetsområde.

2. Vid flyttning av SE-bolagets säte enligt artikel 8 skall ett meddelande därom offentliggöras innehållande de uppgifter som avses i punkt 1 samt uppgifter om den nya registreringen.

3. De uppgifter som avses i punkt 1 skall översändas till Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer inom en månad efter det offentliggörande som avses i artikel 13.

AVDELNING II

BILDANDE

Avsnitt 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 15

1. Om inte annat följer av denna förordning, skall bildandet av ett SE-bolag regleras av den lag som gäller för publika aktiebolag i den stat dit SE-bolaget förlägger sitt säte.

2. Registrering av ett SE-bolag skall offentliggöras enligt artikel 13.

Artikel 16

1. Ett SE-bolag får status som juridisk person den dag då det registreras i det register som avses i artikel 12.

2. Om rättshandlingar har företagits i SE-bolagets namn före dess registrering enligt artikel 12 och om SE-bolaget efter

registreringen inte påtar sig de skyldigheter som härrör från dessa rättshandlingar, skall de fysiska personer, bolag eller andra juridiska personer som företagit handlingarna vara solidariskt och obegränsat ansvariga för dessa, såvida inte annat överenskommit.

Avsnitt 2

Bildande av ett SE-bolag genom fusion

Artikel 17

1. Ett SE-bolag får bildas genom fusion i enlighet med artikel 2.1.

2. Fusionen kan genomföras

a) enligt förfarandet för fusion genom förvärv i artikel 3.1 i direktiv 78/855/EEG⁽¹⁾, eller

b) enligt förfarandet för fusion genom bildande av ett nytt bolag i artikel 4.1 i samma direktiv.

I fallet med fusion genom förvärv skall det övertagande bolaget anta bolagsformen SE-bolag samtidigt med fusionen. I fallet med fusion genom bildande av ett nytt bolag skall SE-bolaget vara det nybildade bolaget.

Artikel 18

Beträffande frågor som inte innefattas i detta avsnitt, eller – om en fråga endast delvis innefattas av detta – beträffande de aspekter som inte innefattas i avsnittet skall varje bolag som deltar i bildandet av ett SE-bolag genom fusion vara underställt de lagbestämmelser i den medlemsstat där det hör hemma som gäller för fusion av publika aktiebolag i enlighet med direktiv 78/855/EEG.

Artikel 19

Genom lagstiftningen i en medlemsstat får det föreskrivas att ett bolag som omfattas av lagstiftningen i den medlemsstaten inte får delta i bildandet av ett SE-bolag genom fusion, om en behörig myndighet i denna medlemsstat motsätter sig detta före utfärdandet av det intyg som avses i artikel 25.2.

⁽¹⁾ Rådets tredje direktiv 78/855/EEG av den 9 oktober 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om fusioner av aktiebolag (EGT L 295, 20.10.1978, s. 36). Direktivet senast ändrat genom 1994 års anslutningsakt.

Ett sådant motsättande får grundas endast på hänsyn till allmänintresset. Överklagande till domstol skall vara möjligt.

Artikel 20

1. Lednings- eller förvaltningsorganen i de fusionerande bolagen skall utarbeta ett fusionsförslag. Förslaget skall innehålla

- a) uppgift om de fusionerande bolagens firma och säte samt om SE-bolagets planerade firma och säte,
 - b) uppgift om aktiernas utbytesförhållande och om eventuellt kompensationsbelopp,
 - c) uppgift om villkoren för tilldelning av aktier i SE-bolaget,
 - d) uppgift om från och med vilket datum innehav av aktier i SE-bolaget ger rätt till del i vinsten samt om eventuella särskilda villkor rörande denna rätt,
 - e) uppgift om från och med vilket datum de fusionerande bolagens transaktioner bokföringsmässigt skall behandlas som hörande till SE-bolaget,
 - f) uppgift om vilka rättigheter SE-bolaget tilldelar innehavare av aktier med speciella rättigheter och innehavare av andra värdepapper än aktier eller om vilka åtgärder som föreslås beträffande dem,
 - g) uppgift om eventuella särskilda förmåner som beviljas de experter som granskar fusionsförslaget samt ledamöterna av förvaltnings-, lednings-, tillsyns- eller kontrollorganen i de fusionerande bolagen,
 - h) SE-bolagets bolagsordning,
 - i) information om de förfaranden genom vilka riktlinjerna för arbetstagarinflytandet skall fastställas i enlighet med direktiv 2001/86/EG.
2. De fusionerande bolagen får ta med ytterligare uppgifter i fusionsförslaget.

Artikel 21

För vart och ett av de fusionerande bolagen skall, med förbehåll för eventuella ytterligare krav som åläggs av den medlemsstat under vars lagstiftning det aktuella bolaget faller, följande uppgifter offentliggöras i denna medlemsstats allmänna tidning:

- a) Form, firma och säte för varje fusionerande bolag.

- b) Det register till vilket de handlingar som avses i artikel 3.2 i direktiv 68/151/EEG har ingivits för vart och ett av de fusionerande bolagen samt registreringsnummer i detta register.
- c) En uppgift om hur det aktuella bolagets borgenärer skall förfara för att utöva sina rättigheter enligt artikel 24 samt den adress där fullständig information om detta förfarande kostnadsfritt kan erhållas.
- d) En uppgift om hur minoritetsaktieägarna i det berörda bolaget skall förfara för att utöva sina rättigheter enligt artikel 24 samt den adress där fullständig information om detta förfarande kostnadsfritt kan erhållas.
- e) SE-bolagets planerade firma och säte.

Artikel 22

Som alternativ till experter som granskar förslaget för varje fusionerande bolags räkning får en eller flera oberoende experter, enligt artikel 10 i direktiv 78/855/EEG, utsedda för detta ändamål och på gemensam begäran av de fusionerande bolagen av en rättslig eller administrativ myndighet i den medlemsstat av vars lagstiftning något av de fusionerande bolagen eller det blivande SE-bolaget omfattas, granska fusionsförslaget och upprätta ett gemensamt yttrande avsett för samtliga aktieägare.

Experterna skall ha rätt att av vart och ett av de fusionerande bolagen begära de upplysningar som de anser vara nödvändiga för att de skall kunna slutföra sin uppgift.

Artikel 23

1. Bolagsstämman i vart och ett av de fusionerande bolagen skall godkänna fusionsförslaget.

2. Arbetstagarinflytandet i SE-bolaget skall fastställas i enlighet med direktiv 2001/86/EG och denna förordning. Bolagsstämman i vart och ett av de fusionerande bolagen får förbehålla sig rätten att ställa som villkor för registrering av SE-bolaget att den uttryckligen bekräftar de riktlinjer som har beslutats på detta sätt.

Artikel 24

1. Lagstiftningen i den medlemsstat under vars lagstiftning vart och ett av de fusionerande bolagen lyder skall, under beaktande av att fusionen är gränsöverskridande, tillämpas på samma sätt som vid fusion mellan publika aktiebolag vad beträffar skyddet av följande personers intressen:

- a) De fusionerande bolagens borgenärer.

- b) De fusionerande bolagens rättighetsinnehavare.
- c) Innehavare av andra värdepapper än aktier, vilka är förenade med speciella rättigheter i de fusionerande bolagen.
2. En medlemsstat får, vad beträffar fusionerande bolag som faller under dess lagstiftning, anta bestämmelser avsedda att säkerställa lämpligt skydd för de minoritetsaktieägare som motsatt sig fusionen.

Artikel 25

1. Kontrollen av fusionens lagenlighet skall, beträffande den del av förfarandet som rör varje fusionerande bolag, ske i enlighet med den lag som tillämpas på fusion mellan publika aktiebolag i den medlemsstat under vars lagstiftning bolaget lyder.
2. I varje berörd medlemsstat skall domstol, notarie eller annan behörig myndighet utfärda ett intyg genom vilket slutgiltigt bekräftas att alla rättshandlingar och formaliteter inför fusionen har fullgjorts.
3. Om det i lagstiftningen i en medlemsstat under vars lagstiftning fusionerande bolaget lyder föreskrivs ett förfarande för kontroll och ändring av aktiernas utbytesförhållande eller för kompensation av minoritetsaktieägare utan att det hindrar fusionens registrering, skall dessa förfaranden gälla endast om övriga fusionerande bolag belägna i medlemsstater som inte ger utrymme för ett sådant förfarande vid godkännandet av fusionsförslaget i enlighet med artikel 23.1 uttryckligen godtar möjligheten för det fusionerande bolagets aktieägare att tillgripa detta förfarande. I sådana fall kan domstolen, notarien eller annan behörig myndighet utfärda intyg enligt punkt 2 även om ett sådant förfarande har inletts. I intyget skall dock anges att förfarandet är oavslutat. Beslutet som förfarandet leder fram till är bindande för det övertagande bolaget och dess aktieägare.

Artikel 26

1. Kontrollen av fusionens lagenlighet skall, beträffande den del av förfarandet som rör genomförandet av fusionen och bildandet av ett SE-bolag, utföras av domstol, notarie eller annan myndighet som i den medlemsstat där SE-bolaget kommer att ha sitt säte är behörig att kontrollera denna aspekt av lagenligheten vid fusion mellan publika aktiebolag.

2. Varje fusionerande bolag skall därför överlämna det intyg som avses i artikel 25.2 till denna myndighet inom sex månader från och med intygets utfärdande samt en kopia av det av bolaget godkända fusionsförslaget.

3. Den myndighet som avses i punkt 1 skall särskilt kontrollera att de fusionerande bolagen har godkänt ett fusionsförslag med samma lydelse och att riktlinjer för arbetstagarinflytande har fastställts i enlighet med direktivet.

4. Myndigheten skall vidare kontrollera att SE-bolaget har bildats i överensstämmelse med de villkor som fastställs i lagen i den medlemsstat där det enligt artikel 15 har sitt säte.

Artikel 27

1. Fusionen och det samtidiga bildandet av ett SE-bolag skall träda i kraft vid det datum då SE-bolaget registreras i enlighet med artikel 12.
2. Ett SE-bolag får inte registreras förrän alla de formaliteter som avses i artiklarna 25 och 26 har fullgjorts.

Artikel 28

Varje fusionerande bolag skall offentliggöra genomförandet av fusionen enligt bestämmelserna i varje medlemsstats lag i enlighet med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG.

Artikel 29

1. Då fusionen genomförs enligt artikel 17.2 a skall följande rättsverkningar inträda samtidigt:
- Varje överlåtande bolags samtliga tillgångar och skulder överförs till det övertagande bolaget.
 - Aktieägarna i det överlåtande bolaget blir aktieägare i det övertagande bolaget.
 - Det överlåtande bolaget upphör att existera.
 - Det övertagande bolaget antar den juridiska formen SE-bolag.
2. Då fusionen genomförs enligt artikel 17.2 b skall följande rättsverkningar inträda samtidigt:
- De fusionerande bolagens samtliga tillgångar och skulder överförs till SE-bolaget.

- b) Aktieägarna i de fusionerande bolagen blir aktieägare i SE-bolaget.
- c) De fusionerande bolagen upphör att existera.

3. Om lagen i en medlemsstat vid fusion mellan publika aktiebolag kräver att särskilda formaliteter uppfylls för att de fusionerande bolagens överföring av vissa tillgångar, rättigheter och skyldigheter skall få rättsverkan gentemot tredje man, skall dessa formaliteter tillämpas och fullgöras antingen av de fusionerande bolagen eller av SE-bolaget efter dess registrering.

4. De deltagande bolagens rättigheter och skyldigheter i fråga om sådana anställningsvillkor som härrör från nationell lagstiftning, praxis och enskilda anställningskontrakt eller anställningsförhållanden och som föreligger vid tidpunkten för registreringen, skall med anledning av registreringen överföras till SE-bolaget när det registreras.

Artikel 30

När SE-bolaget har registrerats, kan en fusion som skett enligt bestämmelserna i artikel 2.1 inte ogiltigförklaras.

Utebliven kontroll av fusionens lagenlighet enligt artiklarna 25 och 26 kan utgöra en av grunderna för att avveckla ett SE-bolag.

Artikel 31

1. När en fusion enligt artikel 17.2 a genomförs av ett bolag som innehar samtliga aktier och övriga värdepapper som berättigar till rösträtt vid ett överlåtande bolags bolagsstämma, skall bestämmelserna i artiklarna 20.1 b, 20.1 c, 20.1 d, 22 och 29.1 b inte tillämpas. Dock skall de nationella bestämmelser under vilka vart och ett av de fusionerande bolagen lyder och som reglerar fusioner mellan publika aktiebolag i enlighet med artikel 24 i direktiv 78/855/EEG tillämpas.

2. När en fusion genom förvärv av ett annat bolags tillgångar och skulder genomförs av ett bolag som inte innehar samtliga men 90 % eller mer av de aktier och övriga värdepapper som berättigar till rösträtt i ett överlåtande bolags bolagsstämma, skall redogörelser från lednings- eller förvaltningsorganet, yttranden från en eller flera oberoende experter samt de handlingar som behövs för kontrollen endast erfordras i den mån detta föreskrivs i den nationella lag under vilken det övertagande bolaget faller eller av den nationella lag under vilken det överlåtande bolaget faller.

Medlemsstaterna får emellertid föreskriva att denna punkt kan gälla när ett bolag innehar aktier som berättigar till 90 % eller mer av rösterna, men inte till samtliga röster.

Avsnitt 3

Bildande av ett SE-holdingbolag

Artikel 32

1. Ett SE-bolag får bildas i enlighet med artikel 2.2.

Ett bolag som tar initiativet till bildande av ett SE-bolag i enlighet med artikel 2.2 upphör inte att existera.

2. Lednings- eller förvaltningsorganen i de bolag som tar initiativet till bildandet skall utarbeta ett likalydande förslag till bildande av ett SE-bolag. Förslaget skall innehålla en redogörelse där bolagsbildningens juridiska och ekonomiska aspekter förklaras och motiveras och där det anges vilka följder antagandet av bolagsformen SE-bolag får för aktieägare och för arbetstagare. Förslaget skall vidare innehålla de uppgifter som anges i artikel 20.1 a, b, c, f, g, h och i och fastställa den lägsta procentuella andel aktier i vart och ett av de bolag som tar initiativet till bildandet som måste tillskjutas av aktieägarna för att ett SE-bolag skall bildas. Denna andel skall bestå av aktier som berättigar till över 50 % av de ordinarie rösterna.

3. För vart och ett av de initiativtagande bolagen skall förslaget till bildande av SE-bolaget offentliggöras på det sätt som föreskrivs i varje medlemsstats lagstiftning, i enlighet med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG, senast en månad före datum för den bolagsstämma vid vilken det skall beslutas om bildandet.

4. En eller flera oberoende experter i de initiativtagande bolagen, utsedda eller godkända enligt de nationella bestämmelser som antagits för att genomföra direktiv 78/855/EEG av en rättslig eller administrativ myndighet i den medlemsstat under vars lagstiftning vart och ett av bolagen faller, skall granska det enligt punkt 2 upprättade förslaget till bildande och avge ett skriftligt yttrande avsett för aktieägarna i varje bolag. Genom överenskommelse mellan de initiativtagande bolagen får ett skriftligt yttrande avges för aktieägarna i samtliga bolag av en eller flera oberoende experter utsedda eller godkända av en rättslig eller administrativ myndighet i den medlemsstat under vars lagstiftning av vilken något av de initiativtagande bolagen eller det blivande SE-bolaget omfattas enligt de nationella bestämmelser som antagits för att genomföra direktiv 78/855/EEG.

5. I yttrandet skall anges vilka särskilda problem värderingen har vållat och om aktiernas föreslagna utbytesförhållande är rättvist och rimligt, vilka metoder som använts för att fastställa det och om dessa metoder är adekvata i det aktuella fallet.

6. Bolagsstämman i vart och ett av de initiativtagande bolagen skall godkänna förslaget till bildande av ett SE-bolag.

Arbetstagarinflytandet i SE-bolaget skall avgöras i enlighet med direktiv 2001/86/EG och denna förordning. Bolagsstämman i vart och ett av de initiativtagande bolagen får förbehålla sig rätten att ställa som villkor för registrering av SE-bolaget att det uttryckligen bekräftar de riktlinjer som har beslutats på detta sätt.

7. Bestämmelserna i denna artikel skall i tillämpliga delar gälla för privata aktiebolag.

Artikel 33

1. Aktieägarna i de initiativtagande bolagen skall beredas tillfälle att inom tre månader meddela de initiativtagande bolagen om de har för avsikt att tillskjuta sina aktier för bildandet av SE-bolaget. Denna period skall börja samma dag som handlingen avseende bildandet av SE-bolaget har upprättats i enlighet med artikel 32.

2. SE-bolaget får bildas endast om aktie- eller andelsägarna i de initiativtagande bolagen inom den tid som anges i punkt 1 har tillskjutit den minimala procentuella andel aktier eller andelar i varje bolag som har fastställts i förslaget till bildande och om alla övriga villkor är uppfyllda.

3. Om samtliga villkor för bildandet av ett SE-bolag är uppfyllda i enlighet med punkt 2, skall detta offentliggöras för vart och ett av de initiativtagande bolagen enligt de bestämmelser i nationell lagstiftning för dessa bolag som antagits för att genomföra artikel 3 i direktiv 68/151/EEG.

De aktie- eller andelsägare i de initiativtagande bolag som inte inom den i punkt 1 angivna tiden har meddelat om de har för avsikt att ställa sina aktier till de initiativtagande bolagens förfogande för bildandet av ett SE-bolag skall beviljas en extra frist på en månad för att göra detta.

4. De aktieägare som har tillskjutit sina värdepapper för bildandet av SE-bolaget skall erhålla aktier i detta.

5. SE-bolaget får endast registreras mot intyg om att formaliteterna i artikel 32 och villkoren i punkt 2 ovan har uppfyllts.

Artikel 34

En medlemsstat får när det gäller de initiativtagande bolagen anta bestämmelser som avser att säkerställa skydd för minoritetsaktieägare som motsätter sig bildandet samt för borgenärer och arbetstagare.

Avsnitt 4

Bildande av ett SE-dotterbolag

Artikel 35

Ett SE-bolag får bildas i enlighet med artikel 2.3.

Artikel 36

För de bolag eller andra juridiska personer som deltar i bildandet gäller de bestämmelser som reglerar deras deltagande i bildandet av ett dotterbolag i form av ett publikt aktiebolag enligt nationell rätt.

Avsnitt 5

Ombildning av ett publikt aktiebolag till ett SE-bolag

Artikel 37

1. Ett SE-bolag kan bildas enligt artikel 2.4.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 12 får ombildningen av ett publikt aktiebolag till ett SE-bolag inte innebära att bolaget avvecklas eller att en ny juridisk person skapas.

3. Bolagets säte får inte flyttas från en medlemsstat till en annan enligt artikel 8 i samband med ombildningen.

4. Det berörda bolagets lednings- eller förvaltningsorgan skall lämna ett förslag till ombildning och en redogörelse där juridiska och ekonomiska aspekter på ombildningen förklaras och motiveras och där det anges vilka verkningar antagandet av SE-bolagsformen får för aktieägarna och arbetstagarna.

5. Förslaget till villkor för ombildning skall offentliggöras på det sätt som föreskrivs i varje medlemsstats lagstiftning enligt artikel 3 i direktiv 68/151/EEG senast en månad före den bolagsstämma som sammankallas för att besluta om ombildningen.

6. Före den bolagsstämma som anges i punkt 7 skall en eller flera oberoende sakkunniga som, enligt de nationella bestämmelser som antagits för att tillämpa artikel 10 i direktiv 78/855/EEG, utsetts eller godkänts av en rättslig eller administrativ myndighet i den medlemsstat under vars lagstiftning bolaget under ombildning till SE-bolag lyder, med iakttagande av tillämpliga delar av rådets direktiv 77/91/EEG⁽¹⁾, intyga att bolaget förfogar över tillgångar som åtminstone motsvarar aktiekapitalet och de reserver som enligt lag eller enligt bolagsordningen inte får delas ut.

7. Bolagsstämman i det berörda bolaget skall godkänna förslaget till villkor för ombildningen samt SE-bolagets bolagsordning. Bolagsstämmans beslut skall godkännas genom omröstning på det sätt som föreskrivs i de nationella bestämmelser som antagits för att tillämpa artikel 7 i direktiv 78/855/EEG.

8. Medlemsstaterna kan göra ombildningen avhängig av kvalificerad röstmajoritet eller enhällighet i det organ i bolaget under ombildning inom vilket arbetstagarinflytandet organiseras.

9. Rättigheterna och skyldigheterna för bolaget under ombildning i fråga om sådana anställningsvillkor som omfattas av nationell lagstiftning, praxis och enskilda anställningskontrakt eller anställningsförhållanden och som föreligger vid tidpunkten för registreringen, skall med anledning av registreringen överföras till SE-bolaget.

AVDELNING III

SE-BOLAGS SAMMANSÄTTNING

Artikel 38

Ett SE-bolag skall enligt bestämmelserna i denna förordning bestå av

- a) en bolagsstämma och
- b) antingen ett tillsynsorgan och ett ledningsorgan (dualistiskt system) eller ett förvaltningsorgan (monistiskt system), beroende på vilket alternativ som fastställs i bolagsordningen.

Avsnitt 1

Dualistiskt system

Artikel 39

1. Ledningsorganet skall ansvara för SE-bolagets ledning och förvaltning. En medlemsstat kan föreskriva att en verkställande direktör eller verkställande direktörer skall ansvara för den löpande förvaltningen på samma villkor som gäller för publika aktiebolag med säte på denna medlemsstats territorium.

2. Ledamoten/ledamöterna i ledningsorganet skall väljas och entledigas av tillsynsorganet.

En medlemsstat får dock föreskriva eller ge möjlighet att i bolagsordningen föreskriva, att ledamoten/ledamöterna i ledningsorganet skall väljas och entledigas av bolagsstämman på samma sätt som sker i de publika aktiebolag som har sitt säte inom dess territorium.

3. Ingen får samtidigt vara ledamot i SE-bolagets ledningsorgan och dess tillsynsorgan. Dock får tillsynsorganet i händelse av vakans utse någon av sina ledamöter till ledamot i ledningsorganet. Under denna period upphävs tillfälligt dennes uppdrag som ledamot i tillsynsorganet. En medlemsstat får föreskriva att denna period skall vara tidsbegränsad.

4. Antalet ledamöter i ledningsorganet eller reglerna för hur detta antal skall bestämmas skall fastställas i SE-bolagets bolagsordning. Dock kan ett lägsta och/eller högsta antal fastställas av en medlemsstat.

5. En medlemsstat som saknar bestämmelser om ett dualistiskt system för publika aktiebolag med säte inom dess territorium får vidta lämpliga åtgärder rörande SE-bolag.

Artikel 40

1. Tillsynsorganet skall kontrollera ledningsorganets förvaltning. Det får inte för egen del ha några befogenheter att vidta förvaltningsåtgärder avseende SE-bolaget.

2. Ledamöterna i tillsynsorganet skall väljas av bolagsstämman. Dock får ledamöterna i det första tillsynsorganet utses i bolagsordningen. Denna bestämmelse gäller utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 47.4 eller någon sådan ordning för arbetstagarernas medverkan som fastställs i enlighet med direktivet.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 77/91/EEG av den 13 december 1976 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen när det gäller att bilda ett aktiebolag samt att bevara och ändra dettas kapital, i syfte att göra skyddsåtgärder likvärdiga (EGT L 26, 31.1.1977, s. 1-13). Direktivet senast ändrat genom 1994 års anslutningsakt.

3. Bolagsordningen skall innehålla en bestämmelse om antalet ledamöter i tillsynsorganet eller regler för hur detta antal skall fastställas. En medlemsstat får dock föreskriva hur många ledamöter tillsynsorganet skall ha i de SE-bolag som är registrerade inom dess territorium eller hur många dessa minst och/eller högst skall vara.

Artikel 41

1. Ledningsorganet skall minst var tredje månad informera tillsynsorganet om SE-bolagets ekonomiska ställning och dess förutsebara framtida utveckling.

2. Utöver den periodiska informationen enligt punkt 1 skall ledningsorganet i god tid underrätta tillsynsorganet om alla händelser som kan ha påtagliga återverkningar på SE-bolaget.

3. Tillsynsorganet får från ledningsorganet begära in all den information som krävs för att det skall kunna utöva sin kontroll enligt artikel 40.1. En medlemsstat får föreskriva att även varje ledamot i tillsynsorganet skall ha denna möjlighet.

4. Tillsynsorganet får verkställa eller låta verkställa de kontroller som krävs för att det skall kunna fullgöra sitt uppdrag.

5. Var och en av ledamöterna av tillsynsorganet skall ha rätt att ta del av all information som tillställs detta organ.

Artikel 42

Tillsynsorganet skall välja en ordförande bland sina ledamöter. Om hälften av ledamöterna har utsetts av arbetstagarna, får endast en ledamot utsedd av bolagsstämman väljas till ordförande.

Avsnitt 2

Monistiskt system

Artikel 43

1. Förvaltningsorganet skall leda och förvalta SE-bolaget. En medlemsstat kan föreskriva att en verkställande direktör eller verkställande direktörer skall ansvara för den dagliga ledningen och förvaltningen på samma villkor som gäller för publika aktiebolag med säte på denna medlemsstats territorium.

2. Antalet ledamöter i förvaltningsorganet eller reglerna för hur detta antal skall bestämmas skall fastställas i SE-bolagets bolagsordning. Dock får en medlemsstat fastställa ett lägsta och, i förekommande fall, högsta antal ledamöter.

Detta förvaltningsorgan skall dock bestå av minst tre ledamöter, om arbetstagarnas medverkan är reglerad i enlighet med direktiv 2001/86/EG.

3. Ledamoten/ledamöterna i förvaltningsorganet skall väljas av bolagsstämman. Dock får ledamöterna av det första förvaltningsorganet utses i bolagsordningen. Dessa bestämmelser gäller utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 47.4 eller någon sådan ordning för arbetstagarnas medverkan som fastställs i enlighet med direktiv 2001/86/EG.

4. Om det inte finns någon bestämmelse om ett monistiskt system beträffande publika aktiebolag med säte inom en medlemsstats territorium får denna medlemsstat anta lämpliga bestämmelser beträffande SE-bolag.

Artikel 44

1. Förvaltningsorganet skall sammanträda minst var tredje månad, med ett intervall som fastställs i bolagsordningen, för att diskutera SE-bolagets ekonomiska ställning och dess förutsebara framtida utveckling.

2. Var och en av ledamöterna i förvaltningsorganet skall ha rätt att ta del av all information som tillställs detta organ.

Artikel 45

Förvaltningsorganet skall välja en ordförande bland sina ledamöter. Om hälften av ledamöterna har utsetts av arbetstagarna, får endast en ledamot utsedd av bolagsstämman väljas till ordförande.

Avsnitt 3

Gemensamma regler för det monistiska och det dualistiska systemet

Artikel 46

1. Ledamöterna i organen skall utses för den period som fastställs i bolagsordningen och denna får inte vara längre än sex år.

2. Såvida inte bolagsordningen innehåller några inskränkningar, får ledamöterna omväljas en eller flera gånger för den period som fastställts enligt punkt 1.

Artikel 47

1. SE-bolagets bolagsordning får föreskriva att ett bolag eller en annan juridisk person skall ha rätt att vara ledamot i ett organ, såvida inte annat stadgas i den på publika aktiebolag tillämpliga lagen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte.

Bolaget eller annan juridisk person skall för utövandet av sina befogenheter i det aktuella organet utse en fysisk person till sin företrädare.

2. Till ledamöter i ett visst organ i ett SE-bolaget eller till företrädare för en ledamot enligt punkt 1 får inte väljas personer som

- a) enligt lagen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte inte får ingå i motsvarande organ i ett publikt aktiebolag som faller under denna medlemsstats lagstiftning,
- b) på grund av ett rättsligt eller administrativt avgörande meddelat i en medlemsstat inte får ingå i motsvarande organ i ett publikt aktiebolag som faller under lagstiftningen i en medlemsstat i gemenskapen.

3. SE-bolagets bolagsordning får, i likhet med vad som föreskrivs för publika aktiebolag i lagen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte, fastställa särskilda villkor för valbarhet beträffande de ledamöter som företräder aktieägarna.

4. Denna förordning påverkar inte tillämpningen av de nationella lagstiftningar som tillåter en minoritet av aktieägare eller andra personer eller myndigheter att välja en del av ledamöterna i organen.

Artikel 48

1. Ett SE-bolags bolagsordning skall innehålla en uppräkningslista av de kategorier av åtgärder för vilka tillsynsorganets medgivande måste inhämtas i det dualistiska systemet, eller för vilka det krävs ett uttryckligt beslut av förvaltningsorganet i det monistiska systemet.

Dock får en medlemsstat föreskriva att, i det dualistiska systemet, tillsynsorganet självt får besluta att dess medgivande skall inhämtas för vissa kategorier av åtgärder.

2. En medlemsstat får bestämma vilka kategorier av åtgärder som under alla omständigheter skall finnas upptagna i bolagsordningen för de SE-bolag som är registrerade på dess territorium.

Artikel 49

Ledamöterna av ett SE-bolags organ får inte, inte heller efter avslutat uppdrag, lämna någon information de innehar om SE-bolaget och vars röjande skulle kunna skada bolagets intressen, med undantag av de fall där ett sådant röjande krävs eller medges i bestämmelserna i den nationella lag som tillämpas på publika aktiebolag eller är av allmänt intresse.

Artikel 50

1. Utom i de fall då annat föreskrivs i denna förordning eller i bolagsordningen, skall de interna reglerna beträffande SE-organens beslutsförhet och beslutsfattande vara följande:

- a) Beslutsförhet: minst hälften av ledamöterna skall vara närvarande eller företrädda.
- b) Beslutsfattande: beslut fattas med majoriteten av de närvarande eller företrädda ledamöternas röster.

2. Om bolagsordningen inte innehåller några bestämmelser därom, skall varje organs ordförande ha utslagsröst vid lika röstetal. Dock får bolagsordningen inte innehålla några bestämmelser i strid härmed, om hälften av tillsynsorganets ledamöter företräder arbetstagarerna.

3. Om arbetstagarmedverkan organiseras i enlighet med direktiv 2001/86/EG får en medlemsstat föreskriva att tillsynsorganets beslutsförhet och beslutsfattande, med undantag från punkt 1 och 2, skall regleras av de föreskrifter som under samma förhållanden gäller för publika aktiebolag som omfattas av den aktuella medlemsstatens lagstiftning.

Artikel 51

Ledamöterna i lednings-, tillsyns- eller förvaltningsorganet skall, i enlighet med de bestämmelser som gäller för publika aktiebolag i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte, vara ansvariga för skada som tillfogas SE-bolaget till följd av att de har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen eller bolagsordningen eller andra skyldigheter som är förenade med deras uppdrag.

Avsnitt 4

Bolagsstämma

Artikel 52

Bolagsstämman skall besluta i de frågor som specifikt ankommer på stämman enligt

- a) denna förordning,

- b) bestämmelserna i lagstiftningen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte antagna med tillämpning av direktiv 2001/86/EG.

Vidare skall bolagsstämman besluta i de frågor för vilka bolagsstämman i ett publikt aktiebolag som faller under lagstiftningen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte är behörig, antingen enligt denna medlemsstats lag eller enligt den av samma lag reglerade bolagsordningen.

Artikel 53

Utan att det påverkar tillämpningen av reglerna i detta avsnitt, skall planeringen och genomförandet av bolagsstämman samt röstningsförfarandena regleras av lagstiftningen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte avseende publika aktiebolag.

Artikel 54

1. Bolagsstämman skall sammanträda minst en gång per kalenderår inom sex månader efter räkenskapsårets utgång, såvida inte lagstiftningen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte och som gäller för publika aktiebolag med samma typ av verksamhet som SE-bolag föreskriver tätare sammanträden. Dock får en medlemsstat föreskriva att den första bolagsstämman skall äga rum inom arton månader efter SE-bolagets bildande.

2. Bolagsstämman kan sammankallas när som helst av ledningsorganet, förvaltningsorganet, tillsynsorganet, eller av annat organ eller behörig myndighet i enlighet med den nationella lagen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte och som gäller för publika aktiebolag.

Artikel 55

1. Sammankallande av bolagsstämman och fastställande av dagordning får begäras av en eller flera aktieägare som tillsammans innehar aktier motsvarande minst 10 % av det tecknade aktiekapitalet, varvid en lägre procentsats får föreskrivas i bolagsordningen eller i den nationella lagen på samma villkor som gäller för publika aktiebolag.

2. I begäran om sammankallande skall anges vilka punkter som bör upptas på dagordningen.

3. Om efter den begäran som framställts enligt punkt 1 bolagsstämman inte hålls inom lämplig tid och i varje fall inte inom högst två månader, får den behöriga rättsliga eller administrativa myndigheten på den ort där SE-bolaget har sitt säte beordra att stämman skall sammankallas inom en bestämd

tid och ge antingen de aktieägare som har begärt att så skall ske eller ett ombud för dessa rätt att sammankalla stämman. Detta påverkar inte tillämpningen av de nationella bestämmelser som eventuellt ger aktieägarna själva möjlighet att sammankalla bolagsstämman.

Artikel 56

En eller flera aktieägare som tillsammans innehar aktier motsvarande minst 10 % av det tecknade aktiekapitalet får begära att en eller flera nya punkter skall upptas på dagordningen för en bolagsstämma. De förfaranden och tidsfrister som gäller för denna begäran skall fastställas i den nationella lagen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte eller, om sådana bestämmelser saknas, i SE-bolagets bolagsordning. Den ovannämnda procentsatsen får sänkas i bolagsordningen eller i den nationella lagen på samma villkor som gäller för publika aktiebolag.

Artikel 57

Bolagsstämmans beslut skall fattas med majoriteten av de vederbörligen avgivna rösterna, såvida inte högre majoritet krävs enligt denna förordning eller, om den inte innehåller sådana bestämmelser, enligt den lag som gäller för publika aktiebolag i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte.

Artikel 58

I de avgivna rösterna innefattas inte de som är knutna till aktier för vilka aktieägaren har underlåtit att delta i omröstningen eller har lagt ned sin röst eller röstat blankt eller avgivit ogiltig röst.

Artikel 59

1. För ändring av bolagsordningen krävs ett beslut av bolagsstämman fattat med en majoritet som inte får understiga två tredjedelar av de avgivna rösterna, såvida inte den lag som gäller för publika aktiebolag hemmahörande i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte föreskriver eller medger högre majoritet.

2. Dock får en medlemsstat föreskriva att enkel majoritet av de i punkt 1 angivna rösterna skall räcka, när minst hälften av det tecknade aktiekapitalet är företrädd.

3. Ändringar av bolagsordningen för ett SE-bolag skall offentliggöras i enlighet med artikel 13.

Artikel 60

1. Då ett SE-bolag har två eller flera aktiekategorier, måste beslut av bolagsstämman föregås av en separat omröstning för varje kategori av aktieägare vilkas specifika rättigheter påverkas av beslutet.

2. Då bolagsstämmans beslut kräver den majoritet av rösterna som avses i artikel 59.1 och 59.2, skall denna majoritet också krävas för den separata omröstningen i varje kategori av aktieägare vilkas specifika rättigheter påverkas av beslutet.

AVDELNING IV

ÅRSBOKSLUT OCH KONCERNBOKSLUT

Artikel 61

Om inte annat följer av bestämmelserna i artikel 62 skall vad gäller upprättande av årsbokslut och, i förekommande fall, koncernbokslut, inbegripet den åtföljande verksamhetsberättelsen, samt revisionsberättelse och offentliggörande av boksluten SE-bolaget vara underkastat de regler som gäller för publika aktiebolag som omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte.

Artikel 62

1. Ett SE-bolag som är kredit- eller finansinstitut skall i fråga om upprättande av årsbokslut och, i förekommande fall, koncernbokslut, inbegripet den åtföljande verksamhetsberättelsen, samt revisionsberättelse och offentliggörande av boksluten vara underkastade de regler som föreskrivs i den nationella lagen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG av den 20 mars 2000 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut⁽¹⁾.

2. Ett SE-bolag som är försäkringsföretag skall i fråga om upprättande av årsbokslut och, i förekommande fall, koncernbokslut, inbegripet den åtföljande verksamhetsberättelsen, samt revisionsberättelse och offentliggörande av boksluten vara underkastade de regler som föreskrivs i den nationella lagen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte i enlighet med rådets direktiv 91/674/EEG av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag⁽²⁾.

AVDELNING V

AVVECKLING, LIKVIDATION, OBESTÅND
OCH BETALNINGSINSTÄLLELSE

Artikel 63

Vad beträffar avveckling, likvidation, obestånd, betalningsinställelse och liknande förfaranden skall SE-bolaget vara underkastat bestämmelserna i den lag som skulle gälla för ett publikt aktiebolag bildat i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte, inbegripet bestämmelserna om bolagsstämmans beslutsfattande.

Artikel 64

1. Om ett SE-bolag inte längre uppfyller skyldigheten i artikel 7, skall den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte vidta lämpliga åtgärder för att få SE-bolaget att anpassa sig till gällande bestämmelser inom viss tid

- a) antingen genom att flytta tillbaka sitt huvudkontor till den medlemsstat där det har sitt säte,
- b) eller genom att flytta sitt säte enligt det förfarande som anges i artikel 8.

2. Den medlemsstat i vilken SE-bolagets huvudkontor är beläget skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att ett SE-bolag som inte följer bestämmelserna i artikel 64.1 försätts i likvidation.

3. Den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte skall inleda ett rättsligt förfarande vid varje konstaterad överträdelse av bestämmelserna i artikel 7. Denna talan har suspensiv verkan på de förfaranden som avses i punkt 1 och 2.

4. Om det antingen på initiativ av myndigheterna eller på initiativ av en berörd part fastställs att ett SE-bolag har sitt huvudkontor i en medlemsstat i strid med artikel 7, skall myndigheterna i denna medlemsstat omgående underrätta den medlemsstat där SE-bolagets säte är förlagt.

Artikel 65

Inledande av ett avvecklings-, likvidations-, obestånds- eller betalningsinställelsesförfarande samt avslutande av förfarandet och beslut att verksamheten får fortsätta skall offentliggöras i enlighet med artikel 13, utan att detta påverkar tillämpningen av sådana bestämmelser i den nationella lagstiftningen som föreskriver ytterligare åtgärder för offentliggörande.

⁽¹⁾ EGT L 126, 26.5.2000, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 374, 31.12.1991, s. 7.

Artikel 66

1. Ett SE-bolag får ombildas till ett publikt aktiebolag som faller under lagstiftningen i den medlemsstat där det har sitt säte. Beslutet om ombildning får inte fattas förrän två år efter SE-bolags registrering och inte förrän de första två årsredovisningarna har godkänts.
2. Ombildningen av ett SE-bolag till publikt aktiebolag innebär varken att det förra avvecklas eller att en ny juridiska person skapas.
3. Ett SE-bolags lednings- eller förvaltningsorgan skall upprätta ett förslag till ombildning och en redogörelse där ombildningens juridiska och ekonomiska aspekter förklaras och motiveras och där det anges vilka konsekvenser antagandet av bolagsformen SE-bolag får för aktieägare och arbetstagare.
4. Förslaget till ombildning skall offentliggöras på det sätt som föreskrivs i varje medlemsstats lagstiftning, i enlighet med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG, senast en månad före datum för den bolagsstämma vid vilken fråga om godkännande av ombildningen skall behandlas.
5. Före den i punkt 6 avsedda bolagsstämman skall en eller flera oberoende experter, utsedda eller godkända enligt de nationella bestämmelser som antagits med tillämpning av artikel 10 i direktiv 78/855/EEG av en rättslig eller administrativ myndighet i den medlemsstat under vars lagstiftning det SE-bolag som skall ombildas till publikt aktiebolag lyder, intyga att bolaget förfogar över tillgångar som åtminstone motsvarar aktiekapitalet.
6. Ett SE-bolags bolagsstämma skall godkänna ombildningsförslaget samt det publika aktiebolags bolagsordning. Bolagsstämmans beslut skall fattas på det sätt som föreskrivs i de nationella bestämmelser som antagits i enlighet med artikel 7 i direktiv 78/855/EEG.

AVDELNING VI

**KOMPLETTERANDE BESTÄMMELSER
OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER***Artikel 67*

1. Varje medlemsstat får, om och så länge som EMU:s tredje fas inte är tillämplig på staten i fråga, tillämpa samma bestämmelser på de SE-bolag som har sitt säte inom dess territorium som på de publika aktiebolag som faller under dess

lagstiftning, vad beträffar i vilken valuta aktiekapitalet skall vara uttryckt. Ett SE-bolag får under alla omständigheter också uttrycka sitt aktiekapital i euro. I detta fall skall omräkningskursen mellan den nationella valutan och euron vara den som gäller den sista dagen i månaden före bildandet av SE-bolaget.

2. Om och så länge som EMU:s tredje fas inte är tillämplig på den medlemsstat där SE-bolaget har sitt säte, får emellertid SE-bolaget upprätta och offentliggöra sitt årsbokslut och, om så är lämpligt, sin koncernredovisning i euro. Medlemsstaten får kräva att SE-bolagets årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning upprättas och offentliggörs i nationell valuta på samma villkor som gäller för publika aktiebolag som omfattas av denna medlemsstats lagstiftning. Detta påverkar inte den möjlighet som ett SE-bolag har i enlighet med direktiv 90/604/EEG⁽¹⁾ att dessutom offentliggöra sin årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i euro.

AVDELNING VII

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 68*

1. Medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa ett effektivt genomförande av denna förordning.
2. Varje medlemsstat skall utse de behöriga myndigheterna enligt artiklarna 8, 25, 26, 54, 55 och 64. Den skall underrätta kommissionen och de övriga medlemsstaterna om detta.

Artikel 69

Senast fem år efter det att denna förordning har trätt i kraft skall kommissionen förelägga rådet och Europaparlamentet en rapport om förordningens tillämpning och förslag om eventuella ändringar. Rapporten skall framför allt analysera lämpligheten av att

- a) medge att ett SE-bolag har sitt huvudkontor och sitt säte i olika medlemsstater,
- b) utvidga begreppet fusion i artikel 17.2 till att även tillåta andra typer av fusioner än de som anges i artiklarna 3.1 och 4.1 i direktiv 78/855/EEG,

⁽¹⁾ Rådets direktiv 90/604/EEG av den 8 november 1990 om ändring i direktiv 78/660/EEG om årsbokslut och direktiv 83/349/EEG om sammanställd redovisning i fråga om undantag för små och medelstora bolag samt i fråga om offentliggörande av bokslut i ecu (EGT L 317, 16.11.1990, s. 57).

- c) se över klausulen om domstolsbehörighet i artikel 8.16 mot bakgrund av någon bestämmelse som kan ha införts i 1968 års Brysselkonvention eller i någon text som medlemsstaterna eller rådet antagit för att ersätta sådan konvention,
- d) tillåta bestämmelser i ett SE-bolags bolagsordning genom lagar som en medlemsstat antar för att verkställa de befogenheter som medlemsstaterna har fått genom denna

förordning, eller lagar som antas för att garantera en effektiv tillämpning av denna förordning på SE-bolag och som avviker från eller kompletterar dessa lagar, även när sådana bestämmelser inte är tillåtna i bolagsordningen för de publika aktiebolag som har sitt säte i medlemsstaten.

Artikel 70

Denna förordning träder i kraft den 8 oktober 2004.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Luxemburg den 8 oktober 2001.

På rådets vägnar

L. ONKELINX

Ordförande

BILAGA I

PUBLIKA AKTIEBOLAG SOM AVSES I ARTIKEL 2.1

BELGIEN:

la société anonyme/de naamloze vennootschap

DANMARK:

aktieselskaber

TYSKLAND:

die Aktiengesellschaft

GREKLAND:

anonimi eteria

SPANIEN:

la sociedad anónima

FRANKRIKE:

la société anonyme

IRLAND:

public companies limited by shares

public companies limited by guarantee having a share capital

ITALIEN:

società per azioni

LUXEMBURG:

la société anonyme

NEDERLÄNDERNA:

de naamloze vennootschap

ÖSTERRIKE:

die Aktiengesellschaft

PORTUGAL:

a sociedade anónima de responsabilidade limitada

FINLAND:

julkinen osakeyhtiö/publikt aktiebolag

SVERIGE:

publikt aktiebolag

FÖRENADE KUNGARIKET:

public companies limited by shares

public companies limited by guarantee having a share capital

BILAGA II

PUBLIKA OCH PRIVATA AKTIEBOLAG SOM AVSES I ARTIKEL 2.2

BELGIEN:

la société anonyme/de naamloze vennootschap

la société privée à responsabilité limitée/besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

DANMARK:

aktieselskaber,

anpartselskaber

TYSKLAND:

die Aktiengesellschaft,

die Gesellschaft mit beschränkter Haftung

GREKLAND:

anonimi eteria,

eteria periorismenis efthinis

SPANIEN:

la sociedad anónima,

la sociedad de responsabilidad limitada

FRANKRIKE:

la société anonyme,

la société à responsabilité limitée

IRLAND:

public companies limited by shares,

public companies limited by guarantee having a share capital

private companies limited by shares

private companies limited by guarantee having a share capital

ITALIEN:

società per azioni,

società a responsabilità limitata

LUXEMBURG:

la société anonyme,

la société à responsabilité limitée

NEDERLÄNDERNA:

de naamloze vennootschap

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

ÖSTERRIKE:

die Aktiengesellschaft

die Gesellschaft met beschränkter Haftung

PORTUGAL:

a sociedade anónima de responsabilidade limitada

a sociedade por quotas de responsabilidade limitada

FINLAND:

osakeyhtiö

aktiebolag

SVERIGE:

aktiebolag

FÖRENADE KUNGARIKET:

public companies limited by shares,

public companies limited by guarantee having a share capital

private companies limited by shares

private companies limited by guarantee having a share capital

Sammanfattning av promemorians förslag (Ds 2003:15)

Prop. 2003/04:112
Bilaga 2

I oktober 2004 träder EG:s förordning om europabolag (SE-förordningen) i kraft. Ett europabolag skall vara en europeisk associationsform för gränsöverskridande samverkan i aktiebolagsform. Förordningen om europabolag innehåller bestämmelser om bl.a. hur ett europabolag skall bildas och hur det skall vara organiserat. SE-förordningen är bindande i sin helhet och direkt tillämplig i varje medlemsstat. I den mån någon fråga inte regleras direkt i SE-förordningen eller i annan EG-lagstiftning följer det av förordningen att den svenska, på publika aktiebolag tillämpliga, lagstiftningen skall tillämpas på europabolagen. På flera punkter överlåter dock förordningen uttryckligen viss närmare, kompletterande, reglering till medlemsstaterna.

I promemorian lämnas förslag till en lag om europabolag. Förslaget innehåller bestämmelser som kompletterar EG-förordningen i frågor där denna delegerar normgivningen till medlemsstaterna eller där det annars har bedömts lämpligt att införa svenska regler vid sidan av förordningens regler.

I promemorian föreslås bl.a. att Patent- och registreringsverket skall föra ett särskilt register över europabolag med säte i Sverige och att sådana bolag skall ha en verkställande direktör med uppgift att svara för bolagets löpande förvaltning. Promemorian innehåller också förslag till bestämmelser för europabolag som tillämpar en s.k. dualistisk organisationsstruktur.

I promemorian föreslås vidare bestämmelser om vad som skall gälla om ett europabolag vill flytta sitt säte från Sverige till en annan medlemsstat. Bl.a. skall ett europabolags borgenärer kunna ställa krav på full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar om ett europabolag vill flytta sitt säte från Sverige. Det nu nämnda borgenärsskyddsförfarandet skall motsvara vad som idag gäller för fusioner enligt aktiebolagslagen.

Det föreslås vidare att Finansinspektionen skall kunna motsätta sig att ett europabolag som står under dess tillsyn flyttar sitt säte från Sverige, om ett motsättande grundar sig på allmänintresset. Finansinspektionen ges i promemorians förslag en motsvarande möjlighet i att motsätta sig att ett bolag som står under dess tillsyn deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion. Någon möjlighet för en myndighet att på motsvarande sätt motsätta sig att övriga europabolag flyttar sitt säte, eller att övriga bolag deltar i bildandet av ett europabolag genom fusion, föreslås inte.

I promemorian görs också bedömningen att ett europabolag med säte i Sverige skall ha euro som sin aktiekapitals- och redovisningsvaluta, och att möjligheten att låta svenska kronor utgöra aktiekapitals- och redovisningsvaluta således inte bör utnyttjas.

I promemorian lämnas slutligen också förslag till ändringar i bl.a. aktiebolagslagen, bankrörelselagen och försäkringsrörelselagen. Frågor om beskattning av europabolag och om arbetstagarinflytande i sådana bolag behandlas inte i denna promemoria.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 8 oktober 2004.

Förslag till lag om europabolag

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen).

Vad som sägs i denna lag om europabolag gäller, om annat inte anges, endast europabolag med säte i Sverige.

Bokföringsskyldighet

2 § Ett europabolag är bokföringsskyldigt enligt bokföringslagen (1999:1078).

Av 11 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. följer att ett europabolag som har sitt säte i en annan medlemsstat men som bedriver verksamhet i Sverige genom filial är skyldigt att hålla filialens bokföring skild från bolagets bokföring i övrigt.

Firma

3 § Ett europabolags firma skall innehålla beteckningen "SE". Firman skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor som är införda i det europabolagsregister som avses i 8 §.

Ytterligare bestämmelser om firma finns i firmalagen (1974:156).

Arbetstagarinflytandet i europabolag

4 § Regler om arbetstagarinflytande i europabolag finns i lagen (2004:000) om arbetstagarinflytande i europabolag.

Bildandet av ett europabolag

Deltagande i bildandet av ett europabolag

5 § Ett aktiebolag som har sitt huvudkontor i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får delta i bildandet av ett europabolag, om bolaget

1. är bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
2. har sitt säte i den stat som avses i 1, samt
3. har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Ett finansiellt bolags deltagande i bildandet av ett europabolag genom fusion

6 § Ett bolag som står under Finansinspektionens tillsyn får inte delta i bildandet av ett europabolag enligt artikel 2.1 i SE-förordningen, om inspektionen på grund av hänsynen till allmänintresset motsätter sig detta före utfärdandet av det intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen.

Bolaget skall hos Finansinspektionen ansöka om prövning enligt första stycket.

Om det finns något hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall Finansinspektionen förelägga bolaget att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte följer föreläggandet, skall ansökan avvisas.

En ansökan om tillstånd att verkställa en fusionsplan som avser bildandet av ett europabolag genom fusion skall avslås, om Finansinspektionen inte har prövat en ansökan som avses i andra stycket eller om inspektionen vid en sådan prövning har motsatt sig fusionen. För prövningen av om en ansökan enligt första meningen skall avslås gäller vad som sägs i 14 kap. 15 § aktiebolagslagen (1975:1385), 9 kap. 25 § bankrörelselagen (1987:617) eller 15 a kap. 13 § försäkringsrörelselagen (1982:713), beroende på vilken lag som är tillämplig på fusionen.

Om ansökan enligt fjärde stycket inte kan bifallas på grund av att prövning enligt andra stycket pågår och prövningen kan antas bli avslutad inom kort tid, får dock ansökan förklaras vilande under högst sex månader.

Utfärdande av intyg vid bildande av ett europabolag genom fusion

7 § Patent- och registreringsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen, när

1. verket enligt 14 kap. 17 § aktiebolagslagen (1975:1385) har meddelat ett aktiebolag tillstånd att verkställa bolagsstämans beslut om att delta i bildandet av ett europabolag genom fusion, eller

2. rätten enligt 14 kap. 18 § samma lag har meddelat sådant tillstånd.

Register över europabolag m.m.

Registreringsmyndighet

8 § Patent- och registreringsverket är registreringsmyndighet för europabolag.

Verket skall föra ett register (europabolagsregistret) över europabolag. Vad som föreskrivs i aktiebolagslagen (1975:1385) och andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret tillämpas också beträffande registrering i europabolagsregistret. När det gäller europabolag som bedriver bankrörelse eller försäkringsrörelse skall bestämmelserna i aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen (1982:713) och andra för-

fattningar om registrering i bankregistret respektive försäkringsregistret tillämpas beträffande registrering i europabolagsregistret.

Prop. 2003/04:112
Bilaga 3

Föreskrifter om avgifter i registreringsärenden enligt denna lag meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Patent- och registreringsverket.

Offentliggörande av förslag till beslut i vissa fall

9 § Lednings- eller förvaltningsorganet skall ge in sådana förslag till beslut som avses i artiklarna 8.2, 32.2, 37.4 och 66.3 i SE-förordningen till Patent- och registreringsverket för registrering. Uppgift om registreringen skall utan dröjsmål kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Om förslaget inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var det hålls tillgängligt.

Flyttning av ett europabolags säte

Finansinspektionens rätt att motsätta sig flyttning

10 § Ett bolag som står under Finansinspektionens tillsyn får inte flytta sitt säte från Sverige, om inspektionen inom den frist som anges i artikel 8.6 i SE-förordningen motsätter sig flyttningen.

Bolaget skall senast två veckor efter offentliggörandet av förslaget om flyttning hos Finansinspektionen ansöka om prövning enligt artikel 8.14 i SE-förordningen. Inspektionen får motsätta sig flyttningen endast på grund av hänsynen till allmänintresset.

Om det finns något hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall Finansinspektionen förelägga bolaget att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Om Finansinspektionen beslutar att inte motsätta sig flyttningen, skall inspektionen utfärda ett intyg om detta.

Underrättelse till bolagets borgenärer

11 § Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, skall bolaget skriftligen underrätta bolagets kända borgenärer om beslutet.

Underrättelsen skall innehålla uppgift om borgenärernas rätt att enligt artikel 8.4 i SE-förordningen ta del av förslaget om flyttning och av en sådan redogörelse som avses i artikel 8.3. Vidare skall underrättelsen innehålla uppgift om borgenärernas rätt att enligt 13 § motsätta sig flyttning.

Ansökan om tillstånd

12 § Bolaget skall hos Patent- och registreringsverket ansöka om tillstånd till flyttningen av säte till en annan medlemsstat. Ansökan skall ges in inom en månad från beslutet.

Till ansökan skall fogas

1. två kopior av protokollet från bolagsstämman på vilken beslut om flyttning fattades,
2. en kopia på förslaget om flyttning,
3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen,
4. intyg från bolagets lednings- eller förvaltningsorgan eller verkställande direktör om att bolagets kända borgenärer har underrättats enligt 11 §, och
5. beträffande sådana bolag som avses i 10 §, ett intyg från Finansinspektionen enligt 10 § fjärde stycket.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i andra stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall Patent- och registreringsverket förelägga bolaget att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Handläggning hos Patent- och registreringsverket

13 § Om Patent- och registreringsverket har tagit upp en ansökan enligt 12 § till prövning, skall verket kalla bolagets borgenärer.

Kallelsen enligt första stycket skall innehålla ett föreläggande för den som motsätter sig flyttningen av säte att senast viss dag skriftligen anmäla detta.

Kallelsen skall ske genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Patent- och registreringsverket skall skicka en särskild underrättelse om kallelsen till kronofogdemyndigheten i den region där bolaget har sitt säte.

14 § Om en borgenär som har blivit kallad enligt 13 § inom föreskriven tid motsätter sig att bolaget flyttar säte, skall Patent- och registreringsverket överlämna ärendet till rätten i den ort där bolaget har sitt säte. Om ingen borgenär har motsatt sig flyttningen, skall verket meddela bolaget begärt tillstånd.

Handläggning hos rätten

15 § Om ett ärende om flyttning av bolagets säte till en annan medlemsstat har överlämnats till rätten, skall tillstånd till flyttningen meddelas, om bolaget visar att de borgenärer som har motsatt sig denna har fått full betalning eller betryggande säkerhet för fordringar som har uppkommit före den dag som har angetts i föreläggandet enligt 13 § andra stycket. I annat fall skall rätten avslå bolagets ansökan.

Utfärdande av intyg

16 § Patent- och registreringsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen, när

1. verket har meddelat tillstånd enligt 14 §, eller
2. rätten har meddelat tillstånd enligt 15 §.

Dualistiskt organiserade europabolag

17 § I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningsystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen gäller följande.

Om inte annat följer av SE-förordningen, skall be-stämmelserna i aktiebolagslagen (1975:1385) och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas också på ledningsorganet eller dess ledamöter.

Vad som sägs i följande bestämmelser i aktiebolagslagen om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

- 8 kap. 7 § om uppdrag i andra företag,
- 8 kap. 8 § om bosättningskrav,
- 8 kap. 9 § om obehörighetsgrunder,
- 8 kap. 11 och 12 §§ om förtida avgång,
- 8 kap. 15 § om sammankallande till styrelsesammanträde,
- 8 kap. 18 § andra stycket om beslutsunderlag,
- 8 kap. 20 § om jäv,
- 8 kap. 21 § om protokoll,
- 8 kap. 36 § om registrering,
- 8 kap. 37 § om anmälan om aktieinnehav,
- 9 kap. 7 § första stycket 3 om beslut om ansvarsfrihet,
- 9 kap. 22 och 23 §§ om upplysningsplikt mot stämman,
- 9 kap. 39 § om klander av stämmobeslut,
- 9 kap. 42 § om talan mot bolaget,
- 9 kap. 43 § om skiljeförfarande,
- 10 kap. 6 och 35 §§ om revisors erinringar och påpekanden,
- 10 kap. 16 § första stycket 2 om revisorsjäv,
- 10 kap. 27 och 30 §§ om revisionsberättelsen,
- 11 kap. 11 § första stycket 3 om jäv för lekmannarevisor,
- 11 kap. 14 § om lekmannarevisorns granskningsrapport,
- 12 kap. 7 § om förbud mot vissa lån m.m.,
- 13 kap. 44 § andra och tredje styckena om styrelseval i samband med upphörande av likvidation,
- 15 kap. 1 och 5–14 §§ om skadestånd, samt
- 18 kap. 4 a § om avregistrering av ledamot.

Tillsynsorganet skall till varje ordinarie bolagsstämma avge ett yttrande angående årsredovisningen och revisionsberättelsen. Beträffande tillhandahållande av detta yttrande skall 9 kap. 16 § aktiebolagslagen tillämpas. I 22 § denna lag finns ytterligare bestämmelser om tillsynsorganets uppgifter.

18 § Om en ledamot av tillsynsorganet utses till ledamot i ledningsorganet, får uppdraget som ledamot i det senare organet inte överstiga två månader.

Monistiskt organiserade europabolag

19 § I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningsystem som avses i artiklarna 43–45 i SE-förordningen skall, om inte annat följer av

Antalet ledamöter i europabolagets organ

20 § Om ett europabolag har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen, skall dess ledningsorgan ha minst tre ledamöter och dess tillsynsorgan minst fem ledamöter.

Om bolaget har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 43–45 i SE-förordningen, skall dess förvaltningsorgan ha minst tre ledamöter.

Den verkställande direktören

21 § I ett europabolag skall det finnas en verkställande direktör.

Om bolaget har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen, skall den verkställande direktören utses av ledningsorganet. Den verkställande direktören får i ett sådant fall inte vara ledamot i tillsynsorganet. Om bolaget har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 43–45 i SE-förordningen, skall den verkställande direktören utses av förvaltningsorganet.

Ytterligare bestämmelser om den verkställande direktören och dennes uppgifter finns i aktiebolagslagen (1975:1385).

Tillsyn

22 § I ett europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen skall såväl tillsynsorganet som ledningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktören. Vad som sägs i artiklarna 40 och 41 i SE-förordningen om tillsynsorganets kontroll av ledningsorganet skall tillämpas även vid tillsynsorganets och ledningsorganets kontroll över den verkställande direktören.

23 § I ett europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 43–45 i SE-förordningen skall vad som sägs i 22 § om ledningsorganets tillsyn över den verkställande direktören och detta organs rätt att få information från den verkställande direktören tillämpas på förvaltningsorganets tillsyn över den verkställande direktören.

Övriga bestämmelser

Aktieägares initiativrätt

24 § En aktieägare har, oberoende av det antal aktier som han eller hon innehar, rätt att begära att en eller flera nya punkter skall upptas på dagordningen för en bolagsstämma.

En aktieägare som vill få ett ärende behandlat vid en bolagsstämma skall skriftligen begära detta hos förvaltnings- eller ledningsorganet.

Ärendet skall tas upp vid bolagsstämman, om begäran har inkommit

1. senast en vecka före den tidpunkt då kallelse enligt 9 kap. 13 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) tidigast får utfärdas, eller
2. efter den tidpunkt som anges i 1 men i sådan tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till bolagsstämman.

Prop. 2003/04:112
Bilaga 3

Länsstyrelsens sammankallande av bolagsstämma

25 § Om en bolagsstämma som skall hållas enligt SE-förordningen, bolagsordningen eller ett stämmobeslut inte sammankallas på föreskrivet sätt, skall länsstyrelsen i det län där bolaget har sitt säte på anmälan av en ledamot i förvaltningsorganet, ledningsorganet eller tillsynsorganet eller på anmälan av den verkställande direktören, en revisor eller en aktieägare genast på bolagets bekostnad sammankalla stämman.

Sanktioner mot europabolag med säte och huvudkontor i olika medlemsstater

26 § Om ett europabolag inte uppfyller skyldigheten i artikel 7 i SE-förordningen att ha sitt säte och sitt huvudkontor i samma stat, skall Patent- och registreringsverket fastställa detta genom ett särskilt beslut. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket förelägga bolaget att inom viss tid göra rättelse. Därvid skall 13 kap. 23 § aktiebolagslagen (1975:1385) tillämpas.

Om bolaget inte följer ett föreläggande enligt första stycket, skall Patent- och registreringsverket förordna att bolaget skall gå i likvidation.

Ett beslut om likvidation enligt andra stycket får inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

Överklagande m.m.

27 § Patent- och registreringsmyndighetens beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller verkets beslut att avvisa en sådan ansökan som avses i 12 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Patent- och registreringsverkets beslut i ett ärende enligt 26 § får överklagas till tingsrätten. Ett beslut enligt 26 § första stycket skall överklagas inom tre veckor från den dag då bolaget fick del av beslutet. Ett beslut enligt 26 § andra stycket skall överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Finansinspektionens beslut enligt 6 och 10 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten

Vid överklagande enligt andra stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 9 § aktiebolagslagen (1975:1385) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

9 §¹

Den som är underårig eller i konkurs eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara styrelseledamot. Att detsamma gäller den som har näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

Till styrelseledamot får inte utan godtagbara skäl utses någon som inte avser att ta del i sådan verksamhet som enligt denna lag ankommer på styrelsen.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004

¹ Senaste lydelse 2001:932

Härigenom föreskrivs i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713)
dels att 1 kap. 1 § och 8 kap. 4 § skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas ett nytt kapitel, 1 a kap., av följande
lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §¹

Försäkringsrörelse får drivas endast av försäkringsaktiebolag och
ömsesidiga försäkringsbolag som fått tillstånd (koncession) till detta
enligt denna lag, om inte annat följer av 2 § eller 10 § tredje stycket.

*Av rådets förordning (EG) nr
2157/2001 av den 8 oktober 2001
om stadga för europabolag (SE-för-
ordningen) följer att bestämmel-
serna i denna lag om publika för-
säkringsaktiebolag skall tillämpas
på europabolag med säte i Sverige
som driver försäkringsrörelse när
det gäller frågor som inte regleras
i förordningen. Särskilda be-
stämmelser om europabolag finns
i 1 a kap. denna lag och i lagen
(2004:000) om europabolag.*

Finansinspektionen skall efter ansökan lämna förhandsbesked om
huruvida koncession enligt första stycket krävs för en planerad verk-
samhet.

Försäkringsbolagen skall stå under tillsyn av Finansinspektionen.

Registreringsmyndighet för försäkringsbolag är Patent- och re-
gistreringsverket.

För varje försäkringsbolag skall finnas ett huvudkontor i Sverige.

***1 a kap. Särskilt om europabolag
som driver försäkringsrörelse***

*1 § Ett europabolag som med stöd
av artikel 8 i SE-förordningen
beslutat att bolagets säte skall
flyttas till Sverige, får ansöka om
koncession och stadfästelse av
bolagsordningen innan bolaget
har registrerats i Sverige. För en
sådan ansökan gäller 2 kap. 3 §*

¹ Senaste lydelse 2000:822.

andra–sjunde styckena, 3 a–3 c §§ och 5 §. En sådan ansökan får prövas innan bolaget har registrerats i europabolagsregistret.

Prop. 2003/04:112

Bilaga 3

2 § Patent- och registreringsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen, när ett tillstånd enligt 15 a kap. 13 § att verkställa fusionsplanen har meddelats.

3 § Av 10 § lagen (2004:000) europabolag framgår att Finansinspektionen får motsätta sig flyttning av ett europabolags säte på grund av hänsynen till allmänintresset.

4 § När ett europabolag som driver försäkringsrörelse avser att flytta sitt säte tillämpas inte 11–16 §§ lagen (2004:000) om europabolag. I stället tillämpas 5–7 §§ detta kapitel.

5 § Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, skall bolaget ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Ansökan skall ges in inom en månad från beslutet.

Till ansökan skall fogas

1. två kopior av protokollet från bolagsstämman på vilken beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning,

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i tredje

stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning skall bolaget föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta skall ansökan avvisas. Ansökan skall också avvisas om Finansinspektionen vid en prövning enligt 10 § lagen (2004:000) om europabolag har motsatt sig flyttningen eller om en sådan prövning inte har ägt rum.

Finansinspektionen skall underrätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

6 § Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas

1. om bolagets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till bolagets ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet, samt

2. bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med försäkringstagares eller andra fordringsägares intressen.

7 § Patent- och registreringsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen när tillstånd har meddelats enligt 6 §.

Särskilda bestämmelser för dualistiskt organiserade europabolag

8 § I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om ett försäkringsbolags styrelse eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamö-

ter:

2 kap. 3 § femte stycket 3 om ledningsprövning,

7 a kap. 10 § om tystnadsplikt,

8 kap. 2 § första och andra styckena om förtida avgång,

8 kap. 4 § om bosättningskrav och obehörighetsgrunder,

8 kap. 6 § om anmälan av aktieinnehav,

8 kap. 10 § andra stycket första och andra meningarna och tredje stycket om sammankallande till styrelsesammanträde respektive om protokoll,

8 kap. 11 § första stycket andra meningen om beslutsunderlag,

8 kap. 12 § första stycket om jäv,

8 kap. 17 § om registrering,

9 kap. 5 § andra stycket 3 om beslut om ansvarsfrihet,

9 kap. 12 § om upplysningsplikt mot stämman,

9 kap. 20 § första stycket om klander av stämmobeslut,

9 kap. 21 § om talan mot bolaget och skiljeförfarande,

10 kap. 5 § första stycket 1 om revisorsjäv,

10 kap. 11 § första och tredje styckena om revisionsberättelsen,

10 kap. 12 § om revisors erinringar,

11 kap. 11 § första stycket 1 om jäv för lekmannarevisorer,

11 kap. 14 § om lekmannarevisorers granskningsrapport,

12 kap. 12 § om förbud mot vissa lån m.m.,

14 kap. 18 § andra och tredje styckena om styrelseval i samband med upphörande av likvidation,

16 kap. 1 och 4–6 §§ om skadestånd,

19 kap. 8 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen,

19 kap. 9 § andra stycket om rätt för Finansinspektionen att närvara vid styrelsesammanträde

*och delta i överläggningarna,
19 kap. 11 § andra stycket 4 och
åttonde stycket 1 om återkallelse
av koncession,*

*19 kap. 16 § första meningen om
förbud för en ledamot i Finansin-
spektionens styrelse att ingå i ett
svenskt försäkringsbolags styrelse,
samt 20 kap. 4 a § om avregistre-
ring.*

*Av 17 § andra stycket och 19 §
lagen (2004:000) om europabolag
framgår att de i första stycket an-
givna bestämmelserna om styrel-
sen eller dess ledamöter skall
tillämpas också på ett europa-
bolags förvaltnings- eller led-
ningsorgan eller dess ledamöter.*

*9 § Tillsynsorganet skall, utöver
vad som anges i SE-förordningen,
till varje ordinarie bolagsstämma
avge ett yttrande angående årsre-
dovisningen och revisionsbe-
rättelsen. Beträffande tillhanda-
hållandet av detta yttrande skall 9
kap. 9 § fjärde stycket denna lag
tillämpas. I 22 § lagen (2004:000)
om europabolag finns ytterligare
bestämmelser om tillsynsorganets
uppgift.*

8 kap.

4 §²

Verkställande direktören och minst halva antalet styrelseledamöter skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte något annat tillåts i särskilda fall. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av synnerlig vikt prövas dock av regeringen.

Den som är underårig eller i konkurs eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte vara styrelseledamot eller verkställande direktör. Att detsamma gäller den som är underkastad näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

*En juridisk person kan inte vara
styrelseledamot.*

Denna lag träder ikraft den 8 oktober 2004.

² Senaste lydelse 1999:225.

Härigenom föreskrivs att 4 och 6 §§ lagen (1986:436) om näringsförbud skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Har näringsverksamhet bedrivits av en juridisk person får, under de förutsättningar som anges i 1–3 §§, näringsförbud meddelas, i fråga om

kommanditbolag: komplementär,

annat handelsbolag: bolagsman, aktiebolag och försäkringsbolag: ledamot och suppleant i styrelsen samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

bankaktiebolag, sparbank och ekonomisk förening: ledamot och suppleant i styrelsen,

europaisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige: företagsledare,

om denne begått brottet i näringsverksamheten eller innehade sin ställning när betalningen av skatt, tull eller avgift underläts eller den juridiska personen försattes i konkurs.

Första stycket gäller också den som i annan egenskap än där sägs faktiskt har utövat ledningen av en näringsverksamhet eller utåt har framträtt som ansvarig för en enskild näringsverksamhet.

Under de förutsättningar som anges i 2 § får näringsförbud även meddelas den som innehade sin ställning enligt första stycket senare än ett år innan konkursansökan kom in till tingsrätten.

Föreslagen lydelse

4 §¹

Har näringsverksamhet bedrivits av en juridisk person får, under de förutsättningar som anges i 1–3 §§, näringsförbud meddelas, i fråga om

kommanditbolag: komplementär,

annat handelsbolag: bolagsman, aktiebolag och försäkringsbolag: ledamot och suppleant i styrelsen samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

bankaktiebolag, sparbank och ekonomisk förening: ledamot och suppleant i styrelsen,

europaisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige: företagsledare,

europabolag med säte i Sverige: ledamot och suppleant i förvaltnings-, lednings- och tillsynsorgan samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

om denne begått brottet i näringsverksamheten eller innehade sin ställning när betalningen av skatt, tull eller avgift underläts eller den juridiska personen försattes i konkurs.

6 §²

Den som är underkastad näringsförbud får inte

¹ Senaste lydelse 1999:181.

² Senaste lydelse 2001:365.

1. driva näringsverksamhet,
2. vara bolagsman i ett annat handelsbolag än kommanditbolag eller komplementär i ett kommanditbolag eller medlem i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
3. vara stiftare av ett aktiebolag, en sparbank eller ett försäkringsbolag,
4. vara ledamot eller suppleant i styrelsen för ett aktiebolag, en sparbank, ett försäkringsbolag, ett handelsbolag, en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller en ekonomisk förening eller en sådan ideell förening eller stiftelse som driver näringsverksamhet, *eller ledamot eller suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet för ett europabolag med säte i Sverige,*
5. vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag eller ett försäkringsbolag eller företagsledare i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
6. vara firmatecknare eller i annan egenskap vara ställföreträdare för en sådan juridisk person som anges vid 4,
7. faktiskt utöva ledningen av en näringsverksamhet eller av en sådan juridisk person som är bokföringspliktig även om den inte driver näring,
8. äga så många aktier i ett aktiebolag eller ett försäkringsaktiebolag att hans andel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget överstiger femtio procent, eller
9. inneha fullmakt att företräda en enskild näringsidkare i dennes näringsverksamhet eller en juridisk person som anges i 4.

Förbudet i första stycket 9 gäller inte i fråga om fullmakt som avses i 10 § andra stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område.

Beträffande verkställande direktör och vice verkställande direktör för en filial enligt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. och förestandare för en verksamhet enligt samma lag finns bestämmelser om näringsförbud i den lagen.

Näringsförbud utgör inget hinder mot att sådan verksamhet bedrivs som innebär utövning av rättighet som avses i 2 kap. 1 § regeringsformen eller 1 kap. 1 §, 4 kap. 1 §, 6 kap. 1 § eller 13 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen eller 1 kap. 1 §, 3 kap. 1, 2 eller 8 § eller 10 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs i fråga om bankrörelselagen (1987:617)¹ dels att 9 kap. 1 § skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas nya bestämmelser, 9 kap. 31-37 §§, samt närmast före 9 kap. 31 § en ny rubrik av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***9 kap.****1 §²**

Oktroj får meddelas för ett svenskt aktiebolag.

Ansökan om oktroj får göras innan bolaget har *bildats*.

Om en *sådan ansökan* gjorts inom sex månader från det att stiftelseurkunden undertecknats, räknas den tid som föreskrivs i 2 kap. 9 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) från beskedet om oktroj.

Ansökan om oktroj får göras innan bolaget har *registrerats i aktiebolags- eller europabolagsregistret*.

Om en *ansökan om oktroj* gjorts inom sex månader från det att stiftelseurkunden undertecknats, räknas den tid som föreskrivs i 2 kap. 9 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) från beskedet om oktroj.

Särskilda bestämmelser för europabolag

31 § Patent- och registreringsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen), när ett sådant tillstånd som avses i 25 § har meddelats.

32 § Av 10 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att Finansinspektionen får motsätta sig flyttning av ett europabolags säte på grund av hänsynen till allmänintresset.

33 § När ett europabolag som driver bankrörelse avser att flytta

¹ Lagen omtryckt 1996:1001.

² Senaste lydelse 1998:1500.

sitt säte tillämpas inte 11-16 §§ lagen (2004:000) om europabolag. I stället tillämpas 34–36 §§ detta kapitel.

Prop. 2003/04:112
Bilaga 3

34 § Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat inom EES, skall bolaget ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Ansökan skall ges in inom en månad från beslutet.

Till ansökan skall fogas

1. två kopior av protokollet från bolagsstämman på vilken beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning, och

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning skall bolaget föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta skall ansökan avvisas. Ansökan skall också avvisas om Finansinspektionen vid en prövning enligt 10 § lagen (2004:000) om europabolag har motsatt sig flyttningen eller om en sådan prövning inte har ägt rum.

Finansinspektionen skall underätta registreringsmyndighetens om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

35 § Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas

1. om bolagets borgenärer

tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till bolagets ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet, samt

2. bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen.

36 § Patent- och registreringsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen när tillstånd har meddelats enligt 35 §.

37 § I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om ett bankaktiebolags styrelse eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 17 § första stycket 1 och femte stycket samt 18 § om kredit m.m. till styrelseledamot,

7 kap. 6 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna,

7 kap. 16 § första stycket 8 och fjärde stycket om återkallelse av oktroj,

7 kap. 27 § första stycket första meningen om förbud för en ledamot i Finansinspektionens styrelse att ingå i en banks styrelse,

9 kap. 3 § tredje stycket 3 om ledningsprövning,

9 kap. 10 § andra meningen om styrelsens sammansättning,

9 kap. 13 § om uppdrag i andra företag, samt

9 kap. 14 § andra stycket om upplysningsplikt mot stämman.

Av 17 § andra stycket och 19 §

lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags förvaltnings- eller ledningsorgan eller dess ledamöter.

Prop. 2003/04:112

Bilaga 3

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1990:1114) om värdepappersfonder skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

För fondbolag gäller vad som är föreskrivet om aktiebolag i allmänhet om inte annat följer av denna lag.

Ett fondbolag skall ha sitt huvudkontor i Sverige.

Ett fondbolag skall ha ett aktiekapital som med hänsyn till verksamhetens omfattning är tillräckligt stort. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen skall meddela närmare föreskrifter om aktiekapitalets storlek.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningsystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen eller dess ledamöter i 7 § första stycket 1 om förbud mot att handla med fonden och i 41 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter.

Av 17 § andra stycket och 19 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i fjärde stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags förvaltnings- eller ledningsorgan eller dess ledamöter.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

¹ Senaste lydelse 1992:1320.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §¹

Ett värdepappersbolag skall ha en styrelse med minst fem ledamöter. Bolaget skall ha en verkställande direktör.

I ett värdepappersbolag skall revisorerna vara auktoriserade eller godkända revisorer. Minst en av de av stämman utsedda revisorerna skall vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som avlagt revisorsexamen. Till revisor kan även ett registrerat revisionsbolag utses. Bestämmelser om vem som kan vara huvudansvarig för revisionen och om underrättelseskyldighet finns i 17 § revisorslagen (2001:883).

För varje värdepappersbolag skall finnas ett huvudkontor i Sverige.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

1 kap. 8 § om tystnadsplikt,

2 kap. 1 § första stycket 4 om ledningsprövning,

3 kap. 7 § andra stycket 1 och femte stycket om kredit m.m. till styrelseledamot,

6 kap. 6 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

6 kap. 9 § tredje stycket 2 och fjärde stycket om återkallelse av tillstånd.

Av 17 § andra stycket och 19 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i fjärde stycket angivna bestämmelserna om sty-

¹ Senaste lydelse 2001:926.

relsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags förvaltnings- eller ledningsorgan eller dess ledamöter.

Prop. 2003/04:112

Bilaga 3

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Auktorisation och tillstånd kan meddelas svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och utländska företag.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

8 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

11 kap. 5 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

11 kap. 7 § första stycket 4 och fjärde stycket om återkallelse av auktorisation eller tillstånd.

Av 17 § andra stycket och 19 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags förvaltnings- eller ledningsorgan eller dess ledamöter.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 och 5 §§ lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §²

Ansökan om tillstånd får göras innan företaget har registrerats i aktiebolags- eller föreningsregistret.

Om en *sådan ansökan* har gjorts inom sex månader från stiftelseurkundens undertecknande respektive beslutet om att bilda föreningen, räknas den i 2 kap. 9 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) och den i 2 kap. 3 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar föreskrivna tiden från tillståndsbeslutet.

Till ansökan skall fogas en plan för den tilltänkta verksamheten. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om vad en sådan plan skall innehålla.

Ansökan om tillstånd får göras innan företaget har registrerats i aktiebolags-, *europabolags-* eller föreningsregistret.

Om en *ansökan om tillstånd* har gjorts inom sex månader från stiftelseurkundens undertecknande respektive beslutet om att bilda föreningen, räknas den i 2 kap. 9 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) och den i 2 kap. 3 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar föreskrivna tiden från tillståndsbeslutet.

5 §³

Ett kreditmarknadsföretag skall ha en styrelse med minst fem ledamöter. Företaget skall ha en verkställande direktör.

För varje kreditmarknadsföretag skall finnas ett huvudkontor i Sverige.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 1 § första stycket 4 om ledningsprövning,

3 kap. 10 § första stycket 1 och

¹ Lagen omtryckt 1996:1004.

Senaste lydelse av rubrik 1997:453.

² Senaste lydelse 1997:453.

³ Senaste lydelse 1997:453.

ffjärde stycket om kredit m.m. till styrelseledamot,

Prop. 2003/04:112
Bilaga 3

5 kap. 6 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

5 kap. 17 § första stycket 5 och andra stycket om återkallelse av tillstånd.

Av 17 § andra stycket och 19 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags förvaltnings- eller ledningsorgan eller dess ledamöter.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 13 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

13 §

En styrelseledamot eller befattningshavare hos ett holdingföretag med finansiell verksamhet eller ett holdingföretag med blandad verksamhet som i den egenskapen får kunskap om affärsförhållanden i ett företag som enligt 7 § skall lämna uppgifter, får inte obehörigen röja vad han fått veta och inte heller utnyttja kunskapen i strid med det uppgiftslämnande företagets intresse.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningsystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag tillämpas vad som sägs om styrelseledamot i första stycket på ledamot i tillsynsorganet.

Av 17 § andra stycket och 19 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att den i tredje stycket angivna bestämmelsen skall tillämpas också på ledamöter i ett europabolags förvaltnings- eller ledningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att det i årsredovisningslagen (1995:1554) skall införas en ny paragraf, 5 kap. 27 §, samt närmast före paragrafen ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

Särskilt om europabolag

27 § I fråga om europabolag med ett sådant förvaltningsystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelseledamöter i 12, 20, 22, 23 och 25 §§ tillämpas på ledamöter i bolagets tillsynsorgan.

Av 17 § andra stycket och 19 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna skall tillämpas också på ledamöter i ett europabolags förvaltnings- eller ledningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 1 § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

1 §¹

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag skall årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna skall lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare skall, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § andra stycket om hänvisningar till noter,

2 § om värderings- och omräkningsprinciper,

3 § om anläggningstillgångar,

4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

5 § om uppskrivningsfond,

8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,

12 § om lån till ledande befattningshavare,

13 § om konvertibla lån,

14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,

16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,

18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

18 a § om sjukfrånvaro,

19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,

22 § om pensioner och liknande förmåner,

23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,

24 § om suppleanter och vice

1 § andra stycket om hänvisningar till noter,

2 § om värderings- och omräkningsprinciper,

3 § om anläggningstillgångar,

4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

5 § om uppskrivningsfond,

8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,

12 § om lån till ledande befattningshavare,

13 § om konvertibla lån,

14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,

16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,

18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

18 a § om sjukfrånvaro,

19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,

22 § om pensioner och liknande förmåner,

23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,

24 § om suppleanter och vice

¹ Senaste lydelse 2002:1063.

verkställande direktör,
25 § om avtal om avgångs-
vederlag, *samt*
26 § om uppgift om moder-
företag.

verkställande direktör,
25 § om avtal om avgångs-
vederlag,
26 § om uppgift om moder-
företag, *samt*
27 § om europabolag.

Prop. 2003/04:112
Bilaga 3

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

1 §¹

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag skall årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna skall lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare skall, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § andra stycket om hän-visningar till noter,

2 § om värderings- och omräkningsprinciper,

3 § om anläggnings-tillgångar,

4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

5 § om uppskrivningsfond,

7 § om inköp och försäljning mellan koncernföretag,

8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,

10 § andra stycket om kort- och långfristiga balansposter,

11 § om ställda säkerheter,

12 § om lån till ledande befattningshavare,

13 § om konvertibla lån,

14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,

16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,

18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

18 a § om sjukfrånvaro,

19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,

1 § andra stycket om hän-visningar till noter,

2 § om värderings- och omräkningsprinciper,

3 § om anläggnings-tillgångar,

4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

5 § om uppskrivningsfond,

7 § om inköp och försäljning mellan koncernföretag,

8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,

10 § andra stycket om kort- och långfristiga balansposter,

11 § om ställda säkerheter,

12 § om lån till ledande befattningshavare,

13 § om konvertibla lån,

14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,

16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,

18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

18 a § om sjukfrånvaro,

19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,

¹ Senaste lydelse 2002:1064.

22 § om pensioner och liknande förmåner,

23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,

24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,

25 § om avtal om avgångsvederlag, *samt*

26 § om uppgift om moderföretag.

22 § om pensioner och liknande förmåner,

23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,

24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,

25 § om avtal om avgångsvederlag,

26 § om uppgift om moderföretag, *samt*

27 § om europabolag.

Prop. 2003/04:112

Bilaga 3

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § lagen (1998:1479) om kontoföring
av finansiella instrument skall ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §

En central värdepappersförvarare skall ha en styrelse med minst fem
ledamöter och en verkställande direktör.

*I fråga om europabolag med
säte i Sverige som har ett sådant
förvaltningssystem som avses i
artiklarna 39–42 i rådets förord-
ning (EG) nr 2157/2001 av den 8
oktober 2001 om stadga för
europabolag skall vad som sägs
om styrelsen eller dess ledamöter i
2 kap. 2 § första stycket 4 om
ledningsprövning samt i 9 kap. 3 §
första stycket 4 och fjärde stycket
om återkallelse av auktorisation
tillämpas på tillsynsorganet eller
dess ledamöter.*

*Av 17 § andra stycket och 19 §
lagen (2004:000) om europabolag
framgår att de i andra stycket
angivna bestämmelserna om sty-
relsen eller dess ledamöter skall
tillämpas också på ett europa-
bolags förvaltnings- eller led-
ningsorgan eller dess ledamöter.*

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Följande fysiska personer anses enligt denna lag ha insynsställning i ett aktiemarknadsbolag:

1. ledamot eller suppleant i bolagets eller dess moderföretags styrelse,
2. verkställande direktör eller vice verkställande direktör i bolaget eller dess moderföretag,
3. revisor eller revisorssuppleant i bolaget eller dess moderföretag,
4. bolagsman i ett handelsbolag som är bolagets moderföretag, dock inte kommanditdelägare,
5. innehavare av annan ledande befattning i eller annat kvalificerat uppdrag av stadigvarande natur för bolaget eller dess moderföretag, om befattningen eller uppdraget normalt kan antas medföra tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
6. befattningshavare eller uppdragstagare enligt 1–3 eller annan ledande befattningshavare i ett dotterföretag, om denne normalt kan antas få tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
7. den som äger aktier i bolaget, motsvarande minst tio procent av aktiekapitalet eller av röstetalet för samtliga aktier i bolaget, eller äger aktier i denna omfattning tillsammans med sådan fysisk eller juridisk person som är aktieägaren närstående på det sätt som anges i 5 § första stycket.

Finansinspektionen skall på begäran av aktiemarknadsbolaget eller dess moderföretag pröva frågan om en befattningshavare eller uppdragstagare har en sådan ledande ställning eller ett sådant kvalificerat uppdrag som avses i första stycket 5 eller 6.

I fråga om europabolag tillämpas vad som sägs i första stycket 1 om styrelseledamot på ledamot i lednings-, förvaltnings- eller tillsynsorganen.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 9 § samt rubriken närmast före 2 kap. 9 § lagen (2002:149) om elektroniska pengar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Styrelse och huvudkontor

Ledning och huvudkontor

2 kap.

9 §

Ett institut för elektroniska pengar skall ha en styrelse med minst fem ledamöter. Institutet skall ha en verkställande direktör.

För varje institut för elektroniska pengar skall det finnas ett huvudkontor i Sverige.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen eller dess ledamöter i 2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning samt i 6 kap. 13 § första stycket 5 och andra stycket om återkallelse av tillstånd tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter.

Av 17 § andra stycket och 19 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags förvaltnings- eller ledningsorgan eller dess ledamöter.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2003/04:112

Bilaga 4

Följande remissinstanser har inkommit med synpunkter: Svea hovrätt, Göteborgs tingsrätt, Kammarrätten i Jönköping, Länsrätten i Skåne län, Justitiekanslern, Riksåklagaren, Ekobrottsmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Kommerskollegium, Finansinspektionen, Riksskatteverket, Bokföringsnämnden, Patent- och registreringsverket, Konkurrensverket, NUTEK, Kommunförbundet, Landstingsförbundet, Utredningen om arbetstagarinflytande i europabolag (N 2002:12), Fondbolagens förening, FAR, Företagarnas Riksorganisation, Försäkringsförbundet, Invest in Sweden Agency, Juridiska Fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Konkursförvaltarkollegiernas förening, LO, Näringslivets Nämnd för Regelgranskning, Stockholmsbörsen AB, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen, Svenskt Näringsliv, Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges Inkassoorganisation, TCO, VPC, Sveriges Riksbank, Aktiebolagstjänst och Insättningsgarantinämnden.

Exportrådet, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Arbetslivsinstitutet, Finansbolagens förening, Företagarförbundet, Handelshögskolan i Stockholm, SACO, Svensk Handel, Stockholms Handelskammare och Svenska Revisorsamfundet SRS har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från det.

Förslag till lag om europabolag

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen).

Vad som sägs i denna lag om europabolag gäller, om annat inte anges, endast europabolag med säte i Sverige.

För europabolag som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse gäller bestämmelserna i denna lag endast i den omfattning som framgår av 1 a kap. försäkringsrörelselagen (1982:713).

Arbetstagarinflytandet i europabolag

2 § Regler om arbetstagarinflytande i europabolag finns i lagen (2004:000) om arbetstagarinflytande i europabolag.

Firma

3 § Ett europabolags firma skall innehålla beteckningen SE. Firman skall tydligt skilja sig från andra ännu bestående firmor som är införda i det register som avses i 7 §.

Bildandet av ett europabolag

Deltagande i bildandet av ett europabolag

4 § Ett aktiebolag eller motsvarande utländskt bolag som har sitt huvudkontor i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får delta i bildandet av ett europabolag, om bolaget

1. är bildat i överensstämmelse med lagstiftningen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2. har sitt säte i den stat som avses i 1, samt

3. har faktisk och fortlöpande anknytning till ekonomin i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I fall som avses i artikel 2.3 i SE-förordningen skall vad som sägs i första stycket om ett aktiebolag gälla även annan sådan juridisk person som avses i artikel 48 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

5 § Om ett aktiebolag deltar i bildandet av ett europabolag enligt artikel 2.1 i SE-förordningen, skall vad som sägs om redovisningsvaluta i 14 kap. 1 § tredje stycket aktiebolagslagen (1975:1385) inte tillämpas på aktiebolaget.

Första stycket gäller också när europabolaget skall ha sitt säte i en annan stat.

Utfärdande av intyg vid bildande av ett europabolag genom fusion

6 § Patent- och registreringsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 14 kap. 17 eller 18 § aktiebolagslagen (1975:1385) och beslutet har vunnit laga kraft. När det gäller bolag som driver bankrörelse tillämpas i stället 10 kap. 31 § respektive 11 kap. 1 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Register över europabolag, m.m.

Registreringsmyndighet

7 § Patent- och registreringsverket skall föra ett register över europabolag (europabolagsregistret). I fråga om registrering i europabolagsregistret tillämpas vad som föreskrivs i aktiebolagslagen (1975:1385) och andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret eller, om europabolaget driver bankrörelse, bankregistret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. avgifter i ärenden om registrering enligt denna lag, och
2. handläggningen av registreringsärenden.

Offentliggörande av förslag till beslut i vissa fall

8 § Lednings- eller förvaltningsorganet skall ge in sådana förslag till beslut som avses i artiklarna 8.2, 32.2, 33.3, 37.4 och 66.3 i SE-förordningen till Patent- och registreringsverket för registrering. Verket skall utan dröjsmål kungöra uppgift om registreringen i Post- och Inrikes Tidningar. Om förslaget inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var det hålls tillgängligt.

Flyttning av ett europabolags säte

Tillämpliga bestämmelser

9 § Vid flyttning av ett europabolags säte från Sverige till en annan stat, tillämpas bestämmelserna i 10–15 §§. När det gäller europabolag som driver bankrörelse tillämpas i stället 10 kap. 33–35 §§ respektive 11 kap. 1 § lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

10 § Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget skriftligen underrätta sina kända borgenärer om beslutet.

Underrättelsen skall innehålla uppgift om borgenärernas rätt att enligt artikel 8.4 i SE-förordningen ta del av förslaget om flyttning och av en sådan redogörelse som avses i artikel 8.3. Vidare skall underrättelsen innehålla uppgift om borgenärernas rätt att enligt 12 § motsätta sig flyttningen.

Ansökan om tillstånd

11 § Bolaget skall hos Patent- och registreringsverket ansöka om tillstånd till flyttning av säte enligt artikel 8 i SE-förordningen. Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,
2. en kopia av förslaget om flyttning,
3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen, och
4. intyg från bolagets lednings- eller förvaltningsorgan eller verkställande direktör om att bolagets kända borgenärer har underrättats enligt 10 §.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i andra stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall Patent- och registreringsverket förelägga bolaget att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Handläggning hos Patent- och registreringsverket

12 § Om Patent- och registreringsverket finner att det inte finns något hinder mot en ansökan enligt 11 §, skall verket kalla bolagets borgenärer. Kallelsen skall innehålla ett föreläggande för den som motsätter sig flyttningen av säte att senast viss dag skriftligen anmäla detta till verket.

Kallelsen skall ske genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar. Patent- och registreringsverket skall skicka en särskild underrättelse om kallelsen till Skatteverket och till kronofogdemyndigheten i den region där bolaget har sitt säte.

13 § Om en borgenär som har blivit kallad enligt 12 § motsätter sig flyttningen av säte inom föreskriven tid, skall Patent- och registreringsverket överlämna ärendet till allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Om ingen borgenär motsätter sig flyttningen, skall verket meddela bolaget det begärda tillståndet.

14 § Om ett ärende om flyttning av bolagets säte till en annan stat har överlämnats till allmän domstol, skall tillstånd till flyttningen meddelas, om bolaget visar att de borgenärer som har motsatt sig denna har fått full betalning eller betryggande säkerhet för fordringar som har uppkommit före den dag som har angetts i föreläggandet enligt 12 § första stycket. I annat fall skall domstolen avslå bolagets ansökan.

Utfärdande av intyg

15 § Patent- och registreringsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen när beslut om tillstånd enligt 13 eller 14 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft. Intyg får dock inte utfärdas om det föreligger sådant förhållande som avses i artikel 8.15 i SE-förordningen.

Europabolagets organisation

Dualistiskt organiserade europabolag

16 § I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen (dualistiskt organiserade europabolag) gäller följande.

Om inte annat följer av SE-förordningen, skall bestämmelserna i aktiebolagslagen (1975:1385) och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på ledningsorganet eller dess ledamöter. Detta gäller dock inte bestämmelserna i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Vad som sägs i följande bestämmelser i aktiebolagslagen om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

- 8 kap. 2 § om suppleanter,
- 8 kap. 5 § första och andra styckena om arbetsordning,
- 8 kap. 7 § om uppdrag i andra företag,
- 8 kap. 8 § om bosättningskrav,
- 8 kap. 9 § om obehörighetsgrunder,
- 8 kap. 11 § om förtida avgång,
- 8 kap. 18 § andra stycket om beslutsunderlag,
- 8 kap. 20 § om jäv,
- 8 kap. 21 § om protokoll,
- 8 kap. 36 § om registrering,
- 8 kap. 37 § om anmälan om aktieinnehav,
- 9 kap. 22 och 23 §§ om upplysningsplikt mot bolagsstämman,
- 9 kap. 39–41 §§ om klander av bolagsstämmobeslut,
- 9 kap. 42 § om talan mot bolaget,
- 9 kap. 43 § om skiljeförfarande,
- 10 kap. 7 § om tillhandahållande av upplysningar till revisorn,
- 10 kap. 16 § första stycket 2 om revisorsjäv,
- 10 kap. 27 § första stycket om revisionsberättelsen,
- 10 kap. 39 § om revisorns underrättelse om brottsmisstanke,

11 kap. 11 § första stycket 2 om jäv för lekmannarevisor,
11 kap. 14 § om lekmannarevisorns granskningsrapport,
12 kap. 7–9 §§ om förbud mot vissa lån m.m.,
13 kap. 10 § första stycket 1 om grund för tvångslikvidation,
13 kap. 44 § andra och tredje styckena om styrelseval i samband med
upphörande av likvidation,
15 kap. 1 och 5–14 §§ om skadestånd, och
18 kap. 4 a § om avregistrering av ledamot.

17 § Tillsynsorganet får besluta att dess medgivande krävs för vissa kategorier av beslut som ledningsorganet eller den verkställande direktören fattar. Tillsynsorganet skall ge in ett sådant beslut till Patent- och registreringsverket för registrering. Beslutet blir gällande från tidpunkten för registreringen.

Tillsynsorganet skall till varje bolagsstämma som skall pröva frågan om fastställelse av europabolagets resultat- och balansräkningar avge ett yttrande över årsredovisningen samt ledningsorganets och den verkställande direktörens förvaltning. Beträffande tillhandahållande av detta yttrande skall 9 kap. 16 § aktiebolagslagen (1975:1385) tillämpas.

18 § Ordföranden i tillsynsorganet skall se till att sammanträden hålls när det behövs. Tillsynsorganet skall alltid sammankallas om en ledamot i tillsynsorganet begär det.

19 § Om en ledamot i tillsynsorganet med stöd av artikel 39.3 i SE-förordningen utses till ledamot i ledningsorganet, får tiden för det senare uppdraget inte överstiga två månader.

20 § Varje ledamot i tillsynsorganet har rätt att från ledningsorganet få all den information som krävs för att tillsynsorganet skall kunna utöva sin kontroll enligt artikel 40.1 i SE-förordningen.

21 § Revisorn skall underrätta tillsynsorganet om erinringar och påpekanden som revisorn framställer till ledningsorganet och den verkställande direktören enligt 10 kap. 6 § aktiebolagslagen (1975:1385).

Monistiskt organiserade europabolag

22 § I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 43–45 i SE-förordningen (monistiskt organiserade europabolag) skall, om inte annat följer av SE-förordningen, bestämmelserna i aktiebolagslagen (1975:1385) och andra författningar om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på förvaltningsorganet eller dess ledamöter. Detta gäller dock inte bestämmelserna i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Antalet ledamöter i europabolagets organ

23 § Ledningsorganet i ett dualistiskt organiserat europabolag skall ha minst tre ledamöter och tillsynsorganet minst fem ledamöter.

Förvaltningsorganet i ett monistiskt organiserat europabolag skall ha minst tre ledamöter.

Prop. 2003/04:112
Bilaga 5

Den verkställande direktören

24 § I ett europabolag skall det finnas en verkställande direktör.

I ett dualistiskt organiserat europabolag skall den verkställande direktören utses av ledningsorganet. Den verkställande direktören får i ett sådant fall inte vara ledamot i tillsynsorganet.

I ett monistiskt organiserat europabolag skall den verkställande direktören utses av förvaltningsorganet.

25 § I ett dualistiskt organiserat europabolag skall såväl tillsynsorganet som ledningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 41 i SE-förordningen och i 20 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid tillsynsorganets och ledningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

26 § I ett monistiskt organiserat europabolag skall förvaltningsorganet utöva kontroll över den verkställande direktörens förvaltning. Vad som sägs i artikel 41 i SE-förordningen och i 20 § om tillsynsorganets kontroll över ledningsorganet och om rätt till information skall tillämpas även vid förvaltningsorganets kontroll över den verkställande direktörens förvaltning.

Övriga bestämmelser

Aktieägares initiativrätt

27 § En aktieägare har, oberoende av det antal aktier som han eller hon innehar, rätt att begära att ett eller flera nya ärenden skall tas upp på dagordningen för en bolagsstämma. Begäran skall framställas skriftligen hos förvaltnings- eller ledningsorganet.

Ärendet skall tas upp vid bolagsstämman, om begäran har kommit in till förvaltnings- eller ledningsorganet

1. senast en vecka före den tidpunkt då kallelse enligt 9 kap. 13 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) tidigast får utfärdas, eller

2. efter den tidpunkt som anges i 1 men i sådan tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till bolagsstämman.

Samman kallande av bolagsstämma genom länsstyrelsens försorg

28 § Om en bolagsstämma som skall hållas enligt SE-förordningen, aktiebolagslagen (1975:1385), bolagsordningen eller ett stämmobeslut inte sammankallas på föreskrivet sätt, skall länsstyrelsen i det län där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte på anmälan av en ledamot i förvaltningsorganet, ledningsorganet eller tillsynsorganet eller på anmälan av den verkställande direktören, en revisor eller en aktieägare genast på bolagets bekostnad sammankalla stämman.

29 § Om ett europabolag inte uppfyller skyldigheten i artikel 7 i SE-förordningen att ha sitt säte och sitt huvudkontor i samma stat, skall Patent- och registreringsverket genom ett särskilt beslut fastställa att bolaget inte uppfyller den skyldigheten. När beslutet har vunnit laga kraft, skall verket förelägga bolaget att inom viss tid göra rättelse. Därvid skall 13 kap. 23 § aktiebolagslagen (1975:1385) tillämpas. Föreläggandet skall innehålla en erinran om att bolaget kommer att förpliktas att gå i likvidation om bolaget inte gör rättelse.

Om bolaget inte följer föreläggandet, skall Patent- och registreringsverket besluta att bolaget skall gå i likvidation. Beslut om likvidation skall dock inte meddelas, om likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning hos verket.

Ett beslut om likvidation enligt andra stycket får inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft.

Straff och vite

30 § Bestämmelserna om straff i 19 kap. 1 § aktiebolagslagen (1975:1385) skall tillämpas i fråga om europabolag. Vad som sägs där om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på europabolagets lednings- eller förvaltningsorgan eller ledamöterna i dessa organ samt, i den utsträckning som följer av 16 § tredje stycket, på tillsynsorganet eller dess ledamöter.

31 § Bestämmelserna om vite i 19 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975:1385) skall tillämpas på europabolag. Vad som sägs där om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas på europabolagets lednings- eller förvaltningsorgan eller ledamöterna i dessa organ.

Överklagande

32 § Patent- och registreringsverkets beslut att avskriva en anmälan om registrering eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från dagen för beslutet. Detsamma gäller verkets beslut i ett tillståndsärende enligt 11 §, verkets beslut om att vägra utfärda intyg enligt 15 § samt verkets beslut enligt 31 §. Prövnings-tillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Patent- och registreringsverkets beslut i ett ärende enligt 29 § får överklagas hos allmän domstol i den ort där lednings- eller förvaltningsorganet har sitt säte. Ett beslut enligt 29 § första stycket får överklagas inom tre veckor från den dag då bolaget fick del av beslutet. Ett beslut enligt 29 § andra stycket får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklagande enligt andra stycket gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Identitetsbeteckning i numerisk form (organisationsnummer) skall fastställas för

1. aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk förening och samfällighetsförening,	1. aktiebolag, <i>europabolag med säte i Sverige</i> , handelsbolag, ekonomisk förening och samfällighetsförening,
2. allmän försäkringskassa, erkänd arbetslöshetskassa, understödsförening och annan allmän inrättning som enligt lag eller annan författning står under offentlig tillsyn,	
3. kommun, landsting, kommunalförbund och annat organ för samverkan mellan kommuner, och	
4. registrerat trossamfund och dess organisatoriska delar.	

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

¹ Senaste lydelse 1999:936.

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 9 § aktiebolagslagen (1975:1385)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

9 §²

Den som är underårig eller i konkurs eller som har en förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara styrelseledamot. Att detsamma gäller den som har näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

Till styrelseledamot får inte utan godtagbara skäl utses någon som inte avser att ta del i sådan verksamhet som enligt denna lag ankommer på styrelsen.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

¹ Lagen omtryckt 1993:150.

² Senaste lydelse 2001:932.

Härigenom föreskrivs i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713)¹
dels att 1 kap. 1 § och 8 kap. 4 § skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas ett nytt kapitel, 1 a kap., av följande
lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Försäkringsrörelse får drivas endast av försäkringsaktiebolag och öm-
sesidiga försäkringsbolag som fått tillstånd (koncession) till detta enligt
denna lag, om inte annat följer av 2 § eller 10 § tredje stycket.

*Av rådets förordning (EG) nr
2157/2001 av den 8 oktober 2001
om stadga för europabolag (SE-
förordningen) följer att bestäm-
melserna i denna lag om publika
försäkringsaktiebolag skall tilläm-
pas på europabolag som har be-
viljats koncession att driva försäk-
ringsrörelse när det gäller frågor
som inte regleras i SE-förord-
ningen. Särskilda bestäm-
melser om europabolag finns i 1 a kap.
denna lag.*

Finansinspektionen skall efter ansökan lämna förhandsbesked om
huruvida koncession enligt första stycket krävs för en planerad verk-
samhet.

Försäkringsbolagen skall stå under tillsyn av Finansinspektionen.

Registreringsmyndighet för försäkringsbolag är Patent- och registre-
ringsverket.

För varje försäkringsbolag skall finnas ett huvudkontor i Sverige.

¹ Lagen omtryckt 1995:1567.

² Senaste lydelse 2000:822.

Tillämpliga bestämmelser

1 §

För europabolag med säte i Sverige som har beviljats koncession att driva försäkringsrörelse gäller 2–5, 7 och 8 §§, 16 § första och andra styckena, 17–29 och 32 §§ i lagen (2004:000) om europabolag samt bestämmelserna i detta kapitel.

För ett sådant europabolag skall vad som sägs i

1. 5 § första stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 14 kap. 1 § tredje stycket aktiebolagslagen (1975:1385), i stället avse 15 a kap. 1 § tredje stycket denna lag,

2. 7 § första stycket lagen om europabolag om registreringsbestämmelser, i stället avse bestämmelser i denna lag och andra författningar om registrering i försäkringsregistret,

3. 17 § andra stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 9 kap. 16 § aktiebolagslagen, i stället avse 9 kap. 9 § fjärde stycket denna lag,

4. 21 § lagen om europabolag om tillämpningen av 10 kap. 6 § aktiebolagslagen, i stället avse 10 kap. 12 § denna lag,

5. 27 § andra stycket lagen om europabolag om tillämpningen av 9 kap. 13 § första stycket aktiebolagslagen, i stället avse 9 kap. 9 § första stycket denna lag,

6. 28 § lagen om europabolag om aktiebolagslagen, i stället avse denna lag, och

7. 32 § första stycket lagen om europabolag om 11 §, i stället avse 4 § i detta kapitel.

2 §

Ett europabolag som med stöd av artikel 8 i SE-förordningen beslutat att bolagets säte skall flyttas till Sverige får ansöka om koncession och stadfästelse av bolagsordningen innan bolaget har registrerats i Sverige. För en sådan ansökan gäller 2 kap. 3 § andra–sjunde styckena, 3 a–3 c och 5 §§. Ansökan får prövas innan bolaget har registrerats i europabolagsregistret.

Utfärdande av intyg vid bildande av ett europabolag genom fusion

3 §

Patent- och registreringsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i SE-förordningen, när beslut om tillstånd har meddelats enligt 15 a kap. 13 § och beslutet har vunnit laga kraft.

Flyttning av ett europabolags säte

4 §

Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning,

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förord-

ningen.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall bolaget föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Finansinspektionen skall underätta Patent- och registreringsverket om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

5 §

Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas om

1. bolagets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till bolagets ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,

2. bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med försäkringstagares eller andra fordringsägares intressen, och

3. det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 8.15 i SE-förordningen.

6 §

Patent- och registreringsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen när beslut om tillstånd enligt 5 § har meddelats och beslutet har vunnit laga kraft.

Dualistiskt organiserade europabolag

7 §

I fråga om europabolag med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen (dualistiskt organiserade

europabolag) skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 3 § femte stycket 3 om ledningsprövning,

7 a kap. 10 § om tystnadsplikt,

8 kap. 1 § femte stycket om suppleanter,

8 kap. 2 § första stycket om förtida avgång,

8 kap. 4 § om bosättningskrav och obehörighetsgrunder,

8 kap. 6 § om anmälan av aktieinnehav,

8 kap. 10 § tredje stycket om protokoll,

8 kap. 11 § första stycket andra meningen om beslutsunderlag,

8 kap. 12 § första stycket om jäv,

8 kap. 17 § om registrering,

9 kap. 12 § om upplysningsplikt mot bolagsstämman,

9 kap. 20 § första stycket om klander av bolagsstämmobeslut,

9 kap. 21 § om talan mot bolaget och skiljeförfarande,

10 kap. 5 § första stycket 1 om revisorsjäv,

10 kap. 9 § om tillhanda-hållande av upplysningar till revisorn,

10 kap. 11 § första stycket om revisionsberättelsen,

11 kap. 11 § första stycket 1 om jäv för lekmannarevisorer,

11 kap. 14 § om lekmanna-revisorers granskningsrapport,

12 kap. 12 och 13 §§ om förbud mot vissa lån m.m.,

14 kap. 3 § första stycket 6 om grund för likvidation,

14 kap. 18 § andra och tredje styckena om styrelseval i samband med upphörande av likvidation,

16 kap. 1 och 4–6 §§ om skadestånd,

19 kap. 8 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla

styrelsen,

19 kap. 9 § andra stycket om rätt för Finansinspektionen att närvara vid styrelsesammanträde och delta i överläggningarna,

19 kap. 11 § andra stycket 4 om föreläggande att vidta rättelse,

19 kap. 16 § första meningen om förbud för en ledamot i Finansinspektionens styrelse att ingå i ett svenskt försäkringsbolags styrelse, och

20 kap. 4 a § om avregistrering av ledamot.

8 kap.

4 §³

Verkställande direktören och minst halva antalet styrelseledamöter skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte något annat tillåts i särskilda fall. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av synnerlig vikt prövas dock av regeringen.

Den som är underårig eller i konkurs eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte vara styrelseledamot eller verkställande direktör. Att detsamma gäller den som är underkastad näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

³ Senaste lydelse 1999:225.

Härigenom föreskrivs att 4 och 6 §§ lagen (1986:436) om näringsförbud skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Har näringsverksamhet bedrivits av en juridisk person får, under de förutsättningar som anges i 1–3 §§, näringsförbud meddelas, i fråga om

kommanditbolag: komplementär,

annat handelsbolag: bolagsman, aktiebolag och försäkringsbolag: ledamot och suppleant i styrelsen samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

bankaktiebolag, sparbank och ekonomisk förening: ledamot och suppleant i styrelsen,

europaisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige: företagsledare,

om denne begått brottet i näringsverksamheten eller innehade sin ställning när betalningen av skatt, tull eller avgift underläts eller den juridiska personen försattes i konkurs.

Första stycket gäller också den som i annan egenskap än där sägs faktiskt har utövat ledningen av en näringsverksamhet eller utåt har framträtt som ansvarig för en enskild näringsverksamhet.

Under de förutsättningar som anges i 2 § får näringsförbud även meddelas den som innehade sin ställning enligt första stycket senare än ett år innan konkursansökan kom in till tingsrätten.

Föreslagen lydelse

4 §¹

Har näringsverksamhet bedrivits av en juridisk person får, under de förutsättningar som anges i 1–3 §§, näringsförbud meddelas, i fråga om

kommanditbolag: komplementär,

annat handelsbolag: bolagsman, aktiebolag och försäkringsbolag: ledamot och suppleant i styrelsen samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

bankaktiebolag, sparbank och ekonomisk förening: ledamot och suppleant i styrelsen,

europaisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige: företagsledare,

europabolag med säte i Sverige: ledamot och suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

om denne begått brottet i näringsverksamheten eller innehade sin ställning när betalningen av skatt, tull eller avgift underläts eller den juridiska personen försattes i konkurs.

6 §²

Den som är underkastad näringsförbud får inte

¹ Senaste lydelse 1999:181.

² Senaste lydelse 2001:365.

1. driva näringsverksamhet,
2. vara bolagsman i ett annat handelsbolag än kommanditbolag eller komplementär i ett kommanditbolag eller medlem i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,

3. vara stiftare av ett aktiebolag, en sparbank eller ett försäkringsbolag,
4. vara ledamot eller suppleant i styrelsen för ett aktiebolag, en sparbank, ett försäkringsbolag, ett handelsbolag, en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller en ekonomisk förening eller en sådan ideell förening eller stiftelse som driver näringsverksamhet,

4. vara ledamot eller suppleant i styrelsen för ett aktiebolag, en sparbank, ett försäkringsbolag, ett handelsbolag, en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller en ekonomisk förening eller en sådan ideell förening eller stiftelse som driver näringsverksamhet *eller ledamot eller suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet för ett europabolag med säte i Sverige,*

5. vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag eller ett försäkringsbolag eller företagsledare i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,

5. vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag, *ett försäkringsbolag eller ett europabolag med säte i Sverige* eller företagsledare i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,

6. vara firmatecknare eller i annan egenskap vara ställföreträdare för en sådan juridisk person som anges vid 4,

7. faktiskt utöva ledningen av en näringsverksamhet eller av en sådan juridisk person som är bokföringspliktig även om den inte driver näring,

8. äga så många aktier i ett aktiebolag eller ett försäkringsaktiebolag att hans andel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget överstiger femtio procent, eller

8. äga så många aktier i ett aktiebolag, *ett försäkringsaktiebolag eller ett europabolag* att hans andel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget överstiger femtio procent, eller

9. inneha fullmakt att företräda en enskild näringsidkare i dennes näringsverksamhet eller en juridisk person som anges i 4.

Förbudet i första stycket 9 gäller inte i fråga om fullmakt som avses i 10 § andra stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område.

Beträffande verkställande direktör och vice verkställande direktör för en filial enligt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. och föreståndare för en verksamhet enligt samma lag finns bestämmelser om näringsförbud i den lagen.

Näringsförbud utgör inget hinder mot att sådan verksamhet bedrivs som innebär utövning av rättighet som avses i 2 kap. 1 § regeringsformen eller 1 kap. 1 §, 4 kap. 1 §, 6 kap. 1 § eller 13 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen eller 1 kap. 1 §, 3 kap. 1, 2 eller 8 § eller 10 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §¹

Ett värdepappersbolag skall ha en styrelse med minst fem ledamöter. Bolaget skall ha en verkställande direktör.

I ett värdepappersbolag skall revisorerna vara auktoriserade eller godkända revisorer. Minst en av de av stämman utsedda revisorerna skall vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som avlagt revisorsexamen. Till revisor kan även ett registrerat revisionsbolag utses. Bestämmelser om vem som kan vara huvudansvarig för revisionen och om underrättelseskyldighet finns i 17 § revisorslagen (2001:883).

För varje värdepappersbolag skall finnas ett huvudkontor i Sverige.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

1 kap. 8 § om tystnadsplikt,

2 kap. 1 § första stycket 4 om ledningsprövning,

3 kap. 7 § andra stycket 1 och femte stycket om kredit m.m. till styrelseledamot,

6 kap. 6 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

6 kap. 9 § tredje stycket 2 och fjärde stycket om återkallelse av tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i fjärde stycket angivna bestämmelserna om styrel-

¹ Senaste lydelse 2001:926.

sen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

Prop. 2003/04:112

Bilaga 5

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Auktorisation och tillstånd kan meddelas svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och utländska företag.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen tillämpas på tillsynsorganet:

2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

8 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

11 kap. 5 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

11 kap. 7 § första stycket 4 och fjärde stycket om återkallelse av auktorisation eller tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna om styrelsen skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 13 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

13 §

En styrelseledamot eller befattningshavare hos ett holdingföretag med finansiell verksamhet eller ett holdingföretag med blandad verksamhet som i den egenskapen får kunskap om affärsförhållanden i ett företag som enligt 7 § skall lämna uppgifter, får inte obehörigen röja vad han fått veta och inte heller utnyttja kunskapen i strid med det uppgiftslämnande företagets intresse.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag tillämpas vad som sägs om styrelseledamot i första stycket på ledamot i tillsynsorganet.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att den i tredje stycket angivna bestämmelsen skall tillämpas också på ledamöter i ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att det i årsredovisningslagen (1995:1554) skall införas en ny paragraf, 5 kap. 27 §, samt närmast före paragrafen ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

Särskilt om europabolag

27 §

I fråga om europabolag med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelseledamöter i 12, 18 b, 20 och 22–25 §§ tillämpas på ledamöter i bolagets tillsynsorgan.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna skall tillämpas också på ledamöter i ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

1 §¹

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag skall årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna skall lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare skall, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § andra stycket om hänvisningar till noter,	
2 § om värderings- och omräkningsprinciper,	
3 § om anläggningstillgångar,	
4 § om uppgifter om taxeringsvärden,	
4 a §, 4 b § första–tredje styckena och 4 c § om finansiella instrument,	
5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,	
8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,	
12 § om lån till ledande befattningshavare,	
13 § om konvertibla lån,	
14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,	
16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,	
18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,	
18 a § om sjukfrånvaro,	
18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,	
19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,	
22 § om pensioner och liknande förmåner,	
23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,	
24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,	
25 § om avtal om avgångsvederlag, <i>samt</i>	25 § om avtal om avgångsvederlag,
26 § om uppgift om moderföretag.	26 § om uppgift om moderföretag, <i>samt</i>
	27 § om europabolag.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

¹ Senaste lydelse 2003:1140.

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 1 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

1 §¹

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag skall årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna skall lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare skall, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 1 § andra stycket om hänvisningar till noter,
- 2 § om värderings- och omräkningsprinciper,
- 3 § om anläggningstillgångar,
- 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
- 5 § om uppskrivningsfond,
- 7 § om inköp och försäljning mellan koncernföretag,
- 8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
- 10 § andra stycket om kort- och långfristiga balansposter,
- 11 § om ställda säkerheter,
- 12 § om lån till ledande befattningshavare,
- 13 § om konvertibla lån,
- 14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,
- 16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,
- 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
- 18 a § om sjukfrånvaro,
- 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
- 19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,
- 22 § om pensioner och liknande förmåner,
- 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
- 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,
- 25 § om avtal om avgångsvederlag, *samt*
- 25 § om avtal om avgångsvederlag,
- 26 § om uppgift om moderföretag, *samt*
- 26 § om uppgift om moderföretag, *samt*
- 27 § om europabolag.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

¹ Senaste lydelse 2003:488.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §

En central värdepappersförvarare skall ha en styrelse med minst fem ledamöter och en verkställande direktör.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen i 2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning samt i 9 kap. 3 § första stycket 4 och fjärde stycket om återkallelse av auktorisation tillämpas på tillsynsorganet.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i andra stycket angivna bestämmelserna om styrelsen skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 2, 7 och 8 §§ insiderstrafflagen (2000:1086) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Den som har anställning, uppdrag eller annan befattning, som normalt innebär att han eller hon får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på finansiella instrument, och som på grund härav fått insiderinformation eller den som får insiderinformation som rör ett aktiebolag i vilket han eller hon äger aktier och

Den som har anställning, uppdrag eller annan befattning, som normalt innebär att han eller hon får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på finansiella instrument, och som på grund härav fått insiderinformation eller den som får insiderinformation som rör ett aktiebolag *eller ett europabolag* i vilket han eller hon äger aktier och

1. för egen eller någon annans räkning genom handel på värdepappersmarknaden förvärvar eller avyttrar sådana finansiella instrument som informationen rör, eller

2. använder informationen till att med råd eller på annat sådant sätt föranleda någon annan till förvärv eller avyttring som avses i 1, döms för insiderbrott till fängelse i högst två år.

7 §

Den som har anställning, uppdrag eller annan befattning, som normalt innebär att han eller hon får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på finansiella instrument, och som på grund härav fått insiderinformation och som obehörigen röjer sådan information, döms för obehörigt röjande av insiderinformation till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller den som fått insiderinformation beträffande ett aktiebolag i vilket han eller hon äger aktier och som obehörigen röjer sådan information.

Den som har anställning, uppdrag eller annan befattning, som normalt innebär att han eller hon får kännedom om omständigheter som har betydelse för kursen på finansiella instrument, och som på grund härav fått insiderinformation och som obehörigen röjer sådan information, döms för obehörigt röjande av insiderinformation till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller den som fått insiderinformation beträffande ett aktiebolag *eller ett europabolag* i vilket han eller hon äger aktier och som obehörigen röjer sådan information.

För det fall informationen blir allmänt känd samtidigt med att den röjs döms dock inte till ansvar.

Utan hinder av 2-6 §§ får

1. befattningshavare hos företag som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse fullgöra uppdrag som lämnats företaget att förvärva eller avyttra finansiella instrument samt, utan användande av insiderinformation, fullgöra verksamhet som följer av avtal om att upprätthålla en marknad i ett eller flera finansiella instrument,

2. förvärv ske av annat än option eller termin då insiderinformationen är ägnad att sänka kursen eller avyttring ske av annat än option eller termin då informationen är ägnad att höja kursen,

3. uppgifter fullgörs som åligger någon på grund av vad som föreskrivits i lag eller annan författning,

4. förvärv ske för en juridisk persons räkning av aktier i ett aktiebolag, om insiderinformationen endast utgörs av information om en åtgärd som syftar till och är ägnad att leda till ett offentligt erbjudande av den juridiska personen till en vidare krets om förvärv av aktier i aktiebolaget,

4. förvärv ske för en juridisk persons räkning av aktier i ett aktiebolag *eller ett europabolag*, om insiderinformationen endast utgörs av information om en åtgärd som syftar till och är ägnad att leda till ett offentligt erbjudande av den juridiska personen till en vidare krets om förvärv av aktier i aktiebolaget *eller europabolaget*,

5. innehavare av option när optionens löptid går ut förvärva eller avyttra den underliggande tillgången eller avyttra optionen,

6. utfärdare av option i samband med lösen avyttra eller förvärva den underliggande tillgång som optionen avser,

7. den som förvärvat eller avyttrat termin fullgöra avtalet vid slutdag,

8. förvärv eller avyttring ske av andra finansiella instrument än aktier, om förvärvet eller avyttringen sker utan att insiderinformation används.

Vad som föreskrivs i denna paragraf om aktie skall också tillämpas på aktierelaterade finansiella instrument såsom teckningsrätt, interimsbevis, optionsbevis, konvertibelt skuldebrev, skuldebrev förenat med optionsrätt till nyteckning, vinstandelsbevis, aktieoption och aktietermin.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Följande fysiska personer anses enligt denna lag ha insynsställning i ett aktiemarknadsbolag:

1. ledamot eller suppleant i bolagets eller dess moderföretags styrelse,
2. verkställande direktör eller vice verkställande direktör i bolaget eller dess moderföretag,
3. revisor eller revisorssuppleant i bolaget eller dess moderföretag,
4. bolagsman i ett handelsbolag som är bolagets moderföretag, dock inte kommanditdelägare,
5. innehavare av annan ledande befattning i eller annat kvalificerat uppdrag av stadigvarande natur för bolaget eller dess moderföretag, om befattningen eller uppdraget normalt kan antas medföra tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
6. befattningshavare eller uppdragstagare enligt 1–3 eller annan ledande befattningshavare i ett dotterföretag, om denne normalt kan antas få tillgång till icke offentliggjord information om sådant förhållande som kan påverka kursen på aktierna i bolaget,
7. den som äger aktier i bolaget, motsvarande minst tio procent av aktiekapitalet eller av röstetalet för samtliga aktier i bolaget, eller äger aktier i denna omfattning tillsammans med sådan fysisk eller juridisk person som är aktieägaren närstående på det sätt som anges i 5 § första stycket.

Finansinspektionen skall på begäran av aktiemarknadsbolaget eller dess moderföretag pröva frågan om en befattningshavare eller uppdragstagare har en sådan ledande ställning eller ett sådant kvalificerat uppdrag som avses i första stycket 5 eller 6.

I fråga om europabolag tillämpas vad som sägs i första stycket 1 om styrelseledamot på ledamot eller suppleant i lednings-, förvaltnings- eller tillsynsorganet.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 9 § samt rubriken närmast före 2 kap. 9 § lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Styrelse och huvudkontor

Ledning och huvudkontor

2 kap.

9 §

Ett institut för elektroniska pengar skall ha en styrelse med minst fem ledamöter. Institutet skall ha en verkställande direktör.

För varje institut för elektroniska pengar skall det finnas ett huvudkontor i Sverige.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen i 2 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning samt i 6 kap. 13 § första stycket 5 och andra stycket om återkallelse av tillstånd tillämpas på tillsynsorganet.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 och 6 §§ lagen (2004:000) om investeringsfonder skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2002/03:150 Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §

För fondbolag gäller vad som är föreskrivet om aktiebolag i allmänhet om inte annat följer av denna lag.

Ett fondbolag skall ha en styrelse med minst tre ledamöter samt en verkställande direktör.

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag skall vad som sägs om styrelsen eller dess ledamöter i följande bestämmelser tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 1 § 4 om ledningsprövning,

2 kap. 18 § första stycket 1 om förbud mot att handla med en investeringsfond, och

10 kap. 15 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen samt närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i tredje stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europabolags lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

6 §

Ansökan om tillstånd får inte göras innan bolaget har registrerats i aktiebolagsregistret.

Ansökan om tillstånd får inte göras innan bolaget har registrerats i aktiebolagsregistret *eller i europabolagsregistret.*

Till ansökan skall fogas en plan för den tilltänkta verksamheten (verksamhetsplan) som också innehåller en översiktlig beskrivning av fondbolagets organisation.

Prop. 2003/04:112
Bilaga 5

I fråga om europabolag som har sitt säte i en annan stat gäller, i stället för vad som anges i första stycket, att ansökan om tillstånd får göras om bolagsstämman har fattat beslut om att bolagets säte skall flyttas till Sverige.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse

dels att 3 kap. 9 § och 11 kap. 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas nya bestämmelser, 10 kap. 31–36 §§, samt närmast före 10 kap. 31 § en ny rubrik av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2002/03:139 *Föreslagen lydelse*

3 kap.

9 §

Ett aktiebolag och en ekonomisk förening får ansöka om tillstånd innan företaget registrerats i aktiebolags- eller föreningsregistret.

Ett aktiebolag och en ekonomisk förening får ansöka om tillstånd innan företaget registrerats i aktiebolags-, *europabolags-* eller föreningsregistret.

Om ett aktiebolag har ansökt om tillstånd inom sex månader från stiftelseurkundens undertecknande räknas den tid som anges i 2 kap. 9 § första stycket aktiebolagslagen (1975:1385) från tillståndsbeslutet. Om en ekonomisk förening har ansökt om tillstånd inom sex månader från beslutet om att bilda föreningen räknas den tid som anges i 2 kap. 3 § första stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar från tillståndsbeslutet.

10 kap.

Särskilda bestämmelser för europabolag

31 §

Patent- och registreringsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 25.2 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen), när ett beslut har meddelats enligt 10 kap. 22–24 §§ och beslutet har vunnit laga kraft.

32 §

När ett europabolag som har tillstånd att driva bankrörelse avser att flytta sitt säte från Sverige till en annan stat tillämpas inte 10–15 §§ lagen (2004:000)

33 §

Om bolagsstämman med stöd av artikel 8 i SE-förordningen har beslutat att bolagets säte skall flyttas till en annan stat, skall bolaget ansöka om tillstånd till flyttningen. Frågor om sådant tillstånd prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen.

Ansökan skall ges in inom en månad från bolagsstämmans beslut om flyttning.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av protokollet från den bolagsstämma där beslut om flyttning fattades,

2. en kopia av förslaget om flyttning, och

3. en kopia av den redogörelse som avses i artikel 8.3 i SE-förordningen.

Om bolaget inte har fogat de handlingar som anges i tredje stycket till ansökan eller om det finns något annat hinder mot att ta upp ansökan till prövning, skall bolaget föreläggas att inom viss tid yttra sig eller avhjälpa bristen. Om bolaget inte gör detta skall ansökan avvisas.

Finansinspektionen skall underätta registreringsmyndigheten om ansökningar enligt första stycket och om lagakraftvunna beslut som meddelats med anledning av sådana ansökningar.

34 §

Tillstånd till flyttningen av säte skall meddelas om

1. bolagets borgenärer tillförsäkras en betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till bolagets ekonomiska förhållanden och borgenärerna inte redan har en sådan säkerhet,

2. bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt är sådana att flyttningen kan anses förenlig med insättares eller andra fordringsägares intressen, och

3. det inte finns hinder mot flyttningen enligt artikel 8.15 i SE-förordningen.

35 §

Patent- och registreringsverket skall utfärda ett sådant intyg som avses i artikel 8.8 i SE-förordningen när ett beslut har meddelats enligt 34 § och beslutet har vunnit laga kraft.

36 §

I fråga om europabolag som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om ett bankaktiebolags styrelse eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

3 kap. 2 § första stycket 4 om ledningsprövning,

8 kap. 5 § första stycket 1 om avtal om tjänster med eller till förmån för styrelseledamot,

10 kap. 7 § andra meningen om styrelsens sammansättning,

10 kap. 10 § om uppdrag i andra företag,

10 kap. 11 § andra stycket om upplysningsplikt mot stämman,

13 kap. 12 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde och delta i överläggningarna, samt

15 kap. 2 § om återkallelse av tillstånd.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:000) om europabolag framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter skall tillämpas också på ett europa-

11 kap.

1 §

Vad som enligt 10 kap. gäller för bankaktiebolag skall även gälla för kreditmarknadsbolag utom bestämmelserna om likvidation i 16–19 §§, om fusion i 20 §, samt om firma i 29 och 30 §§.

Bestämmelserna om fusion i 10 kap. 21–27 §§ gäller bara vid fusion mellan ett kreditmarknadsbolag och ett annat bolag och bara om en bank inte är övertagande bolag. Ärenden som avser tillstånd enligt 22 *eller* 27 § prövas av Finansinspektionen.

Bestämmelserna om fusion i 10 kap. 21–27 §§ gäller bara vid fusion mellan ett kreditmarknadsbolag och ett annat bolag och bara om en bank inte är övertagande bolag. Ärenden som avser tillstånd enligt 22, 27 *eller* 33 § prövas av Finansinspektionen.

Denna lag träder i kraft den 8 oktober 2004.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2004-03-01

Närvarande: f.d. justitierådet Lars K Beckman, f.d. justitierådet Inger Nyström och regeringsrådet Bengt-Åke Nilsson.

Enligt en lagrådsremiss den 12 februari 2004 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om europabolag,
2. lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.,
3. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385),
4. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
5. lag om ändring i lagen (1986:436) om näringsförbud,
6. lag om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,
7. lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,
8. lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag,
9. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
10. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
11. lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,
12. lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,
13. lag om ändring i insiderstrafflagen (2000:1086),
14. lag om ändring i lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument,
15. lag om ändring i lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,
16. lag om ändring i lagen (2004:000) om investeringsfonder,
17. lag om ändring i lagen (2004:000) om bank- och finansieringsrörelse.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits nr 1, 2, 3, 5 och 9 av hovrättsassessorn Jens Wieslander, nr 4, 11, 13 och 14 av hovrättsassessorn Anders Domert samt övriga förslag av hovrättsassessorn Henrik Lennefeldt.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslaget till lag om europabolag

15 §

Enligt första meningen i den föreslagna paragrafen skall Patent- och registreringsverket utfärda ett intyg som bekräftelse på att allt fullgjorts som krävs i fråga om flyttning av bolagets säte. Enligt andra meningen i paragrafen får ett sådant intyg dock inte utfärdas om det föreligger ett sådant förhållande som avses i artikel 8.15 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen).

Sagda punkt i förordningen utgör en stoppregel för en önskad flyttning av ett bolag. Enligt den svenska versionen av förordningens text i 8.15 får ett europabolag som har varit föremål för ett rättsligt förfarande rörande avveckling, likvidation, insolvens eller betalningsinställelse eller andra liknande förfaranden inte flytta sitt säte.

Ordalydelsen ger närmast vid handen att förbudet gäller utan begränsning i tiden; det bolag som en gång varit föremål för något nu angivet förfarande kan inte återropa senare inträffade förändringar eller verksamhet.

En jämförelse med de franska, engelska och tyska lydelseerna av 8.15 kan emellertid väcka tveksamhet om räckvidden av bestämmelsen. Samtliga dessa texter synes väl kunna tolkas så att det är ett pågående rättsligt förfarande som utgör hinder för den önskade flyttningen.

Vad som i författningskommentaren till 15 § anförs som exempel på de i 8.15 angivna situationerna kan också sägas ge intrycket att det är pågående förfaranden som skall utgöra hinder för utfärdande av det ifrågavarande intyget.

Lagrådet finner det angeläget att den nu påtalade otydligheten undanröjs.

Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen

Liksom i fråga om europabolag i allmänhet är de svenska bestämmelserna om europabolag som fått koncession att bedriva försäkringsrörelse (försäkringseuropabolag) komplement till SE-förordningen.

Särskilda bestämmelser om försäkringseuropabolag har fogats till försäkringsrörelselagen i ett nytt kapitel, 1a kap. I kapitlets inledande paragraf hänvisas till ett tjugotal paragrafer i lagen om europabolag, vilka skall gälla även för försäkringseuropabolag. I flera av dessa paragrafer finns i sin tur hänvisningar till bestämmelser i aktiebolagslagen (1975:1385), vilka dock inte skall gälla för försäkringseuropabolag. I 1a kap. 1 § försäkringsrörelselagen har hänvisningarna till lagen om europabolag därför i ett flertal fall måst kompletteras med bestämmelser om att hänvisningarna i den lagen till vissa lagrum i aktiebolagslagen i stället skall avse vissa angivna lagrum i försäkringsrörelselagen.

Resultatet av den valda tekniken har blivit en lagstiftning som, enligt Lagrådets mening, inte motsvarar rimliga krav på tillgänglighet och överskådlighet. Eftersom en översyn av försäkringsrörelselagen har inletts anser sig Lagrådet dock kunna acceptera det remitterade förslaget som en temporär lösning.

1 a kap. 5 §

Vad som anförs beträffande 15 § lagen om europabolag gäller även 5 § 3.

Förslaget till lag om ändring i lagen om bank- och finansieringsrörelse

10 kap. 34 §

Vad som anförs beträffande 15 § lagen om europabolag gäller även 34 § 3.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 mars 2004

Närvarande: statsråden Ulvskog, ordförande, Freivalds, Sahlin, Pagrotsky, Messing, Engqvist, Lövdén, Ringholm, Bodström, Sommestad, Karlsson, Lund, Andnor, Johansson, Hallengren, Björklund, Holmberg, Jämtin

Föredragande: statsrådet Bodström

Regeringen beslutar proposition 2003/04:112 Europabolag

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag om europabolag	7 §	32001R2157
Lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)	1 a kap. 1 §	32001R2157
